

Obisk,
ki ga
spet
ne bo...

BOJAN BREZIGAR

Italijanska KD je po 51 letih dokončno odšla s politične scene

RIM - V 51. letu starosti je včeraj odšla z italijanske politične scene Krščanska demokracija. Dediščino stranke, ki je bila ves povojni čas hrbtenica politične oblasti, sta prevzeli dvojčici: Italijanska ljudska stranka, ki jo vodi Mino Martinazzoli in Krščanski demokratski center, v katerem se združujejo neocentristi, ki so se včeraj dokončno ločili od dosedanjih sopoltnikov.

Krščanski demokratski center se je rodil dobri dve uri pred Ljudsko stranko vendar ji ni »ukradel« lucii zarometov medijske pozornosti. Rojstvo Ljudske stranke je na sedež ustanove Sturzo privabilo številne italijanske in tuje dopisnike.

Ljudska stranka, ki je nastala ob 75. letnici Sturzovega poziva »svobodnim in močnim« bo tudi v novih razmerah igrala na sredini italijanskega političnega igrisca. To je po Martinazzoliju edina pot, da se stranka ne odpove svoji duši in koreninam. (VT)

RIM / VELIKA VEČINA PARLAMENTARNIH SKUPIN NE NASPROTUJE REŠITVI

Ciampi ubral po kompromisa Volišča odprta tudi v ponedeljek

Na rimski univerzi zahtevali odastop predsednika Scalfara

RIM - Volišča bodo odprta tudi v ponedeljek, 28. marca. Tako se bodo volitev lahko udeležili tudi Zidje, ki jim vera na dan velike noči prepoveduje vsakršno posvetno opravilo.

To je rešitev, ki jo je izoblikovala vlada, ki je snoci pripravila odlok. Istočasno se je lotila tudi vprašanja referendumov in z odlokom podaljšala termine za zbiranje podpisov do 8 dni po objavi razpisa volitev v uradnem listu.

Premier Carlo Azeglio Ciampi je ubral to pot, da bi rešil vozel volilnega datuma, potem ko se je dopoldne posvetoval s predsednikom senata Giovannijem Spadoliniem in poslanske zbornice Giorgiom Napolitanom. Oba sta zagotovila, da velika večina parlamentarnih skupin nakazani rešitvi ne nasprotuje.

»Nezaslisane spekulacije« z volilnim

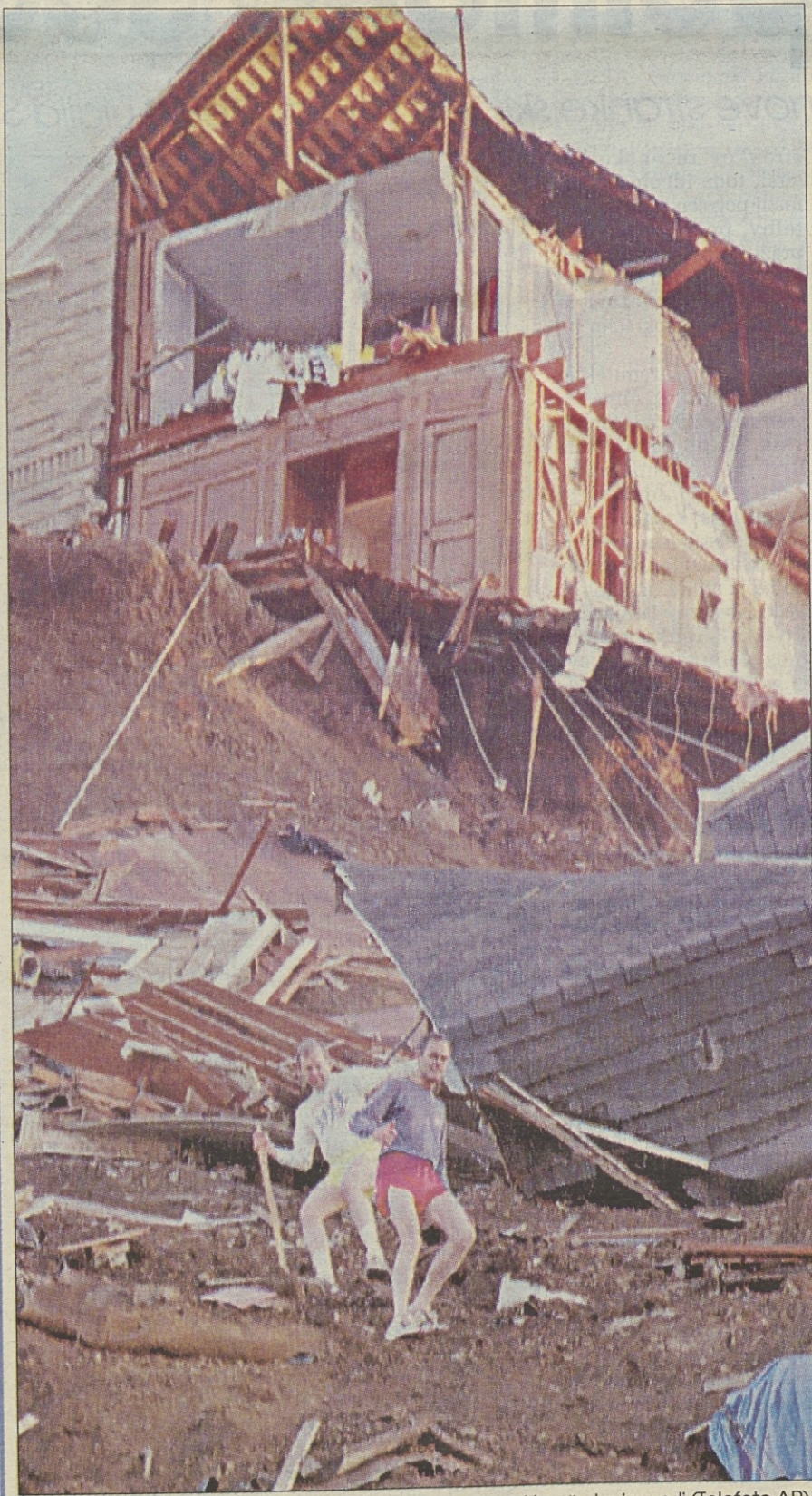
datumom je včeraj ostro obsodil tudi predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro (na sliki). K javnemu nastopu je sefa italijanske države spodbudil neljubi dogodek na III. rimski univerzi, kjer so včeraj ob Scalfarovi prisotnosti odpiral akademsko leto. Mlada studentka je med pozdravnim nagovorom povsem nepričakovano povabila Scalfara k odstopu, da bi tako omogočil razčiščenje afere obveščevalne službe Sisse. Napad je predsednika vidno pretresel. Takoj je prosil za besedo in med zavzetim, neprotokolarnim govorom poudaril, da bi z odstopom onemogočil volitve. Iz njegovih besed je bilo razvidno, da je bil predsednik v zadnjih mesecih tarča vsakovrstnih zakulisnih manevrov, ki so imeli en sam cilj: preprečiti razpust parlamenta in predčasne volitve.

Vojmir Tavcar

ZDA / ŽIVLJENJE SE ŠE DOLGO NE BO VRNILI V NORMALNE KOLESNICE

Policijska ura in strah pred novimi sunki

Potresni sunek je v Malibuju poškodoval hišo, ki so ji lanske požari prizanesli (Telefoto AP)

WASHINGTON - Ponedeljkov potres v Kaliforniji je po zadnjih vesteh terjal 34 življenj in več kot tisoč ranjencev. Kakih osem milijonov ljudi pa se vedno zivi v strahu pred novimi potresnimi sunki. Seizmografi so v zadnjih urah zabeležili kar 200 tresljajev, med katerimi so bili tudi taki, ki so povzročili dodatni strah v ljudeh, saj so dosegli celo 5 jakostno stopnjo po Richtertju. Seizmologi napovedujejo nove potresne sunke in opozarjajo vse, naj bodo previdni. Znanstveniki so potrdili, da je potres povzročil prelom Oakridge, ki je miroval se dve stoletji.

Oblasti so na prizadetem območju uvedle se policijsko uro, tako da bi v kali zatrl vsak primer šakalstva. Prav to je marsikoga prisililo, da je raje ostal pod milim nebom ob ruševinah svoje hiše, kot da bi se podal v zbirne centre, kjer so oblasti priskrbele vse najnujnejše za brezdomce. Ponoci so celo območje nadzorovale policijske izvidnice, pri tem jim je pomagalo se 1.500 pripadnikov Narodne garde.

Zivljenje se se dolgo ne bo vrnilo v normalne kolesnice, ne samo zato, ker je se vedno večina gospodinjstev brez električne energije, plina in vode, ampak tudi zato, ker je potresni sunek zrušil večino viaduktov losangeleskih avtocest. Te so namreč gradili po stari tehnologiji, tako da so zelezobetonska vozisča dobesedno zdrknila z nosilnih stebrov. Obnova bo torej izredno draga, tako da se marsikdo boji, da ne bo zadostovala zvezna pomoč, ki naj bi po besedah kalifornijskega guvernerja Peta Wilsona preseгла sto milijonov dolarjev.

Revizija Osima

Ambasador Manno na obisku v naši deželi

Včeraj se je mudil v Furlaniji - Julijski krajini novi šef italijanskega dela komisije za revizijo osimskih sporazumov, ambasador Vincenzo Manno, ki je imel daljši pogovor s predsednikom deželne vlade Renzom Travanutom. Slednji mu je predvsem orisal stališče Dežele, ki želi aktivno prispevati k uspehu pogajanj med Italijo in Slovenijo ter Hrvaško, v tej zvezi pa je postavil tudi nekatere konkretne zahteve, ki jih bo Manno posredoval zunanjemu ministru Andreotti.

Ambasador Manno se je pred obiskom v Trstu, kjer je med drugim srečal tudi predstavnika ezulskih organizacij Sardos Albertinija, mudil za kratek čas v Gorici.

Kriza v arzenalu

V Fincantieriju zahtevajo novi razvojni načrt

Še dobrih deset dni in Tržaškemu arzenalu sv. Marka bo zmanjkalo naročil. Fincantieri jih sicer obljublja za marec, toda delavci ne bodo čakali, saj sta jih že dve tretjini v izredni dopolnilni blagajni, zato zahtevajo, da jim holding postreže z novim razvojnimi načrtom.

PREDNAROČNINA

NA

PRIMORSKI DNEVNIK

za letošnje leto - 300.000 lir bo veljala, le če se naročite do 31. januarja 1994.

Presenečenje: lepa slovenska knjiga v dar.

Čestitke in mali oglasi - brezplačno.

Novoporočenci v letu 1994 prejmejo Primorski Dnevnik brezplačno.

Primorski dnevnik
Moj dnevnik.

NOVICE

Jutri se bo v Rimu začel vsedržavni kongres SKP

RIM - S poročilom predsednika poslanske skupine Lucia Magrija se bo jutri v Rimu začel vsedržavni kongres Stranke komunistične prenovе, ki se bo končal v nedeljo z repliko predsednika Armanda Cossutte. Na kongresu bo najbrž izvoljen za tajnika sindikalist Luciano Bertinotti.

V ospredju novinarske konference je bilo vprašanje programskega omizja. Cossutta je poudaril, da je SKP za enotni nastop levih in progresivnih sil, ker »bi v nasprotnem primeru zmagała desnica«. SKP se tudi ograjuje od radikalnega stalisca Orlandove Mreže, ki noče ob programskem omizju progresivstov Del Turcovih socialistov. Edini pogoj, ki ga SKP postavlja, je, da ne kandidirajo ljudje, ki so vpleteni v podkupninsko afero.

Orlanda sta včeraj ostro kritizirala Emanuele Macaluso (DSL) in krščanski socialc Pierre Carniti, koordinator hrastovega tajništva Davide Visani pa je napovedal zopetno srečanje s socialisti in prizadevanje, da bi prisledli k programskemu omizju. Dodal je, da bo DSL za vsako večinsko enomandatno okrožje predlagala vrsto kandidatov. Podobno naj bi ravnali tudi ostali, nato pa bo programsko omizje določilo formalne kandidate.

Mafija: v Švici »izkopali« 2 milijona dolarjev

LUGANO - V nekem posestvu v blizini Lugana kraja so izkopali 2 milijona dolarjev. Gre za mafijski zaklad, ki je bil sprva shranjen v švicarskih bankah a so ga nato mafijci iz Corleoneja skrili pod zemljo, da bi se izognili pregledom v bankah. Preiskovalci so odkrili zaklad na podlagi točnih navodil skesanca Salvatoreja Cancemija, ki je lani sodeloval pri atentatu na sodnika Falconeja, a je začel zatem sodelovati s proavico, ker se je zbal, da ga bodo mafijci ubili.

RIM / VLADA REŠILA PROBLEM REFERENDUMOV IN ŽIDOVSE VELIKE NOČI

Kompromis o datumu Volili bomo tudi 28.III.

RIM - Vlada je snoci po dolgih posvetih presekala gordijski vozol volilnega datuma. Na kratki seji je pripravila odloka, ki naj bi rešila problem referendumov in židovske velike noči. Zbiranje podpisov za referendum bo možno do 8 dni po objavi odloka o razpisu volitev, volišca pa bodo odprta ves dan tudi v ponedeljek, 28. marca. Tako bodo po zatonu lahko glasovali tudi Židje, ki bi jim sicer vera prepovedovala vsakršno posvetno opravilo in torej tudi udeležbo na volitvah.

Ta rešitev, ki se je nakazovala že po ponedeljkovih posvetovanjih, se je izluscila včeraj dopoldne po srečanjih premiera Carla Azeglia Ciampija s predsednikoma senata Giovannijem Spadoliniem in poslanske zbornice Giorgiom Napolitanom. Oba predsednika, ki sta po ustavi drugi in tretji mož v državi, sta bila osebno naklonjena tej

rešitvi. Preden sta dala dokončni odgovor, pa sta se posvetovala z vsemi poslanskimi skupinami. Odgovor je bil baje v večini primerov pozitiven, čeprav ni manjkalo tudi kritičnih pripomb tako s strani nekaterih socialistov (Bettino Craxi in Ugo Intini) kot tudi neocentristov, ki so ravno včeraj ustanovili Krščanski demokratični center. Se najbolj kritičen pa je bil radikalni voditelj Marco Pannella, ki je tudi včeraj nadaljeval s protestno gladovno stavko.

Tudi s pravnega vidika je pot, ki jo je ubrala vlada, prehodljiva. Tako trdi predsednik zbornice Napolitano, ki je poudaril, da je ukrep politično oportun in da ustava odlokov o volilni problematiki ne prepoveduje. »Predpisuje le, da jih doma odobri na plenarni seji in ne dopušča, da bi se o tem izrekle samo komisije. Vsekakor pa gre za izjemen ukrep v

izjemnih primerih, poudariti pa je treba, da ukrep zadeva le način glasovanja in se ne dotika vsebinskih pravic volilnih pravil«.

K upravičenim protestom Židov pa je včeraj dodal svoj piskerček tudi bolonjski kardinal Giacomo Biffi, ki je poudaril, da je 27. marec oljna nedelja in »ne bi hotel, da bi volilne obveznosti ogrozile tradicionalne procesije«. »Priznam, da ne dojamem, zakaj ni bil parlament razpuščen dva tedna pozneje, da ne bi prišlo do takih nevšečnih interferenc,« je izjavil prelat.

Kritikom je javno odgovoril predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro, ki ga je incident na III. rimski univerzi očitno razburil in je sklenil, da s pojasnilom preseka polemike. Predsednik je povedal, da je v nedeljo zjutraj rade volje pristal na podaljšanje volitev na pone-

deljek in dodal tudi, da bi morala biti volišca odprta vsaj do 22. ali 23. ure, da bi zadostili potrebam Židov. »Toda prvi rimski rabin Elio Toaff je z intervjujem televizijskemu dnevniku pojasnil, da ga glasovanje v ponedeljek ne zanima. To okolščino mi je potrdil tudi predsednik senata, ki je prisostvoval slovesnosti, na kateri je govoril rabin. Sele v ponedeljek je predsednica židovskih skupnosti pojasnila Scalfaru, da je pot prehodljiva in »premier je zato začel z delom«.

Pojasnilo je predsednik republike končal z obsodbo »nezaslišanih spekulacij«, v katerih so se »mnogi politiki in nekateri skofje cutili investirani s Staro zavezo z zares fasciniranim nasiljem«.

Kdo ve, ali je bila s tem napisana beseda konec pod napade, ki so dodatno zastupili politično sceno? (VT)

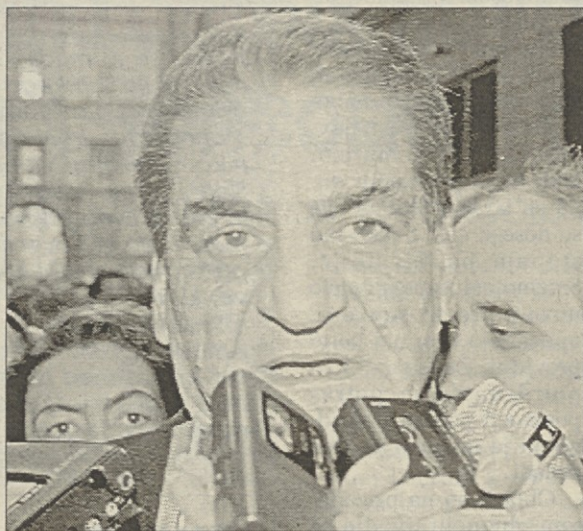
RIM / STRANKA, KI JE BILA 50 LET HRBTENICA POLITIČNEGA ŽIVLJENJA SE JE RAZKLALA

KD odšla s politične scene

Martinazzoli se je v predstavitve nove stranke skliceval na načela Luigija Sturza

RIM - V 51. letu starosti je včeraj dokončno odšla z italijanske politične scene Krščanska demokracija, stranka, ki je združevala dober del italijanskih katolikov in ki je bila vsa povojna leta hrbenica politične oblasti. Njeno mesto sta prevzeli dvojčici, Italijanska ljudska stranka, ki ji je bil rojenica tajnik Mino Martinazzoli, in Krščanski demokratični center, kot so se poimenovali neocentristi. Iz ene katoliške stranke sta se rodili dve, drugače usmerjeni in zazrti k različnim možnim partnerjem in to, paradoksalno, ko bi novi volilni sistem zahteval združevanje namesto drobitve.

Krščanski demokratični center se je rodil dobri dve uri prej kot Ljudska stranka, toda medijska pozornost (poleg italijanskih novinarjev je bila prisotna kopica tujih dopisnikov in televizijske ekipe številnih evropskih in neevropskih TV postaj) je bila vsa posvečena dru-

Mino Martinazzoli prihaja na ustanovno skupščino (AP)

gorojenki, ki je »privekala« na dan v zgodovinskem sedcu ustanove Sturza, nedaleč od hotela Santa Chiara, od koder je točno pred 75 leti duhovnik Luigi Sturzo naslovil poziv »svobodnim in krepkim« in s tem postavil temelje organizirani politični prisotnosti katolikov v italijanskem življenju. Rojstvu Ljudske stranke pa sta poleg se ži-

vih demokrščanskih ockov prisostvovala tudi predsednik senata Giovanni Spadolini in poslanske zbornice Giorgio Napolitano.

Martinazzoli je kot rojstni dan Ljudske stranke nalašč izbral obletnico poziva »svobodnim in krepkim«, da bi na ta način poudaril nazorsko in idejno kontinuiteto s Sturzom. »Nasa načela,« je v kratkem nagovoru poudaril Martinazzoli, ki je dodal, da »za nami ni pušcave, pač pa zgodovina velike sredinske stranke, ki se je prekalila v vrednosti svobode in je bila pobudnica izkušnje, ki je prispevala k oblikovanju italijanske demokracije«. Obenem pa je opozoril, da »nimamo dosti priložnosti za novo rojstvo, pač pa eno samo« in v tem okviru nakazal tudi novi Ljudski stranki »brazdo filozofije zmernosti«. V konkretnem Martinazzoli zavraci »togo ideološko kontrapozicijo«, »zaprt

stranko« in »nekoliko sirsi, toda ideološko nič manj pogojen spopad kartelov, poimenovanih s praznim manierizmom«. Po njegovi oceni »so samo programska zavezanstva temelj za demokracijo izmeničnosti«.

Slavnostni trenutek je Minu Martinazzoliju zagrenila ločitev neocentristov, ki so ustanovili Krščanski demokratični center. Dopoldne se je izognil vsakršni oceni, ces »prebral sem, kaj poročajo agencije«. Popoldne pa je moral ugrizniti v kislno jabolko. »Italijanska ljudska stranka nastaja brez skupine prijateljev, ki so sklenili, da ne sodelujejo pri tej pobudi iz razlogov, ki jih politično ne uspeš desifrirati«. V pogovoru z novinarji je bil Martinazzoli jasnejši kot v slavnostnem govoru in je jasno nakazal kot edino možno zavezništvo povezavo z Mariom Segnijem in njegovim Paktom za Italijo. Odločno pa je zavrnil sodelovanje s Severno ligo, ki »se noče povezati z nami, pač pa zeli le, da bi se mi odpovedali Severu, kar pa ni mogoče«.

Povezava s Segnijem je po Martinazzoliju edina možna pot. »O uspehu bodo odločili volilci, preprican pa sem, da ne bi imeli nobene možnosti zmage, če bi se zaradi volilne aritmetike odpovedali svoji duši, potem ko smo tako drago placali za svoje napake«.

Za Ljudsko stranko je po Martinazzoliju lahko uspešna samo igra v sredini. 27. marec bo povedal, ali je ta trditev točna. (VT)

Desnica KD zaloputnila vrata Martinazzoliju

RIM - Neocentristi KD so »prestopili Rubikon« in zaloputnili vrata nastajajoči Ljudski stranki. Nekaj ur pred sejo nacionalne skupščine, ki je proglasila smrt Krščanske demokracije ter rojstvo Italijanske ljudske stranke, so se zbrali v Hotelu Minerva, da bi ustanovili Krščanski demokratični center.

O možnosti razkola ob prehodu od KD k Ljudski stranki se je v zadnjih mesecih govorilo večkrat. Dokončno pa so se neocentristi odločili za ločitev prejšnje noč, ko srečanje med tajnikom sedaj že bivše KD Minom Martinazzolijem, lombardijskim koordinatorjem stranke Robertom Formigonijem in nacelnikom poslanske skupine Severne lige Robertom Maronijem ni obrodilo nobenih sadov, ker lider krščanskih demokratov ni pristal na možnost zavezništva z Ligo.

In prav vprašanje volilnih zavezništva je bilo glavno jabolko spora, ki je povzročilo odcep neocentristov in rojstvo Krščanskega demokratičnega centra. Clemente Mastella, Francesco D'Onofrio, Pierferdinando Casini, bivši direktor Popola Sandro Fontana in dru-

Clemente Mastella in Pierferdinando Casini na srečanju neocentristov KD (telefoto AP)

gi so se zavzeli za oblikovanje pola zmernih sil in sklep zavezništva s Severno ligo, nastajajočo Berlusconijevo Forza Italia in s Segnijevim Paktom. Martinazzoli pa tega ni hotel, ker bi se na ta način »demokraciji katoliki odpovedali svoji duši in koreninam«.

Krščanski demokratični center se je uradno rodil včeraj ob 14. uri. »Veselo novico« je sporočila milanska poslanka Ombretta Fumagalli Carulli, ki je bila se pred nekaj meseci predstavnica Andreottijeve struje. Formalno so neocentristi utemeljili ločitev z metodološkimi razlogi, ces »Martinazzoli nam ni dal možnosti in priloz-

nosti za jasno sočnanje«. Dejansko pa so vzrok razkola zavezništva. In navzlic dejstvu, da so včeraj vsi zagotavljali, da ne bo sporov o nasledstvu, se že nakazujejo prepiri in morda tudi pravedanja. »Kdo bo proglasil smrt KD,« se je polemčno vprašal Francesco D'Onofrio in dodal, da »izjavo o smrti« lahko izda samo kongres, ki pa ne bo več sklican. Vse to pa nakazuje spor in pravedanje.

Ali bosta »dvojčici«, ki sta nasledili KD lahko v prihodnje našli skupno pot? Martinazzoliev sodelavec Rocco Buttiglione je v to preprican, drugi voditelji pa so veliko bolj skeptični. (VT)

Ministrsko sodišče zaslišalo notranjega ministra Mancina

RIM - Notranji minister Nicola Mancino se je včeraj prostovoljno javil pred ministrskim sodiščem, da bi razčistil svoj položaj v okviru afere Sisde. Agenta civilne obveščevalne službe Broccoletti in Di Pasquale sta, kakor je znano, vpletla tako njega kot nekdanja notranja ministra Vincenza Scottija in Antonia Gavo v skandal o tajnih (milijardnih) skladih, vendar je rimsko tožilstvo sklenilo Mancinov primer arhivirati, Scottija in Gavo pa vpisati v seznam preiskovanih, ker sta osumljena kraje javnega denarja. Skratka, Broccoletti zatrjuje, da so notranji ministri tako ali drugače krili nezakonito delovanje Sisdeja oziroma upravljanje s tajnimi skladi, Mancino pa naj bi to okolščino med dve uri in četrto dolgem razgovorom s člani ministrskega sodišča zanimal.

ODNOSI ITALIJA - SLOVENIJA / TRAVANUT SE JE SREČAL S ŠEFOM ITALIJANSKE DELEGACIJE

FJK želi imeti aktivno vlogo v pogajanjih o reviziji Osima

Vrsta zahtev deželne vlade za zunanjega ministra Andreatto

TRST - Dežela Furlanija - Julijska krajina želi imeti aktivno vlogo v pogajanjih med italijansko vlado in novimi državami, nastali po razsulu Jugoslavije, za posodobitev osimskih sporazumov. To je novi predsednik deželne vlade Renzo Travanut poudaril na srečanju z novim šefom italijanske delegacije na pogajanjih z veleposlanikom Vincenzom Mannom. Na srečanju, ki se ga je udeležil tudi podpredsednik deželne odbora Giancarlo Pedronetto, je Travanut postavil nekaj konkretnih zahtev, in sicer da bi Dežela imela svojega predstavnika v italijanski delegaciji na pogajanjih, da bi ustanovili stalni kontaktni komite med deželo in zunanjim ministrstvom, da bi priznala deželni upravi vlogo

koordinatorja na tem področju s krajevnimi ustanovami, stanovskimi organizacijami in drugimi zainteresiranimi subjekti v Furlaniji - Julijski krajini.

Predsednik Travanut je poudaril tudi interes Dezele za potek in izid revizije osimskih sporazumov, saj bo to nedvomno imelo posledice za družbeno in gospodarsko življenje Dezele. Prav tako je Travanut poudaril pozornost dežele za vprašanja italijanske manjšine v Sloveniji in Hrvaški in slovenske v Italiji.

Veleposlanik Manno, ki ga je spremljal opolnomočeni minister Antonio Tarelli, je zagotovil, da bo zahteve Dezele predložil zunanjemu ministru Andreatti in da je vsekakor njegov namen vzdrževati tesne odnose z deželno upravo.

Ambasador Manno (prvi z desne) med pogovorom s predsednikom Travanutom

RIM / V ODGOVOR PREDSTAVNICI ŠTUDENTOV

Scalfaro: Ko bi odstopil ne bi mogli voliti

Nepričakovan razplet na otvoritvi akademskega leta

Stisk roke med Scalfarom in študentsko, ki je zahtevala njegov odstop (foto AP)

RIM - »Zavzemamo se za to, gospod predsednik, da bi vi - kot prvi moz v Italiji - odstopili.« Ob nepričakovanih besedah sta se nad dvorano kot ledena megla spustila presenečenje in molk, ki ju je tu in tam prekinito osamljeno ploskanje, a bilo je bolj izraz hude zadrege kot pa resničnega odobravanja.

Prizorišče nepričakovane kontestacije predsedniku italijanske republike Oscarju Luigiju Scalfaru je bila slavnostna dvorana III. rimske univerze, kjer so včeraj dopoldne ob prisotnosti sefa države odpirali akademsko leto. Protokol je bil običajen in je predvideval pozdrav rektorja, predstavnika studentov in nekaj predsednikovih priloznostnih besed. Toda Francesca Marasco, 22-letna studentka filozofske fakultete, izvoljena na listi katoliške inte-

gralistične liste CL, je s svojo nepričakovano zahtevo dobesedno razbila klisejsko obrednost. »Upamo, gospod predsednik, da iz doslednosti, zahteve po jasnosti in ljubezni do domovine, ki ste jo večkrat poudarili, spodbudite iskanje resnice in kot prvi mož republike odstopite,« je jasno povedala.

Te nepričakovane in ostre besede so vidno prizadele Oscarja Luigijsca Scalfara, ki je takoj prosil za besedo in z improviziranim odgovorom pojasnil svoje stališče. Bil je skoraj čustveni izliv, ki je nakazal marsikatero mračno zakulisje v dogajanju zadnjih mesecev.

»Znašel sem se v stvarnosti, v kateri so nekateri poskusili vse, prav vse, tako na politični kot osebnosti ravni, da bi prepričali razpust parlamenta,« je dejal predsed-

nik in dodal, da »volitve ne bi bile mogoče, ko bi bil odstopil«. Dodal je, da bi bil odstop bolj v sozvočju z njegovim značajem, obenem pa bi mu bil omogočil, da se lahko brani. Toda imel je za svojo dolžnost, da ostane na svojem mestu. Koncal je z ugotovitvijo, da je tudi ob zapletljajih z volilnim datumom prišlo do »vsakovrstnih spekulacij«.

Poseg Francesce Marasco je izzval val polemik med študenti, ki so kolegičarji očitali nedogovorjeni intermezzo, v obrambo predsednika republike pa je takoj posegel rimski zupan Francesco Rutelli, ki je dejal, da je »Scalfaro zaječal demokracijo stabilnost« in bi »Italija brez njega nedvomno klečnila«. Solidarnost je državnemu poglavarju izrazil tudi predsednik zbornice Giorgio Napolitano. (VT)

Voščila slovenskega zunanjega ministra Peterleta novemu predsedniku FJK

TRST - Slovenski zunanji minister Lojze Peterle je pisal novemu predsedniku deželne vlade Furlanije - Julijske krajine Renzu Travanutu ob izvolitvi. V pismu, ki ga je generalni konzul republike Slovenije v Trstu Jože Susmelj včeraj izročil Travanutu, je izražena želja po dobrih odnosih in intenzivnem sodelovanju »v interesu se posebno obeh manjšin«. Poleg voščil za plodno delovanje »izraza Peterle tudi prepričanje, da bodo odnosi med FJK in Slovenijo »zgodni in uspešni tudi v prihodnje«, kot poroča tiskovni urad deželne vlade FJK.

Slovenski zunanji minister potrjuje tudi važnost, ki jo Slovenija pripisuje razvoju političnih, gospodarskih in kulturnih odnosov s Furlanijo - Julijsko krajino, ter končno izraza željo, da bi se srečal s predsednikom Travanutom in da bi poglobili medsebojno sodelovanje.

MANJŠINE IN VOLITVE

Tudi Južni Tirolci oporekajo volilnemu sistemu

Jabolko spora 4-odstotni prag za vstop v parlament

RIM - Predcasne volitve v Italiji niso izzvale samo incidenta z zidovsko skupnostjo zaradi ponesrečene izbire 27. marca, pač pa bi lahko povzročile mednarodni spor z Avstrijo, ki ji italijanska volilna zakonodaja ni vsec. Tudi na pritisk nemške manjšine na Južnem Tirolskem je bil avstrijski zunanji minister Alois Mock na pogovorih z italijanskim kolegom Beniaminom Andreatto in v izjavah novinarjem jasen. »Segli bomo po vseh mednarodnih pravnih sredstvih zato, da bi volilna pravila jamčila nemski manjšini ustrezno predstavnost.« je zagrozil.

Jabolko spora je 4-odstotni prag, ki ga mora vsaka stranka prestopiti v vsedržavnem merilu, če hoče tekmovati za dodelitev četrtine poslanskih sedežev, ki bodo porazdeljena s proporcionalnim sistemom. Uvedba praga je že med parlamentarno diskusijo izzvala odločno nasprotovanje južnotirolske Volkspartei, ki se je pred nedavnim obrnila na ustavno sodišče, da bi razveljavilo določilo. Priziv ni bil sprejet, toda ustavno sodišče zahteve Južnih Tirolcev ni zavrnilo. Poudarilo je le svojo nepristojnost, da bi izbiralo med številnimi možnimi rešitvami, ker je to »kompetenca zakonodajalca«.

Zato se je SVP v iskanju zavezništva obrnila na maticno Avstrijo, kjer je naletela na velik posluš. Zunanji

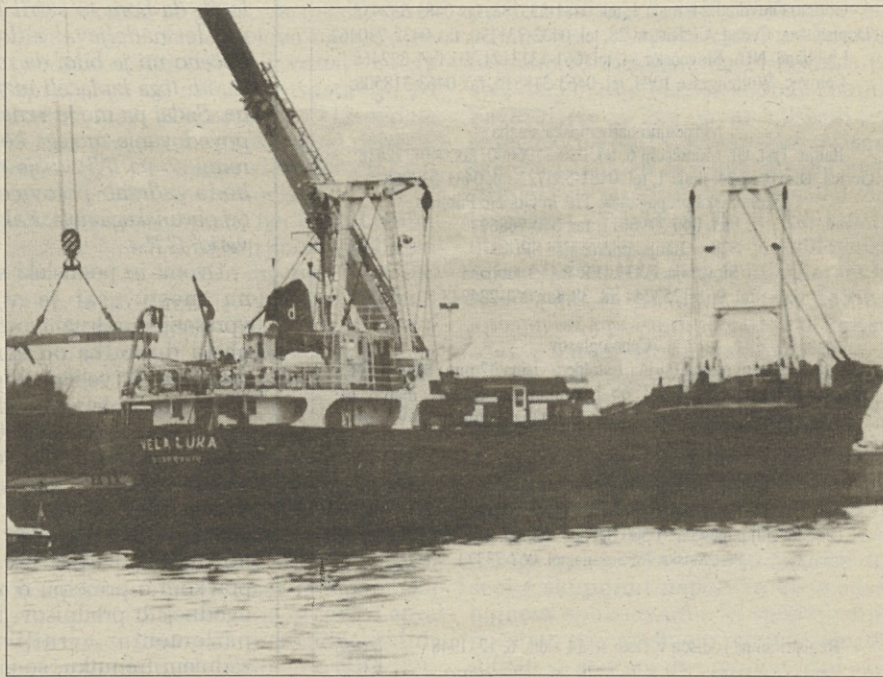
minister Mock, vodja tirolske deželne vlade Wendelin Weingartner, »zunanji minister« avstrijske KD Andreas Kohl in predstavnik avstrijske socialdemokratske stranke so minuli petek o tem vprašanju razpravljali s tajnikom SVP Siegfriedom Bruggenjem, nato pa v ponedeljek ostro nastopili pri italijanskem zunanjem ministru Andreatti. In zagrozili so tudi s prizivom na mednarodno razsodišče. »A ne takoj, pač pa po volitvah, ko bomo imeli konkreten primer za vlogo,« je pojasnil šef avstrijske diplomacije.

Spor okoli 4-odstotnega praga je spet ohladil italijansko-avstrijske odnose, ki niso bili nikoli idilični, pa čeprav je Avstrija podpisala »razrešnico« Italiji, ko je bil dokončno urešen zascitni južnotirolski paket, in s tem v OZN umaknila zahtevo po obsodbi Italije zaradi diskriminacije nemške manjšine. Sicer pa so se odnosi zaostri, ko pred približno enim letom italijanski predsednik Scalfaro med uradnim obiskom na Dunaju ni hotel podpisati pomilostitve južnotirolskih teroristov, ki so v šestdesetih in sedemdesetih letih poiskali zatocišče onstran Brennerja. To je preprečilo podpis dogovora o prijateljstvu in sodelovanju, spor o 4-odstotnem pragu pa tudi ni prispeval k boljši klimi. (VT)

ČEPRAV SO NA LADJI NAŠLI TOVOR OROŽJA

»Vela luka« zapustila tržaško pristanišče

TRST - Potem ko sta 15. decembra lani odšla domov kapitan Frano Barcot in njegov namestnik Zdravko Trojic, ki sta deset mesecev prebila v tržaskih zaporih, je Trst zapustila tudi hrvaška tovorna ladja »Vela luka«, na kateri so v okviru nadzora embarga proti Srbiji in Crni gori našli tovor orožja. Tržaski sodnik d'Amato je namreč menil, da italijanska sodišča za zadevo niso pristojna, ker so »Velo luko« ustavili v mednarodnih vodah in zatem prisilili, da zapluje v italijanske teritorialne vode. Kvečjemu je bil torej krsen embargo, za kar so predvidene le upravne kazni. Ladjo so zato vrnili lastniku, neki splitski broderski družbi, ustavila pa se je v Izoli. Orožje je ostalo v Italiji.

»Vela luka« je bila od februarja lani zasidrana v Trstu (foto Ferrari/KROMA)

PO OBČNEM ZBORU V GORICI

SKGZ obnavlja svoje strukture

Konec meseca se bodo sestali pokrajinski sveti, nato bo na vrsti deželni glavni odbor

TRST - Slovenska kulturno gospodarska zveza je minulo leto zaključila z uspešnim deželnim obcnim zborom, ki je skupaj s pokrajinskimi obcnimi zbori predstavljala sintezo ne le minulega mandata, temveč predvsem sklepno dejanje intenzivnih razprav o

prenovi.

Rezultati mnenj in pogledov, ki so jih v obdobju treh let prinašali tako predstavniki včlanjenih organizacij kot številni posamezniki, ki so tako ali drugače povezani z delovanjem SKGZ, so našli prostor v novem statutu, iz katerega izhaja

videz mnogo bolj razvejane in prožne organiziranosti. Poudarjeni sta zlasti vloga članic v sestavi zveze in avtonomija pokrajinskih organov, posebna pozornost pa je namenjena volilnim mehanizmom, ki so po novem zahtevnejši, a zagotavljajo vsekakor večjo demokratičnost postopkov.

Iz obcnega zbora je vsekakor izšlo tudi mnogo vsebinskih ocen in predlogov za bodoče delo, njihovo uresničevanje pa je sedaj naloga izvoljenih organov zveze, ki bodo odslej računali na mandatno obdobje treh let, namesto dveh kot v preteklosti.

Sedaj je torej predvsem na vrsti izvolitev novih vodilnih organov SKGZ, bodisi na pokrajinski kot na deželni ravni, kajti občni zbori so neposredno izvolili predsednike in pokrajinski svet ter glavni odbor. Za izvolitev novih odborov se bodo predvidoma konec meseca sestali pokrajinski sveti na Trzaskem, Goriskem in v videmski pokrajini, na vrsti pa je tudi sklic prve seje deželnega glavnega odbora, ki bo izvolil nov izvršni odbor SKGZ.

Napovedani pokrajinski sveti in glavni odbor pa se ne bodo ukvarjali samo z izvolitvijo novih vodstvenih struktur, ampak bo to tudi priložnost za razpravo o položaju v naši skupnosti, ki si po eni strani prizadeva za obstoj močno ogroženih dejavnosti, po drugi strani pa se pripravlja na nov zahteven izpit parlamentarnih volitev, ki so pred vrati.

ČEDAD / IZŠEL JE TRINKOV KOLEDAR

Izbor ustvarjalnosti beneških Slovencev

Koledar objavlja prispevke kakih 20 avtorjev

RUDI PAVSIC

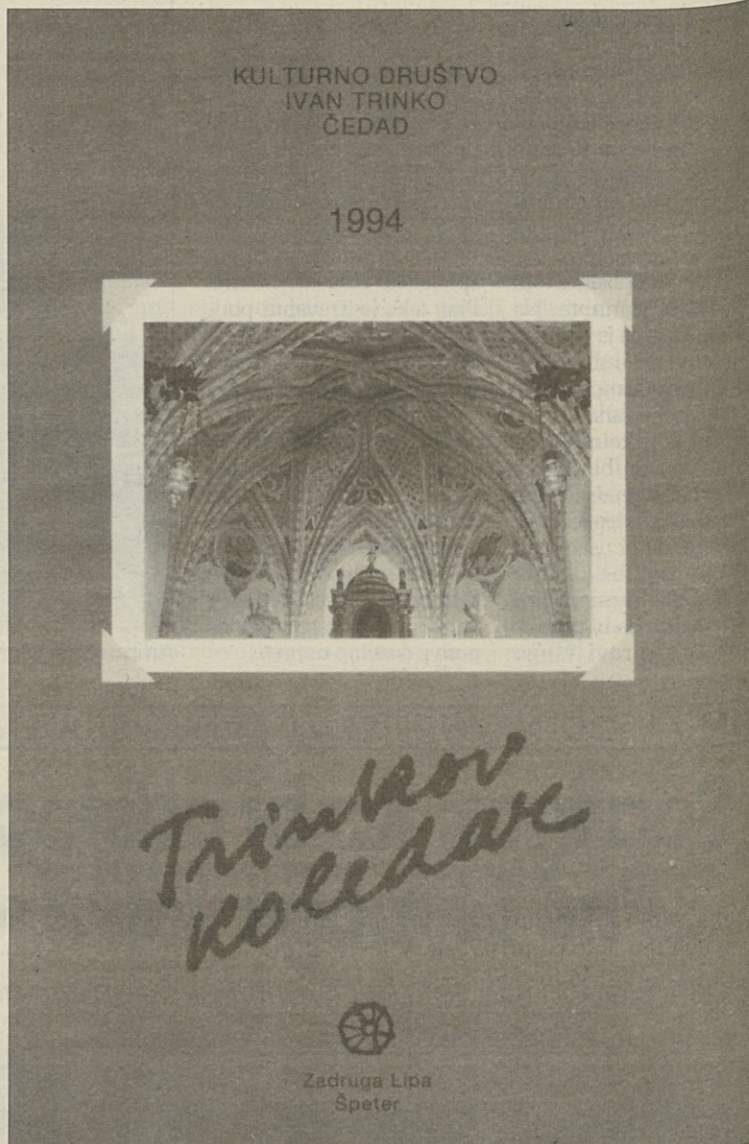
ČEDAD - V publicističnem prizadevanju Slovencev na Videmskem sodijo tudi koledarji in almanahi, ki vsako leto plemenitijo beneske domove in bogatijo knjižne police.

Najvidnejše mesto si gotovo zasluži Trinkov koledar, ki ga izdaja istoimensko kulturno društvo ob sodelovanju spetske zadruga Lipa. Uredniški odbor, ki ga sestavljajo Ziva Gruden, Lucija Trusgnach in Marino Vertovec, se je tudi tokrat odločil, da bralcem ponudi cimbolj popoln izbor ustvarjalnosti med beneskimi Slovenci. Publikacijo krasijo risbe domačega umetnika Hijacinta Jusse, za grafično opremo pa je poskrbel Pavel Petričič. Uvodno besedo letošnjemu Trinkovemu koledarju sta zapisala Aldo Clodic in Sergij Pelhan, minister za kulturo Republike Slovenije.

Koledar je razdeljen v štiri vsebinske sklope (Nasa preteklost, nas svet, nasa beseda in nasi ljudje) in obsega prispevke kakih dvajsetih avtorjev iz Nadiskih in Terskih dolin, Rezije, Kanalske doline ter iz Posočja.

Ob Trinkovem bi omenili se »Beneski kolendar«, ki ga je cedajski petnajstdnevnik Dom podaril svojim bralcem in naročnikom. Uredniško delo koledarja je bilo v dobru meri zaupano tarbijskemu župniku Emilu Cencicu in Giorgiu Banchigu, ki sta tudi tokrat posvetila del prostora vremenskim napovedim, ki so sad ljudske modrosti, sejmom, ki jih prirejajo po Benečiji, in nekaterim pregovorom in dogodkom z versko vsebino.

Na vsaki strani koledarja pa je predstavljen eden od zaslužnih beneskikh duhovnikov. V izdaji za leto 1994 lahko beremo krajše življenjepise Piera Cernoje, Eugenia Blanchinija, An-

tona Banchica, Jozefa Bergnacha, Valentina Blediča, Zwana Micellija, Antona Podrecca, Angela Cracine, Ivana Sdrauliga, Luigija Clignona, Luigija Pelizza in Boza Chiaciga. Koledar bogatijo barvne slike nekaterih beneskikh krajev: Perati (Livek), Podcirku (Fojda), Barnjak (Dreka), Lombaj (Grmek),

Jesicje (Svet Lenart), Rukin-Zalocilo (Grmek), Obuorca (Praprotno), Podguora (Srednje), Raune (Srednje), Barca (Svodnje), Azla (Speter) in Brisca (Podbonesec). Na naslovni strani pa je fotografija cerkve sv. Trojice iz Viskursee.

Na sliki: naslovnica Trinkovega koledarja

NOVICE

Emigrant daroval zemljišča pordenonski sekciji WWF

PORDENON - Furlanski izseljenec Walter Del Toso, ki se je rodil leta 1923 v Travesiu in umrl pred tremi leti v San Franciscu, je zapustil svoje nepremičninsko premoženje pordenonski pokrajinski sekciji Svetovnega sklada za varstvo narave - WWF. Gre za dva gozda (12.000 kvadratnih metrov), obdelovalno zemljišče (2.600 kv. m), travnik (1.620 kv. m) in zazidljivo parcelo (3.400 kv. m) vzdolž ceste Travesio-Toppo. Glasnik omenjene sekcije WWF Gabriele Costalunga je zagotovil, da zemljišč ne bodo prodali, da pa bodo zazidljivo parcelo zamenjali s kaksno drugo, ki bi bila z vidika krajinskega varstva zanimivejša.

V Vidmu aretirali dva moška zaradi posesti pištol in streliva

VIDEM - Železniška policija je aretirala včeraj dva moška in jima zaplenila dve pistoli, veliko municije ter več nekritih cekov, med temi tudi ukraden cek za 20 milijonov lir. To sta Luigi Garofalo, 34 let, rojen v Cosenzi in s stalnim bivališčem na Tridentinskem, a stanujoč v Monterealeju Valcellina (Pordenon), in Giovanni Gigliotti, 36 let, doma iz Catanzara in ravno tako stanujoč v Monterealeju. Preiskavo o njih vodijo tudi karabinjerji iz Bocna, ker imata baje tam gotove interese.

Moretti ima novega direktorja

VIDEM - Turinski inženir Piero Perron, 51 let, je novi generalni direktor slovite družbe Birra Moretti, ki jo je leta 1992 odkupila kanadska multinacionalka John Labatt. Perron je nasledil Williama Bourna, 62 let, ki je zdaj pooblaščen upravitelj. Birra Moretti zaposluje 439 oseb, tovarno ima v San Giorgiu di Nogaro (Videm), njen lanski promet pa je znašal 185 milijard lir.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publistel
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1253244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT, finančni in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 50 SIT

Prednaročnina za Italijo: 300.000 LIT velja do 31. 1. 1994

Postni tr. PRAE DZP št. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.500 SIT, plačljiva preko DISTRIEST, Partizanska 75, Sežana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopišnih založnikov FIEG

PATRONAT INAC SVETUJE

Nejasna združljivost

Vpr.: »Sem obrtnik in po mojih izračunih imam že 37 let prispevkov, vključno z vajeinstvom in delom v tujini. Upokojiti sem se nameraval že lani, ker pa so blokirali to možnost, sem se nekako odločil, da bom to storil letos in se par let nadaljeval z dejavnostjo. Rečeno mi je bilo, da mi ne bodo zaradi tega izplačali nižje pokojnine. Sedaj pa me je vznemirilo pri-povedovanje mojega kolega, kateremu so na INPS baje rekli, da si bodo zadržali polovico dohodka od obrtniškega dela. Kako je s to stvarjo? G.R.«

Dvomi in pomisleki so povsem na mestu, saj je v zvezi z vprašanjem združljivosti pokojnine in dohodka od samostojne dejavnosti še veliko nedorečenega, predvsem pa je zakonodaja očitno protislovna in jo lahko tolmačimo tako ali drugače. Vse je zamešal spremeni ukrep finančnega zakona za leto 1994, ki je tudi vsebinsko spremenil komaj leto dni staro normativno ureditev in s popravkom o principu o apliciranju ugodnejših predpisov, ki so ga v parlamentu »vrnili« prav v zadnjem trenutku, se je dejansko ustvarila prava zmesnjava, tako pa

ni jasno, v katerih primerih se izvajajo novi ukrepi in kdaj za upravičenca izjemoma veljajo ugodnejša »stara« določila. Za razjasnitev pojmov bo treba počakati na okrožnico zavoda INPS, ki bo iznesel svoje stališče. Vsekakor ni težko napovedati, da bo tako stanje skoraj zanesljivo privedlo do sporov in uveljavljanja pravic preko sodnega postopka, v kolikor ne bo prej sprejeta razsodba o nelegitimnosti.

Da bo jasno, katero je bistvo problema, navedimo tri zakonska določila, ki se nekako »križajo«:

1) zakonski odlok št. 503/92 je pred dobrim letom določil, da bo v primeru predčasne upokojitve samostojnega delavca na osnovi 35-letne dobe od 1. januarja 1994 obvezen zbir iz poklicnega seznama in nezdružljivost 50 odstotkov razlike med morebitnim dohodkom od samostojne dejavnosti ter minimalno pokojnino. Predvidena je bila izjema in torej upoštevanje »starih« določil za vse tiste, ki so 31.12. 1993 bili upokojeni oziroma so imeli zavarovalne pogoje za upokojitev, če pridobijo pokojnino v letu 1994;

2) spremeni ukrep finančnega

zakona, ki ga je parlament odobril 22. decembra 1993, pa je vnesel dve protislovni določili:

a) za predčasno upokojitev je potrdil nezdružljivost polovice presežka minimalne pokojnine z dohodkom od samostojnega dela, vendar je ukinil predpis, da se mora kmet, obrtnik oziroma trgovec obvezno zbrisati iz poklicnega seznama;

b) izrecno je podaljšal se za leto dni koriščenje ugodnejših pogojev (dosedanje bolj liberalistične zakonske predpise) »v korist delavcev, ki bodo do 31. decembra 1994 upokojeni oziroma bodo dosegli zavarovalne pogoje za uveljavitev starostne oziroma predčasne pokojnine«.

Navedba zakonskih virov očitno ne razpršuje dvomov, kvejemu jih celo potencira. Vsekakor je na dlani, da določilo pod 2) b neizpodbitno predvideva (izjemoma) posebno tretnjo za določeno kategorijo upravičencev. Zato menimo, da bi našemu bralcu, ki je že krepko presegel 35-letno zavarovalno dobo, INPS ne smel zadržati nikakršnega deleža dohodka od samostojne dejavnosti, če se upokoji do konca leta 1994. (B)

Mamila se vse bolj širi po vojašnicah

VIDEM - Mamila se vse bolj širi tudi po vojašnicah Furlanije-Juljske krajine, zato so se dejavniki pregona odločili za preventivne ukrepe. Tako so zalotili v zadnjih dneh več nabornikov, ki so ob večerni vrnitvi v kasarne na območju Codroipa (Videm) in Casarse della Delizia (Pordenon) imeli pri sebi mamilo - vsega skupaj skoraj 250 gramov hasisa in 0,7 grama kokaina.

Vojake, ki so doma iz pokrajin Milano, Bergamo in Brescia, so prijaviili sodnim oblastem oziroma videmskemu in pordenonskemu prefektu, preiskava pa se nadaljuje: preiskovalci skušajo namreč ugotoviti, kako se naborniki z mamilom zalagajo.

KRIZA / Z VČERAJSNJE DELAVSKE SKUPŠČINE

Tržaški arzenal že na prepihu

Dela je le še do konca meseca

DRAGO GASPERLIN

»Kvečjemu deset dni bomo se počakali in če nam ne bo do tedaj Fincantieri zagotovil novih naročil, bomo temu ustrezno nastopili!« Z drugimi besedami: stavkali in uprizorili kakšno sila odmevno manifestacijo v osrčju mesta. Delavci Tržaškega arzenala sv. Marka, ki so se zbrali včeraj zgôdaj zjutraj na skupščini, so ob potrpljenje: vseh je 440, 290 jih je ze v izredni dopolnilni blagajni, a konec tega meseca bo povsem zmanjkalo naročil. Kaj tedaj? Če bo finančni holding vztrajal pri svojem preustrojitvenem načrtu, utegnejo arzenal preprosto zapreti, kar bi pomenilo velikansko škodo za krajevno industrijo in gospodarstvo nasploh ravno v času, ko naj bi vsedržavna preosnova pristaniskih sistemov blagodejno vplivala na razvoj tržaskе luke, s katero je nekdanja slovi ta ladjedelnica neločljivo povezana, kakor je z njo v simbiozi plovna družba Tržaški Lloyd in v dolocenem pogledu tudi Tovarna velikih motorjev pri Boljuncu, ceravno v krizi. Zaprtje arzenala oziroma njegovo zreduciranje na golo popravilnico ladij, ki bi zaposlovala komaj sto delavcev, pa bi bilo se toliko bolj obso dbe vredno, ker so obrat pred časom temeljito posodobili in ker delajo v njem poklicno zelo sposobni ljudje; kratka, konkurenca je, samo narocila mu je treba priskrbeti. V resnici zbira Fincantieri druge po Italiji narocila celo prek svojih zmogljivosti (na primer za izgradnjo vec velikih potniških ladij, namenjenih krizarjenjem), nam je razkril včeraj predstavnik kovinarskega sindikata Fiom/Cgil Bruno Galante, »toda na Trst je čisto pozabil«.

To je kajpak - mlo rečeno - evfemizem. Kajti z arzenalom se dogaja podobno kakor s Tržaskim Lloydom, ki bi ga rad Fimmare baje žrtvoval v interesu koga drugega (in seveda lastnem). Zastopniki treh osrednjih sindikatov so med včerajšnjo skupščino obrazložili delavstvu dejansko stanje, kakršno izhaja z zadnjega rimskega zasedanja paritetnega od-

bora zavoda Iri za ladjedelstvo. Shujševalna terapija, za katero se je odločil Fincantieri, predvideva, da se v vseh italijanskih ladjedelnicah odslovi 1.800 delovnih moči (nekako 15 odstotkov vseh zaposlenih), ker da so odvisne, to pa naj bi seveda pomenilo, da ima prevec osebja tudi tržaški obrat (in ladjedelnica v Trzicu); koliko, nam ni dano vedeti, a tudi sindikatom ne. Vodstvo holdinga zatrjuje sicer, da namerava speljati ves ta postopek na cimmanj boleč način: nobenega odpusta v pravem smislu, pač pa predcasno upokojevanje in »nadzorovana mobilnost«, toda izključno za tiste, ki se jim naglo bliza čas upokojitve. Fincantieri je osvojil logiko »manj delovne sile in manj ladjedelnice«.

Da, kajti ladjedelnici v Livornu in Tarantu hoče odstopiti zasebnikom (seveda za lep denar), v ladjedelnicah na jugu države pa krepko zredciti organik.

To ne more biti seveda uslužbenec Tržaškega arzenala sv. Marka v nobeno uteho. Kot smo namreč ze poudarili, je obrat moderno opremljen in to ne le za popraviljanje, ampak tudi za preurejanje ladij in gradnjo specialnih plovil, a gradili bi lahko tudi manjše ladje za priobalno plovbo, o katerih se ze zlasti v zadnjih casih veliko govori. Delegacija tovarniškega sveta se je po včerajšnji skupščini sesla z vodstvom podjetja, vendar zaman: vprašanje narocil ni v nasi pristojnosti, so jim odvrnili. Pravzaprav se je razvedelo, da utegne Fincantieri priskrbeti arzenalu nova narocila v marcu: toda kaj do marca? Na to nismo pripravljeni cakati, trdi Bruno Galante, od tod tudi uvodna napoved o javnih protestnih manifestacijah.

»V bran arzenala naj nemudoma nastopi deželni odbornik za industrijo,« je zahteval včeraj svetovalec Stranke komunistične preno ve Fausto Monfalcon, medtem ko je član pokrajinskega tajništva Cgil Bruno Zvech najavil za danes sestanek s tržaskimi industriji.

ŠOLSTVO / PREDVPISOVANJA

Dober učni kader in plodni stiki z okoljem

Pogovor z opensko didaktično ravnateljico Stanko Čuk

MARJAN KEMPERLE

»O vpisih v naše osnovne sole bom lahko kaj tocnega povedala sele v zacetku prihodnjega meseca, ko se bo predvpisovanje zaključilo. Sedaj lahko le opozorim na kvalitete usluge, ki jih nudijo slovenske sole in na dober učni kader, ki na njih poučuje.« S to premiso je ravnateljica openskega didaktičnega ravnateljstva Stanka Čuk začela pogovor o letošnjih predvpisovanjih. Čukova je septembra lani prevzela vaje tega ravnateljstva, letos se prvič kot didaktična ravnateljica spoprijema z vpisi.

»Nas učni kader je res dober. Seveda, razen izjem, kar pa se dogaja na vsakem delovnem mestu. Učitelji se stalno izobražujejo in izpopolnjujejo svoje znanje. In to ne le v okviru 40 ur, ki so letno predvidene za izpopolnjevanje, in ne le na tečajih, ki jih organizirajo solsko skrbništvo, zavod IRRSAE, sole same ali ustanove, s katerimi sole sodelujejo. Mnogi se sami pozanimajo za tečaje, da bi poglabili znanje pri predmetih, ki jih poučujejo. Obracajo se na Pedagoško fakulteto v Kopru, poslužijo se zasebnih pobud, brskajo po strokovnih revijah, da bi "izbrskali" tečaj, ki jih zanima,« je obrazložila didaktična ravnateljica.

Čukova je nakazala to zanimanje učiteljev za boljše solo s primerom: »Sedaj je za učitelje najbolj aktualen in obremenjujoč tečaj tujega jezika. Tečaj poteka v Vidmu, kar predstavlja za solnike s Tržaškega tudi precejšnje finančno

Openska didaktična ravnateljica Stanka Čuk (f. KROMA)

breme. Trajal bo 500 ur, udeležujejo pa se ga mnogi učitelji v staležu, ki so očitno občutili potrebo, da bi na slovenskih osnovnih solah uvedli pouk tretjega jezika.«

Pogovor je nato zapeljal na pot novih učnih načrtov za osnovno solo. Stanka Čuk je na tem polju dobro podkovana, saj je vrsto let obravnavala to in podobna vprašanja na zavodu IRRSAE. »Reforma je prinesla vrsto novosti, in to predvsem v smotru izobraževanja. Programi so bili prej nociónistično usmerjeni, zdaj so ciljno. Nekoč, ko je sedelo v razredu do 60 otrok, je bil predvsem pouk dadek na disciplini, redu in podatkih, danes - z manjšim številom otrok v učilnicah - se je izobraževanje prevesilo v obravnavanje vsakega otroka posebej z upoštevanjem pogovora in razmer, v katerih živi. Pred

leti je bil ključni cilj slovenskih sol vzgajati otroka v slovenskem narodnem duhu; danes ta skrb se ob staja, stari pa obenem želijo, da bi sola primerno pripravila njihove otroke za vstop v življenje.«

Novi učni programi predvidevajo tudi odpranje izvensolskim ustanovam. »Na tem polju smo na slovenskih solah krepko "prehiteli" zakon, saj je sodelovanje naših sol s kulturnimi, športnimi in drugimi društvi in organizacijami že dolgo let utečeno,« je poudarila openska didaktična ravnateljica. Čukova je na primer omenila sodelovanje sole Bevk z Jadranom in Slogo, s knjižnico, z jurskim odborom. To liksno delovanje priča o življenjskosti naših solskih struktur.

Ob koncu pogovora je bil obvezen krajši pregled položaja na sedmih osno-

vih solah tega ravnateljstva. Openska sola Bevk je naša najbolj številčna osnovna sola, po predvidevanjih pa bi se moralo letos vpisati v prvi razred manj otrok.

Sola Pinko Tomazič v Trebcah je edina slovenska celodnevna sola v tržaški občini. Zanimanje zanjo narasca prav zato, ker nudi tudi popoldanski pouk in dejavnosti.

V letošnjem solskem letu je prislo ob odločilni pomoči in razumevanju staršev do izjemnega sodelovanja med padriško-gropajsko solo Kajuh in bazovsko solo Trubar.

Od septembra dalje delujeta prva dva razreda v Gropadi, tretji, četrti in peti pa v Bazovici. S tem je bilo mogoče izogniti se takoi-menovani vecrazrednici. Kriska sola Sirk je zelo lepa: nahaja se v osrčju čudovite slovenske vasi, blizu cerkve, s krasnim razgledom na morje, prostornim dvoriščem in telovadnico. »Ima vse, le otrok manjka,« je pokomentirala ravnateljica Čukova.

Povsem drugače je na Proseku. V soli je mnogo otrok, skoraj več kot na Opcinah, tako da se ze srečujejo s tačas res neobčajnim vprašanjem: stisko s prostori.

Na soli Gradnik na Repentabru deluje sicer večrazrednica, dober učni kader pa ob soprisotnostih vendarle deli učence po razredih, da lahko tako poteka na soli dejansko redni pouk.

Občina je do sole zelo občutljiva, solsko poslopje je lepo urejeno, privlačno, zato ni čudno, da ze nekaj let sola »vztraja« z razmerna stalnim številom vpisanih.

PO OBČNEM ZBORU

Novo vodstvo tržaške SKP

Na vsedržavnem kongresu tudi G. Canciani, J. Gerbec in S. Spetič

V nedeljo se je zaključil pokrajinski kongres Stranke komunistične preno ve. Kakor smo ze poročali, je bil za tajnika potrjen Giorgio Canciani, za predsednika pa izvoljen Arturo Calabria. V politični odbor pa so bili izvoljeni Diego Apostoli, Zdravko Babic, Libero Babuder, Etta Balbi, Peter Behrens, Eligio Bencina, Marina Bergagna, Dario Brainik, Arturo Calabria, Marino Canciani, Giorgio Canciani, Redento Cernich, Licia Chersovani, Eligio Cuperlo, Livio Damiani, Piero Dapretto, Adriana Donini, Raffaele Dovenna, Fabio Feri, Claudia Finetti, Martina Ghelizza, Jelka Gerbec, Nadia Jerin, Peter Korošic, Giulio Lauri, Marita Lauri, Elena Leghisa, Luisa Lia,

Sergij Lipovec, Dario Loschiavo, Riccardo Luccio, Sergio Minutillo, Adriano Micreta, Fausto Monfalcon, Igor Pavletic, Sergio Perini, Franco Peruggini, Silvano Pinter, Daniele Pizzamei, Renato Selles, Roberto Selles, Paolo Sema, Liliana Spagnol, Stojan Spetič, Barbara Tull, Tatjana Turko, Ico-po Venier, Denis Visioli, Claudio Zaccai in Bruna Zorzini. Clani nadzorne odbora so Bianca Furlan Kneipp, Dario Kralic, Silvio Lauri, Walter Lunardelli, Franca Piazza. Za delegate na vsedržavnem kongresu pa so bili izvoljeni Marino Calcina-ri, Giorgio Canciani, Jelka Gerbec, Giulia Milo, Fausto Monfalcon, Sergio Perini, Stojan Spetič in Iacopo Venier.

VOLITVE / RAJONSKI SVETI

Misovec predsednik v središču mesta

Laura Abrami poudarila važnost sožitja

V rajonskem svetu za mestno središce (Novo mesto - Nova mitnica) so predsinocnjim izvolili vodstvo tega upravnega telesa, ki ga sestavlja 20 svetovalcev. Zanimanje za glasovanje je bilo precejšnje, upoštevajoč dejstvo, da imajo desničarske sile se vedno velik vpliv v mestnem središču.

Z glasovi Liste za Trst, MSI, Lige in stranke Nuovi cristiani sociali je bil za predsednika izvoljen misovec Pino Tononi, ki je v svoji stranki med najbolj zagrizenimi zagovorniki italijanstva Trsta. Z glasovi istih strank je bila za podpredsednico izvoljena predstavni- ca Lige Monica Tonin. Kandidatka Zaveznistva za Trst Luisa Fazzini je na volitvah prejela glasove svoje stranke in KD, ki pa ji niso zadostovali za izvolitev, medtem ko se je predstavnik Stranke komunistične preno ve Visioli pri glasovanju vzdržal. Na seji ni bilo prevajalca, zaradi cesar je slovenska svetovalka Zaveznistva za Trst Laura Abrami jeva po govoru v slovenscini, spregovorila tudi v italijanskem jeziku. Proti vsakemu pričakovanju pa se je

prvo zasedanje tega rajonskega sveta odvijalo v dokaj umirjenem vzdušju. Pričakovali bi lahko, da bi desnica na svoj način reagirala, ko je predstavnica Zaveznistva za Trst na umestitveni seji spregovorila tudi v slovenscini. Misovska predstavnik se s tem seveda nista strinjala in protestirala, svetovalci Zaveznistva za Trst pa sta ju kaj kmalu utisali. V svojem posegu je svetovalka Abrami jeva predvsem poudarila, da bi bilo treba se posebej v tem rajonu upoštevati vprašanje sožitja, ki koristi obema narodnostnima skupnostima, v okviru katerega je mogoče delovati za skupno blaginjo; poleg tega pa je prav sožitje znak visoke omike, je se poudarila. Po njenih besedah morajo prizadevanja in delovanje rajonskega sveta težiti za visjo kulturno ravno prebivalstva in za gospodarsko blagostanje nasega mesta. Vse to pa je mogoče doseči s skupnimi napori in ob medsebojnem spoznavanju in spoštovanju; posebno se v mestnem predelu, kjer života in se soočata dve narodnostni skupnosti.

Srečanje DSL o bližnjih volitvah

Slovenska komponenta Demokratične stranke levice, pripravlja za soboto, 22. t.m. javno secanje na temo bližnjih parlamentarnih volitev. Na srečanju, ki bo v Prosvetnem domu na Opcinah z zacetkom ob 10. uri, bo Slovenska komponenta DSL izpricala svoje poglede in stališca v zvezi z novim volilnim zakonom, z novimi volilnimi okrožji, s politiko zavezništva in povezovanja ter s potrebo po uveljavitvi slovenske narodnostne skupnosti in politike uspešnega sožitja.

Na sobotnem javnem srečanju na Opcinah bodo prisotni tudi senator Darko Bratina, podpredsednik Dezelnega sveta Milos Budin in drugi izvoljeni predstavniki Slovenske komponente Demokratične stranke levice.

V pripravo na to srečanje bo jutri, z zacetkom ob 20. uri v domu Brdina na Opcinah drugi zaključni del seminarja slovenske komponente DSL. V prvem delu so udeleženci zastavili nekatera notranja organizacijska vprašanja (med drugim tudi vprašanje glasila Delo), beseda pa bo tekla tudi o aktualnih političnih vprašanjih, zacensi z bližnjimi volitvami. Slovenska komponenta DSL vabi k množični udeležbi vse clane in predstavnike krajevnih sekcij.

Skupščina članic DSL

Jutri, ob 17.30 bo na sedezu tržaskе federacije DSL v Ul. S. Spiridione 7 pokrajinska skupščina članic Demokratične stranke levice. Ob tej priloznosti bodo obravnavale teme in predloge, ki so prisli na dan na nedavni vsedržavni ženski skupščini DSL v Rimu. Posebno pozornost pa bodo namenile organizacijskim problemom v stranki.

NOVICE

CGIL in SPI iz Milj obnovila konvencijo z bolnico v Valdobroia

Sindikalna organizacija CGIL in sindikat upokojencev SPI iz Milj sta tudi za letošnje leto obnovila konvencijo z ortopedsko bolnišnico v Valdobroia - Ankaranu. Na tak način se uspešno nadaljuje delovanje sindikata upokojencev, ki želi pomagati vsem tistim, predvsem ostarelim, ki potrebujejo fizioterapevtsko nego. CGIL in SPI sporočata, da je v ankaranski bolnišnici možno zdravljenje z akupunkturo, na razpolago so naprave za laboratorijske izvide, elektrokardiogrami in TAC. Od letošnjega leta dalje se je mogoče v bolnišnici zadržati tudi po več dni (tudi s spremljevalcem). Miljski sindikat in vodstvo ankaranske bolnišnice sta torej se okrepila sodelovanju tudi ob upoštevanju dejstva, da so bolnišniške strukture v tržaski pokrajini preobremenjene in da je treba tudi za najosnovnejše izvide čakati kar precej časa. Interesenti lahko prejmejo vse podrobnejše informacije na sedežu CGIL in SPI v Miljah, v Calle Bacchiocco 6/a, ali po telefonu na št. 273-410, ali 271-086.

Danes skupščina Združenja zelenih

Danes, ob 19.30 bo na sedežu v Ul. Machiavelli 9 skupščina Združenja zelenih iz našega mesta. Dnevni red zasedanja je dokaj obširen: po uvodnem poročilu, ki bo zajelo analizo krajevnega in vsedravnega političnega položaja ter vprašanje samofinansiranja, bo govor o programskih smernicah in o obliki nastopanja zelenih na prihodnjih političnih volitvah; poleg tega bodo izvolili delegate v deželno vodstvo in se dogovorili o nadaljnjih pobudah Združenja. Skupščina bo tudi priložnost za pridobitev novih članov. Prisotna bosta zvezni svetovalec Združenja in deželni odbornik Paolo Ghersina ter deželni glasnik organizacije Emilio Gottardo.

Danes znova pred sodniki zaradi umora babice

Pred tržaskim porotnim sodiščem se bo danes nadaljeval proces proti sedaj že 20-letnemu Alessandru Tarsiju, ki ga obtožujejo, da je predlanske božične noči v hišici pri Rocolu umoril svojo 84-letno babico Mario Bianchi. Zadnja obravnava je bila novembra lani, ko je sodišče sprejelo zahtevo javnega tožilca De Nicola po novem psihiatričnem pregledu. Prvega je opravil prof. Torresini, ki je prišel do zaključka, da je bil Tarsi v trenutku napada delno nepristeven. Javni tožilec je glede tega izrazil dvome, zahteval je nov pregled, o katerem bo govor danes. Rezultati pregleda so zelo pomembni, saj je Alessandro Tarsi v zelo težkem položaju (bremenijo ga obtežilne okolščine, kot na primer napad na sorodnika, ki se poleg vsega ni mogel braniti).

Mladenec je umor priznal ze tiste tragicne noci, vendar ni vedel ali hotel povedati, zakaj je babico napadel (umrla je zaradi udarcev in notranje krvavitve). Dotlej je bil znan kot miren fant, bil je član neke jamarske skupine in prav člani te skupine so tudi zbrali denar, s katerim so plačali odveta Boreana, ki ga sedaj brani.

OBČINA / SESTALA SE JE 5. SVETOVALSKA KOMISIJA

Damiani orisal smernice dela*Gre za področje kulture in šolstva*

Ovrednotiti tržasko kulturno zgodovino in natančno pregledati občinska solska poslopja. To sta glavna sklepa, ki sta izšla z včerajšnje prve seje 5. občinske svetovalske komisije. Ta komisija, v kateri so prisotni tržaski občinski svetovalci večine in opozicije, je pristojna se za vprašanja zdravstva, skrbstva, turizma, športa in mladine. Vendar pa je svoje prvo zasedanje posvetila kulturnim in solskim vprašanjem. Seje, ki jo je vodil starejši svetovalec Giorgio Marchesich, se je udeležil odbornik za kulturo in solstvo Roberto Damiani.

Odbornik Damiani je svetovalcem predstavil glavne smernice, ki jih glede omenjenih področij namerava uveljaviti nova občinska uprava. Prvi dokaz, kaj v konkretnem namerava storiti, pa bodo postavke v finančnih dokumentih, ki so jih že začeli pripravljati. Prav dejstvo, da je odbornik zelel članom komisije pred predstavitvijo finančnih dokumentov orisati smernice delovanja, so svetovalci ocenili pozitivno in ga vzeli kot spodbuden znak drugega zadržanja uprave.

Glede kulture je Damiani najprej poudaril, da je treba uvesti boljše programiranje dejavnosti in združiti razne finančne postavke, tako bi med drugim ne prihajalo do razpršitve sredstev. Namesto več manjših prireditvev bi se morali osredotočiti na nekaj večjih prireditvev, ki bi imele tudi večji odmev in bi v Trst priklicale tuje obiskovalce. Vendar pa po Damiani

novi oceni ne bi bilo oportuno organizirati »velikih razstav«, temveč raje na multimedialen način osvetliti neki dogodek. V konkretnem naj bi v kratko-srednjeročnem obdobju izvedli vsaj dva večja projekta. Po eni strani naj bi osvetlili Trst v 50. in 60. letih, istocasno pa prikazali »velikane« tržasko književnosti (Sabo, Giottija, Stuparicha). Drugi nacrt se nanaša na vzpostavitev »literarnih in znanstvenih sprehodov« po Trstu. S posebnimi napisi, tablami in podobnim bi npr. označili nekatera pomembnejša poslopja in tako bi se po mestu prepletale razne »literarne poti«. Pobuda, ki je trajnega značaja, bi bila seveda namenjena turistom, ki so takih poti vajeni, in pa tudi domačinom, ki prav gotovo ne poznajo podrobneje tržasko zgodovine in književnosti.

Na enak način bi lahko vidno označili prisotnost znanstvenih raziskovalnih dejavnosti na Trzaski.

kem: med drugim bo jeseni Mednarodni center za teoretsko fiziko slavil že tridesetletnico obstoja.

S področja solstva je komisija predvsem obravnavala pereče vprašanje solskih poslopij. Tržaska občina je lastnica kar 106 poslopij, ki pa večinoma niso v najboljšem stanju. Kot je svetovalcem dejal Damiani, je bil osebno presenečen, ko je opazil, da so poslopja precej neсоразmerno uporabljena: ponekod se učenci in dijaki stiskajo, drugje pa ne vedo, kaj bi s prostori. Svetovalci so preučili tudi razmerje med izdanimi sredstvi in kakovostjo storitev na solskem področju. Kajpak so ugotovili, da bi bilo treba sredstva bolj uporabiti. Enotni so si bili tudi glede ugotovitve, da bi bilo treba razširiti mrežo otroških jasli.

Peta svetovalska komisija se bo spet sestala v ponedeljek, 24. januarja, vendar bo obravnavala tudi vprašanja s področja skrbstva in športa.

SKUPŠČINA / DELAVSKE ZADRUGE

Statut bodo prilagodili zakonodaji*Čedalje solidnejši posli*

V torek, 25. januarja, ob 17. uri v prvem sklicu oziroma dan pozneje ob isti uri v drugem sklicu bo izredna skupščina članov Delavskih zadrug, na kateri bodo odobrili popravke k združenemu statutu. Zadnjič so statut prilagodili leta 1984, da bi bolje ustrezal družbeno-gospodarskim spremembam, zdaj pa ga je treba se dodatno popraviti, ker to zahteva državni zakon št. 59 o združenstvu. Kakor piše predsednik upravnega sveta DZ Olinto Parma v vabilu na skupščino, ki mu je dal priložiti tudi novi statut, so se za popravke domenile vse komponente zadrug, nakar je upravnemu svet soglasno sprejel sklep o spremembi statuta. Skupščina bo na sedežu DZ v Ul. Svevo št. 14, sicer pa smejo člani oddati svoj glas tudi po pošti, in sicer s pomočjo glasovnice, ki jo bodo prejeli na dom in izpolnjeno odposlali notarju Lucianu Pa-

storju. Glasovnico bodo morali oddati pravčasno, tako da jo bo notar prejel najpozneje do 10. ure prihodnjega toka.

Kakor smo poročali ob priložnosti nedavne prireditve ob 90-letnici Delavskih zadrug, so se le-te se posebno v zadnjih letih močno razvile, modernizirale in raztegnile svoj delokrog globalno v notranjost dežele Furlanije-Juljske krajin. V okviru te strategije pa se bodo kmalu združile z Zadrugo za Aviano in Roveredo; v ta namen bo potrebna seveda še ena izredna skupščina, da člani združitveni nacrt potrdijo z glasovanjem.

Delavske zadruge sordijo ne le v tržaskem pokrajinskem, temveč tudi v širšem okviru med redke trgovske sredine, ki niso v krizi, ampak nasprotno na moč solidno poslujejo. Ne samo, širijo se tudi onkraj meje in kot prvi korak so urednicile lastno prodajno enoto v Kopru.

Prof. Susič predaval na škofijskem inštitutu

»Drugi in bližnji: različnost, večkulturnost ter dimenzije konfliktov sožitja.« O tej zahtevni a izjemno zanimivi temi je včeraj govoril na sedežu Škofijskega inštituta za socialno in politično formacijo prof. Emidij Susič, docent na tržaski univerzi in ravnatelj Slovenskega raziskovalnega inštituta. Z njegovim predavanjem, ki je bilo deležno precejšnjega zanimanja, se je tudi začela nova sezona Inštituta, ki svoj letošnji program posveča raznim aktualnim vprašanjem na temo solidarnosti. Na sliki (foto KROMA) prof. Emidij Susič med včerajšnjim predavanjem v škofovskem semenišču v Ul. Besenghi.

SODIŠČE / ZARADI POSKUSA UMORA

Egipčana obsodili na pet let zapora*Hotel je narediti samomor s sinom v rokah*

Odvetnica Maierjeva se je potegovala za oprostitev, sodišče pa je menilo drugače in je v celoti sprejelo zahtevo javnega tožilca: Egipčana Sadrija Ramadana, ki je bil obtožen, da je 21. junija lani poskusil umoriti tedaj 4-letnega sinčka, je obsodilo na pet let ječe.

Pred tržaskim sodiščem (predsednik Mario Trampus) se je tako zaključil proces, ki se je pričel že novembra lani, vendar bo Ramadanova zagovornica verjetno vložila priziv. Egipčan si je med včerajšnjo obravnavo večkrat obrisal solze. Boge, kaj se mu je vracalo pred oči. O njegovem življenju je bolj malo znanega, a se tistega mu nihče ne more zavidati, se manj pa gre zavidati njegovi ženi Mariji Ferk. Ramadan je pred leti z njo in sinčkom zivel na Dunaju (sina je sicer imel iz razmerja z neko Poljakinjo, ki pa se je otroku nekaj dni po rojstvu odrekla). V Trst se je preselil pred štirimi leti, zeno je pričel mučiti duševno in fizično in januarja lani ji je bilo tako hudo, da se je poglala v morje.

Egipčanu je sodišče vzelo otroka in

je do aprila zivel s Ferkovo v neki ustanovi. Deček pa je bil na očeta navezan in tako se je Ferkova konec aprila predvsem zaradi njega spet vrnila v skromno stanovanje v Ul. Cologna, kjer je Sadri prebival. Ostala pa je v stiku z osebje omenjene ustanove in ko jo je nekaj dni pred 21. junijem Sadri udaril v ramo, je šla na kvesturo, kjer je dogodek prijavila, nakar se je podala v bolnico in se zatem sama vrnila v ustanovo.

Tistega tragicnega junijskega dne so jo agenti poklicali, naj pride v Ul. Cologna, ker je Sadri grozil s samomrom. Nekaj časa se je pogovarjal z zeno, nakar je začel jemati tablete in vztrajal, da si bo vzel življenje. Polil se je z alkoholom in pritisnil na vzgladnik. Ko so agenti vdrli skozi vrata, je bil že v plamenih, v naročju je imel otroka. Med procesom je trdil, da otroku ni hotel skriviti lasu in da mu je sam prišel v naročje, agenti pa so povedali, da ga je že imel v rokah, ko se je polival z alkoholom. Sodišče je ocitno verjelo agentom.

BENCIN / VČERAJ ZAČETEK RAZDELJEVANJA

Dolge vrste čakajočih so pričakale bencinske bone*Razdeljevanje prvega svežnja bonov do 11. februarja*

Človeška kača čaka na bencinske bone pri Sv. Jakobu (foto/KROMA)

Razdeljevanje bencinskih bonov za nakup bencina po znižani ceni se je začelo po pričakovanih: z dolгими vrstami čakajočih pred sedeži občinskih izpostav. V popoldanskih urah se je zglasilo na izpostavi stotine ljudi, da bi dvignili bone. Ta »bencinska vročina« se bo verjetno v prihodnjih dneh nekoliko ohladila, saj bodo prvi svežnji bonov razdeljevali do 11. februarja, in sicer v tržaski občini od ponedeljka do petka ob popoldanskih urah (od 15. do 20. ure), razen ob dnevih, ko so občinske izpostave odprte popoldne za izdajanje anagrafskih potrdil, v okoljskih občinah pa od ponedeljka do sobote (od 9. do 13. ure).

BORŠT / PRAZNOVANJE SV. ANTONA PUŠČAVNIKA

Lep kulturni večer za vaškega patrona

Zborovski nastop in zabavna dramska uprizoritev

17. januarja godujejo vsi Tončki in Tončke, katerih zavetnik je sveti Anton puščavnik. Ta svetnik je tudi borštanski patron in ker se pač to spodobi, so ga tudi letos ustrezno počastili. V Srenjski hiši je bilo zato v ponedeljek zvečer vse živo. Najprej je nastopil mesani pevski zbor Slovenec Slavec, ki ga vodi Danijel Grbec in odpel Istrsko suito, oziroma splet istrskih pesmi. Svoj program je zaključil s pesmijo Kraska gmajna, ki jo je napisal domači zupnik Albert Miklavec, uglasbil pa Ubald Vrabec.

Glavno točko večera pa je predstavljalo gostovanje kulturnoumetniškega društva Domovina iz Ospa z veselोगro Slikar v tolmunu. Osapska dramska skupina je ze skoraj tradicionalni gost borštanskega kulturnega društva, saj je tu gostovala že večkrat. Letos se je torej predstavila s komedijo, ki jo napisal Tone Partljic. Gre za trodejanko s sodobno tematiko, ustreznim sedanjim razmeram, ki jo je režiser narečno obarval. Glavna protagonistka komedije pa je ljubezen v vseh svojih različicah, ki gredo od strasti do nemira, od stiske do žalosti. In skoraj obvezno mimo... denarnice. Igralci iz Ospa so s svojim izvajanjem večkrat izzvali sproscen smeh pri občinstvu in na koncu po želji tudi zaslužen aplavz.

S prireditve v Srenjski hiši v Borštu (Foto Krizmančič/KROMA)

ČLOVEKOVE PRAVICE

Predstavitev knjige o pravicah mladoletnih

Na prošnjo generalnega direktorja UNESCO Federica Mayorja bo mednarodni studijski institut o človekovih pravicah, ki deluje v našem mestu, dal pobudo za vrsto manifestacij, ki bodo posvečene Mednarodnemu letu družine; proglasili so ga Združeni narodi, da bi na ta način prispevali k izboljšanju stanja v posameznih družinah in pa počutje otrok. Generalni direktor UNESCO se je ob tej priložnosti obrnil na pristojne oblasti in na vse tiste, ki delujejo v solskem siste-

mu, da bi odločno nastopili proti vsem oblikam nasilja in nestrpnosti in se zavzeli za odprto drugo mislečih v duhu "kulture miru". Studijski institut je že pred nedavnim izdal publikacijo o pravicah mladoletnikov, sedaj pa se knjigo o kriminalni in človekovih pravicah. Izdana je bila v sodelovanju s sorbonsko univerzo in izraelsko univerzo Bar-Ilan; predstavili jo bodo 9. februarja na sedežu tržaškega instituta, ki mu predseduje Guido Gerin.

ZSKD / POZIV DRUŠTVOM

Prošnje za podpore vložiti do 31.1.

Z letom 1993 je zapadla veljavnost deželnega zakona št. 46 iz leta 1991, bolj znan kot zakon za obmejna območja oz. Zakon v podporo kulturnim in umetnostnim dejavnostim slovenske manjšine v Italiji.

V zadnjih treh letih so slovenske kulturne ustanove in organizacije crpale javne finančne podpore iz tega zakona, ki je bil v pristojnosti Dezele.

Ceprav je italijanski parlament vključil v finančni zakon za leto '94 postavko za refinansiranje omenjenega zakona, bo potrebno, da Dezel izdela in odobri novo zakonsko besedilo. Tezko je pa predvideti, kdaj bo zakon stopil v

veljavo.

ZSKD zato svetuje vsem društvom, da vložijo prošnje za delovanje v letu 1994 na osnovi prejšnjih, že obstoječih zakonov, in sicer zakona št. 68/81 - III. naslov (humanistične, znanstvene, umetniške dejavnosti in družbene vede) in VI. naslov (zaščita in vrednotenje lokalnih jezikov in kultur), zakon št. 15/87 (kultura miru), zakon št. 43/80 (zborovska folklorna in rekreacijska dejavnost) ter zakon 49/83 (glasbeni tečaji).

ZSKD opozarja društva, da je treba za vse omenjene zakone vložiti prošnjo (lahko tudi v slovenscini) na pokrajinsko upravo do 31. januarja 1994.

ŠOLSTVO / OB OBČNEM ZBORU SSŠ

Izšel je Sindikalni vestnik

Prispevki o avtonomiji šole, izobraževanju učiteljev, natečaju

Ob nedavnem 35. občnem zboru Sindikata slovenske šole je izšla nova številka Sindikalnega vestnika, prva v letošnjem letu. Vestnik prinaša veliko aktualnih in zanimivih prispevkov, od uvodnega članka prve tajnice sindikata Živke Marc o solski avtonomiji, ki jo predvideva 4. člen zakona, ki spremlja finančni zakon za leto 1994, pa do seznama pedagoške literature in splošnih sindikalnih vesti.

Jozko Baša je podpisal članek o univerzitetnem izobraževanju učiteljev otroških vrtcev in osnovnih sol, o potrebi katerega je bil govor tudi na občnem zboru. Ta tip izobraževanja predvideva zakon iz leta 1990, doslej pa je bilo na tem področju storjenega bolj malo. Ze spet se mora torej sola soocati z birokratskimi in drugimi zamudami.

Izpod peresa Živke Marc je tudi pri-

spevek o pravicah državljanov do javnih storitev. Prispevek nakazuje možnosti, ki jih predvideva osnutek dokumenta o javnih službah, ki ga je izdelal minister za javne službe Casese z namenom, da bi bilo delovanje teh služb učinkovitejše in v korist vseh državljanov.

S(tanko) S(alvi) je v svojem prispevku nakazal vloge in naloge solskega psihopedagoga, medtem ko je Majda Kačič-Baša prispevala referat z naslovom Kako spraviti slovenscino v javno rabo, ki je bil predstavljen na okrogli mizi Jezik sole in jezik okolja ob predstavitvi kulturnega centra za slovensko mladino v Sesljanu.

V Sindikalnem vestniku so se izidili volitev slovenskih članov v Dezelno komisijo za slovenske šole, opozorilo na skorajšnjo 50-letnico obnove slovenskih sol v Italiji in informacija o ukinjenem natečaju za slovenske učitelje.

DSI / PREDSTAVITEV KNJIGE OB AVTORJEVI 60-LETNICI

Dolharjeve »Stezice« - dokument neke generacije in nekega časa

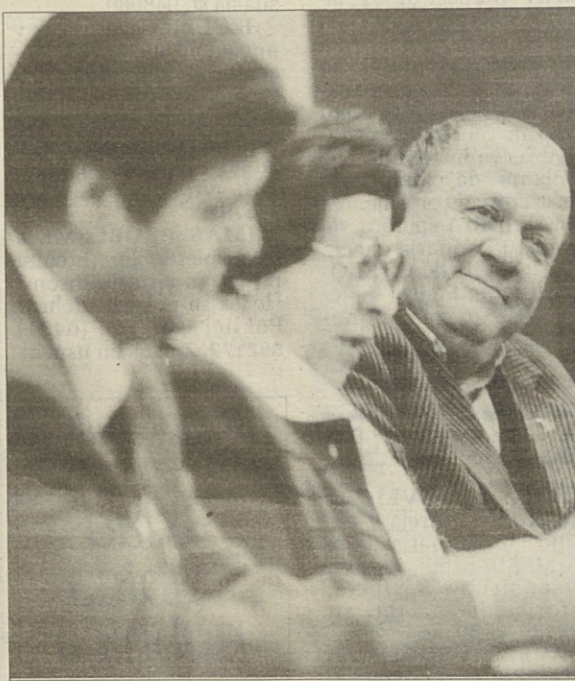
Rafka Dolharja in njegovo delo je predstavila Zora Tavčar - Rebula

Za 60-letnico dr. Rafka Dolharja je tržaška založba Mladika izdala njegovo najnovejšo knjigo crtic z naslovom »Stezice«, ki so jo v ponedeljek predstavili v Društvu slovenskih izobražencev. O delu je spregovorila prof. Zora Tavčar, ki je tudi avtorica spremne besede. Ob tej priložnosti so v Peterlinovi dvorani, kjer potekajo večeri DSI, pripravili razstavo Dolharjevih posnetkov z gora in Krasa. Sam je namreč navdušen fotograf in tudi »Stezice« so opremljene z njegovimi barvnimi in črno-belimi slikami. Z okusom in izvirno je knjigo grafično oblikoval Pavel Magnani. V imenu prirediteljev je Rafka Dolharja pozdravil in mu čestital ob izidu že desete knjige predsednika DSI Sergija Pahor. »Ko avtor v »Stezice« v roke, vidi, da je delo napisal delo zato, ker je imel kaj povedati,« je svojo predstavitev začela prof. Zora Tavčar. Dolharjevo umetniško najbolj zrelo delo je »Prgisce Krasa«, najbolj zanimivo pa je gotovo to zadnje, je nadaljevala. V »Stezicah« je sicer manj lirčnih opisov narave, vendar pa bo v knjigi vsak bralec našel kaj, kar ga bo pritegnilo, vzbudilo njegovo zanimanje, ga morda spomnilo na minule case ali celo razjezilo. Knjiga je razdeljena v tri sk-

lope crtic: spominske, gorske in kraske, ceprav bi bilo težko potegniti jasno ločnico med njimi, saj se vsi trije znanri dejansko prepletajo.

»Dolharjevo pisanje ne more skriti, da je knjigo napisal človek raznolikih zanimanj,« je v spremni besedi h knjigi napisala prof. Zora Tavčar. »Se manj more skriti, da je z vso dušo Slovenec v tistem plemenitem smislu, ko želi spodbuditi in ohranjati domače, a je hkrati široko odprt tudi kvalitati tujega. Tako je s svojimi deli tudi ohranjevalec pristnih starih imen - toponimov, planinske flore, gomiskih in skalaskih poimenovanj, ki morda že izginjajo v pozabo...« Kot je Tavčarjeva se posebej poudarila na večeru v DSI, so »Stezice« dokument neke generacije in nekega časa, zanimiv tako za Slovence iz matice, ki bodo s strani Dolharjeve knjige lahko kaj več izvedeli o »zamejcih« kot tudi za naše mlajše, saj bodo v tem delu našli veliko dragocenih podatkov o zgodovini in življenju svojih očetov in dedov.

Za konec večera je nekaj najlepših odlomkov iz knjige prebral Livij Valencic, avtor knjige pa se je nato nekaj časa zadržal v pogovoru s poslušalci. (hj)

Dr. Rafko Dolhar med predstavitvijo njegovih »Stezic«

PRISPEVKI

V počastitev spomina brata Maria Stoke daruje sestra Stefanija 50.000 lir za AO Jaka Stoka - Prosek.

V spomin na Antona Kobala daruje Irma Kraus 50.000 lir za SKD Tabor.

Anica in Lucijan Malalan darujeta 10.000 lir ter Ana Kralj 20.000 lir za MePZ Primorec - Tabor.

Hvaležna za izkazano pozornost ob priliki svojega življenjskega jubileja daruje Zora Znidarčič Danieli 50.000 lir za OS F. S. Finžgar in 50.000 lir za SKD Barkovlje.

Ob 1. obletnici smrti dragega očeta Viktorja Mervica daruje Lorenca z družino 50.000 lir za otroški zbor »Ladjica«.

V spomin na Antonijo-Tončko Kranjec od Banov daruje Marija Hrovatin (Roska) od Banov 20.000 lir za Zadrugo Ban.

V spomin na Leopolda Bana daruje družina Kovacic (Bani) 25.000 lir za SKD Grad in 25.000 lir za Zadrugo Ban.

V spomin na gospo Dano Luxa vd. Rupel darujeta Vera in Rado 50.000 lir za SD Kras.

V spomin na padle tovarise darujeta Mara in Dauci Cah 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Kriza.

V spomin na bratrance Hermana Sulcica daruje Emil Kobau z družino 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Kriza.

Ob obletnici smrti mame Viktorije Sedmak daruje Gabrijel Sedmak z družino 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Kriza.

Ob obletnici smrti mame in

brata Olivierota Candotti darujejo bratje Candotti - Gigi in brat Vladimir Tence 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB. V isti namen darujeta Gigi in Vladimir 50.000 lir za SD Vesna.

Namesto cvetja na grob Pepija Danieli darujeta Karla in Angel z družino 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Kriza.

Namesto cvetja na grob Dragice Majoschi vd. Ukmar darujeta Karla in Riko Majovski 20.000 lir za proslavo 200-letnice sole na Proseku-Kontovelu.

Namesto cvetja na grob Dane Luxa vd. Rupel daruje Mirka Ferfolja 50.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

Namesto cvetja na grob dragega Emila Legise daruje družina Jozefa Antonica 20.000 lir za SKD Cerovlje-Mavhinje.

Ob 5. obletnici smrti predrage nepozabne tete Roze Kosuta daruje Vlasta z možem 50.000 lir za otroški vrtec v Krizu.

+

Delavna in vedra do zadnjega dne, se 15. januarja ni več prebudila iz sna

Marija Zorn
vd. Civardi

Zalostno vest naznanja sin Gilbert z ostalim sorodstvom.

Pogreb bo v soboto, 22. januarja ob 12. uri na barkovljanskem pokopališču.

Trst - Prvacina - Benetke, 19. januarja 1994

+

Mirno nas je zapustila naša mama

Lucija Strain
vd. Ferluga

Pogreb bo jutri, 20. januarja, ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v dolinsko cerkev.

Zalostno vest sporočajo hčerki Livija in Gabriella z družinami ter vnuki, pravnuki in drugi sorodniki.

Dolina, 19. januarja 1994
(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

Uprava in uslužbenci Obcine Dolina izražajo iskreno sožalje Gabrielli in družini ob izgubi drage mame Lucije.

Ob izgubi drage none Marije izreka svojemu predsedniku Stojanu Parovelu in družini iskreno sožalje

PD Slovenec

Webrov »Čarostrelec« jutri v dvorani Tripčovich

V okviru operne sezone Verdijevega gledališča bo jutri lahko gledali v dvorani Tripčovich znamenito opero skladatelja nemške romantike Carla Marie Webra »Čarostrelec« (Der Freischuetz). Opero, ki jo je režiral Frank Bernd Gottschalk, bodo izvajali v izvirniku s podnaslovi v italijanskem jeziku. Sceno si je omislil Jürgen Aue, orkester in zbor gledališča Verdi pa bo vodil mladi kitajski dirigent Lü Üia. Vlogo Athene so poverili ameriski sopranistki Susan Antony, v vlogi Maxa pa se bosta v teku desetih repriz vrstila tenorista James O'Neal in Alfons Eberz. Webrova dela niso v Trstu uprizorili že 25 let, zanimivo pa je, da je bila prva »italijanska« uprizoritev prav v tržaškem Teatro Grande leta 1833 in ne v Firencah kot se je dolgo časa mislilo.

Fotografska razstava v Miljah

Photo Immago, ki deluje v miljski občini in se ukvarja s kulturo fotografije ter prireja zanimive fotografske razstave, proslavlja desetletnico svoje dejavnosti. Za to priložnost je v sodelovanju pripravila v sodelovanju z miljskim občinskim odborinom za kulturo veliko razstavo fotografij o krajinski temi. Razstavljene bodo fotografije Gabriela Basilica, Virgilia Carnisia, Piccola Sillanija in Marca Zante. Odprtje razstave bo v soboto, 22. januarja, ob 18. uri v Občinski galeriji »G. Negrisin« na Trgu Republike v Miljah, odprta pa bo do 30. januarja. Dan pred tem datumom bo ob 17. uri srečanje z avtorji in razprava.

Jutri predavanje prof. Bederika

V avli Giorgieri departmaja za energetiko tržaske univerze bo v četrtek, 20. t.m. predavanje prof. Branka Bederika, docenta analize struktur na mariborski univerzi, ki bo govoril o modernih instrumentih skrukturne analize. Predavanje bo v angleščini, poskrbljeno pa bo za prevajanje.

VČERAJ-DANES

Danes, SREDA, 19. januarja 1994
KNUT

Sonce vzide ob 7.39 in zatone ob 16.52 - Dolžina dneva 9.13 - Luna vzide ob 10.45 in zatone ob 24.01.

Jutri, CETRTEK, 20. januarja 1994

BOSTJAN
VREME VCERAJ: temperatura zraka 7,2 stopinje, zračni tlak 1027,2 raste, veter 26 km na uro vzhodnik severovzhodnik, vlaga 43-odstotna, nebo jasno, morje razgibano, temperatura morja 10,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Laura Contaldi, Moreno Bartole, Matjaz Starec, Stefano Granieri, Carlo Benedetti, Mattia Donno, Stefan Zuzek, Alice Petronio.

UMRLI SO: 43-letni Jezdimir Jovanovic, 82-letna Adelma Bubnich, 86-letna Ernesta Sancin, 68-letna Zaira Colombin, 80-letna Livia Barisi, 64-letna Bruna Fadini, 94-letna Elisabetta Klavara, 92-letna Maria Maligoj, 84-letna Carolina Puri, 93-letni Agostino Falconer, 82-letna Iolanda Pick.

LEKARNE

Od ponedeljka, 17., do nedelje, 23. januarja 1994
Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 ter od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Trg Sv. Jakoba 1 (tel. 727057), Ul. Commerciale 21 (tel. 421121).
OPCINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Trg Sv. Jakoba 1, Ul. Commerciale 21, Ul. Ginnastica 44.

OPCINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

OBVESTILO

Bančni zavod CASSA DI RISPARMIO DI TRIESTE - BANCA SPA obvešča cenjene stranke, da 24. januarja 1994, zaradi stavke, ki jo organizira sindikalna organizacija, verjetno ne bo poslovanja pri okencih. Samo v tržaski pokrajini bo lahko stavka tudi v oddelku za plačevanje davkov. Zgornje obvestilo se objavlja v smislu zakona 146/90.

SLOVENSKO STALNO
GLEDALIŠČE

Helmuth Peschina

BOŠ ŽE VIDELA

Igra Mira Sardoč,
režija Jože Babič

Danes, 19. t. m., ob
20.30 v gledališču »F. Prešeren« v Boljuncu.

EDEN - 15.30 - 22.00
»Carne di lusso 2« porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 17.15, 19.45, 22.10 »Un mondo perfetto«, r.-i. Clint Eastwood, i. Kevin Costner, Laura Dern.

ALCIONE - 18.30, 21.30 »Addio, mia concubina«, r. Chen Kaige, i. Leslie Cheung Zhang, Gong Li.

LUMIERE - 16.45, 18.30, 20.20, 22.10 »M. Butterfly«, i. Jeremy Irons.

RADIO - 15.30 - 21.30 »Carezze linguale e non solo«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

PREDSTAVE

KD IVAN GRBEC, Sledenjska ulica 124, vabi na predavanje z diapozitivi LOJZETA ABRAMA »V dezelah inkovske kulture« jutri, 20. t. m., ob 20. uri v društveni dvorani. Vabljeni!

OB OBLETNICI mednarodnega priznanja samostojne države Slovenije prireja Slovenski kulturni klub in Mladinski odbor Slovenske prosvete III. SLOVENIJA PARTY, ki bo v Peterlinovi dvorani, Ul. Donizetti 3, v soboto, 22. januarja, ob 19. uri. Kulturni program z začetkom ob 19.30 bodo oblikovali: člani SKK s pozdravnim govorom in recitalom, slavnostni govornik pisatelj in casnikar Saša Martelanc ter mešani pevski zbor Jacobus Gallus iz Trsta. Sledita družabnost in zakuška. Častni gost večera bo minister Janez Jansa.

V GREGORICEVI DVORANI v Ul. sv. Franciška 20, II. nadstr., je na ogled do 31. januarja fotografska razstava TRST V PREDPRAZNICNI ODEJI.

OBVESTILA

SD SOKOL in SKD IGO GRUDEN sklicujeta v petek, 28. januarja 1994, ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju REDNI OBČNI ZBOR v društvenih prostorih v Nabrezini.

UPRAVA OBCE DO-LINA sporoča, da 31. januarja zapade rok za predložitev prošnje za občinski prispevek za kulturne, sportne in rekreacijske dejavnosti v letu 1994 in vabi zainteresirana društva in organizacije v občini, da vložijo pravčasno svoje prošnje.

KK ADRIA sporoča, da se je 10. januarja začela REKREACIJSKA TELOVADBA na Melari s sledecim urnikom: ponedeljek 20.00 - 21.30, četrtek 20.30 - 21.30. Vabljeni vsi člani in prijatelji.

IZLETI

SKD CEROVJE - MAVHINJE prireja v nedeljo, 30. januarja, izlet na Monte Elmo. Odhod ob 6. uri iz Sesslana. Informacije na tel. st. 299335 od 20. do 21. ure.

ZVEZA UPOKOJENCEV SPI-CGIL Devin-Nabrezina organizira v ne-

deljo, 6. februarja, enodnevni izlet v Prodolone. Vpis na sedežu Zveze upokojencev SPI-CGIL v Nabrezini, Trg sv. Roka, tel. 200036 ali 200007 - Bortolotti Ida.

ZACEL SE JE PREDVPIS za počitnice v Palma de Mallorci od 6. do 27. marca. Vse informacije nudi Zveza upokojencev iz Nabrezine, tel. 200036 ali 299640 ob uri kosila.

ČESTITKE

Danes praznuje na Krmenki 18 let MARTINA SANCIN. Vse naj, naj ... ji želijo noni Zofka in Marija, nono Ottavio, strica, teti ter Marina, Paolo, Renato, Suzana, Marko in Erika.

Danes vesolja je dan, ker naša MARTINA praznuje svoj rojstni dan; da bi zdrava in vesela se dolga leta med nami zivel, veliko srečnih dni naj ti življenje podari - mami Gracijela, papi Dušan in sestra Federika.

Danes praznuje 29. rojstni dan naš dragi MIRJAN. Vse najboljšemu čestitata mama in brat.

MALI OGLASI

OSMICO ima odprto Radovan Semec v Precniku.

OSMICO odprli smo, da veselo v družbi bo - Josip Berdon, Pulje pri Domju 123.

FARMA KRALJIC - Prebeneg 99 - prodaja kokosi po 3.000 lir. Ima na razpolago tudi gobe.

NA ZAHODNEM KRAJU dajemo v najem dvosobno stanovanje. Tel. v večernih urah na st. 225320.

PRODAM stanovanje 60 kv. m z vrtom 120 kv. m. Za informacije tel. na st. (0481) 535946 od 13. do 14. ure.

DAMO v NAJEM skladišče okrog 200 kv. m na začetku Ul. Pascoli 2, idealno za trgovino na drobno raznih artiklov, najemina po dogovoru za dobo 6 let. Telefonirati na 363434, urnik urada.

PRODAM pando 750 CL, oktober 1990, v dobrem stanju, za 4.500.000 lir. Tel. na st. 7796699 ob delovnem urniku.

PRODAM alfo 33 red, letnik 89, prevoženih 86.000 km, vedno v garazi, za 6.500.000 lir. Tel. na st. 040 212635.

PRODAM fiat 128 - 1100 v dobrem stanju. Tel. na st. (0481) 20642.

GOSPA srednjih let išče dvakrat, trikrat na teden delo pri družinah. Tel. na st. 213282.

CE STE ZINTERESIRANI zaslužiti nekaj več, izkoristite vas prosti čas. Za informacije tel. na st. 040 299012.

GOSPA nemškega materinega jezika nudi lekcije za vse stopnje znanja po zmernih cenah. Tel. na st. 772155.

PROFESORICA daje lekcije iz latinščine in italijansčine. Tel. ob uri kosila na st. 948080.

IZGUBIL se je pišček v noči med 24. in 25. decembrom v Devinščini - Proseku pasme spinone, dolge dlake svetlorjave barve, živahne narave, z značko občine Zgonik. Tel. na st. 229234 ali 225191.

IMAS PROBLEME s tezo, kolesterolom, srčnim pritiskom ali celulitisom? Hoces se počutiti dobro? Poklici me! Tel. (0481) 882172. Zajamcen uspeh!

INIZIATIVA ISONTINA

“Goriški duh” bo spet zaživel le v odprtosti

Program za tisočletnico

MARKO MARINCIC

Studijski center sen. A. Rizzatti je ob koncu prejšnjega tedna priredil dobro obiskano in vsebinsko zelo spodbudno srečanje ob predstavitvi monografske številne prenovljene revije "Iniziativa Isontina" s poimenskimi kazalom avtorjev in tematik, ki so bile obravnavane v točno 100 natisnjenih stvilkah revije oz. na "desettisočih straneh zgodovine in življenja Goriške", kot so se izrazili organizatorji. Revija je izraz demokratično usmerjenih goriških katoliških krogov. Krozku Rizzatti, ki jo izdaja, predseduje inž. Nicolò Fornasir, ki je zapustil demokratsko barko se preden se je začela potapljal in je s pomembnim prispevkom k oblikovanju transverzalnega zavezništva nakazal odprto mislecim goriškim katolicanom potrebo, da se otešajo pogojevanja nacionalistične desnice in začnejo nov dialog z zmerno levico.

Te politične opredelitve so sicer na kulturnem srečanju morale ostati v ozadju, nekaj namigov pa je bilo vsekakor slišati iz posega samega Fornasirja, ki je katoliško inteligenco pozval k se večji družbeni aktivnosti, »brez sektastva, pač pa z globoko sposobnostjo vzpostavljanja dialoga in sprejemanja tudi različ-

nih kultur in drugačnih idejnih opredelitev«.

Glavna posega sta imela urednik revije Celso Macor in prof. Sergio Tavano, ki sta ponudila zanimiv pogled tako nazaj kot naprej, proti tisočletnici Gorice, ki bo leta 2001. Macor je zadnjih 50 let goriške zgodovine označil kot zaporedje obdobj veliki intuciji in odpiranja ter obdobj razvojanja, kamor gotovo sodijo tudi zadnja leta. Zaključil pa je z optimistično ugotovitvijo, da goriški duh, "Geist von Görz" lahko ponovno zazivi »v srečanju starih narodov, ki gledajo naprej«.

Kako obnoviti vrednote "goričanskosti" je bila tema prispevka prof. Tavana, ki je med glavne značilnosti goriške omike uvrstil prav bogastvo etničnih komponent. Gorica ima pravzaprav eno samo kulturo, ki pa se izraza v različnih jezikih, je poudaril govornik. V sedmih letih, ki nas se ločijo od tisočletnice, Gorica lahko spet "zaživi kot prestolnica", kot živo, odprto mesto, s svojo specifično vlogo, kakršne drugi ne morejo imeti. Pogoj za to pa je, da ne opustimo nobene komponente goriške kulture, da premostimo predsodke in shematizme, ki utesnjujejo in zavirajo našo bit.

KINO

GORICA
VITTORIA Danes zaprto. Jutri: Gorica kinema 20.45 »Hoffa«. Jack Nicholson in Danny De Vito. Osvocoenje Dolby stereo.
CORSE 17.00-18.30-20.10-22.00 »Il figlio della Pantera Rosa«. Igra Roberto Benigni.

OBVESTILA

SPD - SMUCARSKI ODSEK obvešča, da je v nedeljo na goriškem avtobusu prislo do zamenjave dveh po barvi in obliki podobnih torb s smucarsko opremo. Martina pogreša torbo plave barve, v kateri so bili otroški smucarski cevli, trenirka, očala, doma pa ima torbo, v kateri so bili samo smucarski cevli. Smučar, ki je odkril, da prevzeta torba ni njegova, naj čimprej pokliče na tel. 30709 ali naj sporoči predsedniku društva (tel. 882079).

LOGLAB-SOLA PREZIVETJA. Prvo srečanje danes ob 20.00 v knjižnici Damir Feigel. Informacije in prijave: Ljudska knjižnica Damir Feigel, ul. Croce 3, tel. 0481-531733, ali neposredno na prvem predavanju.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBCINSKA 1, Ul. S. Michele, tel. 21074.
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
OBCINSKA 2, Ul. Mantio 14/B, tel. 480405.

POGREBI

Danes ob 10.40 Gustavo Salimbeni iz bolnišnice Janeza od Boga v Videm (za kremiranje trupla) in nato v Trst, ob 11. uri Maria Collenzini iz Milana na glavno pokopališče, ob 13.15 Giuseppe Altran iz splosne bolnišnice v Romans.

Banca Agricola - Kmečka banka Gorica

obvešča svoje cenjene stranke, ki jim je v teh dneh pooblašeni izterjevalni Zavod sporočil, da je odprl

DAVČNI TEKOČI RAČUN

- da se lahko davkoplačevalec poslužuje bančnega tekočega računa, ki ga ima na našem Zavodu za izplačilo povračil; osnovne podatke tega računa bo treba javiti pooblaščenemu izterjevalnemu Zavodu preko našega Zavoda na tiskovini, ki jo je davkoplačevalcu dal pooblašeni izterjevalni Zavod hkrati s sporočilom o odprtju davčnega tekočega računa;

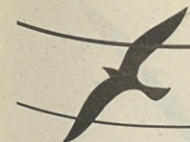
- da bo davkoplačevalec lahko izvajal vplačila na našem Zavodu;

- da se bo treba za vplačila IVA posluževati že obstoječih obrazcev.

Osebe našega Zavoda je na razpolago strankam za karksnokoli pojasnilo v zvezi z operativnostjo davčnega računa.

Banca Agricola Gorizia Kmečka banka Gorica

Sedež v Gorici: Korzo Verdi, 55 - Tel. (0481) 3871
Agencija 1: Gorica - ul. Kugy, 22 - Tel. (0481) 536955
Podružnica v Krmini: Drev. Friuli, 38 - Tel. (0481) 630042

POLEMIKA / VZPI PROTI PIRINI IN MSI

Zbiranje podpisov skriva prevaro

Proti "pokojninam Jugoslovanom" kriči tudi, kdor služi denar s prošnjami, obtožujejo borci

Goričani že nekaj dni opazajo Verdijevem korzu "zgodovinarja" Marca Pirino, sicer konzulenta in sodelavca pokrajinske uprave in Severne lige, ki vneto zbira podpise za odvzem italijanskih pokojnin nekdanje Jugoslavije: obtožuje jih sodelovanja pri deportacijah in pobijanju Italijanov. Pirino so te dni podprli gorški misovci. Ti so tudi sami pred časom zbirali podpise proti "penzijam Jugoslovanom" in so sprva v Pirini videli konkurenta, sedaj pa so mu morda tudi zaradi predvolilne računice (bogve, da iz tega ne zraste se kako zavezništvo s Severno ligo!) ponudili roko sprave in uradno roko njegovo akcijo.

S tem v zvezi so se včeraj oglasili predstavniki VZPI-ANPI, ki opozarjajo na nekatere lažne trditve in protislovja pobudnikov omenjene kampanje. Prvic, ugotavlja VZPI, ni res, da prejema nekdanji partizani kake "zlate penzije". Nasprotno, saj so pred časom zahtevali, naj bi jim priznali tatnina, ki je predviden za veterane iz 1. svetovne vojne, ti. viteze Vittorio Veneta.

Zanimivo je protislovje v javnih izjavah in vsakodnevnem obnašanju predstavnikov MSI, na katero opozarja VZPI. Funkcionarji patronata INAS pri sindikatu CISNAL, med njimi tudi deželni svetovalec MSI Ritossa in pokrajinski svetovalec Cosma, so namreč tisočim državljanom Slovenije oz. nekdanje Jugoslavije uredili

papirje in vložili prošnje za priznanje italijanskih pokojnin. Razlog je enostaven: za vsako pokojninsko prošnjo prejme patronat državni prispevek. Cim več je prošelj, toliko več dobi denarja. Prav je, da javnost ve, s kom ima opravka, ko posluša demagogske razglase ob raznih zbiranjih podpisov.

VZPI polemizira s Pirino tudi glede njegovih resnic in domnevnih odkritij o deportiranih in ubitih po vojni v Jugoslaviji. V ta namen so zaprosili gen. Benita Gavazzo, ki skrbi za iskanje posmrtnih ostankov italijanskih vojakov po svetu, naj prepreči vsakršno zlorabo pri odkrivanju trupel v Sloveniji. Vse namreč kaže, ugotavlja VZPI in

omenja pričevanje Bruna Cociannija, ki je predlanskim sam pripeljal v Gorico posmrtno ostanke sestih borcev fašistične X. MAS, da bodo v kratkem iz Slovenije prisli posmrtni ostanki večje skupine Italijanov. Med njimi pa so tudi v boju padli partizani in ne le deportirani.

Zadnjo ost namenja VZPI pokrajinskemu odborniku za kulturo Lovsoniju, ki je podprl Pirinov posvet o fojbah. Vedenja dognanja in evropski duh, na katerega se rad sklicuje odbornik, bi Pokrajini priporočala, da podpre resne in ne enostranske raziskave, ki naj osvetlijo zlasti nadvse pomembno bitko iz leta 1943 znano kot Goriska fronta.

GORICA / PO UMIKU ROVISA

Špediter Bisesi novi predsednik zveze trgovcev

Prenovili tudi odbor ASCOM

Kot napovedano so trgovci Ascom predsinoci izvolili Giovannija Bisesija za novega predsednika. Rojen leta 1938 v Imperii, v Gorici od leta 1948 si je Bisesi pridobil ugled zaradi uspešnega delovanja. Prvo špediterstvo podjetje je odprl leta 1968, od leta 1981 pa je predsednik goriskih špediterjev. V prvih izjavah po izvolitvi se je ogradil od vsakršne stran-karske opredelitve in se zavzel za avtonomijo trgovskega združenja. Značajsko je zmernejši in bolj nagnjen k posredovanju v primerjavi s predhodnikom, toda zagotavlja, da bo znal vsekakor dvigniti glas, ko bo potrebno v korist interesov trgovcev.

Sergio Rovis, ki je vodil trgovce v kočljivem kriz-

nem obdobju, je podal obračun svojega dela in poudaril nekatere važne dosežke. Zamenjava z Bisesijem je bila že dogovorjena, zato ne bi smelo priti do velikih pretresov. Marsikdo pa pričakuje večje odpiranje novim izjavom. Rovis je bil predstavnik malih mestnih trgovcev in njihovih včasih na preteklost vezanih pogledov, Bisesi pa naj bi kot špediter razmišljal nekoliko drugače. S predsednikom so obnovili tudi vodstvo. Prvi podpredsednik bo Walter Blasig, drugi Claudio Tomani, odborniki pa Michele Orzan, Enzo Comelli, Giampaolo Furlani, Giani Leoni, Pio Traini, Nereo Visintin, Antonino Costanzo, Flavio Petruz, Boris Pintar in Alfio Sanfilippo.

NOVICE

Ambasador Vincenzo Manno na prefekturi in Trgovinski zbornici

Novi vodja italijanske delegacije za pogajanja o nadgradnji Osimskih sporazumov ambasador Vincenzo Manno je včeraj v okviru predstavitvenega obiska v naši deželi bil tudi v Gorici. Najprej ga je na prefekturi sprejel prefekt De Matteis (na sliki), ki mu je zazele plodno delo v novi zahtevni funkciji. Manno se je nato na Trgovinski zbornici srečal s predsednikom Bevilacqua in drugimi goriskimi predstavnikimi, ki so ga seznanili s pričakovani Gorice glede novih sporazumov.

Prihodnja predstava SSG v gledališču v Trzinu

Prihodnja gledališka predstava v abonmaju SSG za Gorisko bo v ponedeljek, 31. januarja, ob 20.30 v občinskem gledališču v Trzinu. Na programu je igra Rolanda Harwooda "Garderober" v priredbi SSG, režiser Vinko Moderndorfer. Predstava v Trzinu bo poseben kulturni dogodek za tamkajšnje Slovence, saj bo sodila v okvir prireditve ob dnevu slovenske kulture. Gostovanje organizirata SSG in goriski Kulturni dom v sodelovanju z Večnamenskim kulturnim centrom ter društvom Jadro iz Ronk. Pokrovitelj je Občina Trzin. Prireditelji bodo organizirali prevoz abonentov. Podrobnejša pojasnila nudi urad Kulturnega doma v Gorici (tel. 33288).

Predstavitev nove knjige

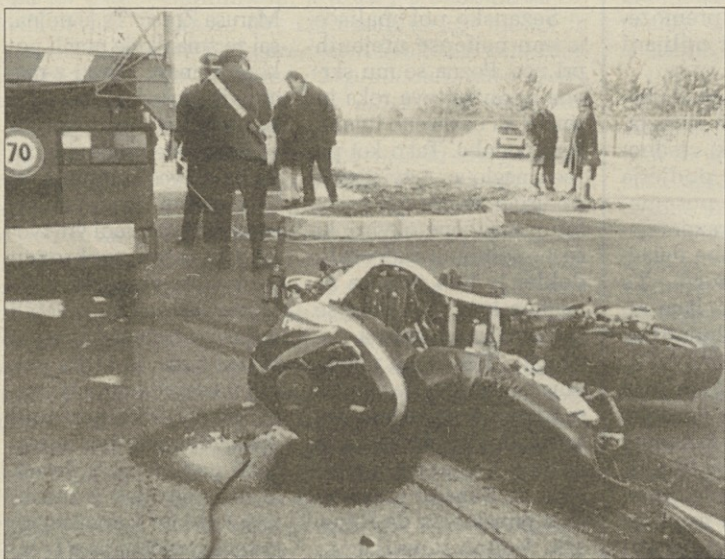
Jutri bo ob 19. uri v prostorih Bevkove knjižnice v Novi Gorici v ulici Gradnikove brigade 25 predstavitev knjige Učenik stabilnega življenja, ki sta jo napisala Tomaž Flajs in Primož Skoberne. Delo, ki je namenjeno osebnostnemu razvoju in samoizpopolnjevanju, bo predstavila pisateljica Milojka Žizmond Kofol. Prisotna bosta avtorja.

Šest upornih gasilcev bo moralo pred sodnika

Sodnik za preliminarne preiskave dr. Sergio Gorian je včeraj vzel v pretes prijavo zoper šest goriskih gasilcev, pripadnikov avtonomnega sindikata, ki jih je pokrajinsko poveljstvo jeseni 1992 prijavilo, ker so se uprli ukazu, da bi v nadurah skrbeli za varnost javnih lokalov. Slo je za sindikalni protest na vsedržavni ravni. Toda medtem ko so drugod proti upornim gasilcem ukrepali samo z disciplinskimi sankcijami, se je gorško poveljstvo odločilo za kazensko prijavo. Sodnik je včeraj menil, da ni neutemeljena in je odredil, da bo kazenska obravnava marca prihodnje leto.

SOVODNJE / RANJEN IVO DEVETAK Z VRHA

S kawasakijem v tovornjak

Pred vhodom v tovarno Manifattura Goriziana v Sovodnjah je včeraj okrog 12. ure prislo do hujše prometne nesreče. Točne vzroke in okoliščine se raziskujejo goriski karabinjerji. Po prvih izsledkih kaže, da je 31-letni Ivo Devetak z Vrha, ki se je peljal s svojim motorjem znamke kawasaki na cesti proti Standrežu, nenadoma zagledal pred seboj tovornjak iz Bergama, ki mu je najbrž med zavijanjem presekalo cesto. Motorist je sicer zaviral, a ni mogel preprečiti trčenja. Z motorjem je zadel v tovornjak in obtical prav pod rezervoarjem težkega vozila. Pri tem je Devetak dobil zlom v gležnju, udarce in odrgnine po nogah. Zdravniki so ga pridržali na zdravljenju v ortopedskem oddelku splosne bolnišnice s prognozo okrevanja v 40 dneh.

Na sliki (foto Studio Reportage) vozili po trčenju

GORICA / NOVI PREDPISI

Novosti glede taks na reklame

Kmalu spremembe tudi glede plačila za plakate na javnih mestih

Davčni urad goriske občine sporoča, da so od 1. januarja letos začeli veljati novi predpisi za obdavčevanje reklame in razobešanja lepakov na javna mesta. V pričakovanju odobritve novega občinskega pravilnika, ki ga morajo sprejeti najkasneje do 30. junija, je vladni komisar na občini zacasnno odločil sledeče: Letos je potrebno do 31. marca plačati davek za letne reklame (napisi, panoji, velike reklame ob cestah in na javnih mestih). Običajno je bilo treba to takso poravnati že do 31. januarja, letos pa je izjemoma čas do 31. marca. Plačilo je možno v postnem uradu na tekoči račun, ki se ga naslovi na reklamno agencijo, ki

ima dotični reklamni napis ali pano v koncesiji. Kar se pa tiče razobešanja plakatov in davka na zacasne reklame, je treba davek ob naročilu plačati neposredno pri reklamni agenciji AGIAP v ulici Cascino st. 3. To velja le do konca februarja, saj bi moral nato stopiti v veljavo nov ministrski dekret, ki bo uredil plačilo tega davka tako, da se ga bo od takrat naprej plačevalo v postnih uradih na tekoči račun. Za vsa podrobnejša pojasnila lahko zainteresenti pokličejo na telefonsko številko 530096 ali pa se zglasijo v reklamni agenciji AGIAP v ulici Cascino st. 3, vsak dan razen sobote in nedelje od 9. do 12. ure.

RONKE / NA POBUDO KULTURNEGA DRUŠTVA JADRO

Po koncertu pevskega zbora Bratuž vsi na predstavitev zbornika Jadro

Slovenci iz raznih krajev v Laškem so se množično udeležili srečanja

V nedeljo je bilo v Ronkah med Slovenci kar se da svečano, saj je krajevno kulturno društvo Jadro, ki deluje na najbolj izpostavljeni slovenski jezikovni meji, priredilo božični koncert in predstavitev zbornika Jadro za leto 1993. V poldanskih urah se je v župnijski cerkvi sv. Lovrenca zbralo na božičnem koncertu veliko steno ljudi, nekateri so tudi prisostvovali slovenskim litanijam, ki jih je opravil doberdobski zupnik Ambroz Kodolja. Zatem je zapel goriski mesani pevski zbor Lojze Bratuž pod vodstvom Stanka Jericija. Okrog 150 ljudi je poslušalo ubrano petje, ki ga je zbor zaključil z znano Gruberjevo pesmijo Sve-

ta noč.

Po koncertu je velika večina prisotnih odšla na sedež slovenskega društva Jadro v Romljan, kjer so v premajhnih prostorih in na prostem prisostvovali predstavitvi zbornika Jadro, ki ga društvo izdaja enkrat na leto. Predsednik društva inz. Karlo Mucic, je pozdravil vse navzoce, nato pa predal besedo odborniku društva Juriju Paljku, ki je v strnjениh besedah predstavil izredno lep in zanimiv zbornik. Takoj za njim je prebrala tri svoje nove pesmi Lilijana Visintin. Sledila je družabnost ob petju in harmoniki ter pokušnji dobrot, ki so jih za praznik pripravile slovenske zene, ki delujejo v društvu.

Občinstvo na nedeljskem koncertu zbora Lojze Bratuž v cerkvi sv. Lovrenca v Ronkah

DESKLE / ODBORA ZA VAROVANJE OKOLJA

Cementarna daje kruh, pa tudi hude bolezni

Že več kot tri četrta stoletja stoji v Anhovem tovarna cementa, ki zaposluje ljudi, onesnažuje in povzroča obolenja

Cementarna že, a brez onesnaževanja

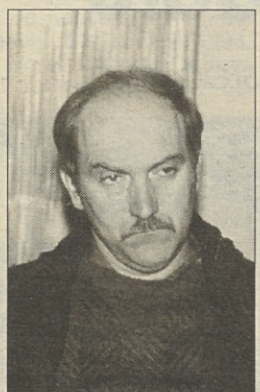
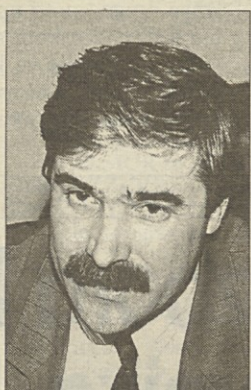
Malci Gabrijelj, predsednica odbora za varstvo okolja pri KS Anho-Deskla: »Da tovarna v Anhovem onesnažuje okolico, je neizpodbitno dejstvo. Prebivalci, ki stanujejo v njeni okolici, so najbolj prizadeti. Seziganje odpadkov ne more biti samo problem krajevnih skupnosti Anho-Deskla ali Kanala, ampak vse občine in države.«

Božo Rustja, član odbora za varstvo okolja pri KS Anho-Deskla: »Želja našega odbora in vseh krajanov je, da bi občina podprla krajane v prizadevanjih za čistejšo okolje. Naredila je veliko premalo. Odbor odklanja alternativo, ali zapreti cementarno ali pa se bomo udusili v njenih odpadkih. Cementarna naj ostane, a čista in zdrava.«

Tomaz Marusič, predsednik novogoriške občine: »V občini je nekaj hudih onesnaževalcev okolja. Poleg Cementarne so tu še Meblova Iverka, Solkanska industrija apna in itd. Odborniki v skupščini podpirajo prizadevanja, da bi onesnaževanje omejili. Zal se občinske pristojnosti končajo pred vrati tovarna.«

Joze Funda, direktor Cementarne Anho d.o.o.: »Ni res, da tovarna nima dovoljenja za seziganje odpadkov. Za nas ti pomenijo sekundarni energent. Ko kurimo gume ali odpadna olja, prihranimo pri drugem kurivu. V cementni peči je temperatura tako visoka, da zgori popolnoma vse. Sekundarnih goriv je le za dva odstotka vseh.«

Ljubo Marinic, predsednik KS Anho-Deskla: »Problem ima veliko težo, posebno v naši dolini, ki je rasla in se razvijala ob tovarni. Potrebno je sodelovanje med krajem in tovarno. Tovarna bo morala dobiti od krajanov mnenje, kaj in kdaj lahko kuri odpadke. Sedanje vodstvo je dovolj sprejemljivo za mnenje krajanov.«

Miran Ipavec, predsednik KS Kanal: »Pripravljen sem podpisati stališča odbora za okolje. Obe KS bi že brez kurjenja odpadnih snovi lahko od Cementarne zahtevali odškodnino. V naši KS smo predlagali referendum o tem. Kdo ve, zakaj teh odpadkov ne kurijo recimo v Trbovljah, ali kar v Ljubljani, če zadržujejo, da niso škodljivi? Ve se!!!«

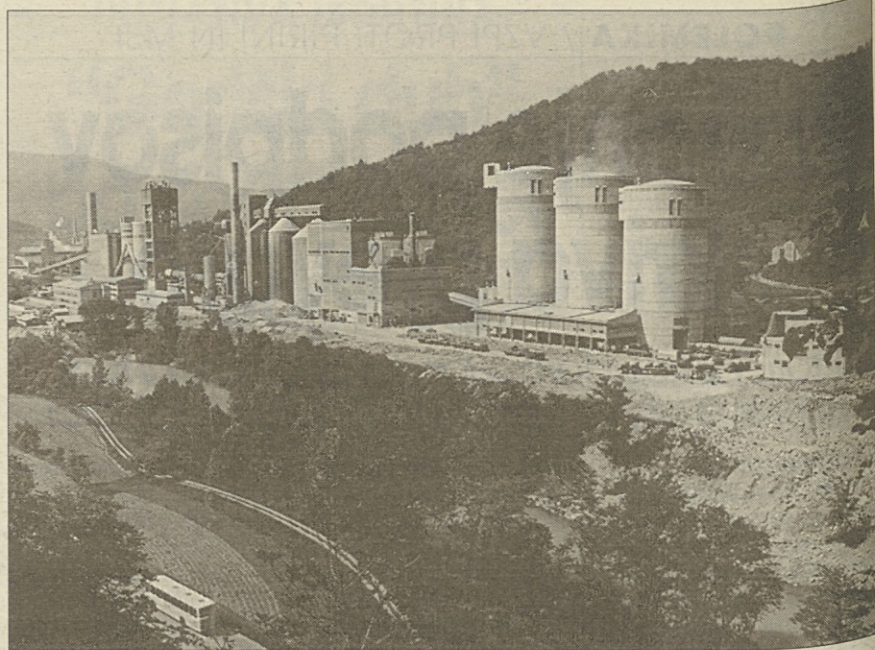

S problematiko seziganja odpadkov v pečeh anhovske Cementarne so kraji soočeni že dalj časa. Gume menda gorijo v tamkajšnjih pečeh kar 13 let (od leta 1981 naprej). V zadnjem času pa v pečeh pri temperaturi nad 1200 stopinj zgorejo tudi odpadna olja, motorna olja, razne barve in laki in celo - z gorivi prepojena zemlja. Od tega ima tovarna tudi nekaj dobička, saj prihrani pri sicer običajnem gorivu (mazut, plin); tisti, ki bi se radi znebili odpadnih snovi, pa so tudi pripravljeni nekaj plačati.

Kraji, ki morajo živeti s tovarno in ob njej, pač niso ravnodušni do takega ravnanja. V Kanalu ob Soci, ki je od tovarne oddaljen poldrugi kilometer, so

že pred leti naceli vprašanje onesnaževanja, ki jim ga posebej z južnim vetrom pošilja ta industrijski velikan v obliki dima in prahu. Tudi v krajevni skupnosti Anho-Deskla se že dvanajst let borijo za človeka dostojne in zdrave življenjske pogoje. Tam so ustanovili (v okviru sveta KS) poseben odbor za varovanje okolja, ki ga vodi Malci Gabrijelj.

V odboru poudarjajo predvsem naslednje ugotovitve, da tovarna v Anhovem opravlja seziganje nevarnih odpadkov brez potrebnih dovoljenj. Vodstvo tovarne se sicer izgovarja na ugotovitve Republiškega sanitarnega inspektorata, kar seveda se ne pomeni zelene luči za »procesiranje« (uničevanje) odpadkov. Odbor

Okolje v Anhovem je zaradi cementarne močno onesnaženo (Foto: V. C.)

ima takšno ravnanje tovarne za zelo »domače« in meni, da je do izdaje ugotovitev prislo zaradi tega, da bi se »pokrilo« večletno nedovoljeno seziganje in to tik pred sprejemom zakona o varstvu okolja. Bolj kot neurejenost na tem področju odbor moti, da ni urejeno sistematično merjenje emisij, ki grejo pri takem seziganju skozi dimnike v ozračje. Ni tudi zanesljive strokovne presoje, koliko takšne emisije škodujejo

ljudem, zivalim in rastlinam.

Vendar Salonitova proizvodnja azbestocementnih izdelkov (cevi, valovite in ravne plošče, strešniki itd.), je pustila svoj davek na ljudeh. Zamenjava programa s poliestrskimi izdelki je pravzaprav prehod z dežja pod kap, saj se pri tej tehnologiji razvija še bolj strupen element - stiren. Tu je se dolgotrajno nalaganje prašnih usedlin, ki so posledica miniranj v kamnolomu laporja,

onesnaževanje reke Soče in drugo. Salonit je veliko naredil, a po mnenju odbora ne dovolj, da bi kar se da - zascitil ljudi, ki živijo ob tem velikem onesnaževalcu okolja.

»Nočemo, da fabrika enostavno zaprejo,« so rekli na nedavnem sestanku, na katerega so povabili odgovorne v tovarni in v občini, »pricakujemo pa, da tovarna in občina naredita potrebni napor za sanacijo sedanjih razmer.«

Vojko Cuder

NOVA GORICA / ŠE EN HOLDING

Meblo ostaja Meblo, čeprav nekoliko drugačno

Se mar novogoriški tovarni pohištva, nekoč paradnemu konju celotnega slovenskega gospodarstva, obetajo boljši časi? So dosegli dno gospodarskega nazadovanja in se jim odpira pot v boljše dni? Na ti dve vprašanji smo novinarji želeli izvedeti kaj več na včerajšnji novinarski konferenci z glavnim direktorjem Mebla (zdaj Mebla Holdinga) Frankom Stokljem.

Potem ko so predolgo čakali, da se bodo zadeve z zdravljem LB Komercialne banke Nova Gorica vendarle uredile, so v Meblu ugotovili, da jim ne bo nihče pomagal, če si ne bodo sami. Z dnem 31. decembra so v tovarni ustanovili Meblo Holding, sedem tovarn znatraj nekdanjega podjetja pa postaja zasebnih oziroma družbe z omejeno odgovornostjo. Lastnik know-howa, imena Meblo, delovnih sredstev in

lotno Meblovo premoženje vredno šest milijard tolarjev.

Dogovorili so se, da bodo nova podjetja razpolagala z 20 odstotki vrednosti nekdanjega podjetja Meblo, ki so v posameznih podjetjih razporejena med zaposlene delavce in menedžerje. Ta sredstva predstavljajo razliko med izplačanimi osebnimi dohodki in tistimi, ki naj bi jih delavci dejansko prejeli po kolektivni pogodbi - kot pravi Stokelj - za zadnja tri leta. Preostalih 80 odstotkov pa je se v zraku in vse je odvisno od sanacije komercialne banke v Novi Gorici.

Direktor Mebla Holdinga Franko Stokelj ocenjuje takšno rešitev za dobro. Res je, da Meblo ni več to, kar je nekoč bil, ko je v njem služilo kruh več kot 2 tisoč delavcev. Ohranilo se bo ime, delo pa bo imelo približno 800 ljudi (v vseh sedmih

Za Novogorice se posebej pomembno, kaj bo s tovarno ivernih plošč Iverka. Ta namrec močno onesnažuje zrak. Občinska skupščina je sprejela sklep o njenem zaprtju v primeru, da ji ne vgradijo ze kupljenih čistilnih naprav. Zadnji rok je bil 31. december. Ker Iverka se dela, smo povprašali predsednika IS, kako je s tem. Crtomir Spacapan je povedal, da se z Meblom dogovarjajo za podpis skupnega dokumenta, ki bo tovarni podaljšal rok za odpravo onesnaževanja do 1. marca letos. Skupni dogovor naj bi bil podpisan v teh dneh.

objektov bo se vedno Meblova holdinska družba, ki bo omenjena sredstva in prostore oddajala v najem. Jogi, Vata, A+A, Svetila, Iverka, Pohištvo Brank in Pohištvo Trnovo bodo proizvajale enake izdelke kot doslej. Ta podjetja bodo »očiscena« dolga, ki je nezmanjšana (2,8 milijarde tolarjev) ostal na bremenu holdinga. Tam bo počakal na reševanje novogoriške Komercialne banke. Za ilustracijo povejmo, da je ce-

zasebnih družbah in v holdingu). Sedanji lastnik Mebla (republiški sklad za razvoj) je sprejel večino predlaganih programov novih podjetij. Prav tako jim bo omogočil najeti nekaj posojil, ki jih bodo uporabili za zagon. Med njimi bo tudi 1,5 milijona nemških mark, potrebnih za vgraditev čistilne naprave v Iverki. Za vsa omenjena posojila bo odgovoren sklad za razvoj.

Vojko Cuder

SEŽANA / POKOPALIŠČE

Premalo prostora za grobove

Pokopnih mest bo zmanjkalo že letos, zato je nujna obnova

Sežansko pokopališče je eno najlepše urejenih pri nas. Pozna se mu skrbna upravljalceva roka in smisel za usklajeno in urejeno podobo. Tako kot po vseh naglo se razvijajočih središčih se presega prvotno zastavljene okvire, ki so popolnoma zadoskali, dokler je bila Sežana se majhen kraj. Do danes se je mesto kar nekajkrat povečalo. Tako tudi poslednje počivališče že dalj časa kliče po razširitvi. Zamisel in projekt zanjo je izdelal Projektivni biro Kras iz Sežane oziroma zanj projektanta dipl. ing. arh. Vojteh Ravnikar in

Marusa Zorec. Ta je nujna, saj že zmanjkuje novih pokopnih mest. Hkrati z razširitvijo dosedanjega pokopališča hočejo nekatere njegove dele preurediti, tako da bo ves kompleks, ki bo navezan na znameniti sežanski botanični vrt, tvoril nekakšen zaokrožen poslovalno-krajski park. V prvi fazi naj bi pridobili nujno potrebna nova pokopna polja, ki bi jih uredili v tako imenovani vrtači, preuredili naj bi tudi poslovalne prostore in razširili parkirišča. V vrtaci, ki bi jo obzidali z značilnim kraskim kamnitim zidom (kamniti zid naj bi bil

dominantni element), bi pridobili tudi dovolj mest za zarne pokope. Ti se vse pogostejše uporabljajo tudi v Sežani. Pomembna podrobnost ureditve je tudi ta, da bi na enem mestu zbrali vse nagrobneke za kraj pomembnih mozt, ki so pokopani na sežanskem pokopališču; tja pa naj bi prenesli in postavili vse sedaj zapuščene in polomljene nagrobneke, ki jih je kar nekaj za pokopališkim zidom. Ko bodo končali se drugo fazo, bo pokopnih mest dovolj za sto let. Načrte morata potrditi se KS, cerkev in občinska skupščina.

(V. C.)

KOPER / DOM - AKTIV

Zadevo bodo predali javnemu tožilstvu

Je šlo za poskus oškodovanja družbene lastnine? - Zaključki občinske komisije za družbeno nadzorstvo

Občinska skupščina je na včerajšnji seji med drugim obravnavala predlog zaključkov v zadevi oškodovanja družbene lastnine DOM - AKTIV. Skupščina je ob tem ugotovila, da je utemeljen sum, da je v tej zadevi prislo do poskusa oškodovanja družbene lastnine, in sklenila, da se zaključki komisije - z nekoliko omiljenimi formulacijami - skupaj z dokumentacijo pošljejo družbenemu pravobranilcu in javnemu tožilstvu.

Podjetje Aktiv d.o.o. Koper je ustanovilo marca 1992 10 delavcev družbene podjetja za stanovanjsko gospodarstvo DOM Koper. Podjetje s sežajem v prostorih Doma je bilo registrirano za opravljanje enakih dejavnosti, kot jih je opravljal

DOM. Po ustanovitvi Aktiva je bila pogodba o ustanovitvi dvakrat spremenjena v delu, ki se nanaša na ugotavljanje in delitev dobička. Podjetje AKTIV ni imelo lastnih osnovnih sredstev, niti delavcev: vse storitve zanj so opravljali delavci Doma. Občina Koper pa je maja '92 sklenila dodatek k pogodbi o upravljanju z njenimi stanovanji in poslovnimi prostori, ki je bila sklenjena s podjetjem DOM, tako da je bil kot tretji partner vključen se AKTIV. Marca lani je 9 družbenikov izstopilo iz podjetja AKTIV, njihove deleže pa je prevzelo podjetje DOM in s tem je AKTIV dejansko prenehal obstajati.

Zadevo si je tedaj ogledovala tudi SDK in ugotovo-

vljeno je bilo nekaj kršitev Zakona o podjetjih in Zakona o delovnih razmerjih. Zgodba je kot delegatko vprašanje prišla tudi na sejo koprskih občinskih skupščin in komisija za družbeno nadzorstvo je bila zadolžena, da pripravi poročilo. To je bilo podano na seji skupščine julija lani in je bila tedaj zadolžena, da pripravi predlog zaključkov. Občina Koper je pogodbo z Aktivom že prej prekinila, ostalo pa je odprto vprašanje poslovanja v času od ustanovitve do aprila 1993, ko je slo prek Aktiva veliko občinskega denarja. Zato je komisija za družbeni nadzor predlagala, občinska skupščina pa sprejela sklep, da se zadevo odda preiskovalnim organom.

Boris Vuk

PLESNA ŠOLA / POBUDA SSG

Prva »tržaška« ura Mojce Horvat

Vaje so vsak petek v Kulturnem domu

MIMA KAPELJ

Zamislite si tipično učiteljico baleta: vitko priletno gospo, zapeto do vratu, z vzvišenim glasom in brezhibno priceško. No, pri Mojci Horvat vsega tega ni, saj je to mlado, privlačno in gostobesedno dekle, ki ji je ritem že tako zlezel pod kožo, da ima sogovornik občutek, da to dekle vselej in samo pleše. Toda Mojca ples tudi uči, pa ne tiste zahtevne piroete na konicah prstov, pač pa enkratno tehniko, s katero se clovek nauči obvladovati mišice in telo, gibe in ravnotežje. Prejšnji petek se je tako seznanila z obema skupinama svojih zamejskih učencev in bodocih virtuofov modernega plesa. Malčki, stari nekako od sedmega pa tja do enajstega leta, bilo jih je sicer le pet, so nekoliko okorno, bolj kot sproščeno poskušali prve korake. Do prave vzklenosti manjka sicer še dosti, po Mojcinem mnenju pa bo le slo vse tako, kot si je omislila. Plesalci morajo postati spretni ne samo v korakih, temveč tudi v petju in mimiki. Stetje korakov pa je vselej omejeno na stevilko osem. Toliko jih namreč zahteva tradicionalni jazz.

In kako otrokom razložiti, da je pravilna drža odvisna tudi od pravilnega

krcenja mišic? Preprosto: ritko stisnite skupaj tako močno, da bo trda kot kamen... Mojca Horvat se z modernim plesom ukvarja že dolgo vrsto let. Ima tudi svojo polprofesionalno plesno skupino, ki je širom po Evropi osvojila na raznih tekmovanjih že kakih dvajset naslovov. Na zadnjem, ki je bilo lani v Budimpešti, ji je za las oziroma za točko ali dve izmuznilo drugo mesto. In cilj pa je predvsem kvaliteta, kajti Mojca ne mara povprečnosti, zato bo v prihodnje obiskala nekatere sole, kjer bo imela informativne ure, seveda če bodo tudi učitelji in ravnatelj za to. Za začetek ji bomo pomagali tudi mi, zato vabimo vse tiste, ki jih ob zvokih glasbe zasrbijo pete, naj Mojcin plesne urice obiščejo vsak petek v tržaskem Kulturnem domu ob 17. uri.

V krajšem pogovoru, ki sva ga imeli med obema vajama v petek (druga je bila namenjena odraslim) je Mojca Horvat obzalovala, da se je prijavilo tako skromno število malih učencev, stajša skupina je številčnejša, zato bo v prihodnje obiskala nekatere sole, kjer bo imela informativne ure, seveda če bodo tudi učitelji in ravnatelj za to. Za začetek ji bomo pomagali tudi mi, zato vabimo vse tiste, ki jih ob zvokih glasbe zasrbijo pete, naj Mojcin plesne urice obiščejo vsak petek v tržaskem Kulturnem domu ob 17. uri.

Na sliki (foto Ferrari) Mojca Horvat in njeni prvi mali tržaski učenci

GLASBENA MATICA / S PRVE LETOŠNJE SEJE UPRAVNEGA ODBORA

Vztrajno prizadevanje za zagotovitev delovanja

Ustanova je dobila izreden prispevek za kritje lanskega primanjkljaja in za izplačilo zaostalih prejemkov uslužbencem

JOZE KOREN

Upravni odbor Glasbene matice se je v ponedeljek sestal prvič v novem letu, kar je predsedniku Adrijanu Semnu v uvodu dalo priložnost, da je članom odbora, predvsem pa ustanovi, izrazil čestitke in pričakovanja, da bo v letošnjem letu le mogoče premostiti kritični finančni položaj in nadaljevati z rednim pedagoškim in kulturnim delom. V nadaljevanju je podal kratek pregled tega, kar je bilo narejenega v zadnjem enomesečnem razdobju na prelomu leta za premostitev sedanjih težav, ki so privedle tudi do stavke učnega osebja sole GM na Tržaskem. Tako je povedal, da je 11. t.m. (z zamudo, a ne po krivdi odbora GM) prislo do sestanka predstavnikov upravnega odbora s predstavniki obeh krovnih organizacij SKGZ in SSO, na katerem so pregledali in ocenili delovanje v lanskim poslovnim dobi in perspektive za letosnje leto. V triurnem konstruktivnem pogovoru je bilo dogovorjeno, da obe krovnici organizaciji nakazeta upravnemu odboru GM izredni prispevek, kot je bilo predvideno na nedavnem sestanku v Ljubljani na sekretariatu za Slovence po svetu, za kritje lanskega primanjkljaja, za izplačilo zaostalih dveh mesečnih prejemkov uslužbencem (za december oz. 13. plačo) in za pokritje socialnih dajatev.

Glede na poudarjeno zaskrbljenost in nemoč upravnega odbora samega, da bi zajamcil plače uslužbencem za januar in za naprej in v pričakovanju refinanciranja zapadlega zakona za obmejna območja v okviru finančnega državnega zakona, pa je bil predlagan dogovor, po katerem naj bi sekretariat za Slovence po svetu anticipiral GM potrebna sredstva za januarske in naslednje plače in za delovanje ustanove, ta anticipirana sredstva pa bi upravni odbor GM vrnil ob izplačilu predvidenega oz. zagotovljenega prispevka italijanske države po že omenjenem zakonu.

Predsednik Semen je moral ob tem tudi ugotoviti, da upravni odbor GM v tem trenutku nima likvidnih sredstev za januarske plače, predlagani dogovor pa do tega trenutka tudi se ni bil realiziran.

Predsednik Semen je nadalje dejal, da so tako predstavniki upravnega odbora kot obeh krovnih organizacij predstavnikom sekretariata za Slovence po svetu izrazili željo, naj bi Slovenija tudi po uradni poti pritisnila na pristojne dejavnike v Italiji, da bi prispevke GM izplačevali brez neutemeljenih in dragih zamud. Prav tako je tekla beseda o možnostih, da bi solo GM se naprej vzdrževali v sedanjem obsegu in da se zato v najkrajšem času izdela načrt za njeno morebitno reorganizacijo za omejitev stroškov.

V tem okviru se je predsednik Semen dotaknil tudi stavke učnega osebja GM v Trstu od 7. do 11. t.m. Ob očitku, da nista bila izplačana dva zadnja mesečna obroka plač za leto 1993, je sindikalni odbor učnega osebja očital upravnemu odboru, da ni obvestil prizadetih, da izplačila ne bo. Sindikalni odbor je 11. t.m. sklenil stavko prekiniti, ne pa tudi stanja sindikalne pripravljenosti. Predsednik Semen je pri tem zavrnil očitke upravnemu odboru kot neutemeljene, med drugim tudi zato, ker je bil na zadnji seji upravnega odbora, ko je tekla beseda o teh vprašanjih, prisoten predstavnik sindikalnega odbora in ker je upravni odbor že 19.12.1993 dal pismeni odgovor sindikatu.

Predsednik Semen je potem izrazil zaskrbljenost zaradi vesti iz Rima, da se bodo, v nasprotju s sklepom v senatu na predlog nekaterih senatorjev, globalna sredstva za slovensko manjšino v Italiji od prejšnjih 8 milijard letno zmanjšala na 6 milijard. Pri tem pa je kot pozitivno ocenil to, da se bodo ta sredstva izplačevala na način kot doslej in da lahko torej GM računa na enak letni prispevek kot v zadnjih treh letih. Seveda pa ostaja problem financiranja tudi ostalih dejavnosti slovenske manjšine, ki bi bile, če bi bila sredstva iz Rima zmanjšana, močno pri-

zadete, če ne celo onemogočene.

V izčrpnih razpravi je podpredsednik upravnega odbora GM Drago Stoka poudaril neizpodbitno dejstvo, da je upravnemu odboru z velikimi naporji navsezadnje le uspelo zaključiti leto 1993 s pokritjem velikega primanjkljaja, ki je bremenil GM se leto prej, in da vstopamo v leto 1994 brez dolgov, kar je vsega upoštevanja vredno dejstvo toliko bolj, ker kot manjšina se nikoli nismo bili v težjem položaju, kot smo danes, ko se vedno nimamo zascitnega zakona in ko se nič ne kaže, da bi ga kmalu dobili. Po drugi strani pa so se razmere v maticni Sloveniji tudi spremenile in ni nič več tako enostavno, kot je bilo se pred nekaj leti. Vse to je treba vzeti na znanje in na celotno problematiko Glasbene matice gledati z večjim razumevanjem, V razpravi je bilo poudarjeno tudi, da je končna rešitev GM v priznanju njene javnopravnosti s strani italijanske države in da je treba zato intenzivneje obnoviti prizadevanja v tej smeri. Prav tako je bilo rečeno, da je treba znova nacet vprašanje solskih prostorov in da bi bilo treba glede nastopiti tudi pri novi občinski upravi v pričakovanju njene večje naklonjenosti od prejšnje.

V drugi točki dnevnega reda je upravni odbor razpravljaval o imenovanju ravnatelja sole GM v Trstu »Marij Kogoj« oz. o razpisu natečaja. Kot znano vodi glasbeno solo sedaj prof. Bogdan Kralj kot vrsilec dolžnosti ravnatelja. Po zavzeti razpravi o osnutku razpisa natečaja, ki ga je pripravil za to pred časom imenovani odbor na osnovi ustreznih razpisov na državnih konservatorijih, je upravni odbor končno sklenil, da se takoj razpiše in objavi natečaj za izbiro ravnatelja in določijo cimbkrajši roki za prijave kandidatov tako, da bi celotni postopek lahko bil zaključen do konca februarja. Potrjeno je tudi bilo, da bo natečaj internega značaja, podrobnosti o razpisu in pogojih pa bodo interesentom na razpolago v tajnistvu GM.

USODA KULTURNIH USTANOV

Zaradi težav z osebjem zaprli kinoteko

Ko bi zastavili vprašanje, kdo je Serafino Marchiò Lunet, bi prav gotovo malokdo pravilno odgovoril. Serafino Marchiò Lunet je bil namreč edini redno zaposleni pri Deželni kinoteki, ki ima sedež v Ul. Cantù v Trstu. V začetku leta je šel v zasluženi pokoj in od takrat je kinoteka dejansko zaprta.

Ze pred meseci so člani filmskega krožka Cappella Underground opozarjali na težave (ta namreč ni edina), s katerimi se mora soočati Deželna kinoteka. Ze z enim uslužbencem je v glavnem lahko opravljala samo tekoče delo, se pravi vpisovanje novih filmov ali kasit in izposojanje istih v studijske namešne, kaj sele, da bi bila odprta sirsemu občinstvu. Po sedanjem zapletu so na deželnem odbornistvu za kulturo tožili, da trenutno zelo slabo kaže z organizacijo, saj naj bi v kratkem odšlo v pokoj se 250 oseb. Po oceni poznavalcev pa bi Deželna kinoteka lahko zazivilo, ko bi bilo v njej zaposlenih vsaj šest specializiranih oseb, pripraviti pa bi morali tudi program delovanja. Doslej je namreč ta pomembna struktura bolj živovarila, predvsem iz navedenih razlogov, medtem ko se lahko ponasa z bogatim arhivom in pa s sodobnimi aparati, npr. tudi s »popravljalcem« starih filmov. Kljub vsemu pa redno sodeluje z vsemi večjimi filmskimi prireditvami in torej tudi s festivalom Alpe Adria Cinema, ki se začneja danes.

GLEDALIŠČE / TRŽAŠKA SKUPINA »LA CONTRADA«

Lepo darilo

»Božična vilja« za abonente in mladino

Prazniki so mimo in z njimi tudi praznično vzdušje, toda gledališka skupina »La Contrada« je letos zelo lepo poskrbela za svoje abonente. Podarila jim je namreč post-praznično darilo, in sicer izvenabonmajsko predstavo z naslovom »Božična vilja«, katero so si lahko ogledali od petka, 14. januarja vse do nedelje, 16. januarja.

Gre za zelo ganljivo zgodbo, katere avtor je Fjodor Dostojevski, za teater pa je zgodbo priredil Francesco Macedonio. Mogoče se gledalcem poraja vprašanje o pomenu izbora tovrstnega teksta. Zgodba namreč pripoveduje o ubogem dečku, ki na božično viljo tava po mestnih ulicah in isče vsaj kosček kruha ali pa toplo cloveško besedo. Vseskozi ga spremljajo snežinke, katere so po mnenju Francesca Macedonia glavni junak te zgodbe. Čeprav je to sneg le iz kosčev papirja, ki jih včasih mece pripovedovalec zgodbe, nas le-ti popeljejo s spomini v naše otroštvo. Ce k temu dodamo se nežno glasbo in mehak dečkov glas, je magična atmosfera popolna.

Komedija, ki je namenjena predvsem otrokom, je tako zelo podobna danasnji resnicnosti in se z njo srečujemo cedalje bli-

ze. Smo v dobi, ko svojim otrokom nudimo poleg ljubezni, tudi najrazličnejše materialne dobrine, včasih tudi preveč. Smo pa tudi v dobi, ko nedaleč od nas divja vojna in nebolgliji otroci umirajo od lakote, mraza in bolezni, katerim niti za praznike ni prizaneseno gorje. Kako zelo so podobni dečku iz zgodbe, čeprav njegovo trpljenje ostaja le na odrskih deskah, se njihovo zal nadaljuje. Včasih se vsega tega vsi spozabimo, ker je daleč, ker ne vidimo, ampak prav to je smisel te predstave, osveščanje in spoznavanje z realnostjo, ki nas obkroža, sploh za najmlajše.

Režiserka Luisa Crismani meni, da je zgodba zelo poučna, ravno zaradi tega neprisiljenega sporocila, ki ga nosi v sebi. Omeniti velja se igralca Riccarda Canalijs, ki se je v vlogi pripovedovalca zelo dobro odrezal, in igralko Valerio D'Onofrio, ki se je s svojo vlogo ubogega dečka, se posebno prikladla v srca občinstva (na sliki).

Po abonentskih predstavvah bodo do petka, 21. januarja predstave za solske otroke, ki si bodo jutri lahko ogledali ponovitev tudi popoldan ob 17. uri.

Duška Delbello

REPORTAŽA

Zimski sprehod po Washingtonu

Zvezno prestolnico so zgradili izredno hitro

WASHINGTON- Predsednik ZDA, ki je menda najmočnejši človek na svetu, v ledenih zimskih mesecih ni videti absolutni gospodar svoje hiše, ali vsaj ne njene okolice. V parku, ki leži nekaj metrov pred Belo hišo, na drugi strani Pensilvanske avenije, brezskrbno polezujejo brezdomci. Ko skušajo z vsemi sredstvi in materiali preprečiti izgubo toplote, so se najbolj podobni velikim plastičnim zavojem. Srečnizi med njimi, ki so si nasli posteljo nad rešetkami podzemne železnice ali garaže, se zjutraj pretegujejo razkriti, napolnjeni in zadovoljni zaradi presenetljive toplote. Ob najhujšem mrazu jih prostovoljci zvečer prepricujejo, naj se pustijo prepeljati v zatocisca.

Mnogi med temi ljudmi s praznimi pogledi se ne pustijo prepričati. Kdo bi jih lahko v kaj prisilil v tako svobodni državi, za kakršno se razglasa Amerika? V znamenje državljanstva ponosa je eden izmed brezdomcev pred ameriško predsedniško palaco v tla zapicil celo zastavo s crtami in zvezdicami.

Kljub tragicnosti, ki jo izzarevajo te zlomljene osebnosti, pa je videti njihov sosed, predsednik ZDA, manj svoboden od najbednejšega brezdomca. Bela hiša je na prvi pogled nekam majhna in neogledna stavba, ujeta med večji stavbi finančnega ministarstva in slikovitega starega State Departmenta. Njene prebivalce lahko vsako jutro zmotijo turisti, ki sicer ne morejo v vladno in družinsko drugo nadstropje, zato pa se lahko mirno sprehajajo po prvem, kjer

ameriški predstniki sprejemajo tuje goste. Zaradi neprekinjene vrste obiskovalcev ter zaradi vrvi, ki naj bi preproge, naslanjace, slike in kamnine scitila pred turisti, pa so plesna dvorana, dvorana, v kateri lahko prirediš večerjo za nekaj sto gostov, ter rdeča, modra in zelena soba videti nekam muzejske in posebne. Nič čudnega, če se vsaka prva dama najprej loti preurejanja. Celo »sopredsednica« Hillary Clinton si je vzela čas za preobleko Bele hiše, ceprav najbrz ne s takšnim žarom in okusom kot aristokratska Jacqueline Kennedy ali pompozna Nancy Reagan.

Belo hišo so skupaj z vsem Washingtonom zarisali konec 18., zgradili pa v začetku 19. stoletja. V skladu s spoštovanja vredno tradicijo, da Američani soglasajo samo o tem, da ima o stvarih vsak svoje mnenje, so se predstavniki ameriških držav seveda prepirali, kje naj zgradijo prestolnico nove skupne države. Območje ob reki Potomac so izbrali zato, da so zadovoljili južne države. Severnim, ki so se v krvavi državljanski vojni veliko bolj zadržali od južnih, je zvezna vlada obljubila prevzem dolga. To je bila tudi pametna politična poteza, saj so s tem okrepili zvezno oblast. Južnim pa so dali prestolnico, saj so reko Potomac pristevali k jugu. Kdo ve zakaj? Vsaj meni, ki živim v pravi južni državi, se zdi Washington geografsko in vremensko čistokrvno severno mesto. Nacrt novega mesta je v hudi megli zarisal Francoz Pierre L'Enfant. Na konju je moral

skoraj pretipati okolico, kajti tedanji državni sekretar Thomas Jefferson je zahteval, da je treba prestolnico bliskovito zgraditi, se preden bi si zvezne države premislile. Kljub naglici, dežju in megli je L'Enfant premisljeno izkoristil obliko terena in postavil zakonodajno oblast na hrib, izvršno oblast pa nekoliko nižje, v Belo hišo, med njima pa je zarisal Pensilvansko avenijo in park.

Simbolika washingtonskega zemljevida naj bi predsednike opozarjala na visjo oblast vsakokrat, kadar pogledajo skozi okno proti Capitol Hillu. Bela hiša je se posebej majhna, če si jo ogledamo po obisku kongresa in mogočne stavbe vrhovnega sodišča. V spopadu s kongresniki so si ameriški predstniki znali izbojevati oblast, toda vrhovno sodišče je nad vsemi. Morda zato, ker deluje s političnim zamikom. Vse mogočne sodnike vrhovnega sodišča, o katerih prav zaradi njihove pomembnosti govorijo najnovejša filmska uspešnica z Julio Robertom, v dosmrtno službo imenujejo predsedniki, ponavadi v skladu s svojim političnim prepričanjem. Zaradi zakonov demokracije in narave pa sodniki ponavadi preživijo svojega predsednika, zato se republikanska izvršna oblast sočasno s pretežno liberalnim vrhovnim sodiščem, demokratični predsednik pa ima tako kot zdaj Bill Clinton - za nadzornike svoje zakonodaje konservativne sodnike. Videti je, da so samo obveševalne službe nad vsemi. Pred leti so novinarji odkrili, da prisluškujejo tudi vrhovnemu sodišču,

kar je že po definiciji nezakonito, saj lahko sleherno prisluškovanje odobri samo sodišče.

V Washingtonu leži tudi simbol nekega drugega, politično veliko bolj usodnega nezakonitega prisluškovanja. Elitni stanovanjski kompleks Watergate, nižje ob reki Potomac, je videti kot nedolžno prebivališče bogatih meščanov, ki niso hoteli kupiti hiše v se bolj elitnih predelih mesta v bližini tujih veleposlanstev. Tu so v začetku 70-ih let »vodovodari« predsednika Nixona prisluškovali politikom Demokratske stranke, potem ko so jih odkrili, pa so zapecatili usodo prvega ameriškega predsednika, ki je moral odstopiti.

Barbara Kramzar
(nadaljevanje jutri)

Bela hiša je v resnici mnogo manjša, kot se zdi na fotografijah

IZRAEL / NAČIN ŽIVLJENJA

Raj za potrošniške duše: vsak dan osem novih izdelkov

Nakupovalna mrzlica je Izraelce zagrabila v vsej svoji moči

JERUZALEM - Imigrantska zelena karta in letalska vozovnica v Ameriko sta za mnoge Izraelce pomenili prijetne sanje, v katerih ne živijo več v vojaški coni, ampak uživajo v »potrošniških nebesih«. »American dream« (ameriški sen) pa jim zdaj ni več neznan. Velike veleblagovnice, restavracije McDonald's in kabelska televizija, to so zdaj zahodne dobrine, ki skupaj z vizijo miru dajo slutiti, da si bodo tudi Izraelci lahko rezali večje kose kruha v državi, ki se zdi kot kosček Amerike na Bližnjem vzhodu.

Na obzorju je vse mirno, kaže, da bo vojne konec, in Izraelci se lahko posvetijo masovnim nakupom - s kreditnimi karticami, seveda. »Ali se lahko petmilijonsko prebivalstvo sploh obdrži pri taki poplavi tujih izdelkov?« se sprašuje Martha Meisels, novinarka, ki so jo pred kratkim poprosili, naj poskusi »popolnoma novo vrsto piskotov«. Da, nakupovanje v Izraelu se je bliskovito razsiri- lo in veleblagovnice so lani na prodajne police zložile več kot 3000 novih - seveda zahodnih - izdelkov, kar pomeni okoli osem novosti na dan ali okroglih 25 odstotkov več kot v letu 1992. In to ne velja le za »specerijo«, tudi prodajalci avtomobilov so si zadovoljno meli roke, ko so pregledovali inventar. Prodaja jeklenih konjickov je poskočila na rekordnih 140 tisoč na leto oziroma za 2, 5 odstotka.

Javno mnenje se je prejsnja leta vrtelo le okoli

vojne in prelivanja krvi, kar je bila tudi večna tema na raznih pogovornih oddajah v živo. Danasnje dni Izraelce bolj skrbijo novi avtomobili in računalniška industrija. Neki ameriški priseljenec, ki je v Izrael prisel prav zato, da bi pobegnil od potrošniško usmerjene družbe, se mora spet pritoževati: »Spreminjajo se v ceto tepcev.« Medtem pa se potrošniška gonja nadaljuje. Javne ankete so pokazale, da izraelski kupci ne želijo v ni-

cemer več zaostajati za svojimi ameriški prijatelji: kar 67 odstotkov jih lansko leto ni prihranilo niti ficnika, celih 59 odstotkov pa jih je bilo vsak mesec »v minusu«.

McDonald's je v Izraelu odprl svojo restavracijo s »hitro hrano« in moral razsiriti parkirisce, takšen je bil naval. Zdaj načrtujejo gradnjo nadaljnjih 50 restavracij do leta 2000 in tudi njihov večni tekmeč Burger king odpira svoje podružnice. Tudi z vodo v

Izraelu ne bo več težav, saj bo trg poplavlila - sicer ustekleničena - mineralna voda Evian. Odkar so se odprli tujemu trgu, lahko Izraelci živijo po zahodnih merilih. Oblečeni v tuja oblačila bodo sedli pred Blaupunktov tv-sprejemnik in gledali Sky One na kabelski tv-mreži. Če jih bo zagrabila lakota, bodo v roke vzeli Panasonicov telefon in poklicali v Pizza hut ter naročili pico in kokakolo. Račun pa bodo poravnali kar s kreditno kartico. Če te se nima, jo bodo dobili, zraven pa jim bo banka - po nekoliko nižji ceni - organizirala izlet v New York. Če se bodo hoteli ponoci zabavati, bodo lahko od zdaj naprej izbirali med 36 kinematografi, enajstimi gledališci in dvema koncertnima dvoranama. Podobni izbor je v Jeruzalemu.

Po vladnih podatkih se je življenjska raven dvignila za štiri, poraba pa za enajst odstotkov, odkar se je država nekako izvlekla iz gospodarske recesije. Vse to pa ima svojo ceno: državni proračun se bo najbrz zmanjšal za kakih osem odstotkov, primanjkljaj pri plačilih dolgov pa za kakih šest milijard dolarjev. Inflacijo bodo se utegnili nekako obrzdati in jim bo verjetno »usla« le za nekaj odstotkov čez napovedi.

Neki izraelski casopis je Jaserja Arafata, voditelja PLO, označil za »prijatelja trga«. Le napol v sali je dejal, da je njegov stisk roke z ministrskim predsednikom Jicakom Rabinom pred belo hišo »naredil čudeže za denarnice investitorjev«.

Jeffrey Heller / Reuter

Oblasti v Vietnamu kamboških beguncev ne pustijo domov

KAMBODŽA - Pet tisoč jih tiho caka in obupa, medtem ko jih vse huje pesti lakota in jih muci vse več boleznih. Pet tisoč ljudi, večina s potrjenimi kamboškimi dokumenti, ki se cutijo Vietnamce. Pet tisoč jih ne sme stopiti na tla, ki jim pomenijo dom.

»Vedno sem živel v Kambodži, skoraj 50 let, in imam državljanstvo. Zdaj pa mi ne pustijo iti v Vietnam. Zakaj mi Kambodža ne pusti iti domov, saj drugi Kamboždani zlahka prestopijo mejo?« je Yung Yang Gang izrazil njihovo stisko. Gang je bil v skupini 70 Vietnamcev, ki so se srečali s predstavniki Visokega urada ZN za begunce (UNHCR) in Svetovnega programa za prehrano (WFP) in jim prikazali svoje težave. »To je zdaj le še navadno begunsko taborišče. Ljudje so popolnoma odvisni od naše pomoči,« je dejal eden od predstavnikov Urada za begunce.

»Pet tisoč pozabljenih« je naselilo sredi nikogarsnje zemlje. Podali so se domov, na njihov rodni Tonle Sap, zdaj pa so jih ustavili na zemlji, ki ji ne morejo reci dom in ne morejo več ne naprej ne nazaj. Pet tisoč je vse, kar je ostalo od skupine 20 tisoč Vietnamcev, ki so skušali ubežati »pogromom« skrajne gverile Rdečih Kmerov. Več kot sto so jih že pobili, večina jih je bila neoboroženih - žensk in otrok.

Kar jih je ostalo, so se uspeli prebiti do meje, le malo pa jih je prislo tudi naprej. Le nekaj jih je namreč imelo dovolj denarja, da so lahko podkupili kamboško policijo, da jim je dovolila prestopiti mejo.

Drugi so se ustavili na meji in zdaj tam zivotarijo - na pravi floti majhnih pozibavajocih se ladjic. Ti ljudje niso le revni, so posebej revni. In to le zato, ker država ne more ali ne zna rešiti vprašanja o njihovem državljanstvu.

Nova kamboška vlada je pokazala izrazit odpor do tega, da bi se ukvarjala s tem »perecim« vprašanjem, in je Združenim narodom brez upiranja prepustila skrb za »ljudi na colnicah«. Ti se iz dneva v dan spopadajo z vse hujšimi težavami. Vodja taborišča Chan Yang Thanh pravi, da je od marca lani umrlo že 38 ljudi, od tega 26 starejših in 12 otrok. »Nimamo zdravil in zato je umrlo že 38 ljudi, največ zaradi malarije.« Poleg boleznih »ljudi na colnih« vse bolj mucijo socialne težave. Pojavljajo se trenja med njimi in vascani v bližini, v glavnem zaradi hrane. Oboji lovijo ribe v istih loviščih in jih zato hitro izčrpavajo, prehitro, da bi se lahko zivalski sistem učinkovito obnavljal. Morda bodo oboji kmalu stradali. Begunci so sicer imeli nekaj denarja, a je tudi ta kmalu posel. Zdaj so prisiljeni prodajati svoje colne, svoje domove. »Tu ne moremo živeti, ne moremo delati. Postajamo vse bolj jezni,« pravi Quyen Yang Ba v tekoči kmerščini. Ko so ga vprašali, če bi bilo mogoče podkupiti policijo, je odgovoril: »Da.« Da, če bi imel denar. V Kambodži je bil resda reven, a je vsaj lahko nabil osem ust, ki jih ima v družini. Od tam je pobegnil zato, da bi ušel poboju, zdaj pa bo morda umrl le korak daleč od domovine.

Mark Dodd / Reuter

Zahodne vrednote in izdelki preplavljajo Jeruzalem

POTRES / DOSLEJ SO ZABELEŽILI 200 MANJŠIH IN VEČJIH SUNKOV

Tla v razdejavani Kaliforniji še drhtijo

Prebivalci preživeli mirno noč

Po prvem obračunu naj bi ostalo brez strehe približno 15 tisoč ljudi - Število mrtvih se ni povečalo

LOS ANGELES - Reševalne ekipe so na dan po potresu že na delu. Potres je uničil poglavitne avtocestne povezave ter porušil mnogo poslopij, med temi tudi trinadstropno stanovanjsko hišo v Northbridgeu, pod ruševinami katere je umrlo 15 oseb.

Oblasti so v torek prekinile solski pouk in zahtevale, naj ostanejo tudi uradi in trgovine po možnosti zaprti, da bi preprečili prometne težave zaradi razdejavanih cest. Osem milijonov prebivalcev je mirno prezvelo noč, čeprav so bili prestrašeni zaradi neprestanih sunkov, ki jih je bilo doslej kar 200, naj-

močnejši pa je dosegel jakost 5,5 po Richterju. Policija je ponoči pazila, da se spoštujejo izredne razmere, pri tem pa ji je pomagalo se 1.500 pripadnikov Nacionalne garde. Znanstveniki so potrdili, da je potres, ki je dosegel jakost 6,6 na Richterjevi lestvici, povzročil prelom Oakridge, ki je miroval že dve stoletji.

V Los Angeles sta prispele minister za stanovanjsko upravo Henry Cisneros in minister za prevoze Federico Pena ter ponudila nadvse potrebno zvezno denarno pomoč. Predsednik Clinton je v ponedeljek razglasil južno

Kalifornijo za območje, prizadeto od naravne katastrofe; to je bil prvi korak za zvezno finančno pomoč, ki bi po besedah guvernerja Peta Wilsona utegnila preseči sto milijonov dolarjev.

Noč je 15.000 brezdomcev in tudi mnogo prebivalcev - preprosto preveč prestrašenih, da bi spali doma - kljub hladu prezvelo na odprtem, v soto-rih, ki so jih postavili v parkih. Igrali so karte, poslušali glasbo, si pripravili večerjo na žaru, nekateri pa so se raje zatekli v svoje avtomobile. Oblasti so pripravile na desetine zavetišč za brezdomce, medtem ko je Rdeči križ začel apelirati za denarno pomoč.

V južni Kaliforniji se ljudje ponasajo s svojo hladnokrvnostjo, ponedeljkov potres pa je bil tudi zanje huda preizkušnja. »Potres je bil kot velikan-ska eksplozija. Izkusil sem jih že mnogo, bili pa so nič v primeri s tem. Tale me je res pretresel,« je izjavil 20-letni Jim Mejorado, ki živi v Sylmarju, enem izmed najbolj prizadetih področij.

Losangeleski zupan Richard Riordan je prebivalstvo pozval: »Obdržati moramo hladno kri danes, jutri in v težkih casih, ki nas še čakajo.«

Zakaj so se zrušili losangeleški viadukti

RIM - Losangeleske avtoceste, svetovno znane »freeway«, ki se nikoli ne krizajo, so se zrušile, ker jih je vrglo z nosilnih stebrov, ali pa so se sesule, ker so jih gradili kot »gradove iz igralnih kart«, saj so voziščne plošče le položili na nosilne stebre, ne da bi jih pritrdili, kot je bilo to v navadi v šestdesetih letih. Večji horizontalni premiki, ki ga je povzročil potresni sunek, je voziščne plošče z lahkoto vrgel z ležišč nateznih armatur nosilnih stebrov.

Po mnenju Vincenza Petrini, ki poučuje gradbeništvo na milanski politehnični soli in je direktor instituta za protipotresno tehnologijo pri Vsedržavnem svetu za raziskave

(CNR), so na losangeleskih avtocestah uporabili »staro tehnologijo gradnje viaduktov, ki je zelo cenena v normalnih pogojih«. Za docenta na rimski univerzi La Sapienza Vincenza Croci je presenetljivo, da v vseh teh letih, ko so postopoma uvajali strožje protipotresne gradbene norme, niso ukrepali na kalifornijskih avtocestah z banalnimi varnostnimi posegi. Zadostovali bi že navadni železobetonski bloki ob robovih nateznih armatur, da bi zaustavili voziščne plošče na nosilnih stebrih. Potresni sunek bi seveda zdrobil te železobetonske zapore, ki pa bi preprečile, da bi vozišča zdrsnila z nosilnih stebrov. Pri tem odi-

grajo podobno vlogo kot končni železniški odbijaci na postajah. Brez teh železobetonskih zapov so viadukti med potresi podobni nepovezanim železniskim vozovom.

Tudi v Italiji je prislo do podobnih pojavov med potresom v Furlaniji leta 1976 in v Irpiniji leta 1980. »Na avtocesti Videm-Trbiz so se zaradi istih vzrokov zrušili trije mostovi, tako da smo jih morali na novo projektirati,« je povedal Petrini. »Nosilni stebri so bili neposkodovani, z nosilnih ležišč je le vrglo železobetonske plošče vozišča,« je dodal Croci. Od leta 1976 je družba italijanskih avtocest sprejela protipotresne norme tudi pri gradnji viaduktov, tako da so uvedli na ležiščih nosilnih stebrov posebne »blazilnike«, na starih viaduktih pa železobetonske zapore. Sistem voziščnih plošč z neprekinjeno natezno armaturo je bil zelo priljubljen v šestdesetih letih, ker je blazil temperaturna raztezanja in natezne napetosti voziščnih ploškev. Petrini je vseeno poskusil opravičiti kalifornijske oblasti in gradbin-je. Pri posodobitvi starih viaduktov je treba namreč za dalj časa na njih prekiniti ves promet, ker pa so kalifornijske avtoceste življenjskega pomena za tamkajšnje ljudi, so na to raje pozabili. Vsekakor bodo sedaj imeli dovolj časa za posodobitev, ker bodo morali na novo zgraditi večino viaduktov.

Kako je kosila smrt

WASHINGTON - Smrt je v kalifornijskem potresu kosila na različne načine, in sicer: 15 oseb je izgubilo življenje pod ruševinami stavbe v Northridgu; 5 jih je umrlo zaradi kapi; 2 sta umrla pod ruševinami v Sherman Oaksu; 1 prometnik je z motorjem zgrmel z viadukta; neki moski je umrl na svojem domu, ker ga je v glavo zadel neki predmet; v Sherman Oaksu je pod ruševinami svoje hiše umrl 5-letni otrok; neki 25-letnik je umrl v Hollywoodu, ker ga je oplazila zica visoke napetosti; na begu iz svoje hiše je v Rancho Cucamongi umrla neka zenska; neki turist je umrl, ker je padel s šestega nadstropja svojega hotela v Los Angelesu; dve neidentificirani trupli pa so pripeljali v bolnišnico v Newhallu.

Prizorišče potresa v Los Angelesu

Potresni sunek so zaznali ob 4.31 po krajevnem času in trajal je nekaj več kot 30 sekund. Sledilo mu je več šibkejših sunkov. Epicenter je bil v Northbridgeu, kakih 30 km vzhodno od središča Los Angelesa. Potres je bil 6,6 stopnje Richterjeve lestvice.

■ Stiranadstropno vozišče med meddržavno cesto 5 in avtocesto 14 pri Sylmaru se je zrušilo. Policist se je smrtno ponesrečil. Očividci trdijo, da je pod ruševinami še en avtomobil in da je voznik gotovo mrtev.

■ V Granada Hillsu so eksplodirale plinske napeljavne in počile vodovodne cevi. Izbruhnili so številni požari.

Northridge (epicenter)

■ Več kot dvanajst ljudi je umrlo pri zrušenju stanovanjskega bloka. V bližini je podobna hiša popokala, ni pa se zrušila.

■ Zrušila se je velika trgovina v centru mode. Sipe so se zdrobile in parkirna hiša se je zrušila.

■ V Sylmaru je bilo porušenih najmanj 44 hiš.

Prelomnice v L. Angelesu
Na območju Los Angelesa je več prelomnic, ki pogosto povzročajo potrese.

■ Materialna škoda v Studio Cityju

Središče mesta

■ Nadvoz Fairfax avenue nad avtocesto S.ta Monica se je zrušil.

■ Zenska si je zlomila vrat in je umrla, ko je na svojem domu v kraju Rancho Cucamonga bežala iz hiše po prvem potresnem sunku.

■ V Sherman Oaksu se je zrušila hiša in dve osebi sta izgubili življenje.

■ Mednarodno letališče Los Angelesu je bilo zaprto dve uri

Potres so zaznali tudi v San Diegu, 180 km južno od Los Angelesa in v Las Vegasu, 400 km severovzhodno od Los Angelesa.

Prelomnice v Kaliforniji

Najpomembnejše prelomnice v Kaliforniji tečejo skozi gosto obljudene predele.

Prelomnica San Andreas
Dolga približno 1.000 km

Zavarovalnice ne bodo pokrile nastale škode

HARTFORD - Zavarovalne družbe po vsej verjetnosti ne bodo krile niti tri četrtine škode, ki jo je v ponedeljek povzročil potres v južni Kaliforniji.

Loretta Worters, predstavnica Zavoda za zavarovalne informacije, je izjavila: »Približno 75 odstotkov lastnikov kalifornijskih poslovnih prostorov in domov ni zavarovanih pred potresi in to je prava tragedija.« Najsilovitejši kalifornijski potres v zadnjih dvajsetih letih je prizadel Los Angeles pred zoro in terjal 33 smrtnih žrtev, povzročil več kot 100 požarov, razdeljal avtoceste, porušil in poskodoval veliko število hiš, poleg tega pa je dober del mesta ostal brez elektricnega toka. Doslej se niso točno ocenili škode. Leta 1989 je potres v San Franciscu zasebnikom povzročil 7 milijard dolarjev škode, tudi takrat so bili prizadeti večinoma nezavarovani.

Zavarovalnice v Kaliforniji morajo lastnikom poslopij nuditi ločene police za zavarovanje pred potresi, katere pa niso obvezne. Škoda, ki so jo povzročili požari oziroma sakalstvo, bo

večinoma izplačana, škoda, ki jo je povzročil potres, vključno z razbitimi okni, porušeni strehami in zidovi ter poškodovanimi temelji, pa bo ostala nekrita.

Potresne zavarovalne police stanejo približno 1 dolar letno za 1000-dolarsko kritje, je razložila Loretta Worters. Potresna policia stane torej povprečno od 200 do 300 dolarjev letno, seveda poleg stroškov za običajno zavarovanje. Čeprav so zavarovalnice že na delu, bo trajalo nekaj dni, da bodo ugotovile, koliko ljudem bodo morale izplačati škodo. Rhonda Ruch družbe A.M. Best je izjavila: »Potresnih sunkov je se in se, zato se ni zanesljivih podatkov o škodi.« Dodala je, da so stavbe, se zlasti stanovanjska poslopja, hudo poskodovali. Najhuje so poskodovali ceste, ki seveda niso zavarovane in za popravila katerih bo kljub temu treba odšteti na stotine milijonov dolarjev.

Kalifornijo je doslej doletelo 10 za zavarovalne družbe najdražjih ameriških potresov. Na celu seznama je potres v sanfranciskem zalivu leta 1989.

Richterjeva lestvica

MAGNITUDO IN OPIS POTRESA

8,0	»Močan« potres, ki lahko povzroči ogromno škodo
7,0	Velja za najmočnejši potres na obljudeni območjih. Škoda je ogromna.
6,0	Lahko povzroči veliko škodo.
5,0	Lahko povzroči znatno škodo
4,0	Lahko povzroči nekaj škode
3,5	Lahko povzroči manjšo škodo
2,0	Komaj zaznaven.

AVSTRIJA / VOJSKA

Busek ogroža sporazum o civilni službi

Vse večji odpor znotraj SPÖ

DUNAJ - Razprava o ustanovitvi poklicne vojske v Avstriji, ki jo je sprožila Haiderjeva svobodnjaska stranka in v katero se je v ponedeljek vključil tudi predsednik ljudske stranke (ÖVP) in vicekancler Erhard Busek, ko je govoril o »možni opciji«, zdaj celo ogroža sele pred nekaj dni težko skovani koalicijski kompromis o bodočnosti civilnega sluzenja vojske.

Po sklepu predsedstva stajarske deželne organizacije SPÖ, ki poziva državne poslance oz. poslanke, da v parlamentu ne glasujejo za koalicijski dogovor, se je včeraj proti kompromisu izrekla

tudi koroška socialdemokratska mladina. V izjavi za tisk je poudarjeno, da so prav Busekove izjave bili povod za sklep proti sprejetju kompromisa pri vprašanje civilne službe.

Sef FPÖ Jörg Haider je medtem spremembo stališča ÖVP glede poklicne vojske sprejel »z zadovoljstvom«, poslovodja Zelenih, Peter Pilz, pa je Busekove izjave ostro kritiziral in dejal, da se ljudska stranka očitno vse bolj približuje pozicijam Haiderjevih svobodnjakov. Sprico najnovejšega razvoja da se Zeleni sprašujejo, ali se ÖVP ze pripravlja na »opcijo male koalicije, je dejal Pilz. (I.L.)

AVSTRIJA / BIVŠI PREDSEDNIK GOMBOCZ NI PREBOLEL ATENTAT, TODA:

Društvo »Člen 7« ni klonilo neonacističnemu terorju

Društvo se ne bo razpustilo - 19. marca volitve novega vodstva

GORNJA RADGONA - Medtem ko varnostni organi slej ko prej iščejo glavnega storilca decembrskih neonacističnih atentatov s pisemskimi bombami, se je ena izmed skorajšnjih žrtev bombnih napadov umaknila iz javnega in angaziranega političnega življenja: Wolfgang Gombocz, nekdanji predsednik in govornik kulturnega društva stajarskih Slovencev »Clen 7«, ne more preboleti dejstva, da je postal tarča krvavega političnega nasilja ekstremistov. Znanstvenik, ki na grški univerzi poučuje filozofijo, je napovedal svoj umik iz društvenega in manjzinsko-političnega delovanja. Ker je tudi sedanja predsednica društva, ki ne želi objavo svo-

jega imena, odstopila, je bil kratkoročno ogrožen celo obstoj društva. Predsednica in Gombocz sta na zadnji seji predstojništva namreč predlagala razpustitev društva, za kar pa nista dobila zadostne podpore. Vecina članov ni klonila neonacističnemu terorju in za 19. marca letos sklicalo občni zbor, na katerem naj bi bilo izvoljeno novo predsedstvo.

Gombocz, ki si je pri ministrstvu za znanost za dobo letnega univerzitetnega semestra izprosil dopust, je sele te dni v pogovoru za dunajski tedenski magacin »News« napovedal razpustitev slovenskega kulturnega

IVAN LUKAN / IGOR SCHELLANDER

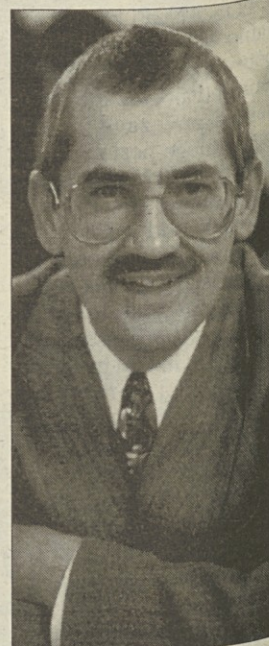
društva in ob tej priliki - poleg umika sedanje predsednice društva - namignil tudi umik nekaterih drugih odbornikov in aktivistov. Menil je tudi, da je »zelo neverjetno, da bo prislo do izvolitve novega odbora«.

Črnogledni bivši predsednik k sreči ni imel prav, tako da neonacističnemu terorju - skupaj z nestrpnostjo in odklonilno držo pristojnih politikov v zvezni deželi Stajerski - le ni uspelo uresničiti zastavljenega cilja: odstranitve nezazeljenega »tujega« elementa.

Wolfgang Gombocz v intervjuju opozarja tudi na to, da so društvo in njegovi aktivisti tudi že v

preteklosti bili adresati raznih groženj in napdanih pisem. Dejavnost društva in njegova želja po uresnitvi priznavanja manjšinskih pravic na avstrijskem Stajerskem se živcih (okoli 5000) Slovencev sta naletela na trden odpor odgovornih stajarskih deželnih politikov. Le-ti so ob mnogih priložnostih dobesedno zanikali obstoj ostankov slovenske manjšine na Stajerskem.

Želje društva »Clen 7« so bile dokaj skromne: priznanje manjšine, možnost dvojezičnega pouka na nekaterih solah, ustanovitev ter financiranje muzeja in slovenskega kulturnega doma.

Bivši predsednik društva »Clen 7« W. Gombocz.

NOVICE

Velepodjetnik Rogner je Haiderjev neodvisni kandidat

CELOVEC - Koroški velepodjetnik Robert Rogner, zgradil je med drugim počitniška naselja po vsej Evropi in celo v Ameriki, je Haiderjev neodvisni kandidat za deželnozborske volitve 13. marca na Koroškem. Kot znano, je Haider skozi več tednov napovedal »veliko presenečenje pri predstavitvi kandidatne liste FPÖ«, z imenom Rogner pa je morda presenetil nekaj manj informiranih Korošcev, saj je znano, da je »gradbeni lev« ze vsa leta - predvsem v času, ko je Haider se bil deželni glavar - sodil v ožji krog simpatizantov sefa avstrijskih svobodnjakov. Robert Rogner bo kandidiral v volilnem okrožju 3 (Beljak-mesto, Beljak-dezela), kandidaturo na listi FPÖ pa je sprejel samo pod pogojem, da bo po volitvah postal član koroške deželne vlade. Trenutno ima svobodnjaska stranka v deželni vladi dva sedeza (namestnik deželnega glavarja Mathias Reichhold in deželni svetnik Jörg Freunschlag - op. ured.). Tako Haider kot tudi deželni glavar Žernatto (ÖVP) računata s pridobitvijo dodatnega sedeza v deželni vladi in sicer na račun socialdemokratov. (I.L.)

AVSTRIJA / NEČLOVEŠKO ZADRŽANJE DO TUJCEV

Scholten rešil ugled Avstrije

Minister Rudolf Scholten.

DUNAJ - »V Avstrijo je mogoče priti samo se s padalom«, je sele pred nekaj dnevi sarkastično menil nek parlamentarec ljudske stranke v zvezi z novo avstrijsko zakonodajo napram tujcem. Zal je imel prav.

To potrjuje najnovejši primer dveh skupin nemških solarjev, ki so zeleli preživeti svoj vsakoletni solski smucarski teden v Avstriji, ga pa iz solidarnosti do svojih sošolcev kratkoročno odpovedali. Avstrijske oblasti njihovim sošolcem, beguncem iz Bosne in Hercegovine in Iraka, namreč niso iz-

stavili potrebnih vizumov za vstop v alpsko republiko, ker so le-ti oz. imeli samo provizorične dokumente, na osnovi katerih Avstrija ne izstavlja vizumov...

Z nečloveškim ravnanjem avstrijskih oblasti, predvsem birokratov v notranjem ministrstvu ampak tudi uradnikov na avstrijski ambasadi v Hamburgu, je avstrijsko javnost seznanil direktor turistične zveze za deželo Salzburg Martin Uitz. Leta je javnosti sporočil, da se je vodstvo šole skoraj pol leta trudilo, da bi pri avstrijskih oblasteh dobili

dovoljenje za vstop begunskih otrok v Avstrijo, toda zamanj. Notranje ministrstvo je prošnjo odklonilo.

Ogorčenje v avstrijski javnosti terv medijih je zdaj privedlo do preobrata. Socialdemokratski minister za solstvo Rudolf Scholten je - čeprav za zadevo ni bil odgovoren - povabil obe skupini hamburske sole na smucarski dopust v Avstrijo in tako rešil ugled alpske republike oz. nekoliko omilil ze nastalo skodo. Stroške za bivanje mladih gostov je prevzela ustanova Bank Austria. (I.L.)

Inflacija se je 1993. leta upočasnila

DUNAJ - Povprečna letna inflacija v Avstriji se je v letu 1993 občutno upočasnila. Po podatkih statističnega urada je v povprečju znašala 3,6 odstotka, medtem ko je letno povprečje v letu 1992 znašalo se 4,1 odstotka.

V mesecu decembru leta 1993 je indeks za osnovna zivila dosegel 3,5 odstotka in tako bil za 0,2 odstotka višji v primerjavi z novembrom lani.

KOROŠKA / PROFESOR ANDREAS MORITSCH O VINDIŠARTVU

Sad skrajnega nacionalizma

Predavanje o polpretekli zgodovini koroških Slovencev vzbuja veliko zanimanje, predvsem med prizadetimi - Živahna razprava v Tinjah

CELOVEC - V seriji predavanj »Koroški zgodovinarji o zgodovini polpreteklega casa koroških Slovencev« je profesor Andreas Moritsch (slika) predaval v izobraževalnem domu v Tinjah o tako imenovanem Vindišarstvu. Ob posebni nalogi raziskovanja narodnostnega vprašanja v prostoru Alpe Jadran se zgodovinar iz Zilje ze leta ukvarja posebej z vprašanjem nastanka t. i. vindišarstva na Koroškem.

Da je ta problem, ki je skozi več desetletja razburjal duhove na Koroškem, slej ko prej prerec, je pokazal izredno dober obisk predavanja. Živahna razprava

po strokovno zasnovanem referatu koroškega zgodovinarja pa je tudi

pokazala, da so dvorano napolnili predvsem prizadeti.

Strnjena vsebina tega večera je:

1. Čeprav znanstveno neresna, je imela (oz. se ima) vindišarska teorija na Koroškem močan vpliv; - veliko stvilo Slovencev se je tako rešilo psihološkega pritiska (obeh) nacionalnih krogov.

2. Slovenski nacionalizem se je razvil v 19. stoletju in je zaradi ozkih narodnostnih kriterijev izključil manj zavedne Slovence iz svojih vrst in jih ožigosal za »Nemčurje«. Nemski nacionalizem je zlorabil avstrijske Slovence za zatiranje slovanstva in okrepitev nemstva; za

Nemce je bila vindišarska teorija pomožna nacionalna ideologija, osnova za ovrednotenje domovini zvestih Korošcev. Tako pripravljeni so se morali Korošci pri plebiscitu odločiti za Balkan, za državo SHS, za južnoslovanstvo ali za domovino, za visoko nemško kulturo in za gospodarski obstoj. Nacionalizem in komunizem sta se poglobila ideološko razcepljenost. Vindišarstvo je bilo se po vojni zasilna pot iz zagate, nevtralnega zavetja in edino možen način za neopredeljenost.

3. Kljub majhnemu uradnemu številu (pri popisu 1939: 21.500, 1951:20 000, l. 1981: 2.348 in 1991: 888 oseb

s pogovornim jezikom »windisch«) se je vindišarstvo (das Windische) vkoreninilo po celi Koroški - do danes.

Vprašati se pa moramo, kje so danes vzroki, da se povojna generacija se rada zateka v vindišarstvo oz. kako živimo danes s posledicami te polpretekle zgodovine.

Je današnje pojmovanje demokracije (zbujanje bazičnih sil proti strankarstvu) učinkovita politična moč proti nacionalističnim pojavom ali se moramo popolnoma odreci narodnostnim željam in »etnično očisceni« iskati pot prek regionalnih skupnosti v futuristično skupno Evropo? (A.A.)

KOROŠKA / PD SELE

Kultura je spet zaživela

Bilanca pevskega društva

Pevsko društvo Sele je s kavlitetnim koncertom zaključilo uspešno društveno sezono, saj je prav v preteklem letu uspelo znova združiti mlade in stare in poziveti kulturno dejavnost v občini pod Košuto.

Skromno in preprosto, a očitno z zadovoljstvom je predsednik društva Herbert Kulmes v kratkem pregledu prikazal bogato delo društva: ob 50.letnici objavljenja selskih zrtev so ob spremembi članov Slovenske filharmonije priredili Haydnovo Missa brevis, za binkosti so preživeli tri dni v Pragi in z bogatim sporedom narodnih in umetnih zborovskih pesmi navdušili tamkajšnje publiko.

Ob 40.letnici društva

pa je Mešani pevski zbor pod vodstvom Romana Verdela prejel zaslužen priznanje - Gallusovo listino. Za božic pa so Selani - prvič po letu 1951 - z velikim uspehom spet postavili na oder glasbeno igro »Slovenski božic«, ki jo je takrat napisal ljudski in cerkveni glasbenik Matija Tomc.

Novi župnik Stefan Krampač pa je pokazal, kako znajo Salezijanci pridobiti mladino, ko je sestavil močan mladinski zbor iz mnozice selskih otrok. Občudovanja vredno je župnik iz slovenskega Prekmurja premagal zacete težave v novi službi kljub temu, da mu cerkveni predstojniki niso ravno olajšali dela na svojem prvem župnijskem mestu. (A.A.)

**VODSTVO
HITA
PRED
SODIŠČEM**

Zaslišanje Danila Kovačiča in Nelide Nemec

Veliko vprašanj je ostalo odprtih - Primer še ni končan

Najpogostejši odgovori Nemčeve so bili: »Ne vem. Ne spomnim se. Za to nisem pristojna.« (Foto: Boban Plavevski)

Komisija je seveda zanimala, kateri »nosilci javnih pooblastil« so prihajali v stik z vodstvom Hita. Kovačič in Nemčeva sta komisiji izročila seznam 26 politikov in znanih osebnosti, ki so obiskale Hit. Med njimi najdemo Dušana Sinigoja, Ludvika Toplaka, Janeza Janso, Janeza Kopaca, Alojzija Sustarja, Janeza Drnovska, Milana Kučana, Izidorja Rejca, Mitjo Gasparija, Ljuba Sirca, Vitomira Grosa... Kovačič je povedal, da se je srečal z vsemi predsedniki vlad od leta 1988, predvsem na družabnih prireditvah.

Komisija je seveda zanimala, kateri »nosilci javnih pooblastil« so prihajali v stik z vodstvom Hita. Kovačič in Nemčeva sta komisiji izročila seznam 26 politikov in znanih osebnosti, ki so obiskale Hit. Med njimi najdemo Dušana Sinigoja, Ludvika Toplaka, Janeza Janso, Janeza Kopaca, Alojzija Sustarja, Janeza Drnovska, Milana Kučana, Izidorja Rejca, Mitjo Gasparija, Ljuba Sirca, Vitomira Grosa... Kovačič je povedal, da se je srečal z vsemi predsedniki vlad od leta 1988, predvsem na družabnih prireditvah. Potrdil je, da se je Hit

ukvarjal z obema predlaganima zakonom o igrah na srečo in da so se pri tem pogovarjali s številnimi funkcionarji. Najprej v ministrstvu za finance, ker pa je bil vladni predlog v nasprotju s Hitovim interesom, so se srečali se s predsedniki vseh treh zborov tedanje skupščine in predsednikom Francetom Bučarjem, ki jim je svetoval, »naj sami napišejo zakon«, ce jim vladni ni všeč. To so tudi storili, je povedal Kovačič, ni pa se spomnil, kdo se je o tem dogovoril s trojico poslancev Aleksander Lovca - Spomenka Hribar - Danilo Basin,

ki je ta zakon podpisala in vložila v parlamentarno proceduro. Niti Kovačič niti Nemčeva ne vesta nič o tem, da bi Hit omenjeni trojici podelil kaksno »zahvalo«. Oba sta tudi zanimala govorice, da je igralnica plačevala strankam

Marjan Podobnik in Ivo Hvalica sta po končanem zaslišanju menila, da bi morala komisija kar takoj ugotoviti, da sta obe priči v vrsti primerov govorila v nasprotju z dokumenti, ki jih hrani komisija. Odlocili so se, da bodo to preverili prihodnjic. Desetega februarja pa naj bi spet skušali zaslišati Alda Fanellija, Zorka Debeljaka, Renata Bizjaka, Darka Makuca in Dušana Luina.

(na primer SOPS, ko jo je vodil Bogo Rogina) ali posameznikom volilno kampanjo. Upravni odbor naj bi odobril samo placilo kampanje Danila Kovačiča v visini do 20.000 nemških mark.

Generalni direktor Hita je povedal, da je Služba državne varnosti do leta '90 nadzorovala igralnice, sodelovala pri kadrovanju in svetovala, s katero posojilno službo naj igralnica sklene pogodbo. Hit je posojilni službi - oziroma njenemu vodji Brunu Saccu - plačevala 18 odstotkov provizije, polovico te vsote pa je dobila SDV. Leta '90 je Kovačič obiskal takratnega notra-

povezave s posojilno službo in da naj Kovačič »ravna kot dober gospodar«. Hit je zato provizijo prepolovil.

Na vprašanja o lastnjenju (o nesorazmerni delitvi dobička glede na zasebne in družbene deleže v podjetju), o posojilnih službah, o »internih računih« in o »tihih družbah« Kovačič praviloma ni odgovarjal. Zanimal je, da bi se o lastnjenju Gorenjskih hotelov pogovarjal s takratnim pravosodnim ministrom Rajkom Pirnatom ali da bi se o tem posvetoval z Ingom Pasem, Borisom Pleskovičem in Tomazem Kunstljem.

Tanja Staric

Ustanovitev lige proti korupciji

LJUBLJANA - Clani izvršnega odbora Slovenske ljudske stranke so se na včerajšnji seji v Ljubljani zavzeli za pospešitev aktivnosti za ustanovitev protikorupcijske lige. Ta naj bi združevala posameznike in skupine (ne glede na politično usmeritev), ki se zavzemajo za odločno in učinkovito preprečevanje korupcije in gospodarskega kriminala. Na sestanku so se dogovorili tudi za pripravo velikega vseslovenskega protikorupcijskega zborovanja. Izvršni odbor SLS je pooblastil nosilce posameznih delov programa, da v sodelovanju z Aplenc-Ravnikarjevo civilno iniciativo in drugimi strokovnimi sodelavci v enem mesecu pripravijo dopolnjen alternativni program SLS s poudarkom na gospodarstvu, socialni in vprašanju državljanstva.

DRUŽBENA LASTNINA

Odliv kapitala v tujino

Težave z nadzorom družbenega kapitala zunaj državnih meja

LJUBLJANA - »Pravih podatkov o tem, koliko slovenskega družbenega kapitala je v tujini, ne bomo imeli vse dotlej, dokler ne bodo naša podjetja v tujini naročila neodvisnim revizijskim hišam pregleda poslovanja. Revizijsko poročilo pa bi morala podjetja na osnovi zakona predložiti organom v domovini,« je na včerajšnji seji komisije za spremljanje in nadzor lastninskega preoblikovanja dejal poslanec demokratov Igor Omerza. Vprašanje o odlivu družbenega kapitala v tujino so clani komisije naceili potem, ko so ugotovili, da je 10. januarja pretekel enomesečni rok, do katerega bi morala podjetja prijaviti ministrstvu za finance premoženje, s katerim razpolagajo v tujini. Prav zato so sklenili, da jim mora ministrstvo za finance v desetih dneh prijaviti poročilo o tem, koliko podjetij je dejansko prijavilo svoje premoženje v tujini. Si-

cer pa so na včerajšnji seji clani komisije obravnavali tudi poročilo o izvajanju zakona o lastninskem preoblikovanju, ki ga je pripravila Agencija za prestrukturiranje in privatizacijo. Predstavnik agencije Joze Jaklin je med drugim povedal, da je doslej prispelo 160 programov lastninskega preoblikovanja, od katerih jih je agencija odobrila 35, soglasje za vpis v sodni register pa je dala 2 podjetjem. Clani komisije so na predlog poslancev ljudske stranke sprejeli sklep, da odgovorne osebe preucijo možnost vpogleda poslancev v posamezne primere lastninskega preoblikovanja podjetij oziroma možnost preverjanja pravilnosti postopkov potrjevanja posameznih programov s strani agencije. Prav tako so od agencije zahtevali poročilo o postopku prodaje koprškega podjetja Iplasa.

Alenka L. Jakomin

Najhujših primerov se še niso lotili

LJUBLJANA - Komisija je včeraj obravnavala tudi poročilo o aktivnostih družbenih pravobranilcev samoupravljanja za obdobje od 1. julija do 20. decembra 1993. Družbeni pravobranilci samoupravljanja so v tem času od pooblaščenih organov SDK prejeli skupno 168 revizijskih poročil. Pri skoraj vsakem drugemu poročilu je bilo ugotovljeno oskodovanje družbene lastnine. Na pristojna sodišča so družbeni pravobranilci doslej vložili 59 tozb. V sedmih podjetjih pa so na zahtevo družbenih pravobranilcev odpravili oskodovanje družbene lastnine.

Družbeni pravobranilci opozarjajo na pomanjkljivo poznavanje zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij, kot so poudarili, pa ustvarja zmedo tudi kratak rok (30 dni) za vložitev tozbe. Čeprav se sodišča na vloženo tozbo odzivajo hitro, saj v večini primerov do obravnave pride že po dveh mesecih, se »najhujših primerov« oskodovanja družbene lastnine še niso lotili. Ali, kot je poudaril Igor Omerza (DS), bodo vsa revizijska poročila obdelana sele v treh letih. (MIG)

TEŽAVE S PRORAČUNOM

Stare zagate še niso odpravljene

Problem je sistematična ureditev nadzora nad izvajanjem proračuna

LJUBLJANA - Sedanje proračunske zagate so podobne tistim v preteklosti, je na začetku včerajšnjega pogovora o proračunu RS za leto 1994, ki ga je pripravil Forum gospodarstvenikov Združene liste socialnih demokratov (ZLSD), dejal gost Janez Kopač, predsednik odbora državnega zbora za finance in kreditno-monetarne politike. Kopač je nakazal temeljne težave, ki spremljajo načrtovanje, nadzor in izvajanje proračunov v svetu in pri nas. Povedal je, da se je izvajanje proračuna v zadnjem času precej spremenilo. Lani je bila namreč ustanovljena zakladnica pri finančnem ministrstvu (likvidnost proračuna je prej izvajala centralna banka), kmalu pa bo nared tudi zakon o javnih nabavah (vladnih). Medtem ko pri izvajanju

proračuna se nekako držimo korak z razvitimi državami, pa nam manjka sistematična ureditev nadzora, je dejal Kopač. Posamezna ministrstva namreč zahtevajo postavke, ki jih ni mogoče utemeljeno upravičiti. Tudi brez soglasja političnih strank ni mogoče razumno izvajati proračuna, je poudaril. Kot drugi gost je zbranim spregovoril predsednik odbora državnega zbora za gospodarstvo Feri Horvat, ki je nakazal proračunske zagate zaradi koalicijskega usklajevanja. Pri tem je povedal, da sta z ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve Jožico Puhar ugotovila pomanjkljaj sredstev za socialne transferje in nujno potrebne programe. To bo po mnenju Horvata v prihodnje tudi ena pomembnejših in zahtevnejših postavk koalicijskega usklajevanja. (STA)

DIPLOMATSKA KRONIKA

Poglabljanje gospodarskih stikov

Sporazum o kulturnem sodelovanju s Kazahstanom

LJUBLJANA - Obisk slovenskega premiera Janeza Drnovskega pri italijanskem predsedniku vlade Ciampiiju je dokončno preložen. Vabilo je veljalo za 24. januar, vendar je po slovenskem mnenju italijanska vlada zdaj v negotovem položaju, zato isčejo nov datum. To pomeni, da bodo o obisku slovenskega premiera v Rimu razmisljali po parlamentarnih volitvah in izvolitvi nove vlade, se pravi sele jeseni.

Minister za zunanje zadeve Lojze Peterle je imel včeraj v Alma Ati pogovore z najvišjimi predstavniki Kazahstana. Z zunanjim ministrom te republike Tolevbajem Sulejmanovom je podpisal krovni sporazum o sodelovanju na področju kulture. Lojzeta Peterle je sprejel tudi kazahstanski predsednik Nursultan Nazarbajev, o različnih vidikih sodelovanja med državama pa se je pogovarjal še s podpredsednikom kazahstanske vlade in z namestnikom predsednika sveta za državno varnost te države. Med izčrpnimi pogovori so se dogovorili, da bosta Ka-

zahan in Slovenija v kratkem pripravila temeljne sporazume, ki naj bi spodbudili gospodarsko sodelovanje med obema državama.

Na obisk v tujino je včeraj odpotovala tudi delegacija odbora DZ za mednarodne odnose. V Bonn jo je povabil predsednik zunanje-političnega odbora nemškega bundestaga Hans Sterck. Osrednji namen obiska je izmenjava mnenj o aktualnih političnih in gospodarskih razmerah v obeh državah in v svetu, pa tudi poglobitev prijateljskih odnosov z nemskim parlamentom. Slovensko delegacijo, ki jo vodi predsednik odbora DZ za mednarodne odnose Zoran Thaler, bo sprejela tudi predsednica nemškega bundestaga, pogovarjali pa naj bi se še s predsednico evropskega odbora bundestaga (tema pogovorov naj bi bilo vključevanje Slovenije v Evropsko unijo), z državno ministrico za zunanje zadeve in s predstavniki nemškega gospodarstva v Nemskem industrijskem in trgovinskem združenju.

(B. S. in STA)

IZ TUJINE

Oživiti japonsko filmsko industrijo

TOKIO - Japonska ministrica za kulturo je pred nedavnim izjavila, da si bo prizadevala za ponovno ožvitev japonske filmske industrije, ki je leta 1960 dosegla svoj vrhunec, zdaj pa doživlja recesijo. »Na srečanju, ki bo prihodnje leto posvečeno 100 - letnici filmske industrije, bom strokovnjake s tega področja prosila za mnenje, kako naj bi v svetu promovirali japonske filme,« je po vladnem sestanku izjavila Ryoko Akamatsu. Poudarila je, da so bili nekoč japonski filmi na tujem zelo cenjeni, zdaj pa japonska filmska industrija nazaduje. Leta 1960 so posneli 547 filmov, leta 1992 pa le še 240. To leto so japonski kinematografi prodali samo 125, 6 milijona vstopnic, to je najmanj kot leta 1955. Sočasno se je zmanjšalo tudi število kinematografov - nekoč jih je bilo 1744, zdaj jih je 1684. (Reuter)

Iz Gatta izključiti kulturo

PARIZ - Francija je v torek pozvala svoje evropske partnerje, naj podprejo francosko zahtevo po izključitvi kulture iz sporazuma Gatt. Do konca stoletja naj bi Evropa zgradila močno »kulturno« industrijo, ki se bo lahko kosala z ameriskim izvozom v Evropo. V začasnem sporazumu, podpisanem prejšnji mesec, sta izvzeti filmska in televizijska produkcija, ki ju običajno subvencionirajo evropske vlade. Minister za kulturo Jacques Toubon je poudaril, da je zaradi tehnološkega napredka, do katerega naj bi prišlo do konca tega stoletja, pričakovati revolucionarne spremembe na področju kulture. Dejal je, da si bo prizadeval, da se bo število »potrošnikov« francoske kulture podvojilo in da bodo ustanovljene močne produkcijske mreže in izdajateljske hiše. »Osredotočiti se moramo na politiko združevanja, ki jo bodo izvajale finančno bogate ustanove, ki si bodo prizadevale za izvajanje kulturne politike, kakršno bo sprejela Evropska unija,« je izjavil Toubon. Francija si je močno prizadevala, da bi bilo področje kulturnega ustvarjanja izvzeto iz sporazuma Gatt; evropske vlade bi namreč lahko prenehale subvencionirati produkcijo evropskih filmov in televizijskih oddaj, Evropo pa naj bi preplavila cenejša ameriška proizvodnja. (Reuter)

Nordijski, pa tudi evropski filmi

BRUSELJ - V sredo se je tu začel 21. mednarodni filmski festival, na katerem je posebna pozornost namenjena nordijski kinematografiji, na ogled pa bodo seveda tudi najpomembnejši evropski filmi. Festival bo trajal do 22. januarja, na njem pa bodo prav tako predstavili dosežke švedskega režiserja Ingmana Bergmana in retrospektivo filmov, v katerih je igrala Gina Lollobrigida. Le-ta se je tudi udeležila festivala, prav tako pa tudi Ben Kingsley, ki je zaslovel z vlogo Gandhija v istoimenskem filmu. »Lani smo prodali več kot 40000 vstopnic, letos pričakujemo še večje zanimanje publike,« je izjavila Sophie Van Stratum, tiskovna predstavnica festivala. Na otvoritveni dan so že predvajali film The House of Spirits (Hisa duhov) režiserja Billa Augusta, film Oliverja Stonea Heaven and Earth (Na zemlji in v nebesih) pa bo na sporedu zadnji dan festivala, ko bo na ogled tudi film belgijskega režiserja Jana Bucquoya La vie sexuelle des Belges (Seksualno življenje Belgijcev). V nordijski sekciji bodo na ogled filmi iz Danske, Norveške, Finske, Islandije in Švedske. Na festivalu sodelujejo filmi iz Rusije, ki se bo predstavila Srečno novo leto, Moskva, Romunije in Albanije. (Reuter)

Marjeta Godler razstavlja v Nemčiji

HERRENBERG PRI STUTTGARTU - V nedeljo, 16. januarja so v tukajšnji Mestni galeriji odprli razstavo del akademske slikarske Marjete Godler. Trideset razstavljenih olj, akrilov, kolažev in del v mešani tehniki predstavlja pregled njenega ustvarjanja v preteklih treh letih. To je njena šesta samostojna razstava v Nemčiji, aprila pa pripravlja še samostojno razstavo v deželni parlamentu v Stuttgartu. (Reuter)

Andrej B. Pengov

Mladi oblikovalci v Braziliji

LJUBLJANA - Mednarodne modne nagrade - Smirnoff international fashion award - so v Braziliji ponudile priložnost za publiciteto in uveljavitev mladim studentom modnega oblikovanja iz 30. držav. V Braziliji se je znašel tudi Tomaž Jastrobnik, student ljubljanske Akademije za likovno umetnost. Jastrobnik je na MTV Europe širnemu svetu sporočil, da verjame v modo, ki je živa in se pojavlja na mestnih ulicah. Nagrade so dobili le trije najboljši. Tretje mesto je pripadalo Fincu Joonasu Nusunenu, ki je ptico s severa Finske oblikoval v moderno, morda nekoliko zapleteno in nenavadno obleko. Drugi je bil gorec borec za pravice homoseksualcev Mannix Ping Tao Wong iz Hongkonga, ki je predstavil obleko v zelo tradicionalnem kitajskem slogu. Prva po mnenju sodnikov pa je bila predstavnica Irske republike Wendy Hoey. (Reuter)

Tina Lucu

NOVO V KINU

TATTOVI TELES (Body Snatchers), scenarij S. Gordon, Dennis Paoli in N. St. John, režija Abel Ferrara, igrajo Gabrielle Anwar, Terry Kinney, Billy Wirth in Forest Whitaker; R. H. Solo Production/WB, distribucija Ljubljanski kinematografi, premiera jutri v kinu Vič in v Domžalah.

Leta 1956 je Don Siegel po romanu Jacka Finneya posnel Invazijo tretjih bitij, kulni film, ki je vzpodbudil takoimenovani zombie žanr. Leta 1978 je zgodbo o odmaknjeni vasi, v kateri se dogajajo zanimive reci, nanovo posnel Philip Kaufmann (te dni gledamo njegovo Vzhajajoče sonce), le da so takrat zombiji Donald Sutherland skusali zaviti v nekakšne svilnate zapredke. Zdaj so zombiji spet na delu, tokrat v zapušteni vojaški bazi v Alabami, podzgodba pa meri na odrascanje. Če namreč otroci v puberteti dokaj po svoje udeležajo zamisli svojih roditeljev, je Marti (Gabrielle Anwar), hči znanstvenika Steva Malona (Terry Kinney) se malce radikalnejša od povprečnih mladostnic: namesto v čudasko dekle, ki poslušajo nedojemljivo glasbo in se čudasko oblaci, gre njeno odrascanje v smer, ki preseneča vse - starša imata namreč dokaj trdne razloge, ko receta tisto znano ti nisi normalna. Za poznavalce: prerodenje je v tej verziji, narejeno v živo. (T. V.)

Marti med spremembami

Prvih deset filmov v preteklem tednu (od 10. 1. do 16. 1. 94)

Pretekli teden so bile ljubljanske kinodvorane obiskane malo slabše kot v dneh med 3. in 9. januarjem; skupaj so imele 26.556 gledalcev, kar pomeni za 9, 2 odstotka slabši obisk. Na prvem mestu je se vedno Vzhajajoče sonce, drugo pa je zasedel premierni Dave. Predpremierni Tatovi teles se sicer se niso uvrstili na lestvico, na treh predstavah pa so zbrali 247 gledalcev in 111.150 SIT.

Legenda: Prva številka pomeni število predstav, drug st. gledalcev in tretja bruto izkupicek v preteklem tednu. Številke v oklepajih predstavljajo dosedanja skupni sestevek predstav, gledalcev in izkupicka.

1. Vzhajajoče sonce/Continental-Fun	45 (76)	7.839 (15.513)	3.056.850 (6.126.450)
2. Dave / Lj. kinem.	26 (29)	4.595 (4.825)	2.063.400 (2.166.900)
3. Tina: Kaj ima ljubezen s tem/Cenex	20 (41)	3.041 (5.561)	1.191.850 (2.239.300)
4. Aladin/Lj. kinem.	24 (111)	2.975 (19.203)	1.033.400 (7.322.250)
5. Robin Hood: Može v pajkicah/Continental-Fun	17 (135)	2.204 (18.884)	863.100 (7.374.224)
6. Begunec/Lj. kinem.	15 (176)	1.743 (33.338)	716.350 (14.629.600)
7. Zlati cas/Cenex	21 (56)	1.523 (3.944)	595.850 (1.550.200)
8. Sam doma 2: Izgubljen v New Yorku/Continental-Fun	11 (115)	900 (24.878)	354.050 (9.786.500)
9. Mesto radosti / Carnium-Feel Film	15 (75)	556 (3.419)	244.450 (1.499.750)
10. Zemljevid srca/Continental-Fun	21 (98)	439 (3.250)	173.550 (1.274.900)

V Zagrebu je bila premiera Vzhajajočega sonca, ki je zasedlo drugo mesto na lestvici, Tina se je povzpela na prvo, Aladin pa je zdrsnil na tretje. Navajamo število gledalcev v preteklem tednu in (v oklepaju) skupno st. gledalcev.

1. Tina: Kaj ima ljubezen s tem	11.328 (19.502)
2. Vzhajajoče sonce	10.927 (10.927)
3. Aladin	9.894 (92.098)
4. Zadnja velika avantura	7.526 (14.853)
5. Naključni junak	2.852 (16.548)
6. Born Yesterday	1.943 (18.562)
7. Ameriško srce	836 (836)
8. Made In America	610 (11.369)
9. Sommersby	563 (27.203)

Na mednarodnem tržiscu (V. Britanija, Francija, Nizozemska, Nemčija, Švedska, Avstralija, Japonska in Italija) so bili v tednu med 30. decembrom in 5. januarjem najuspešnejši naslednji filmi (izkupicek v milijonih USD):

1. Aladin	16,75 (105,23)
2. A Perfect World	5,37 (14,17)
3. Beethoven's 2nd	3,75 (11,79)
4. Addams Family Values	3,39 (11,18)
5. Son of the Pink Panther	2,80 (7,33)

Igor Kernel

VZOREC DOBREGA ŽIVLJENJA IN ZRCALO NAŠIH SANJ

V prodaji v drugi polovici januarja.

Prosimo prodajalca, da vam jo rezervira.

Lahko pa jo tudi naročite na naslov:

Uredništvo revije
PEPITA
Trebinjska 12
61000 Ljubljana
tel. 061 345-598

NOVO NA ODRU

William Shakespeare: Kralj Henrik IV (prvi in drugi del), Drama SNG Ljubljana, prevod Milan Jesih, režija in priredba besedila Georgij Paro, igrajo Boris Juh, Igor Samobor, Zvone Hribar, Janez Albreht, Božo Sprajc, Marijan Hlastec, Kristijan Muck, Tone Gogala, Bojan Emersič, Polde Bibič, Matija Rozman, Jernej Sugman, Vojko Zidar, Marko Okorn, Majda Potokar, Tone Homar, Dusan Skedel, Gregor Baković, Jurij Souček, Roman Končar, Nataša Ralijan, premiera nocoj ob 20. uri na velikem odru SNG Drama, predviden zaključek predstave ob 23. uri, cena vstopnic 600-1.200 tolarjev (premiera), 450-800 tolarjev (izven), cena gledališkega lista 300 tolarjev, predstava ima en odmor.

Zagrebski režiser in intendant Hrvatskega narodnega gledališča Georgij Paro se po dobrih dveh letih znova vrača na oder ljubljanske Drame; ne samo kot režiser, temveč tudi kot avtor priredbe Shakespearejeve zgodovinske kronike v dveh delih Henrik IV., zgodovinske drame o boju za oblast in bur-

nem zgodovinskem dogajanju v Angliji 15. stoletja. Henrik IV. pa je edina med kronikami, ki mracnemu boju za prestol med vladarjem samozvanem in legalnim naslednikom doda tudi komični pol. Uporablja ga v eni najznamenitejših komičnih figur vseh časov - v debelem renesančnem uživaču in ironičnem ple-

bejskem modrecu Falstafu (Polde Bibič). Avtor adaptacije in režiser Georgij Paro je obsežno in razvejano zgodovinsko dogajanje osredotočil na prikaz zgodovinskega mehanizma o uzurpaciji in izgubi oblasti. Izpostavlja predvsem dve prizorisci: dvor, kjer se dogaja politična dimenzija clovekovega življenja - boj in strah

za oblast, in krčmo, kjer zazivi biološko epikurejska plat cloveka. Oba prostora obstajata drug ob drugem, vendar pa morata tisti, ki pride na oblast krčmo zapustiti. Predstavo so poleg omenjenih oblikovali se scenograf Mirsad Berber, kostumografinja Marija Zarak, dramaturginja Darja Dominkus in lektor Joze faganel. (M.T.)

Vojko Zidar, Polde Bibič in Majda Potokar v Kralju Henriku IV.

GLEDALIŠČE / RECENZIJA PREDSTAVE KOREODRAME LJUBLJANA

Ritualni destilat

Predstava, ob kateri vsak kritikov pridevnik zveni banalno, tuje, klišejsko

Pomladno obredje, avtorski projekt Damirja Zlatarja Freya, režija Damir Zlatar Frey, glasba Igor Stravinski, dramaturgija Ursula Cetinski, svetovalka za antropologijo Sonja Dular, scenografija Andrej Sražisar, kostumografija Ema Kugler, luc Miro Janežič, igrajo Štefka Drolc, Jete Ostan Verjup, Janez Erzen, Pavle Ravnohrib, Vera Per, Milena Grm, Srečo Spik, Mojca Partljic, Zeljko Hrs, Draga Potocnjak, Damjana Cerne, Ivan Rupnik, Olga Grad, Niko Goršič, ARKO, premiera 15. januar 1994 v Cankarjevem domu, koprodukcijski projekt Koreodrame Ljubljana in Cankarjevega doma.

Ko vstopimo v komorno gledališče ovalne dvorane Cankarjevega doma, nas že čaka igralski ansambel Pomladnega obredja Damirja Zlatarja Freya, ki v urejenem zaporedju moski-zenska sedijo v sobi ob steni, ki je obrnjena proti gledalcem. Vse tri stene te nenavadne sobe imajo starinska visoka okna. Tla so prekrita s črno prevleko; črne so tudi obleke in

plašči igralcev. Igralcem je prepusten ves ta izpraznjeni, ceprav utesnjeni prostor, prizorišče bodočega ekstatičnega obreda.

Ko topi, fiksirajoci pogledi igralcev postanejo že neznosni, igralci počasi vstanejo in se, kot da bi slisali nek samo njihovim ušesom zaznaven glas, v popolni tisi napotijo proti gledalcem. Prizor me je spomnil na nek film o mrtvih, ki »oživijo« in se kot zombiji napotijo iskat hrano - človeško meso. Freyevi »zombiji« se potem, ko se nam že nevarno približajo, ustavijo pred »četrti steno« in nas se naprej zrejo s svojimi neznoznimi pogledi. Potem na njihovih obrazih zaznamo krče, bolečino in solze. Nato se sezujejo in se vrnejo na začetno pozicijo. Za njimi ostajajo beli sledovi na črnem pokrivalu, ki ga umaknejo skozi odprtine v kulisah in prikaže se pravo prizorišče rituala - ognjeno rdeča zemlja, ki v hipu spremeni mescansko sobo v nenavaden, nedolocljiv prostor prvinskosti, obdane s poslopjem tradicionalne zidave.

Igralci padejo na tla, vrtajo in grabijo zemljo, kopajo se v njej in dobesedno uprizorjajo platonistično pojmovanje »katarze« - čiščenje občutkov v blatu. Frey tako uprizarja nekaksne novoveske »targetije«, ko se je treba na začetku novega letnega časa, novega obdobja, nove pomladi, očistiti vseh ostankov prejšnjega, ki je zaznamovano z »loimosom«, torej z nesrečo in vsakovrstno umazanijo.

Za vsako simbolno ekonomijo, se posebej za gledališko, je gotovo značilno to, da sloni na nekakšni skupni vsoti znanja, ki nam omogoča, da uporabljamo aluzivni in asociativni aparat. Zato je aluzivno-asociativna odprtost Pomladnega obredja gotovo njegova velika prednost - zasidrano je v nemi ritual dodelane igralske ekspresije, »telesne govornice«, ki ne poraja besede, ampak krč, fizično bolečino, hrepenenje po drugem telesu in »prvi naravi«, pravzaprav po vsem, kar ta siloviti nemir z odra lahko obudi v se ne popolnoma otopeli gledalcevi domisljiji.

Najbolj spektakularen prizor v predstavi je nedvomno risanje magičnega kroga z moko na zemljo, iz katere se bo rodil zivi Simbol (Lepega, Novega, Svetlega itn., ki pa ni enopomenski in idealiziran, ampak ravno tako notranje razklan). »Podoba dolgolaske, ki prodre skozi zemeljsko skorjo in je v sunkih in krčih vržena v ta svet je,« po besedah dramaturginje predstave in direktorice Koreodrame Ursule Cetinski, »ena od ikon njegove (Freyeve) domisljije, ki jo je prvič uprizoril na ogleli planoti, kjer je pred več kot desetimi leti postavil svoj plesni projekt Dinarske skice.« Nasploh bodo poznavalci Freyevoga gledališča v Pomladnem obredju prepoznali številne emblematicne, avtoreferencialne točke - od silovitosti Metastaze, prek utesnjenosti in simbolike okna v Prihajajo, do npr. prizora Evičinega prihoda skozi razpoko v steni iz Strniševih Zab. Po drugi strani me ravno ta ključna scena v Pomladnem obredju spominja na predstavo Alvara Restrepa Re-

bis, uprizorjeno pred leti na zagrebškem festivalu Eurokaz, in samo potrjuje moje prepričanje, da so anticipacije in neodvisno kreirane podobnosti v sodobni umetnosti prej pravilo kot izjema. Restrepo namreč, nag in rdeče obarvan, tudi zariše na zemljo krog z moko, ki jo zajema iz rdeče posode, Rebisa, ki naj bi bil/bila androgino bitje. In ceprav sta Frey in Restrepo uporabila simboliko zemlje, moke, kroga, rdeče barve itn. za doseg različnih simboličnih učinkov, je evidentna njuna vpetost v podobno ritualno strukturo.

Skupaj z teatrologom Henryem Rey-Flaudom se lahko pogreznemo še bolj globoko v brezno zgodovine. Če sprejmemo njegovo ugotovitev, da so bili srednjeveški misteriji pravzaprav nekakšno »gledališče v krogu«, potem so takratni gledališčniki teatralnost tesno povezovali z magičnostjo kroga in z njegovim mističnim učinkom. Pomladno obredje tako lahko razumemo tudi kot zgodovinsko destilacijo simbolov, znakov, kolektivnih izkušenj, ki nam ponujajo v občutenje/premislek tiste najbolj pristne, prvinske, antropološke strukture človeške eksistence.

Ravno tako so v strukturo predstave vgrajena iskanja velikih reformatorjev - na primer Artaudovega »gledališča krutosti« ali pa ritualiziranosti Grotowskega. Prav slednji je v besedilu »Gledališče in ritual« zagovarjal krutost, »kruto partituro spektakla«, ki jo igralec lahko doseže že s tem, da ne laže - da se namreč ne prepusti zlaganosti običajne odrske »igre«.

Tokrat res velik ansambel (petnajst igralcev) si za svojo pristnost, vzorno neverbalno ekspresivnost in prepričljivost zasluži samo izbrane pridevnike, a kaj, če v gledališko-kritičnem pisanju vsak uporabljeni pridevnik zveni nekako banalno, tuje, klišejsko... Epiteta, razen pietete, ne pomeni nič; nova predstava Damirja Zlatarja Freya in njegovega igralsko-produkcijskega teama si preprosto zasluži, da si jo ogledate.

Aldo Milohnič

Tv nadaljevanka V vrtincu

LONDON - V petek sta se ponovno srečala največja ljubimca v zgodovini filma - junaka filma V vrtincu (Gone with the Wind) - angleška igralka, ki bosta nastopila v glavnih vlogah zgodbe Scarlett O'Hara in Rhett Butlerja. «Oba junaka se telesno zelo privlačita, zato bo v nadaljevanju tudi več erotičnih prizorov, kakrsne imajo radi gledalci 90. let, seveda pa le mejah, ki so sprejemljive za televizijsko publiko,« je izjavila angleška igralka Joanne Whalley-Kilmer ki naj bi postala tako priljubljena kot nekdanja Scarlett - Vivien Leigh. Nekdanji James Bond - Timothy Dalton, bo zamenjal slavnega Clarka Gablea. Producenti serije pravijo, da bo to najdražja tv serija doslej. «Precej sem vznemirjena, vendar pa je vloga privlačna in bila bi nesrečna, če je ne bi dobila,« je na novinarski konferenci izjavila 31 - letna Whalley-Kilmer. «Vivien Leigh občudujem, je moj idol. Mislim, da je enkratna. Vendar pa nihče od mene ne zahteva, da bi jo posnemala,« je dodala igralka, znana po vlogi Christine Keeler v leta 1989 posnetem filmu Scandal.

Televizijsko serijo slavnega romana v nadaljevanjih, ki ga je napisala Alexandra Ripley, bodo snemali v Veliki Britaniji, na Irskem in v ZDA. Serija bo dolga osem ur, stroški pa dosegajo rekordnih 40 milijonov dolarjev. Novembra 1994 bodo nadaljevanke že predvajali v 40 državah. Glavno vlogo je dobila relativno manj znana Whalley-Kilmer. Hollywoodska igralka Ann-Margaret bo nastopila v vlogi matere glavne junakinje, britanski igralec John Gielgud je Scarlettin stari oče, ki ga junakinja sreča na Irskem, ko odkriva svoje korenine.

»Nadaljevanka ne bo kopija filma V vrtincu, za katerega je bil značilen stavek: »Jutri je nov dan - s tem se bom ukvarjala jutri.« Film V vrtincu nima pravega konca, mi pa smo ga našli. Po osmih urah bosta glavna junaka spet skupaj.« Halni je na celu mednarodnega konzorcija, v katerem so ameriške, nemške in italijanske televizijske družbe. Na novinarski konferenci je povedal, da je že zdaj porabil skoraj toliko denarja, kot ga je za snemanje celega filma leta 1939 imel na razpolago takratni producent David Selznick. (Reuter)

Nagrada za kreativno reklamiranje knjig

V ponedeljek zvečer je v 15. nadstropju najvišje ljubljanske zgradbe WTC marketinska agencija Imelda 8000 gostila svoje naročnike, kolege iz branje in predstavnike medijev. Priloznost: cocktail party v čast nagrade, ki jo je gostiteljica prejela na letošnjem evropskem tekmovanju propagandnih filmov in tiskanih nagrad Epica. Slavljenici: ustvarjalci reklamnega filma za knjižno zbirko Pet veličastnih Vladimirja Slejka - scenarist in režiser Iztok Abersek, scenografka Andreja Medvedic, kamerman Sven Peponik... Z reklamo za blago, katerega prodaja se sicer izrazito ne izplača, si je Imelda 8000 prislužila nagrado za kreativnost, ki jo podeljuje žirija 25. evropskih revij za propagando. Vsebinska nagradjenega filma: v reklamni različni domače zivali svoji lastnici (igra jo Misa Molk) povzročajo preglavice in nevšečnosti, celo tiste vrste, o katerih je neprijetno spregovarjati, dokler se jih le-ta ne odloči zamenjati za propagirani knjižni paket. Za nagrade se je letos v Istanbulu potegovalo 3000 agencij v 40. kategorijah. Prvic sta nagradi - oblikovana je kot piramida - osvojili dve slovenski agenciji, poleg Imelde 8000 se kranjski Design studio Oslaj s koledarjem za zavarovalnico Adriatic. Zelani se je Imelda 8000 uvrstila v finale tekmovanja Epica v Zuerichu s propagandnim filmom Ne daj se, Ines režiserja Petra Bratoza. Film je bil sprva posnet po naročilu LDS za promocijo dobrodelnega koncerta za pomoč beguncem v Sloveniji, kasneje pa so ga predelali v poziv k darovanju v sklad za begunce in ga le-temu tudi podarili. (V.L.)

Direktor Imelde 8000 Mojmir Ocvirk predstavlja nagradjeni film (foto: B.P.)

Prizor (v ospredju Štefka Drolc in Janez Erzen) iz nove Freyve predstave, ki si zasluži, da si jo ogledate (Foto: B. Salaj)

VABILO NA KONCERTA

KONCERT V GALERIJ SOU - ZAGREBSKI KVARTET SAKSOFOV nocoj ob 20.30 uri v Galeriji SOU na Kersnikovi 4 v Ljubljani. Gost večera: MILJENKO PROHASKA, kontrabas. PROGRAM: G. Gershwin, A. Piazzolla, P.A. Nagle, W.C. Handy, F.W. Meacham, G. Miller & M. Parish, J. Garland. Koncert traja predvidoma do 22. ure, vstopnina 300 SIT za studente in 600 SIT za ostale.

Dragan Sremec, sopran, Matjaz Drevensek, bariton, Sasa Nestorović, tenor, Goran Mercep, alt, igrajo v kvartetu saksofonov že od leta 1989. Dobitniki so vrste nagrad priznanj. Kot solisti ali v kvartetu so veliko nastopali in snemali doma in v tujini. Sodelovali so z Zagrebško filharmonijo, Simfoniki RTV Slovenija, Big Bandom HRT,

Zborom HRT, Festivalskim orkestrom Dubrovnik, Mednarodnim orkestrom Glasbene mladine in številnimi dirigenti. Njihov repertoar zajema standardna dela za kvartet saksofonov (Bozza, Desenclos, Dubois, Francaix, Glazunov, Pierne, Rivier, Schmitt). Zagrebškemu kvartetu saksofonov so posvečene skladbe hrvaških in slovenskih avtorjev (Bjelinski, Detoni, Golob, Kuljerić, Lazarin, Papandopulo, Prohaska, Ruzdjak, Savli, Tarbuk, Uhlík) ter transkripcije in priredbe kompozicij različnih avtorjev od Bacha in Mozarta do Joplina, Piazzolle, Gershwina in drugih. Gost večera Miljenko Prohaska, ki je ugleden hrvaški glasbenik, kontrabasist, skladatelj in dirigent, je prava legenda hrvaške jazzovske in nasploh glasbene scene. (T. F.)

MUZA PRI MUZI - Glasbena mladina ljubljanska prireja koncert violončelista MILANA HUDNIKA, in sicer danes ob 18. uri v Mednarodnem grafičnem likovnem centru. PROGRAM: Johannes Brahms: Sonata za klavir in violoncelo v F-duru, op. 99. Koncert bo trajal predvidoma do 19.30 ure, vstopnine ni.

Brahmsovo sonato za klavir in violoncelo v F-duru je prvič izvedel njegov prijatelj čelist Robert Hausmann leta 1886 na Dunaju v dvorani, ki je kasneje dobila ime prav po njem. Publikla je bila navdušena. Brahmsova prijateljica Elisabeth von Herzogenberg pa je vtise o skladbi strnila takole: "Srčno se vam zahvaljujem za ljubko in očarljivo

sonato... Najbolj me je pretresel prvi stavek s svojo premisljeno zgoščenostjo. Uživala sem ob razkošni toplini Adagija, se posebno ob čudoviti repriži teme. Scherzo, z njegovim silnim zagonom in energijo, bi si želela slisati od vas, saj vas kar vidim, kako brundate in godrnjate ob igranju. Potem bi lažje razumela zadnji stavek z njegovo navidezno lirico temo, ki ustvarja kontrastno vzdusje velikemu slogu ostalih treh stavkov." Milan Hudnik, violončelist, in Hermina Jerman, ki ga bo spremljala na klavirju, pa sta pred napovedanim koncertom izrazila željo, da v juniju izvedbi najdete vsaj delček zgoraj nastetega. Njuna mentorja sta prof. Ciril Skerjanc in prof. Andrej Jarc. (T. F.)

RUSIJA / ZUNANJA POLITIKA

Baltske države so za Rusijo vitalnega pomena

Kozirjev se zavzema, da ruska vojska ostane na tem območju

MOSKVA - Ruska vojska »ne sme zapustiti območja, ki je že stoletja pod ruskim vplivom«, je v torek izjavil ruski zunanji minister Andrej Kozirjev in pojasnil, da ne gre zgolj za ozemlje sedanje SND, pač pa tudi za ozemlje baltskih držav, »ki je od nekdaj predstavljalo vitalno vplivno območje Rusije«.

Minister je to izjavil na sestanku z ruskimi veleposlaniki iz SND in baltskih držav. Celota nekdanjih republik SZ je območje, katerega težave »neposredno vplivajo na notranjepolitični položaj in na vsakdanje življenje v Rusiji«, je izjavil zunanji minister in vztrajal pri nujnosti ohranjanja vojske navzočnosti na tem območju.

Andrej Kozirjev je menil, da je vprašanje človekovih pravic Rusov v nekdanjih republikah SZ eno najpomembnejših strateških vprašanj zunanje politike Moskve. Rusija je v sporu z Latvijo in Estonijo, kjer so se vedno ruski vojaki, Riga in Talin pa za-

htevata njihov takojšen umik. Moskva obe baltski državi obtožuje za hudo diskriminacijo rusko govorečega prebivalstva in pogojuje umik vojske z razveljavitvijo členov zakonov o državljanstvu, ki določajo, pod kakšnimi pogoji lahko rusko govoreci državljani, ki so se v te države preselili po letu 1940, se naprej ostanejo v teh državah. Kozirjev je prepričan, da bi popoln umik vojske povzročil »varnostni vakuum«, ki bi ga zapolnile sile, sovražne ruskim interesom.

Z izjemo baltskih držav je Rusija z vsemi članicami SND sklenila sporazum, da bo na njihovih ozemljih razmesceno določeno stvelo ruskih vojakov. Kozirjev pa je v zapletu poudaril predvsem zavarovanje ruskih interesov, ne več povečanja varnosti teh ozemelj. Čeprav je skušal svoje stališče omiliti in je zato omenil možnosti večjega vojskega sodelovanja z državami SND in baltskimi državami, mu ni mogel odvzeti teze. (AFP)

NOVICE

Umrli »slavni« ruski vohun

MOSKVA - V moskovskem stanovanju so v torek našli truplo tajnega agenta nekdanje SZ Jevgenija Ivanova, ki je bil v šestdesetih letih v središču pozornosti, ker se je zapletel v »seks-vohunsko« afero, ki je povzročila tudi odstop britanskega obrambnega ministra. »Na koncu se je zapil do smrti,« je izjavil Jevgenij Sokolov, Ivanov biografi, avtor knjige Gola resnica. Ivanova, mornariškega atašeeja v Londonu in agenta Sovjetske vojske tajne službe GRU, so leta 1963 poklicali nazaj v Moskvo, da bi se izognil enemu največjih vohunskih skandalov v času hladne vojne, ki je pretresla britansko vlado. Ivanov je imel razmerje z mlado prostitutko Christine Keler, ki je svojo posteljo delila tudi z britanskim obrambnim ministrom Johnom Profumom. Njegova največja napaka je bila, kot je pred dvema letoma povedal sam, da se je predal skušnjavi in tudi on spal z neumno Kelerjevo, ki mu ni nudila nikakršnih pomembnih informacij. (Reuters)

Solidarnost Indijancev Nove celine

SAN CRISTOBAL - Poglavarji indijanskih plemen iz ZDA in Kanade so v torek odpotovali v južno Mehiko, da bi preučili razmere in posledice noveletnega masakra nad indijanskimi kmeti. Obisk severnoameriških indijancev v Chiapasu je znak velike solidarnosti med avtohtonim prebivalstvom Nove celine, ki se se vedno srečuje z diskriminacijo. »Nasilje nad nami je zaznati po celotnem ameriskem kontinentu,« je povedal Antonio Gonzalez, član Mednarodnega indijanskega sveta, organizacije, ki ima v OZN svetovni status. Zapatični uporniki, ki so Indijance pozvali k vstaji, so ameriskemu predsedniku Clintonu v ponedeljek poslali pismo, v katerem ga pozivajo, naj si ne maže rok z indijansko krvjo, s tem ko podpira mehiško vlado, »kajti letal, radarjev, telekomunikacijske opreme in orožja ne uporabljajo proti prekupčevalcem mamil, temveč mehiškemu ljudstvu in revnemu indijanskemu prebivalstvu Chiapasa«. Nobelova nagradjenka za mir in borka za pravice Indijancev Rigoberta Menchu, Indijanka plemena Majev iz Gvatemale, pa je ponudila pomoč pri pogajanjih. (Reuters, Telefoto: AP)

Predsednik Boris Jelcin in premier Viktor Černomirdin iščeta sodelavce (Telefoto: AP)

Leninovi možgani razočarali ljubitelje kulta osebnosti

MOSKVA - Se en mit komunistične preteklosti se je razblinil, ko so ruski znanstveniki v torek odgnili tančico z dolgoletnih raziskav Leninovih možganov, rekoč da so bili ti precej podobni katerikoli drugim.

»Anatomska zgradba možganov Vladimirja Iljica Lenina ni nič senzacionalnega,« je dejal Oleg Adrianov, direktor moskovskega Inštituta za možganske preiskave, kjer so se strokovnjaki kar 70 let trudili odkriti, v čem je bila skrivnost Leninovega genija. Agenciji Itar-Tass je Adrianov povedal, da so možgani boljševidnega voditelja nedvomno pripadali nadarjenemu človeku, vendar je bila površina desne polovice možganske opne le za spoznanje večja od povprečne, njihova teža pa je znašala 1,34 kilograma ali komaj slabi dve tretjini tistega, kar je v glavi nosil romanopisec Ivan Turgejev.

Leninovi možgani so, natančno razrezani na tisoče kosčkov, počivali v prostorih skrivnostnega inštituta, verjetno najbolj groteskne, orwellovske institucije kulta, ki je obkrožal proletarskega »odresenika«.

S časom so se v visoki družbi naslele tudi vsebine glav revolucionarnega pesnika Vladimirja Majakovskega, režiserja Sergeja Eisensteina in diktatorja Josefa Stalina. O slednjem, Leninovem nasledniku, je direktor Adrianov s prezirom dejal, da »na njegovih možganih sploh ni ničesar zanimivega«. Verovanje v Leninov genij je bilo jedro skoraj religioznega kulta osebnosti, ki so ga poznejši sovjetski voditelji nadvse pozorno negovali. Najnovejše izjave znanstvenikov so pricurljale v javnost

le tri dni pred obletnico revolucionarjeve smrti in gotovo ne bodo v tolažbo njegovim zvestim zagovornikom.

Adrianov je omenil, da se Leninovi možgani locijo od drugih zgolj po močni razgibanosti možganske opne, značilni kompleksni mreži spranj in gub s prevladujočimi predeli, povezanimi z »vrednotenjem in analiziranjem položaja, sklepanjem in predvidevanjem«. Doslej so raziskali le desno polovico možganov, saj je menda levo, od katere je odvisna posameznikova ustvarjalnost, močno poškodovala skleroza.

Predstavniki inštituta so ljubosumno varovali svoje prostore, čeprav so, seveda ne zastoni, dovolili obisk zgradbe novinarjem in snemalcem. Neki uslužbenec je po telefonu sporočil, da gospod Adrianov sicer ne more nadaljevati z razlago, inštitut pa lahko priredi predavanja o svojem delu. Za 500 dolarjev na osebo.

Sovjetski televizijski novinar Artjom Borovik, ki je leta 1991 obiskal »sobo 19«, zaprti oddelek ustanove, je takrat s pretresljivim tonom opisal svoje doživetje. »Nihče ne more razumeti, zakaj je soba 19 zavita v tako shrljivo, skrivnostno meglo, če ne razume norosti in zlobe človeka, ki jo je ustvaril, Josefa Stalina. Poslanstvo tega inštituta je bilo dokazati, da so bili Lenin in drugi pionirji komunizma predstavniki višje duhovne rase.«

Oleg Adrianov je zatrdil, da bo ustanova nadaljevala s svojim delom. »Se naprej bomo preiskovali možgane posebno nadarjenih ljudi,« je povedal. »Se mnogo dela nas čaka...«

Mark Trevelyan / Reuter

OBJAVA AFERE IZ ČASOV PREJŠNJE ADMINISTRACIJE

Predsednik Ronald Reagan je vedel, podpredsednik George Bush pa je lagal

WASHINGTON - Po sedmih letih preiskovanja in 36 milijonih dolarjev bo lahko sodnik Lawrence E. Walsh končno objavil vse, kar je odkril o aferi z nazivom Irangate, ki se je zgodila med predsednikovanjem Ronalda Reagana.

Afera je izbruhnila, ko so odkrili, da so ZDA Iranu prodajale orožje v zameno za izpustitev talcev

v Libanonu, izkupiček pa so dobili nikaragovski kontrasi, ki so se bojevali proti nekdanjim sandinistom v tej srednjeameriški državi. Iz obsirnega sodniškega poročila je za zdaj znano samo to, da je predsednik Reagan kljub nenehnemu zatrdjevanju o nasprotnem vedel za zaroto, s katero so njegovi najvišji sodelavci kršili kar dve prepovedi ameriškega

kongresa. Predsednik Reagan in njegov naslednik George Bush, ki naj bi celo zasnoval in vodil nezakonito trgovanje z uradnimi sovražniki ZDA, sta s pravniki preprečevala objavo Walshevega poročila. V začetku januarja pa je zvezno sodišče ukazalo objavo najbolje varovanih skrivnosti iz obdobja predsednika Reagana.

Barbara Kramzar

RUSIJA / TEŽAVE Z NOVO VLADO

Odstopil še finančni minister Fjodorov

Predsednik Jelcin in premier Černomirdin sta včeraj zaman modrovala celih šest ur

MOSKVA - Predsednik Jelcin in premier Černomirdin sta v torek prezdeli šest ur nad seznama kandidatov za ministre, zvečer pa sporočila, da jima ni uspelo sestaviti novega vladnega kabineta in odšla vsak v svojo dačo. Jelcinov glasnik Krasikov je pojasnil novinarjem, da je sestavljanje nove vlade zelo zapleteno, saj morajo upoštevati volilne izide, pa tudi osebne odnose med prihodnjimi ministri.

Sodelovanje v vladi je

včeraj zavrnil se sedanj minister za finance Boris Fjodorov, ki so mu predlagali ministrski stolček za finance, vendar brez podpredsedniške funkcije, ki jo je opravljal doslej.

Fjodorov je poudaril, da je to mesto pripravljen sprejeti le, če bi odstopila predsednica centralne banke Viktor Gerasenko in podpredsednik vlade Aleksander Zaveruha, ki zastopata srednjo strujo v vladi. Očitno tega pogoja niso sprejeli. (AFP)

Tuji vlagatelji bodo še bolj previdni

MOSKVA - Ruska zima utegne biti ostra, zlasti ker so zapihali drugačni politični vetrovi, ki so razredčili vrste reformistov ter še bolj zmanjšali možnosti za tuja vlaganja in posle v tujino. Odstop prvega podpredsednika vlade Jegorja Gajdarja ter finančnega ministra in monetarista Borisa Fjodorova sta le še razlog več, da bodo morebitni vlagatelji še bolj oklevali. V najnovejšem poročilu, ki temelji na podatkih britanskih poslovnežev, je Rusija najbolj nevarna država.

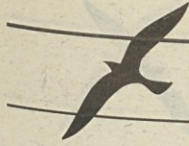
Tako po številnih izkusnjah menijo tisti, ki so po več let poslovno delovali v tem sovraznem in visoko tveganem gospodarskem okolju. Eden od analitikov, ki deluje v Moskvi, je menil, da utegnejo biti posledice Gajdarjevega odstopa za vlaganja »resne«. »Odstop davčnemu in finančnemu tveganju dodaja še politično tveganje in osebno ogroženost,« meni Byron Ratliff iz mednarodne svetovalne družbe Price Waterhouse. »Če upoštevate vsa tveganja, ne boste imeli pretiranega veselja za velike projekte.«

Odstop Gajdarja, poglavitnega arhitekta trznih reform predsednika Borisa Jelcina in velikega zagovornika večjih jamstev za tuja vlaganja, zagotovo pomeni velik pretres za gospodarstvo. Nekateri zahodni poslovneži sicer opozarjajo, da je se prezigodaj za napovedi, v kakšno smer se bo zdaj obrnila politika. Pri tem iskreno upajo, da močna zastopnost konzervativcev in nacionalistov v parlamentu ne bo preveč omajala trdnih Jelcinovih opredelitev za reforme.

Predsednik Jelcin se je nedvoumno zavzel za nadaljevanje korenitih gospodarskih reform, decembrske parlamentarne volitve pa so vseeno razkrile precejšen odpor do zdravil, ki jih je ponudil Gajdar, premieru Viktorju Černomirdinu pa celo izsilile obljubo o odpravi »sokterapije«. Gajdarjev odhod je se povečal razkol med vlado in zahodnimi poslovnimi krogi, zato se bo Rusija težko izognila posledicam njegovega odstopa. »Neposreden učinek njegovega odstopa se bo pokazal v večjem najemanju posojil, s katerim bodo zeleli spraviti na noge usihajočo industrijo,« meni Ratliff. »Zaradi monetarnih težav bo po vsej verjetnosti prišlo do hitrega razvrednotenja rublja v primerjavi z dolarjem, kar je skrajno neprivlačno za tuje vlagatelje,« je dejal. Rubelj, katerega tečaj je bil sorazmerno stabilen v drugi polovici leta 1993, je na moskovskem medbanknem valutnem trgu v torek dosegel svojo najnižjo točko, in sicer tečaj 1504 rubljev za en dolar, le dan prej pa je bilo treba za dolar odsteti 1402 rublja. Stevilne tuje družbe imajo na svojih računih rublje, zdaj pa si hlastno prizadevajo, da bi jih čez noč zamenjale v trdne devize.

Predstavniki ene zahodnih naftnih družb je omenil, da visoke dajatve in pomanjkanje jamstev, ki jih novoimenovani člani vlade ne bodo mogli ponuditi, se bolj povečujejo razloge, zaradi katerih so bili tuji vlagatelji že doslej precej zadržani. Predstavnik USX Corp's Marathon Oil Co. je že prejšnji teden izjavil, da njegova družba ne bo nadaljevala z največjimi razvojnimi projekti za nafto in plin na območju daljnovzhodnega Sahalina, dokler ne bo dobila jamstev od novega parlamenta. »Teh projektov preprosto ne bomo nadaljevali, dokler nam parlament ne bo zagotovil, da novih dajatev ne bo,« je izjavil J. David Denton, predstavnik omejenih ameriške družbe. Marathon Oil Co. je mednarodni konzorcij, ki je v predhodne raziskave vložil že na milijone dolarjev. Partnerji v njem so se McDermott International, Mitsui & Co. Ltd, Mitsubishi Corp. in Royal Dutch/Shell.

Brian Killen / Reuter

BALKAN / NOV KROG MIROVNIH POGAJANJ

Srbi obtožujejo Sarajevo, Muslimani pa OZN in Nato

Predsednik MOK Samaranch bi rad izposloval starogrško olimpijsko premirje, vendar to bržkone ne bo mogoče

ZENEVA - Na mizo, za katero so včeraj obnovili pogajanja o miru v Bosni in Hercegovini, so otroci iz italijanske vasi Collegno blizu Torina prinesli 2570 papirnatih golobov miru, vendar tudi to ni pripomoglo k uspehu pogovorov, ki

so jih vsi sodelujoči ocenili za doslej najmanj obetavne.

Mednarodna posrednika Owen in Stoltenberg sta se z uradnim predsednikom Bosne in Hercegovine Izetbegovićem, hrvaškim predsednikom Tudmanom, srbskim predsednikom Milo-

sevićem, voditeljem bosanskih Srbov Karadžićem in predstavnikom bosansko-hercegovskih Hrvatov Akmađićem pogovarjala ločno, že po prvih srečanjih pa sta bila razočarana in sta omenjala tudi možnost, da bi se že to pomlad odrekla

mirovnemu poslanstvu.

Bosanski Srbi so posrednikom povedali, da umikajo svojo ponudbo, po kateri naj bi Muslimani dobili tretjino ozemlja BiH, razlog za to pa naj bi bilo muslimansko zavračanje mirovnih pobud Evropske unije. Predstavnik BiH v OZN Muhamed Sacirbej je novinarjem izjavil, da so vsega krivi Srbi, ki ne sprejemajo zamisli o ozemeljski delitvi, hkrati pa je obtožil Združene narode in zvezo Nato, da niso politično podprli Bosne in Hercegovine in njenih naporov za mir.

Hrvaški predsednik Tudman se je v Zenevi sestal tudi s predsednikom Mednarodnega olimpijskega komiteja Juanom Antoniom Samaranchom in se z njim pogovarjal o premirju med bližnjimi zimskimi igrami na Norveškem. Sporočilo s predlogom za premirje je Samaranch poslal tudi drugim udeležencem pogajanj, vendar v Zenevi nihče ne verjame, da bo olimpijsko pravilo iz stare Grčije obveljalo tudi na Balkanu.

(Agencije)

Zastrašujoče razmere v Maglaju

SARAJEVO - Podhranjenost in bolezniness razširjajo po muslimanski enklavi na severu Bosne. Uradniki Organizacije združenih narodov so sporočili, da je v sedmih mesecih v Maglaj prispel le en konvoj s človekoljubno pomočjo.

Kris Janowski, tiskovni predstavnik Visokega komisariata za begunce pri ZN, je povedal, da je neki predstavnik Visokega komisariata pred nekaj dnevi obiskal Maglaj, kjer po njegovih besedah vladajo uničenje in strašne življenjske razmere. Janowski je Maglaj primerjal z vzhodno muslimansko enklavo Srebrenico pred letom dni, ko je srbsko topništvo neusmiljeno obstreljevalo na tisoče sestranih in premirnih ljudi. »Razmere v Maglaju so brezupne. Zunanji znaki podhranjenosti so očitni. Po naših ocenah je 25 do 30 odstotkov od 16 tisoč prebivalcev podhranjenih, od 16 tisoč prebivalcev podhranjenih, tamkajšnji zdravniki pa trdijo, da jih je celo 95 odstotkov,« je dejal Janowski.

»Prebivalstvo ohranja pri življenju le se zračna pomoč ZN. Vendar se polovica z letali odvzete pomoči pri padcu poškoduje.« Janowski je povedal, da je od lanskega poletja, ko so mesto obkolili, v Maglaj prispel le en konvoj, in sicer 25. oktobra lani. Visoki komisariat za begunce je prejšnji teden spet poskusil poslati konvoj s pomočjo, vendar mu je množica Hrvatov, ki so protestirali, to preprečila.

Število prebivalstva Maglaja se je od začetka vojne v Bosni in Hercegovini, torej od aprila 1992, podvojilo, saj se je v mesto zateklo veliko beguncev. Pomanjkanje elektrike in vode sta vsakdanji pojav. Janowski je povedal, da si zdravniki prizadevajo omejiti epidemijo hepatitisa, saj so zaželeli že pet primerov te bolezni. V bolnišnicah primanjkuje antibiotikov, tablet proti bolečinam, praskov proti ušem, kardiološke opreme ter zdravil za povišan krvni tlak in depresije.

(Reuter)

AFGANISTAN / BEGUNCI

Pred zaprtim mejnim prehodom Khyber se vrsta beguncev daljša in daljša

KHYBER PASS - Mejni prehod Khyber Pass, prek katerega je več milijonom afganistanskih beguncev uspelo pobegniti pred vojno viхро, je zdaj zaprt. Veliko beguncev se vedno upa, da jim bo le uspelo priti iz države. Prvega januarja letos so Kabul znova napadli nasprotniki sedanjega režima, zato je veliko prebivalcev v naglici zapustilo mesto; s seboj so vzeli le najosnovnejše potrebščine.

Od tega dne se je v mesto Jalalabad, ki leži na vzhodu države, zateklo že 80.000 beguncev, nekaterim je uspelo prebrojiti prehod mejnega prehoda Torkham, ki je od srede zaprt.

V Islamabadu menijo, da se mora val beguncev zaustaviti, pakistanska opozicija pa opozarja, da morajo biti meje odprte, predvsem za humanitarne namene. Med 14-letno državljansko vojno je prek mejnega prehoda Khyber Pass zbežalo več kot tri milijone Afganistancev. Čeprav je prehod zaprt, se veliko ljudi kljub temu odloča za 70 kilometrov dolgo pot, ki vodi od Jalalabada v Torkham. Včasih jih je bilo več kot zdaj; večina je na stare tovornjake naložila vse svoje imetje. Na meji čakajo, da se dvignejo zapornice.

Za druge begunce se je pot končala na prehodu Khyber Rifles, ki ga nadzoruje vojska. V bližini so tudi pakistanski vojaki, ki mirno srkajo čaj. Pri prehodu stoji tudi spominski kamen, ki opozarja, da je imel pred 46 leti tu svoj govor ustanovitelj Pakistana, Mohammad Ali Jinnah. »Bratje smo in nihče nas ne more ločiti,« je zapi-

sano na spominski plošči.

»Ce je eden od bratov v vojni, mu mora drugi pomagati,« je izjavil Nimad Ullah in se umaknil od vrat, ki ločujejo državi. Nimad je star 32 let in ima pet otrok. Povedal je, da je pobegnil iz Kabula. Na ulici v Kabulu je pred njegovo hišo ležalo več žrtev zračnih napadov.

»Smo nevtralni; hočemo le mir in zahtevamo odprto mejo,« je povedal.

Od aprila leta 1992 je bilo v bojih v Kabulu ubitih več kot 10.000 ljudi. Tisti srečnejši, ki jim je uspelo pobegniti pred zaprtjem meje, zdaj prebivajo v sotorih, postavljenih na osusenem močvirju v Peshawaru. Ponoci se živo srebro večkrat spusti pod ničlo. Pred dvema tednoma so predstavniki ZN tam postavili dodatnih 300 sotorov, kjer pa se že zdaj drena veliko beguncev.

»Službe nimam, lahko pa vsaj v miru spim. Se pravocasno mi je uspelo pobegniti,« je izjavil 47-letni Ghulam Ghaus, za katerega bi

mnogi rekli, da ima vsaj dvajset let več. »Zadnji trenutek sem se spomnil in vzel s seboj denar. Vsega sem porabil že na poti do sem,« je trpko dodal. Do 10. januarja je bil inženir - zivel je v bližini kabulskega letališča. Njegovo hišo je porušila mina; mozakar meni, da je malo upanja, da bi se kdaj spet opravljal svoj poklic.

Pakistanski uradniki v Torkhamu pravijo, da je meja zaprta, vendar afganistanske oblasti menijo, da kakim 400 do 500 afganistanskim družinam je uspe vsak dan priti prek meje, največkrat po gorskih poteh.

Za begunce na afganistanski strani je odgovoren Haji Mohammad Qasim, nekašen »neodvisen« poveljnik, ki se je navelical vojskovanja v Kabulu, kljub temu pa odobrava zaprtje meje. »Potrebna je disciplina. Res je, da smo bratje - Pakistanci in Afganistanci smo bratje, vendar naj vsak živi v svoji hiši,« je izjavil Qasim.

Nick Macfie / Reuter

Val beguncev na mejnih prehodih ne usahne

ALŽIRIJA / TERORIZEM

Zaradi naraščajočega nasilja države EU zapirajo svoja veleposlaništva

Dvanajst držav, članic Evropske unije, se je odločilo, da bodo zaprle svoja konzularna predstavništva v Alžiriji. Kapljo je cez rob prelil nedeljski uboj uslužbenke francoskega konzulata v Alžiru. Neznanci so jo ubili z dvema streloma v glavo. Monique Afri je že 26. tuja žrtev terorističnega nasilja v zadnjih starih mesecih.

Zaprte veleposlaništva je že napovedala Velika Britanija, Francija pa je najavila, da bo zmanjšala število svojega konzularnega osebja. »Zapiramo oddelek z vizami kot znamenje solidarnosti s francoskim veleposlanštvom. Kot sem obveščen, zapirajo svoja veleposlaništva tudi druge države Evropske unije,« je dejal neki uradnik britanskega veleposlaništva.

Kaj se dogaja v tej afriški državi, da je civilizirana Evropa dvignila roke? Je islamska osvobodilna fronta FIS res tako močna in pretkana, da zahodnemu svetu ne preostane drugega, kot da pobere sila in kopita? Neki francoski dopisnik v Alžiru je novembra napovedal, da se začne psihološka vojna v vsej svoji krutosti. Prav ta novinar je prejel nesteto anonimnih groženj, ravno takrat, ko so alžirsko prestolnico preplavljali letaki, naj tujci v tridesetih dneh zapustijo to nekdanjo francosko kolonijo. Nad glavno mesto Alžir se je spustila senca grožnje: zvečer so mestne ulice prazne, ob enajstih se začne policijska ura, pa vendar že ob osmih nikjer ni žive duše. V Alžiriji živi okoli 25 tisoč Francozov, ki predstavljajo kar tretjino tujega prebivalstva in so glavna tarča teroristov. Po mestu se sprehajajo s kalasniki oboroženi komandosi, ki jim tujci pravijo ninje.

Islamska osvobodilna fronta se je tujcev lotila iz preprostega razloga, ker je Zahod pomagal in ščitil predsednika vojaške vlade Redaha Malika, da je kljub

porazu na volitvah prevzel oblast. Prve svobodne splošne volitve v Alžiriji so se prelevile v čisto farso. Ta pa drago stane predvsem igralca v zakulisju: vsemogočni Zahod, ki preživlja eno najhujših identitetnih kriz. Alžirska FIS je dobila psihološko vojno z Zahodom, klonilo je tako civilno prebivalstvo kot diplomacija. Teroristični napadi in uboji so razumljivo nadaljevanje te politike, opogumljene z uspehi psihološke bitke. Vojaška vlada je prav tako nemočna kot Zahod in razvnetim islamskim fundamentalistom je kmalu postalo jasno, da si lahko privoščijo karkoli: intervencije preprosto ne bo - ne s strani vlade ne s strani zahodnih sil.

Nemot zahodnih držav, ki se je te dni razkrila v Alžiriji, je se nekoliko očitnejša kot balkanska. Na Balkanu so in se vedno odmevajo lepe besede in obljube, v Alžiriji pa so glasniki demokracije in civiliziranega sveta utihnili med zvokom strelav, ki kosijo njihove sodržavljane. Evropa je v Alžiriji naredila se eno napako: znova si je sama zvezala roke. In dokler ne bo nekdo prerezal vola, bo zvezanih rok tudi na drugih koncih sveta.

Ana Kovac

ALŽIR - Varnostne sile so v nedeljo ubile osem muslimanskih borcev. Skupina je oropala poštni urad v Saidi, okoli 340 kilometrov jugovzhodno od Alžira. Uradna tiskovna agencija APS jih je opisala kot »teroriste«, kar je uradni termin za oborožene muslimanske borce, in navedla, da so bili oboroženi z dvema kalasnikoma, petimi lovskimi puškami in petimi doma izdelanimi granatami. V zadnjih dveh letih je v Alžiriji življenje izgubilo 1900 oseb: islamskih fundamentalistov, predstavnikov varnostnih sil in civilistov.

(Reuter)

NOVICE

Preloženo srečanje turško govorečih držav

ANKARA - Drugo vrhovno srečanje turško govorečih držav, ki naj bi v petek in soboto potekalo v Bakuju, so prestavili na poznejši datum, in sicer februar, so v torek sporočili iz turskih diplomatskih krogov. Na drugem vrhovnem zasedanju turško govorečih držav (prvo zasedanje je bilo v Ankari oktobra 1992) se bodo srečali predsedniki Turcije, Azerbajdzana, Kazahstana, Kirgizana, Uzbekistana in Turkmenije. Do preložitve datuma srečanja je prišlo na rusko pobudo, saj zeli Rusija rešiti spor v Gornjem Karabahu, so sporočili v Ankari. Ruski minister za zunanje zadeve Andrej Kozirjev se bo v prihodnjih dneh sestal z azerbajdžanskim in armenskim kolegom ter preveril možnosti za srečanje voditeljev omenjenih treh držav, je sporočila agencija Interfax. (AFP)

Zulujci se bodo morali zadovoljiti s simbolično vlogo

JOHANNESBURG - Protestni pohod okoli 25.000 Zulujcev v Pretorijo, tradicionalni sedež belcev, kjer sta se sestala južnoafriški predsednik de Klerk in zulujski kralj Goodwill Zwelithini, je jasen dokaz nacionalnim voditeljem, da zahtev plemena Zulu po večjih politično-upravnih pristojnostih ne bo mogoče ignorirati. Toda poznavalci razmer zatrjujejo, da se bo moralo devet milijonov Zulujcev, najštevilčnejšega kreskega plemena v Južnoafriški republiki, najverjetneje sprijazniti le s simbolično vlogo v postapartheidski državi, ki je Zulujcem že priznala njihovo etničnost in jim predala samoupravo v »domovini« - provinci, kjer jih biva največ. Analitiki tudi menijo, da bosta ANC in vlada, ki bosta najverjetneje dobila največ glasov na prvih demokratičnih volitvah, zulujskemu kralju sicer ponudila nekašen kompromis, vendar nikoli ne bosta pristala na popolno zulujsko avtonomijo. (Reuter)

Indija: Do boljših letališč z zasebnim kapitalom

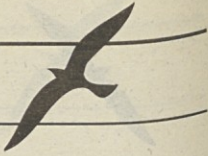
NEW DELHI - Državna blagajna je prazna, zato indijska vlada spodbuja zasebna podjetja h gradnji lastnih letališč. Tako bosta po besedah Shovana Kanunga z ministrstva za civilno letalstvo iz zasebnega kapitala zrasla nova letališča v kraju Cochin v južnoindijski Kerali in posodobljena vzletno-pristajalna steza letališča pri Calicutu v isti pokrajini. Menda se je vlada odločila, da bo zasebnikom ponudila tudi projekt novega mednarodnega aerodroma v Bangaloru.

V Indiji je 116 letališč za notranji promet, vendar pa jih 28 upravlja državne obrambne strukture, ki »pozrejo« večino prihodka. To je eden glavnih razlogov, da je Nacionalna letalska uprava (IAA) ostala brez sredstev za gradnjo novih kompleksov, kakrsnega potrebuje na primer Bangalore.

To mesto na jugu države imenujejo tudi »indijska silikonska dolina«, saj je tam mnogo računalniških družb, vključno z nekaterimi največjimi mednarodnimi korporacijami, kar seveda pomeni ogromno število potnikov iz tujine. Indijski letalski prevozniki so v sezoni 1992-93 prepeljali enajst milijonov domačih potnikov, kar je sicer sedem odstotkov manj kot leto poprej; predvsem zaradi enomesečne stavke pilotov državne Indian Airlines, splošne recesije in verskega nasilja. Vendar pa strokovnjaki pričakujejo odslej več kot desetodstotno letno rast, tako da naj bi v začetku novega tisočletja vsako leto prepeljali že kakšnih 33 milijonov potnikov. Da bi zadostila narasčajočim potrebam, bo Indija v prihodnjih nekaj letih potrebovala skoraj pol milijarde dolarjev za gradnjo in prenovu letališč, razvoj s tem povezanih dejavnosti in služb ter nakup sodobne varnostne opreme, ki je večini domačih letalskih kompleksov se neznanca.

»Imamo učinkovit način financiranja letalske flote s pomočjo industrije in denarnih institucij, sistema za investiranje v letališča pa ne,« je pred nedavnim povedal minister za civilno letalstvo Nabi Azad. »Zato bomo veseli dotoka zasebnega kapitala.«

V preteklih treh letih je Indija v sklopu korenitih, tržno usmerjenih gospodarskih reform začela spreminjati staro politiko državnega nadzora nad letalskimi prevozniki in infrastrukturo. Najprej so dovolili zasebnim družbam opravljati polete na domačih progah, najnovejša zakonodaja pa bo omogočila preoblikovanje državnih prevoznikov v podjetja, kar naj bi bil prvi korak v smeri privatizacije. Nekoč monopolni Indian Airlines se danes v notranjem prometu sooča z ostro konkurenco starih največjih zasebnikov, družb East-West, JetAir, ModiLuft in Damania. Rahul Sharma / Reuter

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

09.30	Tisoč in ena Amerika, 3/26 del spanske risane serije
09.55	Videospon
10.55	Iz življenja za življenje: Znanje za znanje
11.25	Zametna sapa, 2/7 del angleske pzn serije
11.55	Clive James: Slava v 20. stoletju, 2/8 del angleske dokumentarne serije
12.45	Poslovna borza
13.00	Porocila
13.05	Video strani
14.50	Svet na zaslonu
15.50	Hans Fallada: Železni Gustav, 6/7 del nemske nadaljevanke
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Klub klobuk, kontaktna oddaja za otroke
18.00	Regionalni program Ljubljana RPL
18.45	Lingo, tv-igrice
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Zarišče
20.30	Film tedna: Dobri Bog na čereh , angleski film, 1992, VPS 2030 Po romanu Jane Gardam
21.55	Orgle na Slovenskem, 1. oddaja
22.20	TV dnevnik 3, VPS 2220 Sova
22.45	Burleske Charlieja Chaplina, 8. epizoda am. cb nanizanke
23.10	Tekmeci Sherlocka Holmesa, 18/26 del angleske nanizanke Raztresena smetana družbe
00.00	Video strani

SLOVENIJA 2

14.30	Video strani
14.45	Omizje: Izgubljene iluzije
16.00	Videomoda: Slavne manekenke Sova, ponovitev
16.25	Dober dan, razred, 3/6 del angleske nanizanke Naj živi revolucija!
17.00	Tekmeci Sherlocka Holmesa, 17/26 del angleske nanizanke Skrivnost velicastnega
17.50	Sola podjetništva, 6/8 del izobraževalne serije Uresničitev Športna sreda:
18.25	Celje: PEP v rokometu (M): Pivovarna Lasko Celje - Teka, prenos
20.00	Ljubljana: EP v kosarki (M): Smelt Olimpija - Tofas Sas SK, prenos
21.30	Koebenhavn: EP v umetnostnem drsanju: Pari prosti program, vključitev v prenos
22.30	Svet poroča
23.05	Video strani

KANAL A

09.00	MacNeil in Lehrer komentirata, oddaja v angleščini
10.00	CMT
10.50	A-Shop
11.00	Luč svetlobe, ponovitev 77. dela ameriske nadaljevanke
11.50	A-Shop
12.00	Verdi, 3. del italijanske nadaljevanke
12.45	Video strani
16.10	A-Shop
16.20	Ljudje proti, ponovitev ital. protivojne drame Igrajo: Gian Maria Volonte, Alan Cuny in drugi; režija Francesco Rossi.
18.00	Luč svetlobe, 83. del ameriske nadaljevanke
18.45	Male zivali
19.00	Risanka
19.10	A-Shop
19.20	CMT
20.00	Risanke
20.10	Porocila
20.30	Dance Session, 16. oddaja o plesu Danasnja oddaja bo posvečena udeležencem prireditve Ple-salci iz prve vrste, na kateri so se predstavile vse najboljše show plesne skupine.
21.00	Verdi, 3. del italijanske nadaljevanke
21.40	40 let DW, dokumentarna oddaja
22.10	Porocila
22.30	A-Shop
23.00	CMT
01.00	Video strani

KOPER

18.00	Slovenski program
-------	-------------------

KOROŠKA

19.00	Zvezna dežela danes
-------	---------------------

RAI 1

6.45	Aktualna oddaja Uno-mattina, vmes (7.00, 8.00, 9.00, 9.30) dnevnik
9.35	Nan.: Cuori senza età
10.00	Dnevnik
10.05	Film: Zum Zum Zum (glas., lt. '68), vmes (11.00) dnevnik
11.40	Risanke: Calimero
12.00	Nan.: Nancy, Sonny & C.
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: La signora in giallo
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Mladinski variete: Uno per tutti, vmes kviz, risanke, nanizanke in aktualnosti
17.10	Risanke: CartoonBig!
17.30	Mikrofon je Big!
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.15	Nan.: Ai confini dell'al-dilà, 19.00 Don Fumino - Attenti al pupo
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Variete: L' Oscar della radio
22.55	Dnevnik
23.00	Sportna sreda: EP v umetnostnem drsanju
24.00	Dnevnik in vreme
0.30	Danes v Parlamentu
0.40	Dok.: Vietnam in Kam-bodza (3. oddaja)
1.10	Film: Amanti ed altri estranei (kom., ZDA '70, i. Bonnie Bedelia)

RAI 2

6.40	V kraljestvu narave
7.00	Otroška odd., risanke
8.20	Nan.: Lassie
8.45	Jutranji dnevnik 2
9.05	Nad.: Quando si ama
10.30	Kronike v živo (vodi Mi-ta Medici)
11.45	Dnevnik 2
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo in vreme
13.40	Nad.: Beautiful, 14.20 Santa Barbara
15.10	Kronike v živo: Detto tra noi
17.15	Dnevnik in iz Parlamenta
17.25	Pogum življenja
18.20	Sportne vesti
18.30	In viaggio con Sereno variabile
18.45	Nan.: Hunter
19.35	Vreme, dnevnik, sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.40	Aktualno: Mixer (vodi Gianni Minoli)
22.20	Variete: Indietro tutta! (vodi Renzo Arbore)
23.30	Dnevnik in vreme
23.50	Film: Saranno famosi (glas., ZDA '80, r. Alan Parker, i. Eddie Barth, Irene Cara)
2.00	Filmske novosti

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja: L'altrare-te, vmes aktualnosti
7.30	Kulturni dnevnik Tortu-ga, 8.30 Tortuga DOC
9.30	Dialogo sopra i due mas-simi sistemi del mondo
11.10	DSE - Fantasticamente
12.00	Dnevnik
13.45	Znanstveni dnevnik
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	Figaro qua Figaro là...
15.15	Dok.: Faraonovo oko
15.45	Sport: rugby, kosarka Ita-lija-Hercegovina, 17.20 Derby
17.30	Nan.: Vita da strega
18.00	Dok.: Geo
18.35	Sport, Insieme, vreme
19.00	Dnevnik, dezelne vesti
19.50	Variete: BlobCartoon, 20.05 Blob, Una cartoli-na di A. Barbato
20.30	Mi manda Lubrano
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Milano, Italija
23.45	Aktualno: Pubblimania
0.30	Dnevnik, vreme, kino

RETE 4

6.30	Nanizanke, 8.30 nad. Pic-cola Cenerentola, 9.00 Anima persa, 9.30 dnev-nik
10.00	Nad. Soledad, 10.45 Feb-bre d' amore, 11.30 Mad-dalena, 12.30 Celeste, 13.00 Sentieri, 14.30 Pri-mo amore, 15.00 Princi-pressa, 16.00 Camilla, vmes (11.55, 13.30) TG 4
17.00	Kviz: La verità, vmes (17.30) dnevnik
18.00	Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.30	Film: Rio Lobo (vestern, ZDA '70, i. John Wayne, Jennifer O'Neill)
22.30	Film: Un anno vissuto pericolosamente (dram., Avstr., '82, r. Peter Weir, i. Mel Gibson), vmes (23.30) dnevnik
1.00	Radio Londra
1.15	Pregled tiska

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Kviz: Sarà vero?
15.00	Aktualno: Agenzia matri-moniale
16.00	Otroski variete
17.55	Dnevnik TG 5 - Flash
18.00	Kviza: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.30	Nad.: Passioni (i. Virna Lisi, Gigi Proietti)
22.45	Aktualno: Spazio 5 (vodi E. Mentana)
23.30	Variete: Maurizio Costan-zo Show, vmes (24.00) dnevnik TG 5
1.45	Sgarbi quotidiani
2.00	Pregled tiska
2.30	Nan.: Zanzibar

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.15	Nanizanke
12.30	Odpri studio
12.35	Aktualno: Tu, Italija
12.45	Otroski variete
14.00	Odpri studio
14.20	Luogo comune
14.30	Variete: Non è la RAI
16.15	Nan.: I ragazzi della pra-teria, 17.15 Agli ordini papà
17.50	Sport studio
18.00	Nan.: SuperVicky, 18.30 Bayside School, 19.00 Il principe di Bel Air
19.30	Odpri studio
19.50	Radio Londra
20.00	Variete: Karaoke
20.35	TV film: Fino alla morte (pust., ZDA '92, i. Brad Morris)
22.40	Film: Addio al celibato (kom., ZDA '84, i. Tom Hanks, Adrian Zmed)
0.20	Luogo comune

TELE 4

13.30	19.30, 23.10 Dogodki in odmevi
20.30	Nad.: Jessica Novak
22.00	Parole e musica

MONTECARLO

14.00	19.30, 22.30 Dnevnik
14.05	Umetnostno drsanje
17.00	Variete: Tappeto volante
20.30	Nad.: Homefront
23.00	Sport: Mondocalcio
24.00	EP v umetnostnem dr-sanju

Koper

16.00	TV novice
16.10	Dvorákov gala koncert, posnetek iz Prage
17.50	V ospredju, avtor Bruno Agrimi
18.00	Slovenski program Minestra, mladinska od-daja
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Carobna svetilka, otroški program
20.30	»Rotocalco Nostrano«
21.15	Svet danes: Slovenija v letu 1993
22.15	TV dnevnik
22.30	Reinhold Messner: V imenu gore - Pustolov-scina mojega življenja, 1/8 del dok. serije

ORF Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Pri Huxtablovih
09.30	Naravni raj Highgrove, pon.
10.15	Podloznik, pon. nem. fil-ma
13.00	Cas v sliki
13.35	Družinske vezi
14.45	Sadeži zemlje
15.00	Otroski program
15.30	Zgodbe o starem medve-du
16.15	Potovanje po svetu iz-najdb
16.35	Cez galaksijo in potem na-levo
18.00	Cas v sliki
18.30	Baywatch-Kopaliski moj-stri iz Malibuja
19.22	Znanost
19.30	Cas v sliki
20.15	Drombuschevi, serija
22.20	Kulinarika
22.25	Pogledi od strani
22.35	Nora policijska postaja, 2/6 del am. serije
23.05	Upor starcev, ameriski film, 1987
	Igajo: Richard Widmark, Holly Hunter in drugi; režija Volker Schlöndorff
00.35	Soseda, bolgarski film

ORF Avstrija 2

14.50	Tisoč mojstrov
15.00	Lipova ulica, serija
15.30	Buschbabies-Nocne opi-ce, pon.
16.00	Dedek na posodo
16.50	Jolly Splitter
17.00	Poklici: Mizar
17.30	Zemlja in ljudje
18.00	Pri Huxtablovih: Claire in neumne glave
18.30	Le pogumno
19.00	Zvezna dežela danes
19.30	Cas v sliki
20.00	Kultura
20.15	Dvoboj
21.15	Rojstni kraji srednje Evrope: Dediscina Akvileje
22.00	Večerni studio
22.35	Sport: EP v umetnostnem drsa-nju-pari, prosti program
00.30	Hello Austria, hello Vi-en-na
01.10	Porocila Tisoč mojstrov

HRVATSKA 1

10.00	Porocila
10.05	Solski spored Skrivnostno življenje strojev: Avtomobil
10.30	Charlotte, Fleo in Benja-min, risani film
10.35	Ta cudovita hisna bitja
11.00	Obdobja svetovne knjize-vnosti: Rimska knjize-vnost
11.10	Tecaj francoskega jezika, 3/7 del
11.30	Narnijske kronike, 13/18 del angleske nanizanke
12.00	Porocila
12.15	Divja vrtnica, 8/199 del mehiske nadaljevanke
12.40	King Kong, am. film Igrajo: Jessica Lange, Jeff Bridges, Charles Grodin in drugi; režija John Guil-lermin.
14.50	Monofon
15.30	Učimo se o Hrvaski: Hrvaska književnost, 1/13 del
16.00	Porocila
16.05	Marijana in njena vesela družina, 11/12 del otro-ske serije
16.30	Iz znanosti
17.00	Hrvaska danes
18.00	Porocila
18.05	Kolo sreče
18.35	Santa Barbara, 614. del ameriske nadaljevanke
19.18	Loto 7/39, 1. zrebanje
19.30	Dnevnik 1
20.10	Loto 7/39, 2. zrebanje
20.15	Potepam se in snemam: Đakovo, dokum. oddaja
21.00	Iskanja, polit. magazin
21.45	Porocila
21.50	Ekran brez okvirja
22.50	Slika na sliko
23.50	Porocila v angleščini

HRVATSKA 2

15.20	TV-koledar
15.30	Narnijske kronike, pon. 13/18 dela angleske nani-zanke
16.00	Nimes: Rokometni pokal evropskih prvakov: Usam - Badel 1862 Za-greb, posnetek
17.05	Skrivnosti, serija
17.30	Tiha zarota, pon. 2/4 dela nadaljevanke
18.20	Habsburzani, pon. 3/4 dela dokumentarne serije
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik 1
20.15	Polna hisa, 10/22 del am. humoristične nanizanke
20.45	Tiha zarota, 3/4 del nada-ljevanke
21.40	Locitev po izbiri, nemski film, 1990
23.10	Proti toku
23.40	Video strani

MTV Madžarska

07.00	Sončni vzhod
09.00	Cez dan
09.30	Riviera, serija
10.30	Bos v postelji, 3. del
11.30	Igra
12.00	Opoldanski zvon
12.07	Madžarska pusta, 7. del serije
12.41	Sotrpini
12.56	Pomoč v duševni stiski
15.30	Izložba, magazin
16.00	Dnevnik
16.25	Crka na crko
16.47	Cirkusko svetovno pr-venstvo, angleski film
17.15	Zunanje zadeve, 4. del
17.45	Podobe potopljenega sveta
18.00	Vklopi, otroški program
18.35	Parnas, literarni kviz
19.00	Vprašanja kristjanov
19.07	Pravljica
19.30	Dnevnik
20.15	Nenavadna zenska, fran-coski film
22.00	Iz oči v oči
22.45	EP v umetnostnem drsa-nju, pari

TV SLOVENIJA 2 18.45

ŠOLA PODJETNIŠTVA,
Finansiranje malih podjetij

Do sedaj smo spoznali, kako izbiramo in odkrivamo podjetniške ideje, kako jih spremenimo v proizvode oziroma storitve, ki jih lahko prodamo na trgu, kako raziščemo trge, kako sestavimo ekipo, ki bo omogočila izpeljavo podjetniškega projekta in kako vse skupaj preverimo s poslovnim načrtom. Tako sta nam ostali dve vprašanji, ki pa sta odločilna, pravi voditelj oddaje dr. Maks Tajnikar z Ekonomske fakultete. Zato bomo v tej oddaji skušali odgovoriti, kako financiramo podjetniški projekt in nastanek podjetja, ter kako ga pravno uresničimo.

MOVIE CHANNEL 00.40

GHOST STORY
ameriški film, 1981

Štiri starci so se poimenovali četverica nesmrtnikov, a muči jih petdesetletna skrivnost. V mladosti so namreč nehote ubili dekle, ki se sedaj vrne, da bi se maščevala. Režija: John Irvin.

RETE 4 22.40

THE YEAR OF LIVING DANGEROUSLY
avstralski film, 1982

Leta 1965 avstralski časnikar Guy Hamilton v Džakarti odkrije s pomočjo kitajskega fotografa korupcijo Sukarnove vlade in ljudsko revščino, odloči pa, da ne bo razkril priprav na revolucijo, čeprav bi bil to enkratni časnikarski udarec. Linda Hunt je prejela Oskarja za najboljšo žensko stransko vlogo. Režiser Weir je zaslovel v Evropi s filmom Picnic at Hanging Rock.

TV SLOVENIJA 2 15.45

PLESNA PARADA,
ameriški film, 1933

Scenarij: Manuel Seff, James Seymour
režija: Lloyd Bacon, Busby Berkeley
fotografija: George Barnes
songi: Sammy Fain-Irving Kahal, Harry Warren, Al Dubin

igrajo: James Cagney, Joan Blondell, Ruby Keeler, Dick Powell,

Guy Kibee, Ruth Donnelly, Claire Dodd

Film PLESNA PARADA je eden najlepših primerov hollywoodskega muscila iz tridesetih let. Ponuja razkošne in nadvse fantazijske skupinske plesne točke, ki si jih ni moč zamisliti na gledališkem odru, obenem pa je vsebinsko dovolj realističen, da se prav vsaka taka uprizoritev zdi logična in vsebinsko potrebna. James Cagney se je razkril kot izkušen plesalec, a tudi v takšni vlogi ostaja, kot se je izkazal v drugačnih filmih, dramatično vitalen. Kot plesalec prav nič ne zaostaja za velikimi zvezdami glasbenoplesnih filmov in postavlja se vprašanje, zakaj ga ni so večkrat izkoristili v tem žanru.

Cagney igra Chesterja Kenta, ki uprizorja prologe za kino-gledališče. Zdej je nastopil čas filma, ki je mnogo bolj donosen od gledališča, saj potuje širrom po deželi. Producenti tako zahtevajo od Kenta, da se prilagodi novonastalemu položaju, a mož je tako prepričan v svoje plesne vizije, da prav nič ne dvomi v svoj uspeh. Prepriča sicer producenta, a ob veliki konkurenci se zgodi nekaj nezasišlanega. Tekmeči pri drugih producentinskih družbah namreč uspešno kradejo in lansirajo njegove ideje. Tik pred premiero njegovega prologa, mora tako Kent ustvariti povsem nekaj novega. Da bi se kraja ne ponovila, svojo skupino za tri dni zapre v gledališče, kjer morajo plesalci našťudirati povsem nov program. A trud je poplačan: tri izjemno spektakularne točke so enkratna senzacija in Kentu uspe premagati vse svoje tekmece.

Režiser Lloyd Bacon, ki je poskrbel za zgodbo in Busby Berkeley, ki je režiral plesne točke, zares zaslužita vso pohvalo.

KANAL A 20.30

DANCE SESSION,
oddaja o plesu

Sredi zime smo in ples nas ogreje, tudi če ne plesamo. Za to poskrbita Barbara in Neven, ki predstavljata vse najboljše show plesne skupine, ko so se srečale na prireditvi Plesalci iz prve vrste. Spremljali jih bomo lahko vseh trideset minut in uživali ob njihovih plesnih izrazih, spretnostih in umetnijah.

TV SLOVENIJA 1 / NOCOJ OB 20.35

Dobri Bog na čereh

Scenarij: David Ashton po istoimenskem romanu Jane Gardam

režija: Ross Cramer, fotografija Ivan Strasburg, glasba: John Altman, igrajo: Bill Paterson, Sinead Cusack, Rebecca Edwards, Minnie Driver, Rosalie Crutchley, Frederick Tress in drugi.

Severna yorkhirska obala, poleti leta 1936. Devetletna Margareth Marsh neizmerno uživa v družbi nove sluzkinje Lyndie. Sprehajata se po obali, se smejeta vsaki neumnostui, privoscita si drobne nagajavosti in sploh živita srečne in sproščene trenutke. V Lydiini družbi odkriva Margaret vso tisto sproščenost in neposrednost, ki ju je doma tako pogresala. Njen oče je ugleden mešan, bančni direktor in zanosen pridiger, toda s svojo resnostjo deluje strogo, celo neljubece. Se zlasti v očeh Margaretine mame, ki se ni pozabila svoje velike romantične ljubezni in ki zdaj živi predvsem za svojega dojenčka. Sluzkinja Lydia je s svojo cutnostjo, drznostjo in radoživostjo velik izziv za vso družino. In ne nazdanje, Lydia je tista, ki opogumi dveletno debelusko, da si poskusa odgovoriti na vprašanja o ljubezni, seksu, Bogu in skratka na vse tisto, kar obseda in določa življenje njenih staršev. Toda zvedava vprašanja v stro-

germ, tudi utesnjujočem meščanskem svetu ne priključijo odgovorov, ampak pravo dramo... S trdim občutkom za resničnost predstavi režiser deklico v najbolj občutljivem trenutku dozorevanja - ko sicer se klice »cesar je gol«, hkrati pa se ze zaveda posledic svojega klica. Seveda pa Margaret ni edini premisljen in prepričljiv lik filma. Oče s svojo razklano-stjo med Bogom in željo, mama s potlačenimi custvi in oživljeno ljubeznijo ter Lydia s svojo bohotno energijo so zelo cloveski in prepričljivi. Film je bil leta 1992 predstavljen na Londonskem filmskem festivalu.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

07.00 Awake on the Wild Side; 10.00 Video; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Video; 16.30 Coca Cola Report; 16.45 MTV v kinu; 17.00 Poročila; 17.30 Dial MTV; 18.00 The Soul; 18.30 Music Non Stop; 20.00 The Real World II; 20.30 Rockumentary; Janet Jackson; 21.00 Rockumentary; Paula Abdul; 21.30 Beavis & Buttthead; 22.00 Greatest Hits; 23.00 Ponovitve; 00.00 Post Modern

SKY ONE

07.00 The DJ Kat Show; 09.55 Risanke; 10.30 The Pyramid Game; 12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 Paradise Beach; 14.00 Barnaby Jones; 15.00 King, 5. del; 16.00 Drugačen svet; 16.45 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.30 Paradise Beach; 20.00 Rescue; 20.30 M.A.S.H.; 21.00 X-File; 22.00 Code 3; 22.30 Seinfeld; 23.00 Star Trek; 00.00 Nedotakljivi

PRO 7

05.45 Serije, ponovitve; 10.25 Tisoč milj prahu; 11.25 Roseanne; 11.55 Pri Huxtablovih; 12.25 Najbolj nori rally na svetu, pon. am. akc. komedije; 14.25 Hardcastle & McCormick; 16.30 Risanke; 17.55 Ferris Bueller; 18.25 Vse čisto normalno; 18.55 Roseanne; 19.25 Pri Huxtablovih; 20.00 Poročila; 20.15 Perry Mason in trmoglavka, am. tv kriminalka; 22.10 Jake in McCabe; 23.10 Poročila; 23.20 Silent Madness, am. triler; 01.00 Ponovitve

PREMIERE

07.00 Romeo; 08.00 David Copperfield, risanka; 10.50 Nemočna, am. film; 14.30 Brodolomci, norv. film; 16.00 Videz vara, am. film; 17.30 Junak Toto, franc.-belg.-nem. film; 19.00 Kino '94; 20.15 Stoj! Ali mamica strelja, am. komedija; 21.45 Sla lepe Rose, am. melodrama; 23.35 Ladies Night; 00.20 David Letterman Late Show

SAT 1

09.05 Ponovitve serij; 13.00 Doktor Trapper John; 14.00 Sosed; 14.30 Alf; 16.00 Vesoljska ladja Enterprise; 17.00 Pet krat Pet; 17.30 Regionalna poročila; 18.00 Pajdi na vse, igra; 19.00 Poročila; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Hunter-Lov na vročo stvar, am. tv kriminalka; 22.00 Pravica iz teme, 3/49 del am. serije; 23.00 Tvegani posel, am. film; 00.45 Ponovitve

EUROSPORT

08.30 Aerobika; 09.00 EP v umetnostnem drsanju; 11.00 Alpsko smučanje, vrhunci; 12.00 Ameriški nogomet, NFL; 14.00 EP v umetnostnem drsanju, prenos; 17.00 Olimpijada, magazin; 17.30 Eurofun, magazin; 18.30 Jahanje; 19.30 EP v umetnostnem drsanju, prenos; 22.30 Motorji, magazin; 23.00 Motošport, pon.; 00.30 Športna poročila

RTL

09.00 Serije, ponovitve; 12.00 Opoldanski magazin; 14.10 Čas hrepenenja; 17.00 Kdo je šef?; 17.30 Družinske vezi; 18.00 Paradise Beach; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 19.40 Dobri časi, slabi časi; 20.15 SeaQuest DSV, uvodni film k zf seriji; 22.15 TV Stern; 23.15 Gottschalk

RTL 2

05.55-17.50 Ponovitve serij; 17.50 Umik; 18.20 Nasmehnite se, prosim, domači video; 18.55 Poročila; 19.00 Mož za 6 milijonov dolarjev; 20.00 Poročila; 20.15 Oženil sem družino; 22.05 Poročila; 23.20 Skrivnost krvavega otoka, brit. akcijski film

SKY MOVIES

16.40 Lord Jim; 19.15 Miles From Nowhere; 21.00 Salute To The Juggler; 23.00 Noises Off

MOVIE CHANNEL

17.00 Heathcliff: The Movie; 18.50 Harlow; 21.00 The Good Family; 23.00 Deceived

FILMNET +

14.00 Condorman, angl. film; 16.00 K-TV; 18.00 Robot Jox; 20.00 Shout; 22.00 Subspecies, am. grozljivka; 00.00 Playboy Club

SUPER CHANNEL

05.30 Verska oddaja; Novice; Gospodarstvo; Super Shop; 18.00 Današnji Show; 19.00 Poročila; 19.30 Življenjski slog; 20.00 Dateline; 21.00 Šport; 22.00 Poročila; 22.30 Evropsko gospodarstvo; 22.45 Market Wrap; 23.00 Jay Leno Show

CNN

05.00-22.00 World News; 06.30 MoneyLine; 10.30 World Report; 11.30 Business Report; 12.30 Business Day; 13.30 Business Asia; 14.00 Larry King Live; 16.30 Cnn & Co; 19.00 World Business Today; 20.00 International Hour; 22.00 World Business Today Update; 22.30 Showbiz Today

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Biovreme; 8.05 Radio plus; 11.30 Pregled tuje-ga tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.05 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Obvestila; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.45 Lahko noč; 20.00 Odskočna deska; 21.05 Koncert za besedo; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 22.40 Etno glasba sveta; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

6.00, 6.30, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.00 Gospodarski vestnik; 8.40 Prireditve; 9.45 Kje vas čevelj žuli; 10.40 Primorski val; 12.00 Opoldne; 12.10 Avtomobilizem; 12.40 Štajerski val; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Drobtnice; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.50 Šport; 19.30 Melodije po pošti; 22.20 Heavy metal.

Slovenija 3

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00 Poročila; 8.10 Matineja; 10.05 Umetniška beseda; 13.05 Za knjižne molje; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Mladi na glasb. revijah; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom; 17.00 Koncert; 20.00 Pota naše glasbe; 21.30 Ars antiqua; 22.05 Okrogla miza; 23.00 Glasbena tradicija; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Jutranjik; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Na rešetu; 8.45 Delo; 9.00 Servisne informacije; 9.45 Odgovori na »Rešeto«; 10.30 Primorski val; 11.00 Moped Show; 11.30 Hladno...toplo... vroče; 12.30 Opoldnevnik RK; 13.00 Jagode in podoknice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.35 Ob glasbi ob glasbi; 17.15 Primorski boben; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Ob glasbi, ob glasbi...; 19.30-23.15 Večerni program Modrega vala Radia Koper.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 7.05 Dobro jutro, otroci; 8.00 Horoskop, slovarček; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Aktualnosti; 9.32 Bilo je nekoč; 9.40 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Alternativna medicina; 11.00 Srečanja; 12.00 Romagna mia; 13.00 Glasba po željah; 14.05 Turistična oddaja; 14.45 Back to the future; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.45 Natività; 20.00 Prenos RMI

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 9.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.15 Napoved dogodkov; 7.45 Slov. novice; 9.25 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Novinarska oddaja; 13.55 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 18.15 RGL na razjogre, oddaja o turizmu; 22.00 Radosti življenja z A. Sivko; 01.00 Star sat radio.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.40 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema dneva; 10.40 Informacije - zaposlovanje; 13.00 Pesem tedna; 16.20 Dosje; Afere; 18.50 Radio jutri, koristne informacije.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniature; 9.15 Na postaji zvokov; 10.05 Tema dneva; 11.45 Infoserwis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 13.15 Telefon express; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Sport; 18.00 Po domače; 19.30 Športna sreda; 21.00 Na obisku; 22.00 Zrcalo dneva..

Radio Študent

11.00 Avtodrom; 14.00 OF (24 ur-info); 17.00 Rešeto: rock indok...; 19.00 Tolpa bumov: Breed; 20.00 Come Together; 21.00 Kozmiki; 22.00 Blues: Little brotthet Montgomery; 23.00 Pantonalni kabaret; 24.00 Radio satelit.

Radio Trst A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Obzornik (pon.); 9.00 Iz studia z vami; 9.15 Odprta knjiga: Spomini na Rainerja M. Rilkeja (pripoveduje Mira Sardoc); 10.30 Intermez-zo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 MGS z Opčin; 13.20 Na goriškem valu, (1. del); 14.00 Deželna kronika; 14.10 Na goriškem valu (2. del); 15.00 Made in Italy; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: Trieste Prima, mednarodna srečanja s sodobno glasbo; 18.00 Literarne podo-be: Šest sodobnih tržaskih pesnikov; 18.20 Slovenska lahka glasba; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 19.00 Glasba po željah; 20.30 Oddaja brez naslova (prof. S. Pahor); 21.00 Novi svetovalci se predstavi-jo; 22.00 Drugi Trst.

Radio Koroška

18.10-19.00 Glasbena sreda; 21.05-22.00 Novoletni koncert MePZ Jakob Petelin-Gallus.

Satelitska povezava z Rusko federacijo

V zadnjem času je bilo v sredstvih javnega obveščanja objavljenih nekaj parcialnih informacij o satelitski povezavi Slovenije z Rusko federacijo. Ker sodimo, da je to vprašanje strokovno in politično dovolj občutljivo, tokrat podajamo podrobnejšo informacijo o tej problematiki.

Do nedavnega je bila Rusija na področju znanosti in tehnologije komunikacijsko precej izolirana. V iskanju različnih poti povezovanja z zahodnimi raziskovalnimi mrežami se je obrnila tudi na Slovenijo. Ker je tudi Slovenija interesno usmerjena v osvajanje znanja na področju satelitskih komunikacij, je Ministrstvo za znanost in tehnologijo po dolgotrajnih pripravah 16. septembra 1993 podpisalo medministrski »Sporazum o sodelovanju pri razvoju satelitskih komunikacij za povezovanje akademskih in raziskovalnih mrež Republike Slovenije in Ruske federacije«. Z ruske strani je podpisnik Državni komite Ruske federacije za visoko solstvo kot, izvajalca projekta pa sta sopodpisnika Univerzitetni inštitut informacijskih znanosti - IZUM iz Maribora in Specialni konstruktorski biro Moskovskega energetskega inštituta. Sporazum izraža namero za uresničevanje potrebnih aktivnosti na področju satelitske povezave, za katere so se dogovorili vsi stiri podpisniki. Se pred in tudi po podpisu sporazuma je Ministrstvo za znanost in tehnologijo finančno podpiralo pripravljala dela pri vzpostavljanju eksperimentalne satelitske povezave, ki je začela delovati že na dan podpisa sporazuma.

Po podpisu sporazuma se je ministrstvo začelo dogovarjati z IZUMOM o sofinanciranju raziskovalno razvojnega projekta »Satelitske komunikacije v funkciji povezovanja akademskih in raziskovalnih mrež«. Vsi dosedanja razgovori so bili zgolj delovne narave. Ministrstvo za znanost in tehnologijo se je hotelo se pred začetkom izvajanja projekta seznaniti s formalnimi in strokovnimi stališči drugih subjektov v Sloveniji, odgovornih za telekomunikacije in akademsko raziskovalne mreže. Zato je konec oktobra zahtevalo, da IZUM, kot koordinator in možni izvajalec projekta, pridobi ustrezna mnenja in soglasja. O satelitskih telekomunikacijah z drugimi državami naj bi se predhodno izjavili Ministrstvo za promet in zveze, PTT Slovenija in javni zavod ARNES (akademsko raziskovalna mreža Slovenije).

Ministrstvo za znanost in tehnologijo v proračun za leto 1993 ni imelo namenskih sredstev za omenjeni razvojno raziskovalni projekt, ki ga je IZUM ocenil na 7, 4 milijona SIT, saj je bil sporazum podpisan šele septembra. Kljub temu je za stroške v zvezi s pripravo sporazuma in zagonske stroške ministrstvo iz sredstev sektorja za mednarodno znanstveno in tehnološko sodelovanje samo v letu 1993 porabilo 3 milijone SIT, od tega skoraj dve tretjini po podpisu omenjenega sporazuma.

Nadaljnje financiranje je možno po postopkih in pravilih, ki so določeni za evalvacijo razvojnih raziskovalnih projektov. To terja ekspertno evalvacijo projektov ter izkazan naraščajoči interes. Od teh nacei ministrstvo ne more in ne sme odstopiti, četudi gre za mednarodno dogovorjene aktivnosti.

Poleg tega nam je ruska stran dala vedeti, da je satelitska povezava preko Slovenije zanje zanimiva le v primeru, če bo linijo od Maribora do evropske akademsko raziskovalne mreže placala Evropska unija, kar znaša okoli 70.000 ECU letno. Ruska federacija je namreč že povezana z zahodnimi akademsko raziskovalnimi mrežami, saj se je v letu 1993 politika zahoda do Ruske federacije bistveno spremenila tudi na področju komunikacij. Zahod se je odločil, da bo sam financiral povezovanje svojih akademsko raziskovalnih mrež z ruskimi. Tako na primer vzpostavljajo s svojimi sredstvi NASA 256 kbps, ESA 2 Mbps in ISF (fondacija Soros) 64 kbps linije z Moskvo. Ruska federacija je torej že povezana z zahodnimi akademsko raziskovalnimi mrežami in tudi s Slovenijo, zato v nobenem primeru ni odvisna od satelitske povezave preko Maribora.

V načelu pa je možno, da bi se Rusija povezala z zahodom preko satelitske linije do Slovenije in nato preko najetih linij v Evropo, zato Ministrstvo za znanost in tehnologijo ni proti omenjenemu projektu in bo nadaljevalo z vsemi aktivnostmi, ki jih določa sporazum med Slovenijo in Rusko federacijo.

Do sedaj med slovensko in rusko stranjo na ministrski ravni ni prišlo do nobenih nesoglasij. Ruski minister V.G. Kinelev je v pismu, ki ga je 6. januarja 1994 poslal slovenskemu ministru za znanost in tehnologijo, ocenil medsebojne odnose kot pomembne in plodne. Ministrstvo za znanost in tehnologijo je tudi sprejelo vabilo ruskega ministra, da obišče Moskvo, kjer bi opredelili nadaljnje korake pri razvoju znanstveno tehnološkega sodelovanja in podrobneje opredelili interese in možnosti obeh strani pri satelitskih povezavah. Ministrstvo za znanost in tehnologijo bo vztrajalo, da bo slovenski del projekta ocenjen in financiran po enakih merilih, kot ostali raziskovalno razvojni projekti, saj bo le na ta način doseglo potrebno strokovno raven projekta in racionalno izrabo močno omejenih proračunskih sredstev. V nobenem primeru pa se za financiranje projektov ne bo odločalo na podlagi javnih pritiskov. (MZT)

FIZIKA / NA PRAGU NOVE TEHNOLOGIJE

Prevodnost

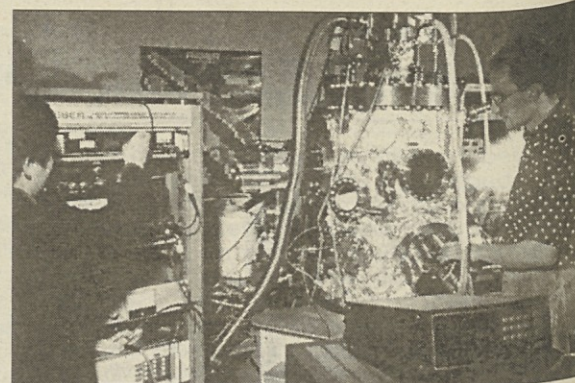
Če bo odkritje pariških raziskovalcev potrjeno, bo zgodovina spet pohitela

Svet brez električnega upora obeta ogromno sprememb - od boljših strojev za slikanje v medicini do vlakov na magnetni blazini in velikih tuljav za shranjevanje električne energije, ki bodo delovale brez izgub. Če bo zadnje odkritje pariških raziskovalcev potrjeno, bi utegnili vse nasteto postati del resničnosti precej prej kot napovedujejo celo največji optimisti. Znanstveniki so mnenja, da jim je uspelo ustvariti snov, ki postane superprevodna že pri 250 kelvinih ali 23° C pod ničlo. Tako hladne so denimo sibirski noči.

Pred 1.1980 je superprevodnost znana le pri zelo nizkih temperaturah, kar ni imelo posebnega praktičnega pomena za vsakdanje življenje. V letu 1986 pa so zbirski raziskovalci družbe

IBM razburili strokovno javnost s snovjo, ki je postala superprevodna že pri 30 kelvinih. Pokazalo se je, da je dvigovanje kritične temperature - pod katero so te snovi superprevodne - težavno delo. V letu 1987 je poskocila na kakih 90 K, leto kasneje na 125 K. Če izvezemo snovi pri izjemno visokih tlakih, je bila najvisja kritična temperatura doslej 133 K; to je rekord iz lanskega leta. V skupini Michela Lague-sa s pariškega elitnega College de physique industrielle et chimie pa menijo, da jim je uspelo to mejo premakniti za več kot 100 K navzgor. Vseeno poudarjajo, da je njihove rezultate treba preveriti. Ko je Lague svojo keramiko ohladil s 7° C na -23° C (-ali 250 kelvinov), se je električni upor snovi zmanjšal na tisočinko začetne vredno-

sti. Raziskovalci so opazili tudi značilno spreminjanje magnetnih lastnosti, ki spremlja prehod v superprevodno stanje. Znanstveni vodja ustanove Jack Lewiner meni, da je najbrž kaka desetina vzorca postala superprevodna. Snov ni popolnoma stabilna, tako da je po dveh tednih kritična temperatura upadla na okoli 200 K. Tudi več drugih raziskovalnih skupin trdi, da jim je uspelo narediti materiale, ki postanejo superprevodni pri podobnih temperaturah, vendar teh rezultatov ni se nihče ponovil. Opazovalci pa so manj črnogledi glede francoske keramike. »To je obetaven korak,« je dejal Theodore Geballe s kalifornijske Univerze Stanford. Danes že poznamo uporabne in tehnološko zanimive snovi, ki postanejo super-

Z natančnostjo do popolnosti: nalaganje plasti bakrovega oksida

prevodne pri 77 kelvinih - to je temperatura tekočega dušika. Za ameriškega fizika je dosegel francoskih znanstvenikov »zacetek prihajajoče tehnologije«.

Novo snov so naredili iz bizmuta, stroncija, kalcija in bakrovega oksida. Ob koncu osemdesetih so ugotovili, da imajo sendvičaste strukture iz plasti bizmuta in stroncija ter bakrovega oksida s primestjo kalcija razmeroma visoko kritično temperaturo. Napredka pa je bilo konec, brž ko so bile v sendvicu več kot trije sloji bakrovega oksida. Laguesu in Lewinerju se je zdelo, da je zastoj posledica načina izdelovanja superprevodne keramike in ne osnovnih fizikalnih zakonov. Lagues si je zamislil strukturo iz osmih plasti bakrovega oksida, debelih ravno en atom, ki je z obeh

strani prevlečena s slojem zlitine bizmuta in stroncija. Njegovi skupini je uspelo izdelati 30 nanometrov debel film takega materiala, v katerem je kakih 100 plasti. Svoj recept za superprevodno snov je opisal v decembrski številki revije Science. Znanstveniki iz Laguesove skupine so se lotili izdelave superprevodnega materiala kar najbolj tankovestno. Vsak vzorec so natančno preiskali in zavrgli vse, ki so bili tako ali drugače nepopolni. Lagues si je pri odpravljanju defektov v sendvičasti strukturi pomagal z lasersko tehniko, ki omogoča delo pri zelo nizkih temperaturah. Tedaj se gibanje atomov upočasnijo, tako da ti skorajda ne nihajo več, zato je tudi napak v superprevodnem filmu manj.

Jeff Hecht -PrZ-

DEMOGRAFIJA 2000 (2) / VERSKI NAUKI KOT POSPEŠEVALCI RASTI PREBIVALSTVA

Nasprotje med padajočim dohodkom in rodnostjo

Eksplozija prebivalstva bo temeljito spremenila posamezne dežele in njihovo ekološko ravnotežje

»Prirastek prebivalstva je med državami v razvoju najvišji v Afriki, južno od Sahare. Sicer je v Afriki in drugod v tretjem svetu prostora dovolj, a je pomanjkljiva gospodarska storilnost in socialna infrastruktura,« pravi profesor demografije, Josef Schmid iz Bamberg. Gre za ocitno nasprotje med padajočim dohodkom, pomanjkanjem izobraževanja in brezposelnostjo na eni strani ter številom rojstev, ki strmo narasca in vodi te regije v demografska krizna žarišča, na drugi strani. In tu se razvoj ne bo spremenil niti v tistih vzhodno azijskih dezelah, ki se prav zdaj ekonomsko razcvetajo.

Otroci imajo v tem življenjskem svetu povsem drugacen status, kot v visoko razvitih družbah na Zemlji. V tretjem svetu je veliko število otrok povezano z veliko umrljivostjo in negotovostjo v nacrto-

vanju družine. Toda prevladujoč je kompleksen vzorec, ki mu daje pečat kulturni prostor in mu zapoveduje socialna struktura in mitičnim, tradicionalnim in predvsem pragmatičnim motivom. Spocetje otrok velja za zanesljiv dokaz moči in veličastja. Otroci pa v teh regijah pogosto zagotavljajo sredstva za preživljanje in eksisten-co celotne družine. Delajo v poljedelstvu ali kot pomožni delavci v trgovinah in delavnicah, prodajajo kramo v mestih in tako vsaj izboljšajo dohodek rodbine. »In ker morajo potem, ko odrastejo, podpirati ostarele starše, otrok ne sme manjkati. Se posebej ne tam, kjer socialno varstvo zagotavljajo številne roke,« razlaga nekdanji minister za razvoj, Edvard Eppler iz Bonna, »je nadvse pametno imeti veliko otrok.« Ker je velika umrljivost dojenčkov in otrok vseskozi prisotna, rojevajo narascaj tako rekoč na za-

logo. In se posebej priljubljen je moski narascaj. Tudi verski nauki spadajo med uspešne poročničarke, se posebej tam, kjer jim dajejo potuho socialni pogoji. Meja reproduktivnosti je v katoliški Italiji in Avstriji že sporna. Toda v afriški Ruandi, kjer katoliška cerkev dominira kot najvišja verska skupnost, kontrola rojstev ne more v ospredje. Država sicer predvideva nacrtovanje družine, toda Vatikan nastopa proti temu s pri-znice in preko zdravstvenih ustanov, ki so pod cerkvenim nadzorom. Enake vrednostne vzorce, kot pri bogaboječih vzhodnih učenostih, pa najdemo tudi v islamskem kulturnem prostoru - to je imeti čim več otrok, po možnosti sinov. Druga najmočnejša komponenta pa je v tretjem svetu poleg verskih predstav o visoki rodnosti, nedvomno ključno izobrazbeno stanje. Delež izobraženih ljudi je v odnosu do celotnega prebivalstva zaradi vala rojstev in s tem narascaj-kega števila nepismenih, najmanjši na svetu. Številne raziskave dokazujejo, da sta izobrazba in število otrok tesno povezani. Latinsko ameriške studije izkazujejo, da je število rojstev pri ženskah, ki niso obiskovale nobene šole, trikrat večje kot je število rojstev pri absolventkah. V Braziliji je v povprečju to razmerje 6, 5 proti 2, 5 otrok. Nizji socialni status ženske je zato v tretjem svetu prav tako pomembna gonilna sila rasti prebivalstva, ki bo na jugu večkrat preseglo število prebivalstva na severu. To bo boj za preživetje in ne za socialno varnost; pomanjkljivosti v izobraževalnem sistemu, bedne pravice za ženske, verska podjarmljenost in medicinska pomoč, ki rešuje

probleme, a hkrati povzroča nove; ter aktivna udeležba pri rojevanju otrok; in vrstni red bo komaj možno vzpostaviti. »Tisti, ki danes v tretjem svetu hočejo imeti toliko otrok, prevzemajo odgovornost za globalne katastrofe, ki jih bodo uničile se v času življenja,« pravi profesor demografije, Rainer Münz. Ob vsem zmajevanju z glavo, pa Zahod s previdnostjo opazuje stanje v tretjem svetu, saj industrijske dežele ob taksem položaju nikakor ne bodo ostale neprizadete. Takoimenovana Terms of trade in mednarodna trgovinska menjava se je za dežele v razvoju vidno poslabšala. Carinske in druge ovire skrbijo na mnogih trgih zato, da prvi svet ne bo prikrajsan, tretji svet pa ne bo prisel na potezo. Ob svetovnem padanju cen za surovine trpijo predvsem dežele na jugu. Zavedanje in pomanjkanje deviz brez nadaljnjega krepitve enostranske organiziranosti gospodarstev za izvoz, se posebno agrarnih področij. In ob tem ne preostane dosti za socialno infrastrukturo, ki bi lahko učinkovala nasproti nekontrolirani poplavi rojstev. Ocitek, da je tretji svet tik pred zlomom, ker ga imajo na povodcu kapitalisti, vendarle ni upravičen. Gospodarske in socialne katastrofe so v Aziji, Južni Ameriki in se posebej v Afriki, v znatni meri povzročili sami: »Neuspešnost politikov je osrednja ovira razvoja,« pravi v svoji raziskavi družboslovec Leisinger. Pogosto so vzrok napačne politične prioritete, razsi-pnost z resursi, visoki in ponekod narascajoci izdatki za oboroževanje, preveč neuspešnih javnih podjetij, številni prestižni objekti, prevelik beg kapitala, prekomerna korupci-

ja. V številnih razvitih državah pa se je zavest o demografski bombi, ki ne ogroža le eksistence re-zvnih, začela prebujati pre-pozno, da bi lahko preprečili eksplozijo prebi-valstva. Prav tako pa ni mogoče zaustaviti opusto-senja, ki ga bo ta poplava prebivalstva povzročila okolju. Potrošniške dru-zbe s severa so pri porabi resursov in proizvodnji odpadkov dalec pred tret-jim svetom. Četrtna sve-tovnega prebivalstva, ki naseljuje industrijske de-zele in nekatere dežele na meji razvitosti, porabi tri četrtine celotne energije. Če bi samo en del ljudi na jugu zivel tako razsipno kot Američani, ki spadajo v sam vrh, bi mnoge suro-vine izčrpali v kratkem času ter se hitreje preko-racili ekološka mejna pod-ročja. Toda eksplozija prebivalstva bo spremenila dežele. Efekt tople gre-de ne nastane le zaradi ogljikovega dioksida pri zgorevanju olja in premoga. Tudi elementarni me-tan, ki nastaja od izparine narascajocih zivalskih cred in vlažnih rizevih nasadov, ki se bodo ve-dno bolj širili, izhlapeva v ozračje v vse večjih koli-cinah. Po podatkih World Resources Instituta o tem, kaksen bo delež vseh na-rodov pri otoplitvi Ze-mlje, je med prvimi dese-timi dezelami že pet de-zel v razvoju. Strokovnja-ki Združenih narodov na-vajajo v svojem poročilu, da bo narascajoci prebi-valstvo v naslednjih dvaj-setih letih porabilo dva-krat toliko surovin, ki pa jih ne bo mogoče obnovi-ti. Gre za substanco obno-vljivih resursov kot so polja, pasniki, voda in gozd. Ze zdaj jih porabi-mo več, kot jih lahko na-domestimo.

(E. M.)

(Nadaljevanje prihodnje)

Ključne perspektive za večino novorojenčkov (NS)

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/222-815

Danes, 19. januarja, ob 20. uri: Betontanc - TATTOVI MOKRIH ROBEKOV.

Danes, 19. januarja, ob 21. uri: POMLADNO OBREDJE DAMIRJA ZLATARJA FREYA. Predstava bo se v soboto, 22. januarja, ob 23. uri in v nedeljo, 23. januarja, ob 18. uri.

Danes, 19. januarja, ob 20. uri: P. Shaffer - LETICIJA IN LUSTREK.

V soboto, 22. januarja, ob 20. uri: Beth Henley - ZLOCINI SRCA.

DRAMA SNG, tel.: 061/221-511

Danes, 19. januarja, ob 20. uri: W. Shakespeare - KRALJ HENRIK IV., premiera, za izven. Predstava bo se v četrtek, 20. januarja, ob 19.30, za abonma prva repriza in izven.

V soboto, 22. januarja, ob 19.30: G. Feydeau - DAMA IZ MAXIMA, za izven in konto.

MALA DRAMA SNG, tel.: 061/221-511

V četrtek, 20. januarja, ob 20. uri: D. Z. Frey - KRI IN KOSUTE, za izven. Gostovanje SLG iz Celja.

V petek, 21. januarja, ob 20. uri: I. Torkar - BALADA O TASCICI, za izven in konto.

V soboto, 22. januarja, ob 20. uri: M. Jesih - LJUBITI, za izven.

OPERA SNG, tel.: 061/331-950

V petek, 21. januarja, ob 16.30: Cajkovski - HRE-STAC, za izven in konto.

V soboto, 22. januarja, ob 19. uri: Georges Bizet - CARMEN.

V ponedeljek, 24. januarja, ob 15. uri: Strauss ml. - NETOPIR. Razprodano!

MGL, tel.: 061/210-852

Danes, 19. januarja, ob 19.30: M. Camoletti - PRIDI GOLNA NA VEČERJO, za abonma mladinski 2.

V četrtek, 20. januarja, ob 19.30: Ivan Cankar - ZA NARODOV BLAGOR, za izven in konto.

V petek, 21. januarja, ob 19.30: A. Miller - SMRT TRGOVSKEGA POTNIKA, za abonma petek.

MALI ODER MGL

V petek, 21. januarja, ob 17.30: Gabriel Barylli - MEDENI MESEC, za izven in konto.

SMG, tel.: 061/301-286

V petek, 21. januarja, ob 19.30: E. Filipčič - PSIIHA, za izven. Predstava bo se v soboto, 22. januarja, ob isti uri.

KD SPANSKI BORCI, tel.: 061/1404-183

V soboto, 22. januarja, ob 16. uri: R. Thaventhal - ANA IN KRALJ, KI JE PADEL IZ PRAVLJICE.

GLEDALIŠČE GLEJ, tel.: 061/216-679

Danes, 19. januarja, ob 21. uri: HAMLETS N'ROSES.

Predstava bo se v četrtek, 20. januarja, ob isti uri.

LGL, tel.: 061/314-962

V četrtek, 20. januarja, ob 17. uri: J. Wilkowsky - TRDOGLAVCEK, za izven.

V soboto, 22. januarja, ob 11. in ob 17. uri: S. Makarović - GAL MED LUTKAMI, za izven.

CELJE

SLGC, tel.: 063/25-332

V petek, 21. januarja, ob 19.30: Mihail A. Bulgakov - ŽOJKINO STANOVANJE.

KRANJ

PGK, tel.: 064/222-681

Danes, 19. januarja, ob 19.30: Ranko Marinković - GLORIJA, za abonma modri in izven. Gostuje PDG iz Nove Gorice.

MARIBOR

DRAMA SNG, tel.: 062/221-206

Danes, 19. januarja, ob 18. uri: Aishil - ORESTEJA, za red rumeni, izven. Predstava bo se v četrtek, 20. januarja, ob isti uri, za red studentski in izven.

V četrtek, 20. januarja, ob 20. uri: na malem odru Plesni teater Aldea - LIFT (NOSILNOST 5 OSEB), premiera, za izven. Predstava bo se v petek, 21. januarja, na malem odru ob isti uri, za izven.

V soboto, 22. januarja, ob 19.30: v Minoritih A. Dumas - TRIJE MUSKETIRJI, za red tam in izven.

OPERA IN BALET, tel.: 062/221-206

V petek, 21. januarja, ob 19.30: plesno-baletni triptih STIRJE LETNI CASI, za abonente in izven.

PETO SREČANJE SODOBNE FILMSKE
PRODUKCIJE DEŽEL ALPE JADRANA

Danes se v tržaških kinodvoranah Excelsior začena drugi (pomembnejši) del petega filmskega festivala Alpe Adria Cinema, ki ga prireja istoimensko združenje. Gre za zanimivo in pomembno pobudo, na kateri je letno prikazana zadnja filmska in video produkcija držav in dežel prostora Alpe-Jadran in njihovih sosed. Letos bodo tako predstavili bolgarske filme posnete leta '89 in kasneje. Med rednimi udeleženkami tržaškega filmskega srečanja pa je tudi Slovenija, ki bo v uradnem delu nastopila jutri zvečer, in sicer ob 22.30, ko bo najprej na vrsti kratek film Ameriški sen Borisa Jurjaševiča ('92) in pa celovečerni Ko zaprem oči Francija Slaka ('93) - na sliki prizor iz tega filma.

RAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10

Danes, 19. januarja, ob 19. uri: otvoritev fotoprojekta LEPI - UMAZANI - ZLI. Na ogled bo do 20. februarja (Mala galerija CD).

Razstava slik, grafik, skulptur SHUJA TAKAHASHIJA je na ogled do 30. januarja. (Galerija CD).

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava del slikarja MLADENA JERNEJCA je na ogled do 2. februarja.

MODERNA GALERIJA, Tomsiceva 14

Razstava avstrijskega umetnika ARNULFA RAINE-RJA je na ogled do 30. januarja.

V Mali galeriji je do 23. januarja na ogled razstava skulptur BOZA KEMPERLETA.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE, Celovska 23

Razstava slik ZMAGA JERAJA je na ogled do 13. februarja.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava STANETA KREGARJA je na ogled do 28. januarja.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Razstava reliefov VIKTORJA PLESTENJAKA je na ogled do 28. januarja.

GALERIJA DESSA, Zidovska steza 4

Razstava GABORJA TURANYJA.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40

Razstava otroških ilustracij ROŽE PISCANEC je na ogled do 27. januarja.

GALERIJA EQUINA, Gregorčičeva 3

Razstava slik VOJKA POGACARJA je na ogled do 12. februarja.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Razstava slik VIDE SLIVNIKER-BELANTIC je na ogled do 23. februarja.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

Razstava slik RUDIJA PERGARJA je na ogled do 1. februarja.

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3

Razstava slikarskih del BINETA ROGLJA je na ogled do 30. januarja.

GALERIJA SLOVENIJALES, Dunajska cesta 22

Razstava slik slikarja MARJANA TRSARJA je na ogled do 20. februarja.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

Razstava slik SERGEJA GLINKOVA je na ogled do 2. februarja.

28. januarja.

SLOVENSKI SOLSKI MUZEJ, Plečnikov trg 1

Razstava SREČNA AFRIKA - otroške igrice iz Gane in Burkine Faso je na ogled do 15. februarja.

INSTITUT JOŽEF ŠTEFAN, Jamova 39

Razstava BRIGITE POZEGAR-MULEJ je na ogled do 18. februarja.

KULTURNO-INFORMACIJSKI CENTER KRIZANKE, Trg francoske revolucije 7

Razstava ob 110-letnici rojstva JANKA BEINGARJA, slovenskega antropologa južne Amerike je na ogled do 29. januarja.

KAMNIK

GALERIJA MAJOLKA, Maistrova 11

V četrtek, 20. januarja, bo ob 19. uri otvoritev razstave MAKSIMA SEDEJA ml. Razstava bo na ogled do 5. februarja.

RAZSTAVISCE VERONIKA

Razstava kamniskih umetnikov na temo MAMUT.

KOČEVJE

MUZEJ KOČEVJE, Prešernova 11

Danes, 19. januarja, ob 19. uri otvoritev razstave Izgubljena kulturna dediščina kočevskih Nemcev.

MARIBOR

FOTOGALERIJA STOLP, Zidovska ulica

Razstava fotografij VINKA SKALETA je na ogled do 20. januarja.

PIRAN

GALERIJA MEDUZA 2

Razstava slik ZLATKA PRAHA je na ogled do 11. februarja.

SLOVENJ GRADEC

GALERIJA LIKOVNIH UMETNOSTI, Glavni trg 24

Četrtri koroski likovni bienale je na ogled do 23. januarja.

ŠKOFJA LOKA

GALERIJA FARA, Cesta talcev 2

Razstava fotografij JANEZA PELKA je na ogled do 16. februarja.

VELENJE

KC IVANA NAPOTNIKA, Titov trg 5

Razstava ALOJZA ZORMANA - FOJŽA je na ogled do 2. februarja.

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/222-815

V četrtek, 20. januarja, ob 17. in 18.30: koncert ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE, dirigent Marko Letonja.

GALERIJA SOU,

Kersnikova 4

Danes, 19. januarja, ob 20.30: koncert ZAGREBSKEGA KVARTETA SAKSOFONOV.

Program: Gershwin, Piazzolla, Nagle, Handy, Meacham, Garland.

SLOVENSKA FILHARMONIJA,

tel.: 061/213-640

V četrtek, 20. januarja, ob 19.30: koncert SIJAVUS I. GADIZIJEV - klavir in ERIK SULER - klavir. Program: Haydn, Mozart, Beethoven, Bach, Liszt.

V petek, 21. januarja, ob 19.30: koncert BORISA RENE-RJA - klarinet, BENJAMINA GOVZETA - klavir. Program: Brahms, Mazellier, Prokofijev.

MGLC

Danes, 19. januarja, ob 18. uri: koncert MILANA HUDNIKA - violoncelo.

MARIBOR

KLUB MKC,

Oroznova ulica

V četrtek, 20. januarja, ob 21. uri: koncert avstrijske rock skupine PURE LAINE.

Predskupina - THE FAT NUNS.

FJK

TRST

Gledališče Rossetti

26. in 27. februarja koncert Lucia Dalle. Izven abonmaja. Za abonente popust. Predprodaja vstopnic je v teku pri blagajni gledališča Rossetti.

Trzasko koncertno društvo - V ponedeljek, 24. t. m., ob 20.30 bo nastopil kvartet Petersen.

MILJE

Gledališče Verdi

Jazz koncerti-sezona 1993-94 V soboto, 29. januarja 1994, bo nastopila skupina The Fringe.

TRŽIČ

Obcinsko gledališče

V sredo, 26. t.m., bo na sporedu koncert pianista Roberta Cominatija. Na programu Chopin, Debussy in Ravel.

GORICA

Katoliški dom

V petek, 28. t.m., ob 20.30 bo nastopil Wiener Damensalonorkester, ki bo izvajal dunajsko glasbo.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

Slovensko Stalno Gledališče

Jutri, 20. t. m., ob 20. uri ponovitev komedije R. Harwooda »Garderobers«. Režija V. Modern-dorfer.

V petek, 21. t. m. in v ponedeljek, 24. t. m., ob 16. uri za abonma red H »Boš ze videla« H. Peschine. Igra M. Sardoc, režija J. Babič.

Verdi - Dvorana Tripcovich

Operna sezona

Jutri, 20. t. m., ob 20. uri (red A) gala predstava Weberjeve opere »Carostelec« (Freischuetz).

Orkester vodi Lü Jia. Podaja vstopnic pri blagajni Dvorane Tripcovich: odprta vsak dan od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

Avditorij Muzeja Revoltella

Danes, 19. t. m., ob 18. uri bo Gianni Gori predstavil opero »Die Freischuetz«. Vstop prost.

Gledališče Rossetti

Od 26. t.m. do 6. februarja: Gogol: »Revizor« v izvedbi skupine Teatro degli Incamminati. V abonmaju odrezek st. 5.

Gledališče Cristallo-La Contrada

V soboto, 22. t.m., ob 20.30 premiera gledališke skupine Progetto Genesio iz Rima »Vuoti a rendere« z Valerio Valeri in Paolom Ferrarjem. Režija Gianni Fenzi.

BOLJUNEC

V Gledališču France Prešeren bo danes, 19. t. m., ob 20. uri gostovalo SSG z monodramo H. Peschine »Boš ze videla«. Igra M. Sardoc, režija J. Babič.

BOLJUNEC

V Gledališču France Prešeren bo danes, 19. t. m., ob 20. uri gostovalo SSG z monodramo H. Peschine »Boš ze videla«. Igra M. Sardoc, režija J. Babič.

BOLJUNEC

V Gledališču France Prešeren bo danes, 19. t. m., ob 20. uri gostovalo SSG z monodramo H. Peschine »Boš ze videla«. Igra M. Sardoc, režija J. Babič.

BOLJUNEC

V Gledališču France Prešeren bo danes, 19. t. m., ob 20. uri gostovalo SSG z monodramo H. Peschine »Boš ze videla«. Igra M. Sardoc, režija J. Babič.

BOLJUNEC

V Gledališču France Prešeren bo danes, 19. t. m., ob 20. uri gostovalo SSG z monodramo H. Peschine »Boš ze videla«. Igra M. Sardoc, režija J. Babič.

BOLJUNEC

V Gledališču France Prešeren bo danes, 19. t. m., ob 20. uri gostovalo SSG z monodramo H. Peschine »Boš ze videla«. Igra M. Sardoc, režija J. Babič.

BOLJUNEC

V Gledališču France Prešeren bo danes, 19. t. m., ob 20. uri gostovalo SSG z monodramo H. Peschine »Boš ze videla«. Igra M. Sardoc, režija J. Babič.

BOLJUNEC

V Gledališču France Prešeren bo danes, 19. t. m., ob 20. uri gostovalo SSG z monodramo H. Peschine »Boš ze videla«. Igra M. Sardoc, režija J. Babič.

BOLJUNEC

V Gledališču France Prešeren bo danes, 19. t. m., ob 20. uri gostovalo SSG z monodramo H. Peschine »Boš ze videla«. Igra M. Sardoc, režija J. Babič.

BOLJUNEC

V Gledališču France Prešeren bo danes, 19. t. m., ob 20. uri gostovalo SSG z monodramo H. Peschine »Boš ze videla«. Igra M. Sardoc, režija J. Babič.

BOLJUNEC

V Gledališču France Prešeren bo danes, 19. t. m., ob 20. uri gostovalo SSG z monodramo H. Peschine »Boš ze videla«. Igra M. Sardoc, režija J. Babič.

BOLJUNEC

V Gledališču France Prešeren bo danes, 19. t. m., ob 20. uri gostovalo SSG z monodramo H. Peschine »Boš ze videla«. Igra M. Sardoc, režija J. Babič.

BOLJUNEC

V Gledališču France Prešeren bo danes, 19. t. m., ob 20. uri gostovalo SSG z monodramo H. Peschine »Boš ze videla«. Igra M. Sardoc, režija J. Babič.

BOLJUNEC

V Gledališču France Prešeren bo danes, 19. t. m., ob 20. uri gostovalo SSG z monodramo H. Peschine »Boš ze videla«. Igra M. Sardoc, režija J. Babič.

BOLJUNEC

V Gledališču France Prešeren bo danes, 19. t. m., ob 20. uri gostovalo SSG z monodramo H. Peschine »Boš ze videla«. Igra M. Sardoc, režija J. Babič.

BOLJUNEC

V Gledališču France Prešeren bo danes, 19. t. m., ob 20. uri gostovalo SSG z monodramo H. Peschine »Boš ze videla«. Igra M. Sardoc, režija J. Babič.

BOLJUNEC

V Gledališču France Prešeren bo danes, 19. t. m., ob 20. uri gostovalo SSG z monodramo H. Peschine »Boš ze videla«. Igra M. Sardoc, režija J. Babič.

BOLJUNEC

V Gledališču France Prešeren bo danes, 19. t. m., ob 20. uri gostovalo SSG z monodramo H. Peschine »Boš ze videla«. Igra M. Sardoc, režija J. Babič.

BOLJUNEC

V Gledališču France Prešeren bo danes, 19. t. m., ob 20. uri gostovalo SSG z monodramo H. Peschine »Boš ze videla«. Igra M. Sardoc, režija J. Babič.

BOLJUNEC

V Gledališču France Prešeren bo danes, 19. t. m., ob 20. uri gostovalo SSG z monodramo H. Peschine »Boš ze videla«. Igra M. Sardoc, režija J. Babič.

BOLJUNEC

V Gledališču France Prešeren bo danes, 19. t. m., ob 20. uri gostovalo SSG z monodramo H. Peschine »Boš ze videla«. Igra M. Sardoc, režija J. Babič.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Excelsior

Alpe Adria cinema

Danes, 19. t. m., ob 16. uri »Margarit e Margari-ta« (Bol.); ob 18. uri »San Nicola è in città«

(Česka); 20.30 »Lontano dai barbari« (Fr.); 22.30 »Trailer« in »Suppli« (It.).

Dvorana Azzurra

Ob 20.30 »L'estate d'amore di uno stralunato« (Bol.); ob 22.30 »Deserto« (Bol.)

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Art Galery

Do 31. t. m. je na ogled je 2. mednarodna razstava mini slik.

Galerija Bernini (Trg Sansovino)

Do 20. t. m. razstavljajo slikarji Elen Lupinc, Davorin Kralj, Claudio Cosmini.

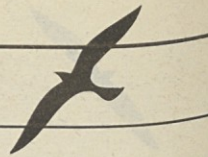
Muzej Sartorio

V petek, 21. t. m., ob 18. uri otvoritev razstave slik iz Stavropulosove zbirke.

MILJE

Občinska razstavna dvorana

V soboto, 22. t. m., ob 18. uri fotografska razstava Photo Imago »Paesaggio - Territorio«.

KOŠARKA / EVROPSKI POKAL

Smelt Olimpija danes s Turki

Ljubljancani so doma nesporni favoriti

LJUBLJANA - Dušan Hauptman je poškodovan. Kapetan Smelta Olimpije ima »natrgana notranja vlakna ahilove tetive na levi nogi«. Poskodba je neprijetna in zahteva vsaj nekaj dni počitka, kar pomeni, da Hauptman v 7. kolu evropskega pokala ne bo igral. Dres s številko deset bo danes menda sicer oblekel, sedel na klopi za rezerve ter čakal na razplet na igrišču. Če bodo njegovi soigralci tursko ekipo Tofas SAS lahko premagali tudi brez njega, potem bo na klopi sedel do konca tekme, če pa se bodo ljubljanski kosarkarji z igralci iz Burse danes zvečer preveč mčili, potem naj bi stopil tudi na parket.

V turskem mestecu Bursa se je v 2. kolu evropskega pokala za kosarkarje Smelta Olimpije začela zmagovalna serija. Ljubljancani so tam dosegli prvo, zelo odmevno zmago v gosteh in napovedali, da bi bila lahko letošnja sezona tudi - zelo uspešna. Rezultat prve tekme: Tofas SAS - Smelt Olimpija 90:103 (44:56). Rezultati Smelta Olimpije in možnosti za uvrstitev na prvo mesto v četrtfinalni skupini A so po zadnjih kolih kristalno čisti - Smelt Olimpija pravzaprav mora biti prva in si s tem priboriti najboljši startni položaj pred nastopi v polfinalu. No, danes in naslednji terek bo ljubljanska zasedba dvakrat zaporedoma igrala doma, v Tivoliju. Nasprotnika bosta Tofas SAS in Taugres. Prvi tekmeč za Smelt Olimpijo kljub poškodbi D. Hauptmana ne bi smel pomeniti večje ovire pri

poskusu igre za gledalce, ki se »morajo« vrniti v dvorano Tivoli. Brez njih Smelt Olimpija ni to, kar trenutno pomeni v evropski konkurenci. Zato mora biti cilj osvojiti točki ter igrati za sebe in gledalce. Za vse tiste, ki od akterjev na igrišču pričakujejo veliko. Tekmovanje v evropskem pokalu se torej približuje trenutkom odločitve. Smelt Olimpija se mora odločiti sama.

Evropski pokal, pari 7. kola - skupina A (danes): Croatia Osiguranje - Godel Rabotnicki, Taugres - Fidefinanz Bellinzona, Smelt Olimpija - Tofas SAS (danes ob 20. uri v dvorani Tivoli);

skupina B: Sato Aris - Levski Totel, Zadar - Hapoel Galil, Ovarense - Pithcholet.

Dušan Hauptman

KOŠARKA / V ANCONI

Danes Italija-BiH

Fučka in Cantarello v začetni peterki

ANCONA - Italijanska kosarkarska reprezentanca bo danes popoldne v Anconi odigrala prijateljsko tekmo z izbrano vrsto Bosne in Hercegovine. Reprezentanco gostov sestavljajo igralci, ki nastopajo v raznih evropskih prvenstvih, zvečina v Turciji, a tudi v Spaniji, Grčiji in Nemčiji, med njimi pa je tudi nekaj igralcev, ki so se v domovini že borili v prvi bojni črti, kot na primer Avdić. Zal danes ne bo dveh stebrov moštva, Bilalovića in Primorca, ki jima kluba, v katerih igra, nista izdala dovoljenja za nastop. Okrnjeni bodo tudi azzurri, posebej občutna pa je odsotnost Gentileja. Trener Messina kljub temu zavraca trditev, da gre za eksperimentalno mostvo. Priloznost, da se izkaze, bo danes dobil zlasti mladi organizator igre Glaxa Bonora, Myersu pa je Messina dodelil kapetanski trak. V začetni postavi bodo se Fučka in Frosini, mogoče pa tudi Cantarello. Na klopi bodo se Attruia, Casoli, Ruggeri, De Pol, Alberti, Abbio, Niccolai in Conti.

TEDENSKI NOGOMETNI PREGLED

Z nedeljsko zmago Zarja po prvem delu sama na vrhu 1. AL

EDVIN BEVK

V amaterskih nogometnih ligah so v nedeljo (v tretji amaterski ligi pa že prvo povratno kolo) nogometasi igrali tekme zadnjega kola prvega dela. Najvažnejše nedeljsko srečanje je bilo tokrat v Bazovici, kjer sta se srečala vodilna Zarja (ocena 8) in Manzano. Ob koncu izenačene igre so slavili domačini, edini zadetek pa je dosegel Ispiro, ki je bil eden izmed najboljših na terenu. Druga slovenska enajsterica v 1. amaterski ligi Vesna (ocena 6) pa je na domačih tleh le izenacila. Igra Krizanov v zadnjih dneh nekoliko sepa, vendar ostaja se vedno na zgornjem delu lestvice. V promocijski ligi je izkupiček naših dveh predstavnikov pozitiven. Juventina (ocena 9) je zmagala sredi Trsta proti San Giovanniju in tako dokazala, da bi se lahko borila za napredovanje, če ji ne bi odvzemel sedmih točk prekrizal račune. Primorje (ocena 7/8) je doseglo zelo važno točko v gosteh proti Staranzanu.

V drugi amaterski ligi je edino zmago dosegla Gaja (ocena 8), ki bo prav danes igrala zaostalo srečanje s Sagradom. Sovodnje (ocena 6) se mora zahvaliti vratarju Gergoletu, da je uspelo odnesti točko iz Podgore. Kras (ocena 5) in Primorec (ocena -6) pa sta stal izgubila s tesnim izidom.

V tretji kategoriji je Mladost (ocena 5) napravila kar dve 11-metrovki, a je vseeno po starih zaporednih porazih dosegla točko. Brezani (ocena 5) so se proti zadnjevrscenemu Unionu zelo trudili, a niso nasli poti do zadetka. Dolincanom (ocena -6) pa manjka nekaj izkušenj, saj si le tako lahko razlagamo poraz v 92. minuti.

Razveseljiva vest pa ta teden prihaja iz nogometne federacije. Trener pokrajinske amaterske reprezentance Heller je izbral kar 9 igralcev iz slovenskih ekip (od skupno 26). Tako

bodo za Trst nastopili Gombac (Gaja, na sliki Foto KROMA), Gargiuolo (Primorec), Laurica, Mauri, Rocchetti in Bolcato (Dolina), Svab, Buzzi in Sircel (Breg). Igralci bodo imeli prvi trening danes ob 20. uri pri Domju.

V nedeljo se vsa prvenstva nadaljujejo, med najbolj zanimivimi pa bodo najbrž naslednja srečanja: Juventina-Maranese, Pozzuolo-Zarja, Sovodnje-Roianese in Breg-Dolina.

O dogodkih na nogometnih igriščih v preteklem kolu pa smo se tokrat na kratko pogovorili z Maksimiljanom Gherbassijem (letnik '71), bivsim igralcem Primorja, ki pa je moral zaradi poškodbe prenehati z aktivnim igranjem. Kot dopisnik našega dnevnika Gherbassi redno spremlja tekme Primorja v promocijski ligi.

Kako bi komentiral nedeljsko tekmo in ostale izide v vaši skupini?

»V nedeljo smo igrali zelo dobro. Končno smo pokazali zrelo igro in morda bi si zaslužili celo obe točki. Juventina

je z nedeljsko zmago dokazala, da si zasluži mesto v zgornjem delu lestvice. Razplet na ostalih igriščih pa je bil za Primorje pozitiven, saj sta Gonars in Monfalcone izgubila, tako da bi se po mojem mnenju morali ti dve ekipi skupaj s Ponziano, Fortitudo in Primorjem boriti za ostanek.

Tudi lani ste imeli težave, a ste se na koncu le resili? Ali bi lahko primerjali lansko sezono z letošnjo?

Sezoni sta si podobni in ne. Lani smo po petnajstih tekmah imeli 11 točk, letos pa 10. Lani so bili problemi z rezultati, letos pa z igro. Letos smo imeli tudi precej smole. Več igralcev je bilo poškodovanih in Favento je na primer doslej igral le nekaj minut, nekateri igralci pa služijo vojaški rok in zato ne redno trenirajo.

Kaj bo torej odločilno v boju za obstanek?

Vsaka tekma bo bistvena. Ekipa je trenutno enotna in zagrizena. Trener Tul zasluži vso pohvalo, saj je kljub velikim težavam opravil zelo dobro delo.

NOVICE

Empoli zamenjal trenerja

Ettore Donati ni več trener Empolija. Zaradi slabih rezultatov ga je vodstvo nogometnega tretjeligaša zamenjalo z Adrianom Lombardijem, ki je lani treniral Avellino. Donati ostaja v društvu z novimi zadolžitvami. Lombardi je včeraj že vodil ekipo. V nedeljo bo Empoli igral s Pro Seatom.

Torino-Piacenza že v sredo

Povratna tekma četrtine finala za italijanski nogometni pokal med Torinom in Piacenzo bo že v torek, 25. januarja ob 20. uri, tekma med Milanom in Sampdorijo pa bo v četrtek, s pricetkom ob 20.30. Obe tekmi bo neposredno prenašala TV. V sredo bosta se tekmi Ancona - Venezia (20.30) in Parma - Foggia (19.30).

Udinese je v formi

VIDEM - Udinese je v zadnjih kolih dokazal, da je ta čas vsega spštovanja vredno mostvo. V nedeljo bodo Videmcani gostovali v Rimu, kjer jih čaka Balbo, ki je v dresu Udineseja odigral nekaj nepozabnih sezon in ga videmski navijači se kako pogrešajo. Se vedno diskvalificirani trener Fedele ne bo mogel računati na poškodovanega Pellegrija, Rossitta pa bo sportni sodnik danes brzkone kaznoval. V začetno postavo se bo lahko vrnil Bertotto. Fedele bo moral torej reorganizirati obrambo in del zvezne vrste. Taktičnih ugibanj pa ni več. Udinese igra najbolje z enim samim napadalcem. Branca ne bo mogel več računati na pomoč soigralcev, njegov »najbližji sogovornik« na igrišču pa bo Poljak Kozminski. Ni izključeno, da bo v Rimu debitiral tudi njegov rojak Adamczuk. Z Balbom pa se bo »ukvarjal« Calori.

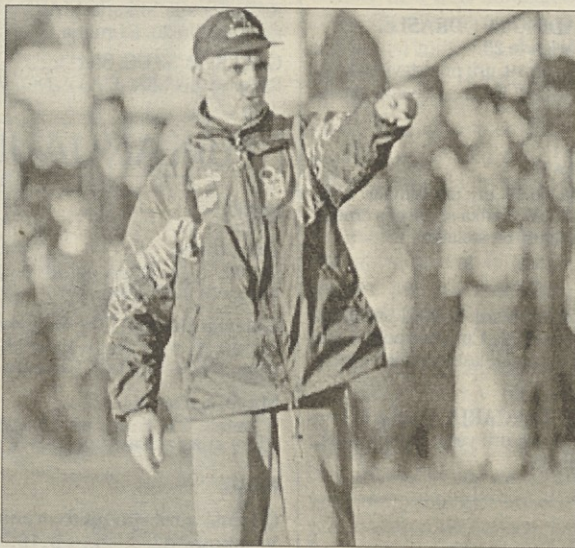
NOGOMET / AZZURRI NA PRIPRAVAH

Selektor azzurrov Sacchi se boji švicarskih »vohunov«

Z Italijani v športnem centru Borghesiana tudi Lausanne

RIM - Italijanski nogometni reprezentantje bodo na svetovnem prvenstvu v ZDA prav gotovo v srediscu pozornosti tudi zaradi svojih dresov. »Oblekel« jih bo namreč znani modni kreator Valentino, s katerim je nogometna zveza podpisala pogodbo za leto 1994.

Trenerja Arriga Sacchija je ob prihodu v sportni center Borghesiana, kjer bodo imeli azzurri skupne priprave vse do jutri, skoraj zadela kap. Izvedel je namreč, da se v športnem centru poleg nogometasev Lidigianija, ki so tam stalni gostje, pripravlja tudi švicarski prvotilas Lausanne. Italijanskega selektorja je se bolj razburilo to, da ima Lausanne v svojih vrstah tri državne reprezentante. Za

nameček so Švicarji prosili, ali bi lahko z azzurri odigrali tekmo za trening. »To je višek predrznosti, vohunov ze ne maram,« si je brzkone mislil Sacchi,

ki je prosnjo zavrnil, saj bodo Švicarji navsezadnje na svetovnem prvenstvu neposredni tekmeči, azzurom pa so belili lase ze na kvalifikacijah. Stroga

tajna je tudi izid testiranja, ki so se jih imeli azzurri včeraj zjutraj. V skupinah po tri so tekali šest minut v enakomernem ritmu 13, 5 km na uro, ki jim ga je s kolesom diktiral bivši svetovni viceprvak v dirkah za motorjem Vittigli.

Med popoldanskim počitkom se je največ novinarjev in radovednecev zbralo okrog Andree Silenzija in Massimiliana Cappiolija. Veze ju to, da sta oba začela igrati nogomet v malem amaterskem klubu Pescatori v kraju Ostia Lido pri Rimu, otroštvo pa sta preživela v istem okraju večnega mesta.

Sacchi je medtem dal vedeti, da je za ZDA že izbral 18 igralcev (odslo jih bo 22), imen pa seveda ni razkril.

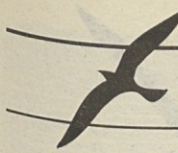
Obvestila

ZSSDI sklicuje danes, 19. januarja, ob 20. uri na sedežu FC Primorje na Proseku sejo NOGOMETNE KOMISIJE

ZSSSDI sklicuje jutri, 20. januarja, ob 20.30 na sedežu SD Polet v Prosvetnem domu na Opcinah sejo KOSARKARSKE KOMISIJE

ZSSDI sklicuje jutri, 20. januarja, ob 20.30 na sedežu SD Sokol v Nabrezini sejo Odbojarske Komisije

SD POLET vabi na občni zbor društva, ki bo v ponedeljek, 31. januarja, v dvorani Prosvetnega doma na Opcinah ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju. Dnevni red: 1. poročila, 2. razprava, 3. razno.

SMUČANJE / TEKME FISI

Tokrat res pester konec tedna

Ingrid Bianchi na zmagovalnem odru

Fjona Mezgec (Brdina)

vijo dvojčic Mezgec med naraščajnicami. V ostri konkurenci se je Fjona povzpela na 4. mesto s skupnim časom 1:58, 36, medtem ko je bila njena sestra Karin (obe Brdina sel. Indules) takoj za njo s časom 2:00, 92. Veliko smolo je imel Borut Bogatec (Mladina sel. Indules). Po dobrem prvem spustu ni v drugem ujel pravega ritma in je na sredini proge izpustil vratca. Tekma na Nevejskem sedlu je zopet dokazala, da so nasi smučarji boljši na tehničnih prerah kot na hitrih.

Tudi mladinci se na smučiscih niso dolgočasili. V soboto je bil v Sappadi veleslalom za meščane B kategorije. Na progi Monte Sierra z visinsko razliko 320 m je bilo postavljenih 46 vratc. Med moškimi je zmagal član SC Pordenone

Massimiliano Bortello s časom 1:24, 38. Dobro sta smučala tudi člana Brdine sel. Indules Kristjan Volpi, ki je bil s časom 1:31, 47 deveti med mladinci, Peter Ferluga (1:24, 08) pa je zasedel 12. mesto. Tekmo je dokoncal tudi Stojan Sossi (Devin), ki je kljub zanj dobremu času 1:455, 61 zasedel na skupni lestvici mladincev in članov 101. mesto.

Naslednji dan so mladinci nastopili na meddeželnem veleslalomu na Zoncolanu. Tu je med mladinkami dosegla odlično 5. mesto Valentina Suber (Brdina sel. Indules), med mladinci je bil Kristjan Volpi 21., malo čez sredino lestvice se je uvrstil tudi član Mladine sel. Indules Alex Praselj. Nastopili so se Peter Ferluga (Brdina sel. Indules), Lara Praselj (Mladina) ter Andrej Kosmač (Breg), ki pa niso dokončali tekme.

V ponedeljek je bil v Sappadi se veleslalom za meščane A kategorije, ki je stel kot kvalifikacija za italijansko prvenstvo meščanov. Pravico do nastopa sta imela samo Valentina Suber in Kristjan Volpi, ki imata manj kot 120 točk FISL. Zaradi solskih obveznosti je bil Kristjan odsoten. Valentina je bila po prvem teku na dobrem 6. mestu, v drugem pa je preveč tvegala in po padcu odstopila.

V nedeljo čaka baby, cicibane in mladince slalom na Piancavallu, medtem ko bodo pionirji merili moči na superveleslalomu na Zoncolanu. (E.M.)

KOŠARKA / MLADINSKO PRVENSTVO

Pričakovana zmaga Kontovela s Terzom

Gostje od 29. minute igrali le s štirimi igralci

Kontovel - Basket Terzo 96:74 (53:33)

KONTOVEL: Spadoni 20 (2:3), Taučer 8, Turk 17 (3:8), Rizzante 2 (0:2), Vodopivec 7 (1:2), Daneu 17 (4:8), Rustja 10 (0:1), Skerk 13, Stoka 2, trener Furlan.

PON: Daneu (39). TRI TOCKE: Spadoni 2, Daneu 1, Skerk 1.

Kontovelci so v drugem povratnem kolu mladinskega deželnega prvenstva zasluzeno premagali ekipo iz Terza, ki se je predstavila le s sedmimi igralci in od 29. minute pa je igrala le s štirimi igralci, ker so trije njeni košarkarji morali na klop zaradi petih osebnih napak. Furlanovi fantje so začeli dobro, saj so v 5. min. vodili s 13:6, v 10. min. pa s 24:14. Angelo Spadoni je dobro vodil ekipo in samo v prvem polcasu dosegel 17 točk, Aljoša Daneu in Stefan Turk pa sta bila uspešna pod košema, tako da je vsa ekipa igrala sproščeno in učinkovito ter sklenila polcas z 20 točkami prednosti.

Tudi v nadaljevanju je bila razlika v korist nasih predstavnikov dokaj snja, tako da je lahko trener Furlan poslal na igrišče tudi mlajše košarkarje, ki so dobro opravili svojo nalogo. Pri gosteh je bil najuspešnejši Simone Montoneri; ki je bil z 28 točkami tudi najboljši strellec srečanja.

»Ceprav nasprotnik ni bil med najboljšimi, pa mislim, da smo igrali kar zadovoljivo. Na tej tekmi so imeli vsi moznosti, da igrajo in tudi vsi so dali svoj doprinos k zmagi. Zmaga je pričakovana in na pravo oceno naše igre bomo morali počakati na močnejše nasprotnike,« je po tekmi kar zadovoljen povedal Kontovelov trener Luka Furlan. (bl)

Kontovelci so po pričakovanju zanesljivo zmagali (Foto Ferrari/KROMA)

KOŠARKA / PRVENSTVO MLADINCEV

Cicibona OK, harakiri Bora

Cicibonaši boljši od Interja, borovci podarili zmago Barcolani

Inter 1904 - Cicibona 68:81 (39:33)

CICIBONA: Giacomini 22 (5:7), Gallopin 16 (4:4), Verri 2, Krizmančič 6 (0:2), Cupin 18 (5:6), Tomsic 17 (7:12), Korosic; trener Jogan.

PM: 21/31. SON: 21. PON: Krizmančič (39), Cupin (40). 3T: Giacomini 1, Cupin 1.

Po dveh zaporednih porazih (Sgt in Don Bosco), so cicibonaši spet zmagali, kljub temu, da je bil zaradi poškodbe kolena odsoten tudi Martin Ravbar in je nastopilo le sedem igralcev.

Zacetek tekme ni obetal nič dobrega, saj je domača peterka predvajala hitro in agresivno igro in povedla z 8:1 (4'). K sreči pa so se belozeleni kaj kmalu zbudili in s koši Cupina in Giacominija onemogocili nasprotniku, da bi si zagotovili izdatnejšo prednost. Z dvema košema Gallopinina so naši tik pred odmorom kronali dolgo zasledovanje (32:31 v 19'), sele v drugem delu pa so cicibonaši zaigrali, kot znajo. Zaradi velikega stevila osebnih napak (Cupin in Giacomini po tri že v sredini prvega dela) so kapetan Tomsic in ostali zaigrali consko obrambo ter s koši visokih Cupina in Krizmančiča (skupno 14 v sedmih minutah) izenacili na 47:47 v 27. minuti. Izenacenost je trajala se 5 minut (57:58), dve zaporedni trojki, boljša obramba in nekaj dobro izpeljanih akcij Tomsica in Gallopinina pa so omogocili, da so se cicibonaši odlepili najprej za 8 točk, dve minuti pred koncem pa za 13. Stiri zaporedni prosti meti Giacominija so prepričali, da bi Inter lahko znižal zaostanek, za uspeh pa vsi prisotni zaslužijo pohvalo. Najboljše sta se tokrat odrezala Sasa Cupin in Igor Giacomini, pri Interju pa velja zabeležiti tudi nastop Srba Gordana Miralena, ki mu tokrat ni slo dosti od rok, o njem pa bomo prav gotovo slišali še marsikaj v naslednjih letih, saj je tako tehnično kot telesno mnogo boljši od sovrstnikov. (VJ)

Bor Radenska - Barcolana 91:95 (51:44)

BOR: Oberdan 11 (1:4), Pozar 3 (1:2), Jogan 12 (1:2), Sancin 21 (5:8), Ursic 8, Galeone, Lapel 5 (1:2), Samec 31 (3:4); trener Krecic.

PM: 12/22. SON: 24. PON: Oberdan (40), Samec (40). 3T: Samec 2, Jogan 1.

Po tekmi so se borovi mladinci sprasevali, zakaj pravilnik predvideva točno štirideset minut igre, saj so Krecičevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 39' in 40 sekund, zatem pa so dobesedno podarili dve dragoceni zogi in tudi zmago gostom. Borovci so stalno vodili, ceprav njihova prednost ni bila izdatna. S Samcem pod košema, ki je bil kljub številnim zgrešenim metom neustavljiv pod košema (kar 27 točk v prvem polcasu), in ob zelo dobri igri Sancina so borovci polnili nasprotnikov koš, slabo pa je delovala obramba, saj je mali Bevitorevi fantje vodili celih 3

NOVICE

Seul proti Tokiu

SEUL - Južna Koreja zeli organizirati svetovno nogometno prvenstvo leta 2.002, za katerega se že poteguje Japonska. Predsednik iniciativnega odbora Lee Hong Koo je prepričan, da ima Južna Koreja boljše možnosti od Japoncev, ki se niso uvrstili v sklepno fazo blizajočega se SP v ZDA. Pricakovanja Južne Koreje so (za zdaj) v nasprotju z usmeritvijo mednarodne nogometne zveze. Predsednik FIFA Joao Havelange je septembra lani izjavil, da ima Japonska vse pogoje, da organizira svetovno prvenstvo, marca letos pa bo delegacija FIFA odšla na Japonsko na pregled objektov. Vrh vsega so se v vrhu svetovne nogometne zveze v primeru Južne Koreje bolj ogrevali za skupno kandidaturo med Seulom in Pyong Jangom. Havelange je vsekakor že večkrat poudaril, da SP leta 2.002 »mora biti v Aziji«.

Effenberg hoče v Madrid

»Želim igrati pri Real Madridu. Prihodnje leto bo to mostvo treniral Heynckess, s katerim se moj menažer že pogovarja«, pravi tujec Fiorentine Effenberg, ki se v Italiji sploh ne počuti dobro. Bajе mu je predsednik toskanskega kluba Vittorio Cecchi Gori obljubil, da mu bo dal izpisnico, če bo Fiorentina napredovala v A ligo.

Becker dobil sina

MÜNCHEN - Soproga teniskega zvezdnika Borisa Beckerja Barbara Feltus je včeraj dopoldan rodila sina. Porod je potekal brez težav, mali Becker pa je ob prihodu na svet tehtal 3500 gramov.

Intrum Justitia se bliža Winstonu

SOUTHAMPTON - Na tretji etapi jadrane regate okoli sveta Whitbread je evropska jadrnica Intrum Justitia pod vodstvom Lawrieja Smitha iz petega mesta prisla na tretje in tako razliko med vodcem ameriskim W-60 Winstonom s 150 milj zmanjšala na 14 milj. Na tretjem mestu je novozelandska Yamaha, četrty pa japonski Tokio. V razredu maxi sta se novozelandski Endeavour in francoski La Poste oddaljila od švicarskega Merit Cupa, ki je zaradi taktične napake Piera Fehlmannja zaostal. Ostanek flote, ki pluje kakih 300 do 400 milj zadaj, pa se prebija skozi vihar, veter pa dosega hitrosti do 60 vozlov. Urugvajski maxi Uruguay Natural je moral zaradi poškodb krmila odpluti proti Hobartu. (M. J.)

Slovaki hočejo olimpijske igre

BRATISLAVA - Predsednik slovaskega olimpijskega komiteja Vladimir Cernusak je naznanil, da nameravajo Slovaki kandidirati za organizacijo zimskih olimpijskih iger leta 2002, ki naj bi potekale v Visokih Tatrah, dobiček pa bi porabili za zascito narave. Jan Magac, zupan Poprada, je dejal, da bi se Slovaki na ta način znebili manjvrednostnega kompleksa.

Boston lovi mesto v končnici

NEW YORK - V amerisko-kanadski profesionalni hokejski ligi so v ponedeljek Boston Bruins doma premagali Hartford s 5:3, San Jose - prav tako doma - Calgary s 3:2, Washington pa je izgubil na gostovanju v Montrealu s 3:1. Zadnjeuvrščeni mostvi v Atlantski diviziji, New York Islanders in Tampa Bay Lightning, sta igrali doma in izgubili. Otocani s Florido z 1:2, Tampa Bay pa z Detroitom s 3:6. (M. J.)

VELESLALOM ZA SP V CRANS MONTANI / ZA ZMAGOVALCEM THORSENOM ZAOSTAL LE 10 STOTINK

Mitja Kunc za las ob svojo prvo zmago

Jan Einar Thorsen je včeraj dosegel svojo prvo veleslalomsko zmago (AP)

KOLESTARSTVO / REKORD V ENOURNI VOŽNJI

Moser bo še enkrat poskusil

Po dveh neuspehih v Mehiki, tokrat še poskus v Evropi

MEXICO CITY - Italijanski kolesar Francesco Moser odhaja iz Mehike, vendar pa se ni opustil ideje, da bi se enkrat poskusil zrusiti svetovni rekord Britanca Chrisa Boardmana, ki je 23. julija lani v eni uri prevozil 52 kilometrov in 270 metrov. Do Moserjevega tretjega naskoka na svetovni rekord naj bi tokrat prišlo v Stuttgartu, potem ko bodo doma natančno preverili pripravljenost z zdaj že 43-letnega kolesarja.

Moser je po neuspelem sobotnem poskusu, ko pa je s prevoženimi 51, 840 km postavil drugi dosežek vseh časov, včeraj v mehiki prestolnici še enkrat poskusil, toda poskus je trajal le približno 10 minut. Na dirkališču je pihal se močnejši veter kot v soboto, zato so včerajšnji start za nekaj ca-

sa odložili. Potem je Moser končno le startal in začetek je kar dobro obetal. Tako na 5 kot na 10 kilometrov je bil italijanski kolesar v prednosti v primerjavi z rekordnim dosežkom Boardmana in vsak krog je prevozil pod 23 sekundami. Toda kmalu zatem je začel voziti precej počasneje, v 28. krogu pa se je dvignil in prekinil poskus. Njegov komentar je bil zelo kratek: »Veter je bil premočan, tako da ritma za svetovni rekord nisem bil sposoben držati in je bilo najpametneje, da odneham. V Mehiki ne morem večno ostati in zato je najbolje, da vsi skupaj odidemo domov, kjer se bom po vseh potrebnih poskusih in testih odločil za morebitni tretji naskok na svetovni rekord.«

CRANS MONTANA - Mitja Kunc je včeraj v veleslalomu za svetovni pokal v Crans Montani le za las ostal brez svoje prve zmage. Za novo veliko slavlje slovenskega smučanja je bil namreč v dveh voznjah za 10 stotink sekunde prepočasen in je osvojil drugo mesto za Norvežanom Janom Einarjem Thorsenom. Seveda predstavlja tudi drugo mesto izreden uspeh, istocasno pa tudi potrjuje, da dosedanjí Kuncovi rezultati niso bili slučajni. Kunc je bil po prvem teku četrty, vodil pa je Avstrijec Salzgeber pred Thorsenom in Kjusom. Toda razlike v prvi četverici so bile minimalne.

Salzgeber je v drugi voznji smučal bolj rezervirano in izgubil vso prednost, ki jo je imel pred Thorsenom, zaostal pa je tudi za Kuncem, ki je tudi drugo progo presmučal izvrstno. Precej slabši je bil Kjus, ki je s tretjega mesta padel na enajsto.

V drugem teku je bil najhitrejši Italijan Alberto Tomba, ki se je z enajstega mesta prebil na četrto, kaj več pa zaradi velikanskega zaostanka po prvem teku ni zmoget.

Mitja Kunc, ki je včeraj prvič stopil na zmagovalne stopnice, je bil po tekmi izredno zadovoljen. »Vedel sem, da sem v dobri formi, toda po prvi voznji sem bil kar nekoliko nervozen. Zavedal sem se, da lahko močno popravim svoj položaj in zato sem se odločil, da vozim na vso moč, kar se mi je tudi obrestovalo,« je zado-

voljno razlagal slovenski smučar.

Vrstni res veleslalom:

1. Jan Einar Thorsen (Nor) 2:32, 83 (1:16, 88+1:15, 95); 2. Mitja Kunc (Slo) 2:32, 93 (1:17, 02+1:15, 91); 3. Rainer Salzgeber (Avt) 2:33, 44 (1:16, 78+1:16, 66); 4. Alberto Tomba (Ita) 2:33, 73 (1:18, 22+1:15, 51); 5. Kjetil Andre Aamodt (Nor) 2:33, 80 (1:17, 80+1:16, 00); 6. Bernhard Gstrein (Avt) 2:33, 85 (1:17, 76+1:16, 09); 7. Steve Locher (Svi) 2:34, 05 (1:17, 58+1, 16:47); 8. Marc Girardelli (Luks) 2:34, 19 (1:17, 83+1:16, 36); 9. Franck Piccard (Fra) 2:34, 25 (1:18, 36+1:15, 89); 10. Günther Mader (Avt) 2:34, 34 (1:17, 56+1:16, 78); 11. Lasse Kjus (Nor) 2:34, 40 (1:17, 01+1:17, 19); 12. Fredrik Nyberg (Sve) 2:34, 58 (1:18, 25+1:16, 33); 13. Christian Mayer (Avt) 2:34, 94 (1:17, 78+1; 17, 16); 14. Michael Von Grünigen (Svi) 2:35, 14 (1:18, 42+1:16, 72); 15. Urs Kälin (Pvi) 2:35, 28 (1:19, 08+1:16, 20).

Svetovni pokal - veleslalom: 1. Aamodt (Nor) 362 tock, 2. Mayer (Avt) 336, 3. Piccard (Fra) 314, 4. Nyberg (Sve) 284, 5. Locher (Svi) in Von Grünigen (Svi) 280.

Svetovni pokal, skupni vrstni red: 1. Aamodt (Nor) 832 tock, 2. Mader (Avt) 652, 3. Tomba (Ita) 564, 4. Girardelli (Luk) 523, 5. Stangassinger (Avt) 405, 6. Gstrein (Avt) 374, 7. Mayer (Avt) 373, 8. Kosir (Slo) 351, 9. Von Grünigen (Svi) 350, 10. Thorsen (Nor) 348.

TENIS / ODPRTO PRVENSTVO AVSTRALIJE ZA MOŠKE IN ŽENSKE

Washington pokopal Michaela Sticha

Tudi Petr Korda se odpravlja domov

V prvem kolu se je poslovila tudi edina slovenska predstavnica Tina Križan

MELBOURNE - Zaključni dan tekmovalj v prvem krogu »Australian Open« je prinesel dva izjemno presenetljiva izida. Izpadel je Petr Korda, ki ga je dobesedno zmel mladi švedski tenisač Enquist, glavno presenečenje dneva pa je izločitev drugega nosilca turnirja, Nemca Michaela Sticha. Stich je moral po starih setih priznati premoc Americana Malivaia Washingtona (23. na ATP lestvici).

Samo srečanje Washington - Stich je bilo bolj podobno mali teniški šoli, kot pa pravi igri na enem izmed najpomembnejših turnirjev. Stich se je že v začetku pustil presenetiti v tie-breaku prvega seta, ko je zagrešil celo serijo neverjetnih napak. Temnopolti American (na sliki AP) je postopoma prevzel pobudo ter v drugem setu suvereno obvladal Sticha, v tretjem je vodil že 3:1 in kazalo je že, da je srečanje že končano. Toda Stich je še zmoget dovolj moči, da je dobil tretji set. Takrat so vsi pričakovali preobrat, toda že v začetku četrtega seta je American spet prevzel pobudo ter povedel s 3:1 zahvaljujoč breaku, ko je dvakrat zaporedoma z dvema odličnima povratnima zogičama onemogočil Stichov odgovor. Vidno utrujeni Stich ni bil več sposoben za preobrat. Zadnji set je Washington dobil s 6:2, srečanje se je končalo po treh urah in 38 minutah igre. »Zelo sem razočaran, danes nisem bil popolnoma skoncentriran na igro. Počutil sem se utrujenega, odsotnega, verjetno sem preveč nastopal v zaključku prejšnje sezone in zato nisem najbolj spocit. Življenje gre naprej, zaradi

ene izgubljene tekme se ne bo podrl svet. Kmalu bom spet imel priloznost, da spodnesem Samprasa s prvega mesta«, je povedal Michael Stich.

Drugi presenetljivi izid je eliminacija osmega nosilca, Ceha Petra Korde, ki je v Enquistu našel dostojnega nasprotnika. Enquist je skozi celoten potek srečanja stalno igral bolje in brez večjih napak. Sved je bil z 18. leti svetovni mladinski viceprvak, igra pa na podoben način kot rojak Wilander. Nase je opozoril v prvem kolu lanskega US Opena, ko je v prvem kolu izločil Agassija.

Volkov je brez težav v treh setih ugnal domačega idola Masurja, Edberg ni imel nobenih težav proti Javierju Sanchezu, Avstrijec Muster pa tudi ni imel večjih težav z Americanom Weissom.

V drugem kolu bo Goran Ivanisevič igral proti Stoltenbergu, Sampras proti Kafelnikovu, sodeč po prvem kolu pa bo zelo težaven posel imel Jim Courier proti nevarnemu južnoafričanu Ondruski.

V ženskem delu se je na zalost končal nastop 19-letne Mariborčanke Tine Križan, ki se je odlično upirala Americanki Fendick, 23. na lestvici ter veteranki ženskega profesionalnega tenisa. Skozi celotno srečanje je bila popolnoma enakovredna izkušeni Americanki, toda prav neizkušenosť je bila poglaviti vzrok za neuspeh Križanove, za katero je to bil sploh prvi nastop na Grand Slam turnirjih. Kot obliž na nesrečen poraz se bo Tina lahko pot-

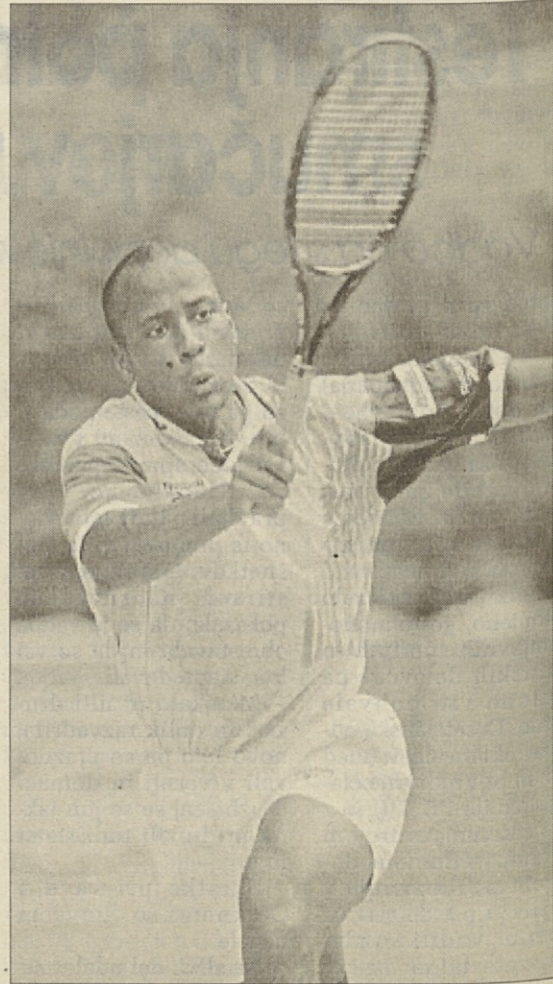
lazila z denarnim izkupickom: zaslužila je 11.400 dolarjev. 4.400 dolarjev je dobila za uspešen nastop v kvalifikacijah, 7.000 dolarjev pa za današnji poraz, kar niti ni slab izkupicek za novopečeno tenisko profesionalko.

POMEMBNEJŠI IZIDI 2. DNE

Moski, 1. kolo: Enqvist (Sve) - Korda (Ces, 8) 6:3, 6:4, 7:6 (7:2); Ferreira (Jaf) - Meligeni (Bra) 6:4, 6:3, 7:6 (10:8); Volkov (Rus) Masur (Avs) 6:4, 6:4, 6:2; Morgan (Avs) - Cesnokov (Rus) 6:3, 6:7 (7:9), 7:6 (7:5), 4:6, 6:4; Antonitsch (Avt) - Matsuoka (Jap) 4:6, 7:6 (7:4), 7:6 (7:2), 6:4; Gustafsson (Sve, 10) - Smith (Bah) 3:6, 7:5, 6:2, 2:6, 6:2; Edberg (Sve, 4) J. Sanchez (Spa) 6:3, 6:0, 6:3; Martin (Zda, 9) - Yzaga (Per) 6:3, 7:6 (7:3), 6:2; Boetsch (Fra, 16) - Blake (Zda) 6:2, 6:4, 6:0; Muster (Avt, 6) - Weiss (Zda) 6:3, 6:3, 6:3; Washington (Zda) - Stich (Nem, 2) 7:6 (7:4), 6:3, 3:6, 6:2; Fromberg (Avs) - P. McEnroe (Zda) 1:6 7:6 (7:4) 6:3 6:4.

Ženske, 1. kolo: Fendik (Zda) - Križan (Slo) 6:4, 6:4; Date (Jap, 10) - Rinaldi (Zda) 6:1, 6; Sanchez (Spa, 2) - Habsudova (Slv) 6:1, 6:3; MY Fernandez (Zda, 6) - Hakamy (Zda) 6:4, 6:3; Martinez (Spa, 3) - Zvereva (Blr) 5:7, 6:4, 6:3; Novotna (Ces, 5) - Fang Li (Kit) 6:1, 6:3; Sabatini (Arg) - Rottier (Niz) 7:6 (7:3), 6:3; Pierce (Fra, 9) - Baudone (Ita) 6:2 6:1.

LEO BASSI/FREEPRESS

gospodarstvo in finance

REVŠČINA / DRUGO POROČILO CNEL O PORAZDELITVI DOHODKOV V ITALIJI

Na vsakih sto družin jih je osem na robu preživetja

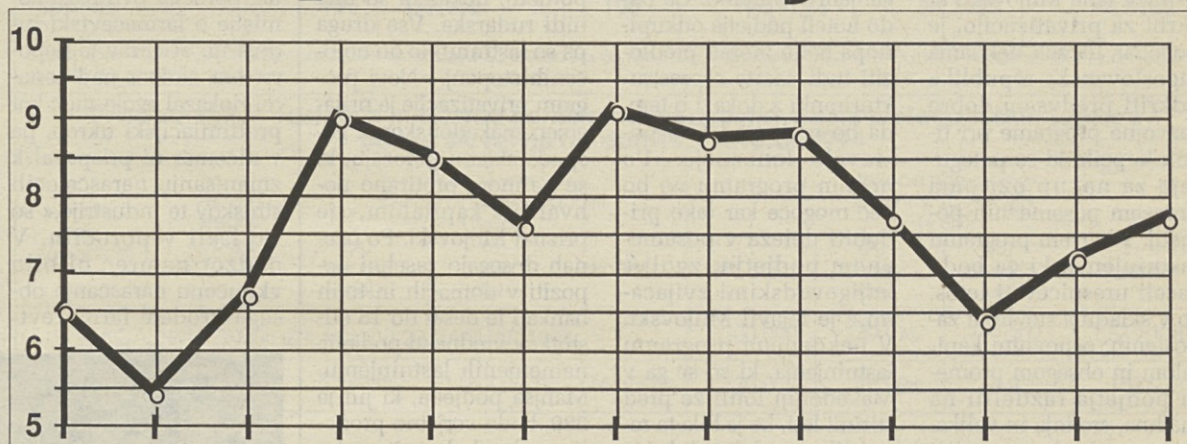
RIM - Revščina na pohodu: takole bi lahko naslovili drugo poročilo državnega organizma za gospodarstvo in delo Cnel o porazdelitvi dohodkov v Italiji, ki ga je predstavil včeraj novinarjem njegov predsednik Giuseppe De Rita, ob katerem so sedeli predsednik zavoda Iri Romano Prodi, ekonomist Renato Brunetta in odgovorni za gospodarska vprašanja pri Cgil Stefano Patriarca.

V letih 1992-93 je bilo

približno 1, 6 milijona triclanskih družin (okoli 7, 7 odstotka vseh) na robu preživetja - njihova povprečna letna poraba je znasla 13 milijonov lir! Dolg korak nazaj, torej. Taksna socialna neenakost je bila namreč zaznavna že sredi osemdesetih let, ko je živel v hudi revščini devet družin na vsakih sto, pozneje - leta 1991 - so se razmere precej zboljšale, saj se je razmerje ustalilo pri 6, 4 odstotka siromasnih

družin, spet pa so se poslabšale v zadnjih dveh letih, ki jih označujeta konjunkturalna kriza in naraščanje brezposelnosti. To dokazuje, da splosne smernice vladne politike na družbeno-gospodarskem področju ne upoštevajo dovolj načela o socialnem ravnovesju, kakor je poudaril predsednik Cnela De Rita.

Pojav je toliko bolj zaskrbljujoč, ker je prišel po drugem italijanskem gospodarskem čudežu, kot so ekonomisti nazvali vsestranski razcvet v prejšnjem desetletju: namesto da bi se pahljaca med vsedravnim povprečjem in najrevnejšimi sloji takrat zozila, se je se raztegnila. Ne samo, družine, ki so na robu biološkega preživetja, celo tvegajo, da se jim življenjske razmere v zdajšnjem obdobju »resanacije« se dodatno poslabšajo. Strokovnjaki Cnela napovedujejo, da se bo v letih 1994-96 stvilo družin, ki jih bo pestila najhujša revščina, povečalo za kaksnih 20.000, kar pomeni nekako 50.000 oseb. To stanje pripisujejo predvsem velikanskemu javnemu dolgu, ki je že kot tak »vir neenakosti in krivice«, sicer pa omenjajo tudi delo na črno, s katerim se ubada ta čas okrog 3 milijone ljudi.

Indeks revščine v Italiji od leta 1981 do danes (v odstotkih)

Po napovedi o volitvah ponovna okrepitev lire nasproti dolarju in marki

RIM - Na mednarodnih denarnih borzih je bilo zaznati tudi včeraj marčni piš, ki naznanja volitve, saj se je lira spet malce okrepila. Vrednost ameriškega dolarja je padla na 1.700 lir proti 1.704 predvčerajšnjim in 1.711 v petek, ko datum volitev se ni bil znan, za nemško marko pa je bilo treba odsteti 970 lir proti 970 v ponedeljek in 976 v petek. Nazadovali so tudi francoski frank (s predvčerajšnjih 286, 5 na 286, 1 lire včeraj), funt sterling (z 2.544 na 2.542), nizozemski florint (z 868 na 866) in evropska denarna enota ecu (s 1.887 na 1.885). Pač pa sta bila se zmeraj močna švicarski frank, ki je veljal včeraj 1.155 lir proti 1.152 v ponedeljek, in jen, ki je bil vreden 15, 3 lire.

Dolar se je v Tokiu oslabil (111, 05 jena), v Frankfurtu se mu kotacija ni bistveno premaknila (1, 7532 marke), v New Yorku je napredoval (1.705 lir), a v Moskvi se je povzpел do viska 1.504 rubljev.

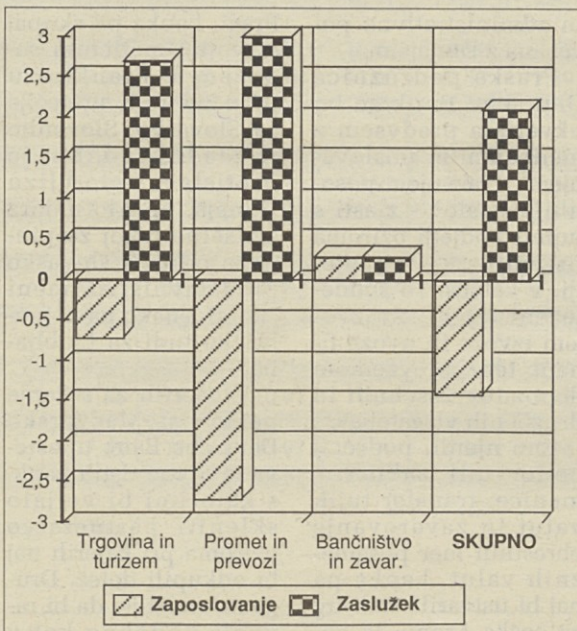
RIM / PODATKI ZAVODA ISTAT

Manj zaposlenih v storitvah

RIM - Zaposlovanje v storitvenem sektorju nenehno upada. V septembru 1993 se je stvilo zaposlenih, v primerjavi z avgustom, zmanjšalo za 0, 4 odstotka in kar za 1, 1 odstotka v primerjavi s septembrom prejšnjega leta. Podatke je objavil Zavod za statistiko Istat in iz teh stvilk je razvidno, da se je rahlo povečalo število zaposlenih samo v bančništvu in zavarovalništvu.

Zanimivo pa je, da so se v istem obdobju znatno povečali zaslužki v terciarnem sektorju: skupno kar za 2, 1 odstotka, medtem ko se je v letu dni stvilo uslužbencev zmanjšalo za 1, 4 odstotka.

Pri zmanjšanju števila zaposlenih je pomemben podatek, da zadeva zmanjšanje števila zaposlenih predvsem mezdne delavce, medtem ko je število uradnikov ostalo skoraj nespremenjeno. Zmanjšalo se je tudi število delovnih ur na vsakega uslužbenca.

Spremembe v terciarnem sektorju: kako se je v prvih devetih mesecih leta 1993 zmanjšala zaposlenost in kako so se povečali zaslužki

OB ROBU SEDANJE KRIZE

Fiat brez prave razvojne strategije

ELIO FORNAZARIC

Dejstvo, da so se tristranska pogajanja med Fiatom, vlado in sindikalnimi organizacijami glede izvajanja Agnelličevega načrta za skrčenje delovne sile, zaposlene v obratih Fiat Auto (skupno gre za presežek okrog 11.000 ljudi, med katerimi je tudi nekaj nad 5.000 uradnikov), po vrsti neuspešnih sestankov konec preteklega tedna razbila, bo prav gotovo imelo daljnosežne posledice za vse kategorije delavcev v Italiji, saj gre v tem primeru za osvojitve (ali ne) neke filozofije glede reševanja problemov zaposlenosti v državi. Medtem, ko se namreč druge zahodne države lotevajo tega perečega vprašanja tudi na podlagi načela socialne solidarnosti (tako na primer Nemčija, z nekaterimi pridržki pa tudi Francija), prevladuje v Italiji, predvsem na strani delodajalcev, gola gospodarska računica.

In tako, medtem ko uvaja nemški koncern Volkswagen stidnevi delovni teden, da bi ne pognal na cesto svojih presežnih delavcev, vztraja italijanski Fiat pri starem konceptu, da je treba v kritičnih obdobjih presežno delovno silo pač odpustiti, oziroma izključiti iz proizvodnje s pomočjo tako imenovanih socialnih blazilcev (redne in večletne dopolnilne blagajne, mobilnosti in podobno).

Tokrat gre za obsežen poseg: pri Fiatu, največjem zasebnem industrijskem koncernu v Italiji, je kot receno zaposlenih 11.000 ljudi več, kot jih potrebuje zaradi krize zreduciran proizvodni program. Večinoma gre za delavce, prvič v sindikalni zgodovini grupe pa so zdaj na spisku »nepotrebnih« tudi številni uradniki. Največ jih je zaposlenih v Piemontu, prizadete pa so tudi nekatere dežele v Srednji in Južni Italiji, kjer ima Fiat kakih 200.000 ljudi, napovedana krčenja proizvodnje pa naj bi to število zmanjšalo za 30 do 40%.

Načrt za izločitev presežne delovne sile, ki ga je predložilo vod-

stvo koncerna, predvideva skrčenje proizvodnje v vseh obratih, nekatere dejavnosti pa naj bi sčasoma povsem izpadle. Tako naj bi proizvodnja vozil Alfa Romeo trajala se dve ali tri leta, nakar naj bi prizadeti obrati presli na izdelovanje novih avtomobilov na električni pogon. Ob tem se postavlja vprašanje, kaj je bilo sploh treba Fiatu, da prevzame znamko Alfa Romeo. Očitno mu je slo le za to, da prepreči vstop Forda na italijansko avtomobilsko tržišče. Sploh se Fiat od vsega začetka vede kot monopolist, ki ne trpi konkurence drugih proizvajalcev. Značilen je v tem pogledu boj, ki ga Fiat vodi proti uvozu japonskih vozil v Evropo in Italijo. Gianni Agnelli se na mednarodnih kongresih sicer proglasa za pristasa odprtega trznega gospodarstva, v Rimu in v Bruslju pa njegovi zastopniki stalno poudarjajo nujnost postavljanja novih pregrad za začetek vora »rumenih vozil« v skladu z načeli najcistejšega protekcionizma.

In dejansko je vprašanje konkurenčnosti japonskih in drugih tujih vozil povsem odsono v najnovejših Fiatovih načrtih. S tem, da je koncern pred kratkim postavil na tržišče nov avtomobil »Punto«, naj bi bilo to vprašanje za Fiat spet za nekaj časa postavljeno ad acta. Odkar je odstopil Ghidella, je tu-

rinski koncern na tem področju začel zaostajati za drugimi evropskimi in izvenevropskimi proizvajalci. In vendar bi bilo mogoče s primerno tržno strategijo marsikaj doseči na področju konkurenčnosti. Zakaj pa kupujejo Italijani avtomobile japonskega izvora? Ker jih privlači model (pomislimo samo na terence, glede katerih je Fiat v zadnjih letih skoraj povsem odpovedal), ker gre v večini primerov za zanesljiva vozila, ker so njihove cene zmerne, ker so dobavni pogoji ugodni in ker kakovost vgrajenih materialov zanjšuje potrebo po »servisu« na minimum.

Namesto, da bi se ukvarjali s temi problemi, pa se pri Fiatu rajši posvečajo finančnim operacijam mednarodnega obsega. Vsak teden lahko beremo, da je Fiat kupil novo družbo v Franciji, pristopil k finančni družbi v Belgiji, razširil svojo poslovno mrežo v tej ali oni vzhodnoevropski državi, itd. Njegova temeljna industrijska dejavnost se sorazmerno postopoma zmanjšuje, hkrati s tem pa se prav tako postopoma seli na jug države, kjer so proizvodni stroški za 20% nižji. Ob takšni podjetniški strategiji je le malo verjetnosti, da bi se tristranska pogajanja s sindikati in vlado lahko zaključila brez večjih zrtv na področju splosne zaposlenosti v Italiji.

Na sliki Fiat Punto.

MAKEDONIJA / LASTNINJENJE DRŽAVNIH PODJETIJ

Kupci morajo prinesiti program

Agencija bo prodala 1500 podjetij

SKOPJE - V okviru makedonskega programa privatizacije bodo prodali več kot 1500 podjetij, ki so bila doslej v državni lasti, so v ponedeljek sporočili predstavniki vlade. Makedonski minister brez listnice Jane Miljevski, ki skrbi za privatizacijo, je povedal, da želi nekdanja jugoslovanska republika odkriti predvsem dobre razvojne programe pri tistih kupcih, ki se potegujejo za nakup oziroma prevzem posameznih podjetij. V novem programu lastninjenja, ki ga bodo začeli uresničevati letos, so v skladu s številom zaposlenih, osnovnim kapitalom in obsegom prometa podjetja razdelili na majhna, srednja in velika. Kupcem bodo ponudili 51-odstotne deleže v 450 srednje velikih in 125 ve-

likih podjetjih, ki so bila doslej v državni lasti. Kupci bodo morali plačati deset do 20 odstotkov cene, odvisno od velikosti podjetja, preostanek pa bodo morali zagotoviti v petih letih, in sicer z vlaganjem v opremo. Če bodo hoteli podjetja odkupiti, pa bodo morali predložiti tudi načrte o prestrukturiranju z dokazi o tem, da bo podjetje lahko poslovalo donosneje. »Po novem programu ne bo več mogoče kar tako pridobiti deleža v posameznem podjetju, zgolj s knjigovodskimi zvijačami,« je izjavil Miljevski. V nekdanjem programu lastninjenja, ki so se ga v Makedoniji lotili že pred štirimi leti, ko je bila ta republika se del nekdanje Jugoslavije, so v več kot 500 državnih podjetjih

zaposlenim ponudili v odkup del delnic. V nekaterih primerih so se zaposleni dokopali do delnic zgolj s pomočjo knjigovodskih operacij, ne da bi zanje karkoli plačali. Takrat so prodali le deset podjetij, nekatera so bila tudi rudarska. Vsa druga pa so lastnili le do določenih stopenj. »Novi program privatizacije je prilagojen makedonskemu gospodarskemu položaju, ki se ne more pretirano pohvaliti s kapitalom,« je priznal Miljevski. Po ocenah dosegajo zasebni depoziti v domačih in tujih bankah le deset do 15 odstotkov vrednosti podjetij, namenjenih lastninjenju. Manjša podjetja, ki jih je 880, bodo verjetno prodali na dražbah, potem ko bo določena njihova vrednost. Če bodo tisti, ki so v njih zdaj zaposleni, ponudili vsaj tolikšno vsoto, kolikor bo znašala najvišja ponudba, bodo lahko podjetje odkupili sami. V skladu z zakonom o lastninjenju, ki so ga sprejeli pred sedmimi meseci, bodo v kratkem ustanovili tudi agencijo za privatizacijo, ki bo prevzela upravljanje in vodila prodajo tistih podjetij, ki sta jih zajela oba programa lastninjenja. »Vseh 500 podjetij, vključenih v stari program, bomo se enkrat preiskali in skusali ugotoviti, kolikšen del je bil prodan zaposlenim. V nekaterih primerih gre le za deset odstotkov, v drugih za 60,« je povedal Miljevski. Najdonosnejša podjetja, namenjena lastninjenju, so v tobačni, tekstilni, kovinski in živilski industriji.

(Reuter)

FARMACEVTSKA INDUSTRIJA / POROČILO EVROPSKE KOMISIJE

Evropa ima v trgovini z zdravili velik presežek

Družbe si premalo prizadevajo za znižanje stroškov

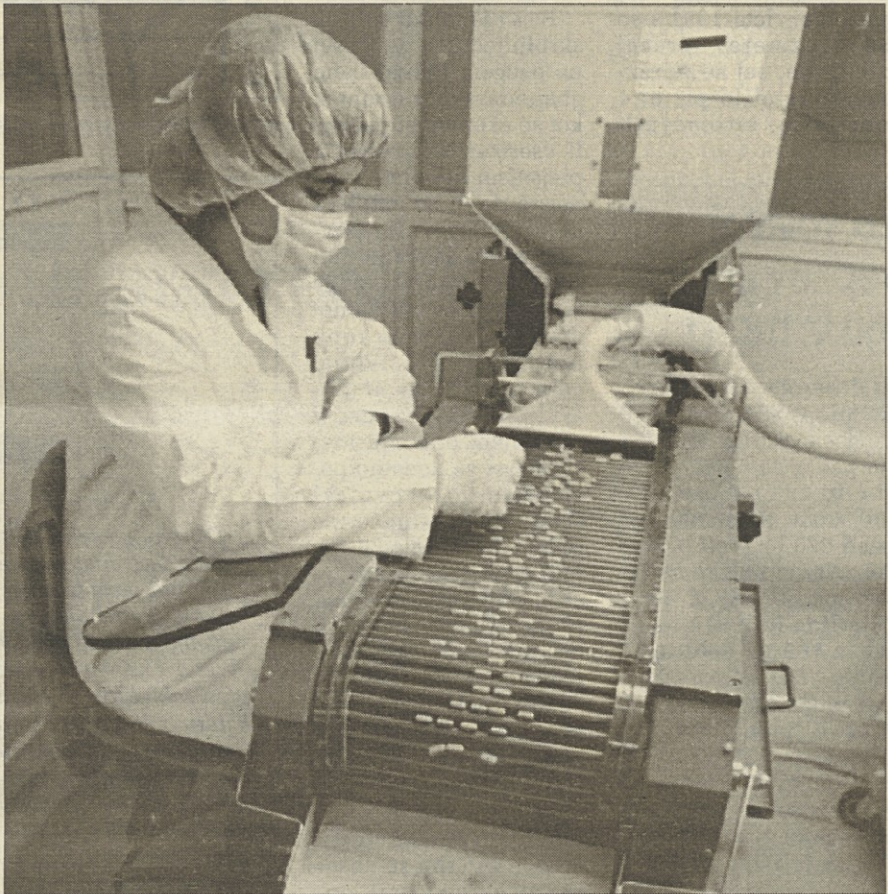
BRUSELJ - Vlade Evropske unije se bodo morale odločiti za neposreden nadzor nad cenami zdravil in poiskati učinkovitejša načina za brzdaje zdravstvenih stroškov, ugotavlja osnutek poročila Evropske komisije o farmacevtski industriji. »Ceprav je neposreden nadzor nad cenami dokazal svojo moč kot protiinflacijski ukrep, pa v ničemer ni prispeval k zmanjšanju naraščajočih stroškov te industrije,« so zapisali v poročilu. V nadzor namrec ni bilo vključeno naraščanje obsega prodaje farmacev-

tskih izdelkov, kar pomeni, da so se stroški na posameznega prebivalca povečali. S tem naj bi se zmanjšala konkurenčnost, saj posamezne družbe ne cutijo nobene odgovornosti za svoje odločitve, ugotavlja osnutek poročila. Osnutek, ki ga je pripravil evropski komisar za industrijo Martin Bangemann in o katerem bo v prihodnjih tednih razpravljala celotna Komisija, kot alternativo predlaga brzdaje državnih refundacij za proizvodnjo zdravil in uporabo cenejših, »generičnih« zdravil. Poročilo tudi ugotavlja, da

se cene zdravil v posameznih državah močno razlikujejo, tako pa je tudi s subvencioniranjem. To preperečuje trgovino med posameznimi državami znotraj enotnega trga EU. Poročilo se povsem zaveda, da sme Komisija posameznim državam, ki imajo v rokah skarje in plačnino, torej tudi zakonodajo na tem področju, le priporočiti posamezne spremembe. Poročilo tudi navaja, da Komite EU prav zdaj proučuje pritožbe vlad posameznih držav zaradi previsoko nastavljenih cen novih zdravil, ki so na trgu brez konku-

rence. Zahtevajo tudi posebne ukrepe, ki naj bi to preprečili. Pravila o konkurenčnosti EU, ki jih Danska navaja v svoji pritožbi na previsoke cene britanskega Glaxo Holdings Ltd., utegne na tem področju odigrati le omejeno vlogo, ugotavlja poročilo. Poročilo proučuje tudi vrsto dejavnikov, ki evropsko farmacevtsko industrijo ze zdaj silijo k prestrukturiranju, vključno z naraščajočimi stroški za raziskave in razvoj, mednarodno teznjo po večjem osredotočanju kapitala in finančnimi težavami, v katerih so se znašli posamezni sistemi zdravstvenega zavarovanja. Hkrati poročilo ugotavlja, da v Evropi prav farmacevtska industrija dosega najboljše rezultate na področju visoke tehnologije, saj je imela Evropska unija pri trgovanju s farmacevtskimi izdelki več kot pet milijard dolarjev presežka. Vseeno pa so posamezne farmacevtske družbe, ki jih je državni nadzor prizadel na domačem trgu, tudi zrtev prodajnih marž, ki stagnirajo. Poleg tega imajo manjše in srednje farmacevtske družbe v primerjavi z ameriskimi in japonskimi vse manj inovativno vlogo na področju genetskega inženiringa, so zapisali v poročilu. Farmacevtska industrija v Evropi se sooča tudi z vprašanjem svoje zunanje podobe, zaradi česar bi morala izboljšati svoje odnose s predstavniki celotnega področja zdravstva, politiki in predvsem tistimi, ki zdravila kupujejo in potrebujejo, ugotavlja poročilo.

(Reuter)

Evropska farmacevtska industrija ima visoko razvito tehnologijo (Foto: S. Ž.)

Proizvajalci alkohola pišejo Ballardurju

PARIZ - Največji francoski proizvajalci alkoholnih pijač so premieru Edouardu Ballardurju poslali protestno pismo, v katerem nasprotujejo dosledni uveljavitvi zakona, ki prepoveduje oglaševanje alkoholnih pijač na javnih mestih. »Predlagano prepoved oglaševanja bi lahko sprejeli le, če bi slo za zares oprijemljive zdravstvene koristi,« je zapisala zveza proizvajalcev alkoholnih pijač, ki se zavzema za večjo zdravstveno vzgojo. Zvezo Enterprise & Prevention skrbi poročilo, da vlada pripravlja odlok o prepovedi oglaševanja alkoholnih pijač v vseh stotih francoskih departmajih, ki proizvajajo vino in alkoholne pijače, izjema je le trideset departmajev te države, je povedal predsednik te skupine Thierry Mantoux. Po njegovem ta predlog izključuje glavna mesta. »Kot da bi bili oglašeni namenjeni proizvajalcem, ne kupcem,« je menil Mantoux. Kljub temu pa skupini poslancev prejšnji mesec ni uspelo prepričati parlamenta, naj se pri razlagi zakona zavzame za ohlapnejšo različico. Ministrica za zdravstvo in socialno skrbstvo Simone Veil je vztrajala, da je treba zakon uveljaviti dosledno. Alain Troqueme, predsednik francoske podružnice skupine Canadian Seagram, je prepričan, da prepoved oglaševanja lahko sproži cenovno vojno, zaradi katere se bo uživanje alkohola celo povečalo, namesto da bi se zmanjšalo. Patrick Ricard, predsednik francoske skupine Pernod Ricard, pa je prepričan, da bo ta ukrep škodoval predvsem manjšim proizvajalcem alkoholnih pijač, ki izgubijo ne bodo mogli kriti z izvozom. »Kadar imajo veliki izgubo, majhni umirajo,« je izjavil na tiskovni konferenci. Poraba alkoholnih pijač na posameznega odraslega prebivalca je v letu 1991 upadla na 17,5 litra letno, medtem ko je v 70. letih znašala se 27,9 litra letno, navajajo uradni podatki. (Reuter)

Züriško letališče je zastarelo

ZÜRICH - Če bi hotelo ostati konkurenčno in zadostiti naraščajočim zahtevam letalskega potniškega prometa, bi moralo züriško letališče v posodobitev vložiti več kot 1,35 milijarde dolarjev. Pred kratkim so se krajevne oblasti, letališko in pilotsko osebje ter predstavniki železnice dogovorili, da letališče potrebuje 30 odstotkov dodatnih parkirnih prostorov za letala, več prehodov za nadzor potnikov in dodatno opremo za odmrzovanje letal, so zapisali v skupni izjavi. Če bodo temu projektu prizgali zeleno luč, vseh izboljšav ne bodo mogli končati pred letom 2000, so ugotovili v skupni izjavi. Züriško letališče, ki je največje v Švici, se ze približuje svoji najvišji zmogljivosti, kar se pozna pri prelaganju letov, točnosti poletov in velikanski gneči v čakalnicah. Brez posodobitve letališče v prihodnje ne bo moglo več normalno opravljati svojega dela, so zapisali v skupni izjavi. »To pa bi pomenilo skrajno negativne posledice za gospodarstvo zürškega kantona in celotne Švice,« so zaključili. V finančni konstrukciji posodobitve zürškega letališča naj bi 540 milijonov dolarjev zagotovila vlada zürškega kantona, 101 milijon dolarjev Swissair, 34 milijonov dolarjev pa naj bi prispevale Švicarske železnice. Zürške mestne oblasti se bodo s prošnjo za sredstva obrnile na kantonski parlament. Prebivalci tega kantona, ki so septembra lani zavrnili predlog o siritvi letališča, pa se bodo o tem izrekli na referendumu. (Reuter)

ZAHODNE BANKE SE OZIRAJO PROTI VZHODNI EVROPI / PRIMER DEUTSCHE BANK

Poslovanje podružnice v Pragi jim bo pokazalo, ali se spleča osvajati Vzhod

Z matično banko v Frankfurtu proučujejo tudi možnosti za posle v Sloveniji

DUNAJ - Največja nemška banka Deutsche Bank proučuje možnost razširitve svojih poslov v vzhodno Evropo, potem ko je lani novembra že odprla svojo podružnico v Pragi. Stephan Handl, izvršni direktor Deutsche Bank (Austria) AG, je izjavil, da proučujejo predvsem možnosti za svoje predstavninstvo, ki naj bi ga se leto odprli v slovaški prestolnici Bratislavi in slovenski Ljubljani. Deutsche Bank bo prevzela tudi delež v Madžarski banki oziroma odprla svojo podružnico v Budimpešti, ce bodo oblasti to dovolile, je v ponedeljkovem intervjuju povedal Stephan Handl.

Avstrijske banke so se napadalo podale v vzhodno Evropo, ki jim je blizu, medtem ko so bile nemške banke kljub številnim poslom, ki so jih z neposrednimi vlaganji sklenile nemška podjetja, veliko previdnejše. Toda najmočnejša med njimi, Nemška banka, prav zdaj skrbno preiskuje, kaksne so njene možnosti na tem področju. Banka Deutsche Wien, ki so jo odprli pred štirimi leti, pri tem igra vlogo tipalke, saj je odgovorna za Češko republiko, Madžarsko, Slovaško in Slovenijo, je povedal Handl. Tako je tudi podružnica v Pragi, ki je tehnično del frankfurtske podružnice, upravno

in administrativno povezana z Dunajem. Praška podružnica Deutsche Bank se bo ukvarjala predvsem z medbančnim poslovanjem, z razvojem posojilnih poslov - zlasti s tujimi podjetji oziroma tistimi češkimi podjetji, v katerih so soudeleženi tujci - z razvojem izvoza in uvoza financ ter s prevzemom depozitov zasebnih in družbenih vlagateljev. Eno njenih področij bodo tudi zakladne menice, transfer tujih valut in zavarovanje obrestnih mer posameznih valut, banka pa naj bi ustvarila tudi trg za češko krono, je povedal Handl. Poglavitni cilj za leto 1994 je zagon poslovanja v

Pragi, banka pa skupaj s svojim matičnim sedezem v Frankfurtu proučuje tudi strategije za Slovaško, Slovenijo in Madžarsko. Ker je Bratislava zelo blizu Dunaja, bi bilo najbrž smiselno takoj za praskim odpreti slovaško predstavninstvo, meni Handl, enako pa je prepričan tudi za Ljubljano. V načrtih za sirjenje poslova na Madžarsko Deutsche Bank uposteva le ocene tistih bank, s katerimi bi veljalo skleniti partnerstvo oziroma pri katerih naj bi odkupili delež. Druga možnost je, da bi ravnali podobno kot v Pragi, vendar je to odvisno od madžarskih oblasti, ki zaenkrat ne

dovolijo odpiranja tujih bank, je dodal. Predmet bančnih storitev v Budimpešti bi bil podoben, kot je zdaj v Pragi, je se povedal Stephen Handl.

(Reuter)

SKB BANKA D.D.

MENJALNIŠKI TEČAJI						
18. januar 1994						
menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	77,25	77,60	10,87	11,00	7,80	7,94
A banka Nova Gorica	-	-	-	-	-	-
A banka Koper	-	-	-	-	-	-
Avtohiša Ljubljana*	77,35	77,50	10,95	11,00	7,80	7,90
Azur Grosuplje	77,40	77,60	10,95	11,05	7,80	7,98
Bund Ljubljana	77,10	77,60	10,80	11,00	7,70	7,95
BTC Sezana	76,85	77,40	10,87	10,97	7,80	7,88
Banka Vipra Nova Gorica	77,11	77,39	10,86	10,97	7,81	7,89
Come 2 us*	77,39	77,57	10,95	11,00	7,82	7,97
Creditanstalt Nova banka LJ	77,25	77,65	10,95	11,05	7,80	7,95
Dom caffè Domžale*	77,35	77,65	10,89	11,10	7,89	7,98
Eros Ljubljana*	77,40	77,60	10,95	11,00	7,80	7,90
Eros Kranj*	77,40	77,60	10,95	11,00	7,80	7,90
Firadas Idrija	77,20	77,70	10,90	11,10	7,80	7,95
Hida	77,50	77,55	10,97	11,02	7,87	7,92
Hipotekarna banka Brežice*	77,05	77,55	10,90	11,05	7,80	7,90
Idila Sečovelje*	77,12	77,50	10,85	11,00	7,83	7,98
Ilirika Ljubljana (WTC)	77,42	77,53	10,97	11,00	7,88	7,93
Ilirika Slovenj Gradec	77,20	77,55	10,88	10,95	7,80	7,92
Ilirika Postojna	77,10	77,50	10,76	10,96	7,76	7,92
Ilirika Sezana	77,30	77,40	10,87	10,97	7,86	7,90
Ilirika Jesenice	77,32	77,59	10,89	10,98	7,81	7,89
Italdesign Nova Gorica*	77,20	77,45	10,89	10,98	7,84	7,90
Klub Slovenijales LJ	77,40	77,70	10,95	11,00	7,86	7,95
Kompas Hertz Celje*	77,25	77,55	10,94	10,99	7,80	7,90
Kompas Hertz Velenje*	77,25	77,55	10,94	10,99	7,80	7,90
Kompas Hertz Idrija*	77,30	77,60	10,94	10,99	7,80	7,90
Kompas Hertz Tolmin*	77,25	77,55	10,94	10,99	7,80	7,90
Kompas Hertz Bled*	77,25	77,55	10,94	10,99	7,80	7,90
Kompas Hertz Nova Gorica*	77,25	77,55	10,94	10,99	7,80	7,90
Kompas Hertz Maribor*	77,25	77,55	10,94	10,99	7,80	7,90
Kompas Holidays	77,35	77,35	10,95	11,00	7,80	7,95
Komercialna banka Triglav	76,98	77,98	10,85	11,05	7,75	7,95
Kreditna banka MB d.d.*	76,35	77,40	10,86	11,01	7,75	7,90
LB d.d. Ljubljana	77,38	77,78	10,95	11,06	7,83	7,99
LB splošna banka Celje	76,60	77,75	10,86	10,98	7,68	7,91
LB splošna banka Koper*	76,05	77,57	10,76	10,98	7,69	7,88
LB komercialna banka NG	76,10	77,40	10,81	11,33	7,60	7,93
LB Dolenjska banka NM	76,60	77,70	10,90	11,05	7,80	7,96
LB banka Zasavje, Trbovlje	76,50	77,50	10,88	11,03	7,65	7,97
Ljudska banka d.d. LJ	77,30	77,55	10,94	11,03	7,82	7,98
Libertas Koper*	77,10	77,50	10,86	10,96	7,79	7,91
Ma Vir	77,35	77,65	10,92	11,05	7,75	7,99
Madai Nova Gorica, Šempeter*	77,15	77,40	10,90	11,00	7,86	7,91
Media*	77,45	77,60	10,95	11,00	7,88	7,92
Moneta Invest Ljubljana	77,43	77,47	10,97	11,00	7,89	7,92
Petrol Ljubljana*	77,40	77,45	10,96	10,99	7,85	7,90
Poštna banka Slovenije*	76,12	77,45	10,65	10,98	7,60	7,86
Primaro Ljubljana*	77,40	77,49	10,95	11,05	7,90	7,99
Probanka Maribor	77,05	77,55	10,90	11,03	7,83	7,95
Pigal Solkan	77,10	77,50	10,81	10,95	7,86	7,94
Pigal Ilirska Bistrica	77,00	77,40	10,81	10,95	7,82	7,90
Pigal Kobarid	77,10	77,50	10,81	10,95	7,82	7,90
Publikum Ljubljana	77,41	77,45	10,98	11,00	7,90	7,92
Publikum Celje	77,25	77,60	10,93	10,98	7,70	7,87
Publikum Krško	76,90	77,40	10,80	11,00	7,73	7,90
Publikum Maribor	77,10	77,39	10,92	10,97	7,76	7,89
Publikum Metlika	77,15	77,60	10,85	11,00	7,70	7,90
Publikum Mozirje	77,00	77,58	10,90	11,03	7,70	7,88
Publikum Novo mesto	77,15	77,60	10,85	11,00	7,70	7,90
Publikum Tolmin	77,12	77,40	10,97	10,98	7,82	7,88
Publikum Šempeter	77,10	77,44	10,90	10,99	7,85	7,90
Publikum Šentilj	75,90	77,40	10,65	11,02	7,76	7,90
Publikum Šentjur pri Celju	77,15	77,35	10,90	10,97	7,70	7,88
Publikum Trebnje	77,25	77,64	10,90	10,98	7,78	7,90
Publikum Zalec	77,15	77,55	10,90	10,97	7,69	7,87
SKB d.d. **	76,73	76,93	10,91	10,94	7,91	7,93
Slov. hran. in posojil. Kranj	77,35	77,55	10,95	11,00	7,80	7,89
Slov. invest. banka LJ*	77,20	77,60	10,85	10,98	7,65	7,90
Slovenijaturist Ljubljana*	77,45	77,60	10,85	11,00	7,70	7,90
Slovenijaturist Maribor*	77,20	77,35	10,95	10,97	7,50	7,85
Slovenijaturist Jesenice	77,30	77,70	10,90	10,98	7,75	7,88
Shalaby Koper	77,15	77,45	10,85	10,95	7,81	7,86
Sonce Ljubljana	77,40	77,50	10,96	11,02	7,85	7,96
SZKB d.d. Ljubljana	77,30	77,49	10,90	11,00	7,83	7,98
Tentours Domžale	77,40	77,70	10,92	11,05	7,75	7,95
Tori Ljubljana	77,35	77,70	10,91	11,04	7,70	7,97
Upimo Ljubljana	77,45	77,50	10,97	10,99	7,90	7,94
UBK Ljubljana	76,00	77,50	10,85	11,03	7,60	7,93
Tečaj velja danes: * Zaračunavajo provizijo: **						

BANKA SLOVENIJE								
Tečajna lista št. 013 z dne 18. 1.1994 — Tečaji veljajo od 19. 1.1994 od 00.00 ure dalje								
				ZA DEVIZE				
država	sifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni		
Avstralija	036	avstr. dolar	1	93,7631	94,0452	94,3273		
Avstrija	040	šiling	100	1091,2246	1094,5081	1097,7916		
Belgija	056	frank	100	369,0850	370,1956	371,3062		
Kanada	124	dolar	1	102,3574	102,6654	102,9734		
Danska	208	krona	100	1979,2682	1985,2239	1991,1796		
Finska	246	marka	100	2363,9236	2371,0367	2378,1498		
Francija	250	frank	100	2262,0647	2268,8713	2275,6779		
Nemčija	280	marka	100	7670,0959	7693,1754	7716,2549		
Grčija	300	drahma	100	—	53,6984	53,8595		
Irska	372	funt	1	—	192,7910	193,3694		
Italija	380	lira	100	7,9071	7,9309	7,9547		
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	2,0000	—		
Japonska	392	jen	100	121,3793	121,7445	122,1097		
Nizozemska	528	gulden	100	6851,9268	6872,5444	6893,1620		
Norveška	578	krona	100	1786,3654	1791,7406	1797,1158		
Portugalska	620	escudo	100	76,3482	76,5779	76,8076		
Švedska	752	krona	100	1658,1214	1663,1107	1668,1000		
Švica	756	frank	100	9142,7543	9170,2651	9197,7759		
Velika Britanija	826	funt sterling	1	201,1252	201,7304	202,3356		
ZDA	840	dolar	1	134,4722	134,8768	135,2814		
Evropska unija	955	ECU	1	149,1066	149,5553	150,0040		
Španija	995	peseta	100	94,0124	94,2953	94,5782		
Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.								
Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 19. JANUAR 1994								
št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 20. JANUAR 1994:				1,300,000	749,975	769,202	1,519,178	
1		115,3808%	118,3388%	116,8598%	130,000	74,998	76,920	151,918

TEČAJ TOLARJA V TUJINI			
17. JANUAR 1994			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	9,00	10,00
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,75	9,25
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	9,00	9,50
Avstrija	Posojilnica Ločilo	9,00	9,50
Italija	Kmečka banka Gorica	12,30	12,95
Italija	Tržaška kreditna banka	12,90	13,00

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA		
18. JANUAR 1994		
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1675,00	1725,00
nemška marka	964,00	984,00
francoski frank	282,10	291,00
holandski gulden	854,70	882,00
belgijski frank	46,00	47,50
funt sterling	2506,00	2585,00
irski sterling	2390,00	2470,00
danska krona	247,00	255,00
grška drahma	6,40	7,00
kanadski dolar	1273,00	1313,00
japonski jen	15,10	15,60
švicarski frank	1140,00	1165,00
avstrijski šiling	136,10	140,50
norveška krona	222,60	229,00
švedska krona	207,00	214,00
portugalski escudo	9,50	9,85
španska pezeta	11,50	12,00
avstralski dolar	1167,00	1205,00
madžarski florint	12,00	15,00
slovenski tolar	12,40	13,00
hrvaški dinar	0,15	0,22

KMEČKA BANKA - GORICA		
18. JANUAR 1994		
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1674,00	1725,00
nemška marka	960,00	980,00
francoski frank	282,00	292,00
holandski gulden	853,00	873,00
belgijski frank	46,00	47,50
funt sterling	2505,00	2565,00
irski sterling	2390,00	2450,00
danska krona	247,00	254,00
grška drahma	6,70	7,20
kanadski dolar	1270,00	1300,00
švicarski frank	1141,00	1166,00
avstrijski šiling	135,90	140,40
slovenski tolar	12,40	12,90

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG			
17. JANUAR 1994			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.753	-
francoski frank	-	29.475	-
nizozemski gulden	-	89.318	-
belgijski frank	-	4.799	-
španska peseta	-	1.217	-
danska krona	-	25.839	-
kanadski dolar	-	1.329	-
japonski jen	-	1.577	-
švicarski frank	-	118.567	-
avstrijski šiling	-	14.229	-
italijanska lira	-	1.028	-
švedska krona	-	21.444	-

MEDPODJETNIŠKI TRG				
Tečajna lista Ljubljanske banke d.d. za obračun deviznih prilivov in odlivov podjetij				
Tečaji veljajo od 19. januarja 1994 od 00.00 ure dalje				
			ZA DEVIZE	
država	valuta	enota	nakupni	prodajni
Avstrija	šiling	100	1106,5761	1108,7101
Francija	frank	100	2293,8878	2298,3116
Nemčija	marka	100	7778,0000	7793,0000
Italija	lira	100	8,0183	8,0338
V. Britanija	funt	1	203,9547	204,3480
ZDA	dolar	1	136,3639	136,6269
Opomba: Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje glede na trenutne tečaje na trgu deviz oz. poseben dogovor.				
banka		valuta	nakupni	prodajni
Probanka Maribor		DEM	77,60	77,80
SKB Banka d.d.		DEM	77,72	77,90
Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje.				
Tečajna lista za odkup in prodajo deviz podjetij				
Tečaj velja dne 12. januarja 1994 od 00.00 do 24. ure				
banka		valuta	nakupni	prodajni
Creditanstalt - Nova banka		DEM	77,60	77,80
Bank Austria		DEM	77,60	77,80
UBK banka		DEM	77,60	77,83
SZKB		DEM	77,65	77,85
Devizni tečaji za USD, ATS, LIT in CHF so določeni na podlagi srednjih tečajev po trenutno veljavni tečajnici Banke Slovenije, pri drugih valutah pa je razmerje Banke Slovenije povečano oziroma zmanjšano za 0,25-odstotne točke. Tečaji veljajo za odkup prilivov in prodajo deviz do ECU = 30.000 na dan. Pri večjih prilivih in nakupih se tečaj določi v sporazumu.				
* Banka, ki objavlja tečaje, se zavezuje kupovati in prodajati tujo valuto po objavljenem tečaju in v skladu s tekstom, ki dopolnjuje pogoje nakupa ali prodaje.				

TAJSKA

Oaza gostoljubja v Indokini (4)

Senca seksualnega turizma še visi nad deželo

Današnje turistično geslo govori o deželi večnega poletja, deželi naravnih lepote in prijaznih ljudi. Kljub poskusu, da se dežela prikaže v drugačni luči, pa je seksualni turizem še vedno živ. Bangkok je poln diskotek, restavracij, barov, maserskih salonov... Najbolj poznani, tisti po okusu zahodnih turistov in njihovih žepov, se nahajajo v majhni ulici Patpong, ki med seboj povezuje aveniji Surawong in Silom. Uspavana trgovina z ženskimi mesom zazivi v soju neonskih luči, ko na mesto pade noč. V nekaterih lokalih lahko radovednež non-stop spozna, kaj vse je mogoče početi z nekaterimi deli ženskega telesa, spet v drugem je deležen erotične masaze, pri kateri tajske lepote uporabljajo enako učinkovito kot roke - vse dele svojega

golega telesa. Spet druge si lahko izbere ljubico za eno noč kar med razstavljenimi, živimi in oštevilčenimi primerki. Res primerno in domisljeno, pomisli človek prvi hip, po premisleku pa vse skupaj preveč spominja na trgovino s sužnji. In res, marsikateri nasmejani dekliški obraz skriva žalostno usodo, usodo hčere revnega kmeta, prodane v belo sužnost, usodo ilegalne vietnamske begunke.... Za marsikatero deklico pa je žal tak način življenja edina možnost spodobnega preživetja. Agresivnost tovrstne ponudbe se močno poveča ob koncu tedna. Takrat se vsi vozniki tuk-tukov prelevijo v svojevrstne akviziterje. Kar na ulici s pomočjo barvnih katalogov prodajajo tajske lepote in njihove usluge. Kot je običaj za vsako

blago na Tajskem, je tudi prva cena tovrstne ponudbe naravnost oderuska. Ravno tako so Tajci tudi mojstri ponaredkov. Lahko se zgodi, da se prikupna lepota iz kataloga ob približnem ogledu spremeni v prikupnega travestita. Ulicna ponudba je običajno paketna ponudba, sestavljena iz prevoza, erotične masaze in spolnega akta. Pri vrtnju v sestavo cene tovrstne ponudbe sem presečen ugotovil, da je samo ljubezensko dejanje cenejše od masaze. Očitno je, da tajske lepote belcev kot ljubimcev ne cenijo preveč.

Spolni trgovini, celotni Tajski, pravzaprav vsemu azijskemu kontinentu - grozi nova nevarnost. Po deželi ihtavo jezdi in isče svoje žrtve apokaliptični jezdec sodobnega sveta - aids.

Menihi pri jutranji molitvi (Foto: Janez Jaklič)

PODLISTEK

Vinko Lenarčič

Plečnik

14

O, kako sem se motil o njem, ravnal pa sem mogoče pravilno. Ko sem že vse popravil, je nenadoma vstopil Plečnik: »Kaj ste naredili?« Opravil sem se, da grem, ker nimam pravega dela itd. Plečnik teh mojih besed sploh ni poslušal, ker je takoj hitro rekel: »Kaj, vi nimate dela? Pri meni? Kdo vam je to rekel? Vihoradska cerkev vas ponovno čaka in pogovorila se bova.« Nato se je sklonil k meni nad mizo in tiho dodal: »Veste, prav sem vam rekel, ni to moja zadeva in vam pravim, naj ne bo tudi vaša zadeva. Vi veste, cigava je, in se vam pravim, da sem zadeve sit. Samo kakal sem, da ste z njo koncali. Ne sprasujte, kmalu boste zvedeli, prekmalu. Kar se

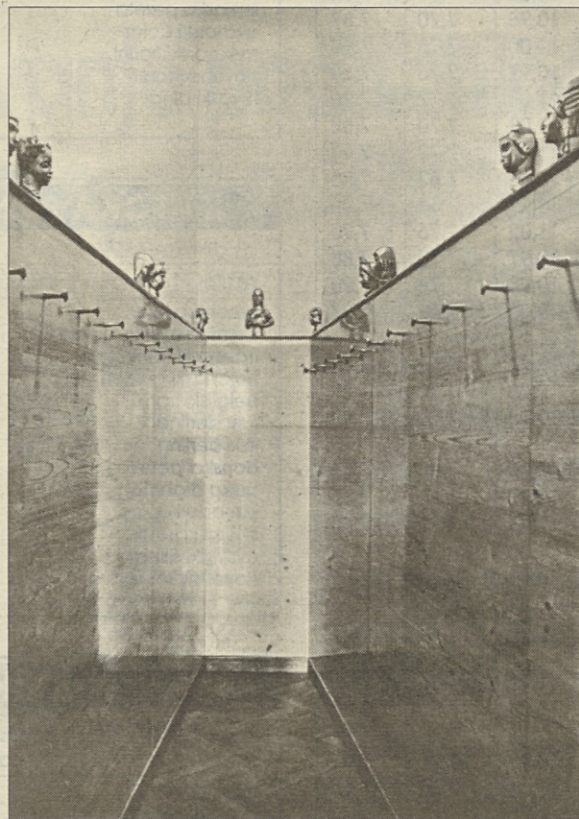
drugega tiče, vi vodja, 'architect en chef', verujte, poznam vas in vem, kaj je to, vi niste za to, vi niste in ne boste znali ljudi sekirat. Zato vas prosim, da me ubogate!« Preden je izrekel poslednjo besedo, je malo počakal.

Ni mogoče povedati, kakšen kamen se mi je odvalil od srca. Kamen, ob katerega bi se usodno spotaknil. Enea za drugim mi je Plečnik nanizal razloge in res sem kmalu izvedel, zakaj mi je rekel, da je zadeve sit. Ali, cesar sem se najbolj bal in sramoval, tega preprosto ni omenil. Pa je bilo na dlani: Vsega je bil kriv pohlep po denarju. In Plečnik, naj poudarim, tega ni omenil, niti ni namignil. Zakaj ne? Mar nisem bil naravnost drastičen primer njegove trdi-

tve, da je denar hudic? Ob človeku, ki je to zagrešil, pa se, ne morem reci drugace, veliki Plečnik ni spotaknil! Nasprotno, v silni bolečini ga je prelubeznivo potolazil in spodbudil za vse življenje.

»Vi ne veste, kaj se pravi pomagati,« mi je mnogokrat rekel, »kaj pomeni to za tistega, ki mu pomagamo, kaj šele za tistega, ki pomaga!«

Plečnik, kot je sam povedal, ni bil nikakor mirne, ampak je bil skoraj divje narave in je poudarjal, da je Krasevec. »Kot otrok sem se nad svojim bratom Janezom tako razjezil, da sem letel z nožem za njim in ga, hvala Bogu, nisem ujel, ker ne vem, kaj bi se sicer zgodilo.« Wagner je študente, če so Plečnika dražili, na njegov srd opozoril in odklonil vsako odgovornost, če bi se kaj zgodilo. Z bratom Janezom sta na Dunaju silovito demonstrirala in »skozi okna stole metala!« Ker niso bile neke publikacije raznesene, kot je odredil, je, čeprav je bila nedelja, pridrvel na tehniko našel študenta, ki je bil zadolžen za to in se nad

Hradčani - garderoba

njim tako znesel, da je študent mislil, da ga bo jeza vrgla. »Stande pede« pri prici, je moral na Plečnikovo zahtevo raznesti publikacije, »do poldneva

morajo biti raznesene!« Presdrit nastop svojega nečaka pa je opravičil z besedami: »Veste, mu ni za zameriti, je naše krvi!« (Se nadaljuje)

MODA

Moderne so manjše torbice živih barv

Takšne torbice so trapezne, ovalne ali kvadratne oblike

Torbe in torbice so okrasna in hkrati zelo uporabna stvar. Zelo mladi, bolj ohlapno in glasbeno oblečeni »Zji« nosijo vreče in nahr-

btnike z napisi, značkami, rutkami...

V studijskih letih in po njih pa pridejo zelo prav velike, za A4 formate sprejemljive torbe

z večjo prostornino. Ravno take so zadnja leta tudi damske torbe. Velike so, z nekaj izbranimi nasitki in okraski. Navadno imajo več predalov in so prostorne. Tu kombinacije s cevli in skornji niso zahtevne, pa so kljub temu opazne in lepe.

Bolj bodeč pogled pa zaslužijo manjše torbice živih barv in raznih vzorcev, oblikovane v trdne trapezne, ovalne, kvadratne in drugačne oblike. Te so modni hit in zelo znajo opozoriti nase.

Pri materialih lahko izbiramo med blagom različnih vzorcev, barv in vezav, lahko pa so usnjene z globoko odtisnim rastrom, iz svetlečega usnja, iz zameta, napetega čez trdno ogrodje torbice ali iz umetnih mas.

Rocaji so lahko krati in trdi z dodatki narezanih biserov in steklenih kroglic ali daljši iz kovinskih verizic in vrvic. Torbice so lahko obrobene s trakovi iz prepletenih oziroma zavitih trakov ali niti. Tako torbico pa lahko zamenja tudi neseter. Je trdne pravokotne oblike s kratkim trdim ročajem, ki je na pokrov pritrjen s kovinsko sponko. Vanj lahko zložimo vse mogoče pripomočke za licenje in dokumente. Zanj se bo odločila elegantna zenska.

Majhne torbice v bogatih barvah z zlatimi verizicami in drugimi okraski spominjajo na Chanelin modni stil. Kreatorica v vseh svojih kolekcijah uporablja zlato verizice z okraski.

Suzana Belak Pungartnik

Danes goduje

Friderik Baraga

Slovenski misijonar in skof Friderik Irenej Baraga se je rodil 29. junija 1797 v Mali vasi in bil se isti dan krščen v Dobrniču.

Na Dunaju je dostudiral pravo, v Ljubljani pa bogoslovje in bil septembra leta 1823 posvečen v masnika. Kaplanoval je v Smartinu pri Kranju in v Metliki, leta 1831 pa je odšel v misijone med severnoameriske Indijance Otava in Ocipve v Michiganu. Tam je bil leta 1853 posvečen v skofa. Med Indijanci je deloval vse do svoje smrti 19. januarja leta 1868. Pokopan je v grobnici svoje skofijske cerkve v mestu Marquette.

S svojim misijonskim delom in pisanjem v jeziku Indijančev Ocipva je Friderik Baraga zasedel pomembno mesto tudi v severnoameriški zgodovini. Kaksen človek je bil ta veliki Slovenec, pa kazeta ti dve njegove misli:

»Človek ne more svojega imetja bolje porabiti, kakor če pomaga ubogim. Ako imas veliko premoženje, pomisli, da te je božja previdnost s tem, ko ti ga je dala, postavila za skrbnika tistih, ki nič nimajo!«

»Če ljubis Boga, ljubis svojega bližnjega. Ne ostani pa pri lepih mislih: tvoja usmiljena ljubezen mora biti delavna. Koliko žalostnih potrebuje tvojih tolažilnih besed in koliko nesrečnih tvoje pomoči. Bog pripusti, da jih je zelo veliko na svetu, ki si morajo s trpljenjem zaslužiti zveličanje, drugi pa ga dosežejo z usmiljenjem do teh nesrečnih.«

NAGRADNA AKCIJA Z RADIOM GLAS LJUBLJANE

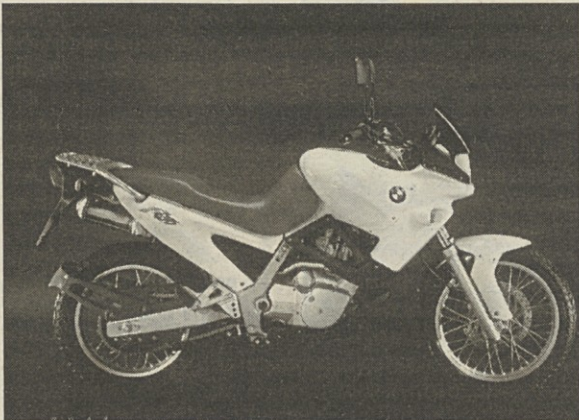
Slovenskim voznikom BMW se obeta turnir v tenisu in golfu

Organizator Tehnounion Avto bo spomladi predstavil nove motorje

Na slovenskem tržiscu zastopa tovarno BMW podjetje Tehnounion. Prvo zastopniško pogodbo so sklenili leta 1956. Tedaj je bilo v podjetju zaposlenih le pet delavcev. Kmalu pa so sledile nove pogodbe. V vseh štiridesetih letih je iz skromnega zastopnika zraslo podjetje, ki si je poleg zastopstva za tovarno BMW pridobilo pravico za prodajo izdelkov tako pomembnih proizvajalcev, kot sta Candy in Pfaff. Preteklo obdobje bi lahko označili kot čas dozorevanja, v katerem jim je uspelo pridobiti tudi najzahtevnejše kupce. Pri Tehnounionu se trudijo, da bi z izdelki visoke tehnoloske kakovosti zadovoljili tudi želje tistih, ki imajo izostren in nevsakdanji okus.

Nekoč je bil Tehnounion zastopnik za prodajo BMW avtomobilov na celotnem nekdanjem jugoslovanskem prostoru. Po osamosvojitvi Slovenije pa so za nekaj časa zadržali se prodajo na hrvaškem in makedonskem tržiscu. Danes je Tehnounion zastopnik samo se za naslo državo, kjer so v letu 1993 prodali sedemsto BMW vozil. Domači kupci so se najbolj zanimali za seriji 3 in 5. Kupce so pritegnili zlasti modeli 316, 518, 520 in 525. Končne cene za te modele se gibljejo med 39 in 68 tisoč nemških mark. Dodatne informacije o BMW so na voljo v prodajno-servisnih centrih, ki so širom po Sloveniji. Največji center je v Ljubljani, ostali pa so v Kopru, na

Vrhnikih, v Brezicah, Ljutomeru, Mariboru, Celju, kjer so poleg obstoječih servisov zgradili prodajne salone. Nov prodajni salon bodo zgradili tudi v Ljubljani. Z gradnjo bodo pričeli že to pomlad, predvidevajo pa, da bo salon zgrajen prihodnjo zimo. Letos je postal Tehnounion Avto samostojno podjetje, ki vas bo presenetilo že spomladi. Na slovenskem avtomobilskem sejmu bodo vsem ljubiteljem motorjev predstavili nove BMW motorje F 650 z močjo 35 kW in model R 1100 GS z močjo 59 kW. Tehnounion Avto bo v letosnjem letu priredil turnir v tenisu in golfu za vse slovenske voznike BMW. Zmagovalec turnirja se bo nato udeležil skupnega evropskega zaključnega

BMW F 650

tekmovanja, ki ga bo tovarna BMW priredila v Monte Carlu. Tehnounion Avto vas vabi v svoje prodajno-servisne centre, kjer vam bodo prijazni prodajalci odgovorili na vsa vprašanja, ki vas zanimajo o

izdelkih svetovno znane proizvajalca varnih, udobnih in elegantnih avtomobilov znamke BMW. Predvsem pa vam želijo varno vožnjo, v katerem koli avtomobilu se že vozite. Marjeta Smolnikar

NAGRADNA AKCIJA

V našem casniku lahko ob sredah spremljate nagradno akcijo z RGL in v njej tudi sodelujete. Z akcijo se pridružujemo kvizu »Labirint znanja«, ki je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani. Izpolnite prijavnico, jo izrežite in nalepite na dopisnico oziroma dajte v kuverto ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Če boste izžrebani, se bo v torek zvečer pri vas oglašil telefon in nezni glasek bo rekel: »Halo, tukaj Labirint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in težka vprašanja, ki jih zastavlja Alenka Sivka in Tomaz Sršen. Pravilni odgovori pa prinasajo ceden kupček denarja...

LABIRINT
Z N A N J A

Ime in priimek:

Telefonska številka:

Naslov:

Glasbena želja:

Prijavnico pošljite na naslov:
RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana,
za LABIRINT ZNANJA

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Telo vam je hvaležno, da ste ga poslušali in mu prilagodili delovni ritem. Zato vas bo obiskal zgolj prehlad, ki pa ga boste prekinili brez bolečin.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Vsak val ima svoj vrh in svoj dol. Trenutno se spuščate navzdol, zato se vam bo zdelo, da ste ubrali napačno smer ali se predali napačnemu vetru.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Imeli boste obilo razlogov za nadutost, a boste vendarle ostali zgledno skromni. Nizali boste uspeh za uspehom - resda nič velikega, a vse hvale vredno.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Čeprav ste utrujeni, se vas optimizem in delovni zagon ne bosta omajala. Nasprotno, na trenutke bo kazalo, da vam vlivata novo energijo ideje.

LEV 23. 7. - 23. 8.: V svetu boste videli tudi tisto, kar ne bo videl nihče in cesar v njem ne boste našli niti sami, četudi boste iskali z najmočnejšo lučjo.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Plujete v obdobje, podobno lagodni plovbi po morski gladini. Občasni sunki vetra ne bodo vplivali na smer vašega potovanja. Vetríc bo namreč topel.

TEHNICA 23. 9. - 22. 10.: Svetli dnevi se bodo nadaljevali na skoraj vseh področjih vašega doživljanja in delovanja. Vestni boste in optimistični, radovedni in radozivi.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Obnašali se boste kot buldožer, ki si je vbil v glavo, da mora v enem dnevu porušiti pol amazonskega pragozda. Če ne boste pritisnili na zavoro, bo joj.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Ker ste se minule dni precistili in olajšali, bodo vaše notranje napetosti tako neznatne, da se vam bo dozevalo, kakor da jih nikdar ni niti bilo.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Kljub malce slabemu pocutju boste vendarle ohranili zavidljivo mero spretnosti in poslovne modrosti. Resni boste in zadržani, a skrajno pronicljivi.

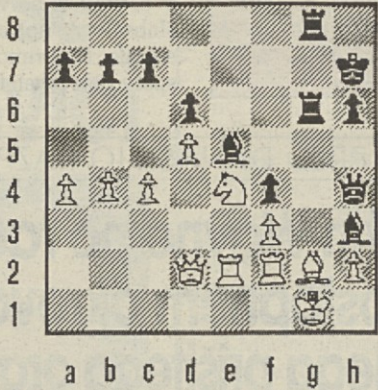

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Zasipali ste se s tolikšnimi obveznostmi, da se nimate časa niti vprašati, kakšen smisel ima vse to. Pazite, da vam ne zmanjka časa se za dihanje.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Ko se boste prepricali o dobroti in naklonjenosti tistih, ki ste jih imeli za sebične in premalo pozorne, vam bo nekdo dokazal prav nasprotno.

ŠAH

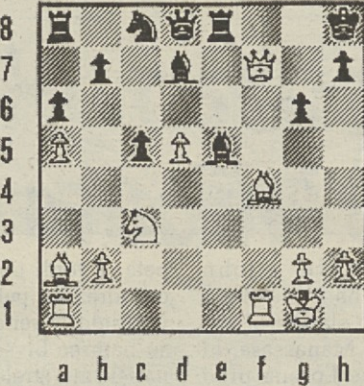

Tinworth - Woodland / Anglija 1957

Na odprti g liniji je črni podvojil trdnjavi in s pomočjo belopoljnega lovca povezal belo vojsko. Beli je uspel ubraniti vse dohode do svojega kralja, vendar črni, ki je na potezi, se stopnjuje pritisk na belega kralja. Kako mu to uspeva?

Resitev naloge

Na videz pasivno postavljen crnopoljni lovec na polju e5 s polja d4 poveže belo trdnjavo 1...Ld4!, zato ga mora bela dama odstraniti 2.Dd4:. Črni prične z akcijo na g liniji 2...Tg2:+ 3.Tg2: Tg2:+ 4.Kh1 /seveda ne 4.Tg2: De1 mat/ 4...Te2: 5.Sf6+ Df6! in beli se je vdal. Na 6.Df6: Te1 mat!

Zelinskij - Locov / SZ 1970

Bela dama je vdrla v črni tabor, da bi ogrozila črnega kralja, ki je v varstvu crnopoljnega lovca. Beli, ki je na potezi, ne želi zamenjati lovca za vsako ceno in išče druge možnosti. Nastala pozicija mu ponija enkratno priložnost in beli se je noče odpovedati in z lepo kombinacijo doseže odločilno prednost.

Resitev naloge

Ne boste verjeli! Beli za zmagovito pot začasno žrtvuje damo 1.Df8+! Tf8: 2.Le5+ Kg8 /na 2...Tf6 3.Lf6+ Df6: 4.Tf6:/ Sedaj se odpre druga lovška diagonala 3.d6+ Tf7 4.Tf7: in črni je kljub prednosti dame v izgubljenem položaju, saj mu grozijo odskočni sahi z matom!

Silvo Kovac

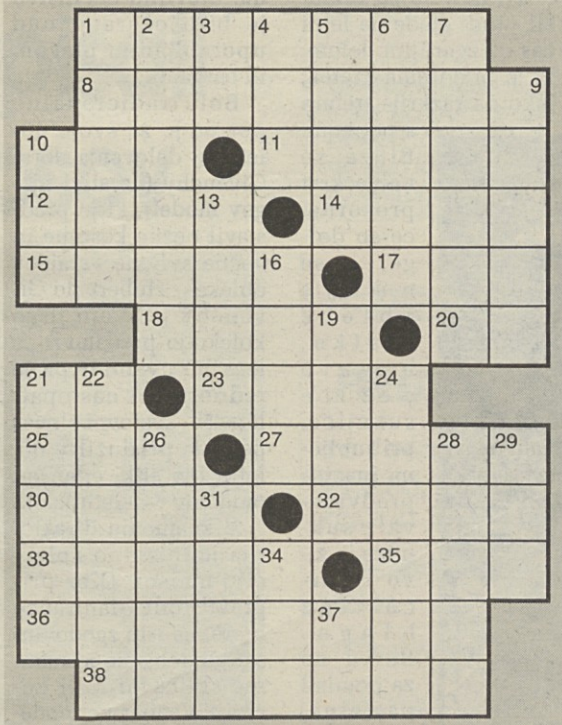
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. kraj pod Olsevo v Zgornji Savinjski dolini, 8. tuje, cudne ali nenavadne stvari, 10. ženski pevski glas, 11. slovenski pisatelj in politik (Ferdo, drama Profesor Klepec), 12. iranska denarna enota, 14. francoska oznaka za kugo 20. stoletja, 15. ovoj, ki ga okrog sebe osnuje zarodek visjih vretenčarjev, 17. evropski veletok, 18. spora, 20. angleška okrajsava za goro, 21. sibirski veletok, 23. stari Slovani, 25. moški pevski glas, 27. ime nemškega alpskega smučarja Bittnerja, 30. rt na Portugalskem, najzahodnejši konec Evrope, 32. krajša oblika angleškega imena David, 33. gosta juha iz mesa, krompirja, zelenjave in prežganja, 35. rastlinska bodica, 36. velika, sušna kotlina na jugu Afrike, 38. hazardna igra s kartami.

Navpično:

1. turški sultan, ki je osvojil Mezopotamijo, Sirijo in Egipt, 2. osmi del oboda kroga, 3. avtomobilska oznaka Lesota, 4. stor, panj, 5. grška "sveta gora", 6. gibljivi del celade, ki pokriva obraz, 7. starogrski junak, po katerem se je imenoval gaj v Atenah, kjer je poučeval Platon, 9. okras na korintskem kapitelu, 10. naplaciilo, nadav, 13. turška in italijanska denarna enota, 16. biblijski moz, ki ga je pogoltnil kit in ga izpljunil na kopno, 19. med, 21. rata, 22. tropsko drevo opiciji kruhovec, 24. brzice na finski reki Vuoksi, 26. milanska opera, 28. uradni jezik v Izraelu, 29. reka v Angliji, tudi Nene, 31. orientalsko rižovo zganje, 34. norveški pop trio, 37. površinska mera.

Vodoravno: Solcava, eksotika, alt, Kozak, rial, SIDA, amniti, Ren, tros, Mt., Ob, Ant, bas, Armijn, Roca, Dave, obara, trn, Kalahari, bakarat.

JUTRI

Pisalo se je leto
1900

»Cas in dogajanje« Jo-hna Ruskina

Veliki britanski umetnostni kritik in socialni reformator John Ruskin se je za svet umetnosti navdušil na svojih številnih potovanjih po Italiji. Za Ruskina so bili »lepo, resnično, dobro« enakopomenski pojmi. Ljubezni do umetnosti se ne more oddvojiti od ljubezni do resnice. Ideja lepote je odvisna od etosa in potemtakem lahko »plemenita umetnost prihaja le od plemenitega cloveka«.

Umetnost nekega naroda je po Ruskino-vem mnenju le sestevek njegove družbene politične spretnosti. Panteistična teznja po lepoti na vseh področjih življenja je privedla Ruskina do misli o ustvaritvi utopističnih idej o novem družbenem napredku. Čeprav nobena od njegovih družbenih teorij ni bila preizkušena v praksi, so vendar močno vplivale na misljenje in delo bolj praktičnih družbenih reformatorjev, ki so dajali pod drobnogled njegova dela, kot so »Sedem luči arhitekture«, »Moderni slikarji« in predvsem delo »Cas in dogajanje«.

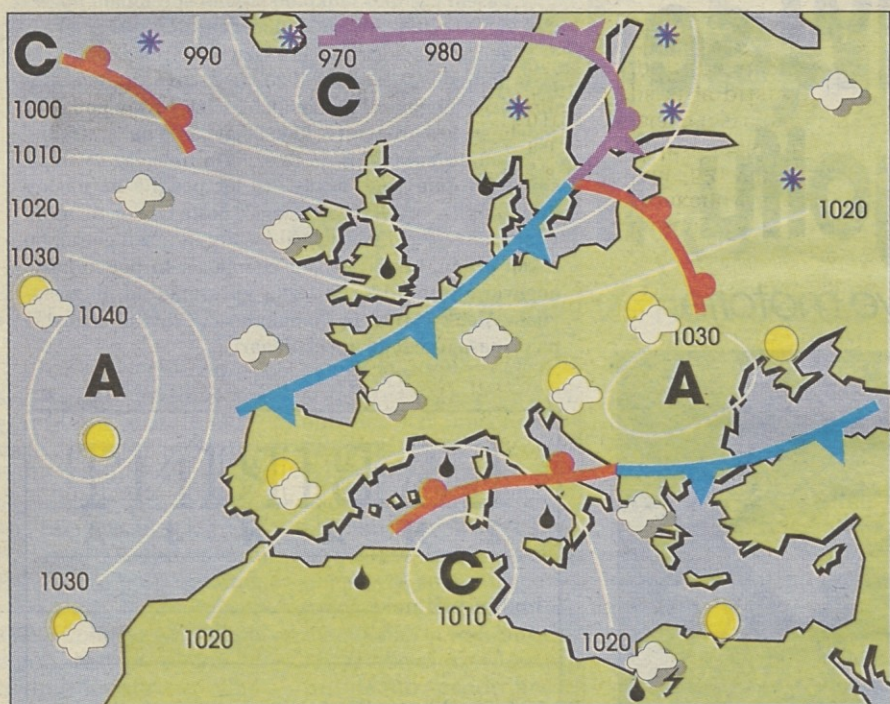
Ruskin, ki je ostro nasprotoval svetu tehnične civilizacije in utilitaristični mentaliteti, je umrl 20. januarja leta 1900 na svojem domu v Lake Districtu.

PREBLISK

Umetnost izvira iz iskanja lepote, znanost pa iz iskanja resnice.

John Lyly

EVROPA / V SREDOZEMLJU BO DEŽEVALO

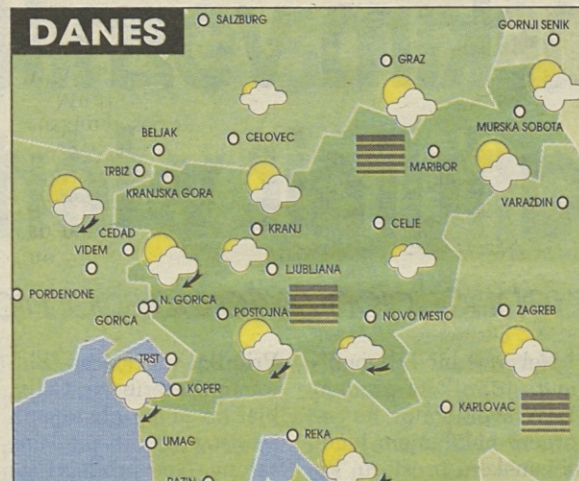
Vremenska slika:

Nad srednjo in vzhodno Evropo se je okrepilo območje visokega zračnega pritiska. Z južnimi vetrovi bo v visinah začel k nam pritekati bolj vlažen zrak.

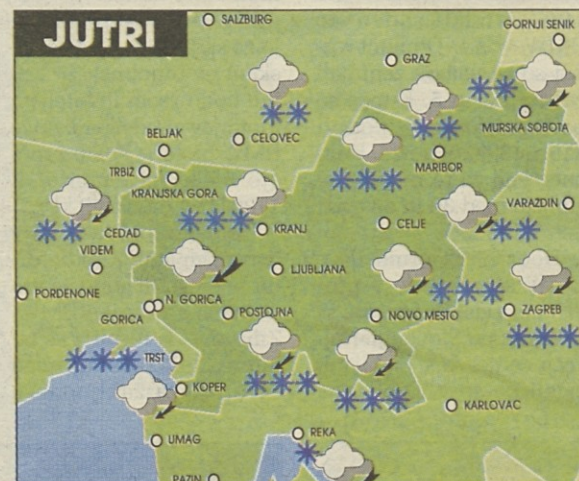
ALPE JADRAN / ŠE SONČNO

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	MEGLA
nad 10 m/s	

Slovenija: Pretežno jasno bo, le v nizinah bo zjutraj megla. Burja bo ponehala. Dnevne temperature bodo malo nad 0, °C, na Primorskem do 9 °C.

Sosednje pokrajine: Večinoma bo jasno, le ob Jadranu se bo popoldne znova pooblačilo.

V Sloveniji: V četrtek se bo vreme poslabšalo. V notranjosti bo snežilo. Na Primorskem bo spet začela pihati burja.

Obei: Tudi v petek bo oblačno, vendar bo postopno nehala snežiti.

TEMPERATURE
ALPE JADRAN

včeraj ob 7. in ob 13. uri

LJUBLJANA	1/1
TRST	6/7
CELOVEC	-2/2
BRNIK	0/1
MARIBOR	0/2
CELJE	0/1
NOVO MESTO	0/0
NOVA GORICA	5/6
MUR. SOBOTA	0/2
PORTOROŽ	6/8
POSTOJNA	-1/0
ILIRSKA BISTRICA	3/5
KOČEVJE	-1/1
CRNOMELJ	0/1
SLOV. GRADEC	0/1
BOVEC	-1/-
RATECE	-6/0
VOGEL	-7/-6
KREDARICA	-15/-14
VIDEM	5/8
GRADEC	0/2
MONOSTER	-2/2
ZAGREB	1/2
REKA	5/5

TEMPERATURE
PO EVROPI

včeraj ob 7. in ob 13. uri

HELSINKI	-13/-6
STOCKHOLM	-13/-8
MOSKVA	-3/1
BERLIN	-4/0
VARSAVA	-8/0
LONDON	-3/5
AMSTERDAM	-1/4
BRUSELJ	0/3
PARIZ	-1/4
DUNAJ	-2/5
ZÜRICH	-6/2
ŽENEVA	-1/4
RIM	6/12
MILAN	2/5
BEOGRAD	0/6
BARCELONA	1/12
ISTAMBUL	10/12
MADRID	-2/7
LIZBONA	5/12
ATENE	13/17
TUNIS	10/16
MALTA	11/17
KAIRO	11/21

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vstalo ob 07.38, zaslalo pa ob 16.48. Dan bo dolg natančno 9 ur. Luna bo vstala ob 10.41 in zaslala ob 23.58.

RAZMERE NA CESTAH

Ceste po državi so mokre in spolzke. Promet po državi in mejnih prehodih poteka tekoče in brez zastojev. Na gorenjskih mejnih prehodih je potrebna zimska oprema.

SNEŽNE RAZMERE

FURLANIJA-JK	
Piancavallo	60/130 cm
Forni di Sopra	30/120 cm
Zoncolan	60/100 cm
Trbiz	30/150 cm
Nevejsko sedlo	70/270 cm
Sauris	40/60 cm
VENETO	
Sappada	40/100 cm

SNEŽNE RAZMERE

SLOVENIJA	
Golte	do 40 cm
Kanin	od 70 do 300 cm
Kobla	80 cm
Kope	do 100 cm
Kranjska gora	od 20 do 50 cm
Krvavec	do 85 cm
M. Pohorje	do 55 cm
Roga	od 65 do 85 cm
Soriska planina	70 cm
Velika Planina	10 cm
Vogel	ni podatka
Zatnik	do 40 cm

PLIMOVANJE

Danes: Danes: ob 1.37 najvišje 30 cm, ob 9.02 najnižje -11 cm, ob 13.07 najvišje -5 cm, ob 18.22 najnižje -16 cm.

Jutri: ob 2.28 najvišje 27 cm, ob 11.27 najnižje -17 cm.

PARIZ / PRIKAZI ŽENSKÉ LUKSUZNE MODE

Mojstri so za kratko, lahkotno in prozorno

Givenchy je slavil 40-letnico delovanja

PARIZ - Luksuzna moda diktira kratko. Glede dolžine kril (kratka, velikokrat mini krilca prehajajo ze v mikro) so si enotni skoraj vsi mojstri, ki so doslej nastopili na pariskih prikazih ženske luksuzne mode za prihodnjo pomlad in poletje. Vsekakor ne gre samo za estetsko izbiro, temveč tudi za ekonomski račun, saj je luksuzna moda izjemno draga in si jo lahko privoščijo le malo žensk, ki pa navadno niso rosnio mlade, dolga krila pa

navadno ne polepsajo ne pretirano vitkih ne dolgonogih žensk. Zatorej so z vseh vidikov običajna dolžina namreč pristaja vsaki postavi - primernejša krajša krila. To pa seveda se ne pomeni, da so se modni ustvarjalci odpovedali dolгим lahkim prosojnim krilom, ki so kot nalašč za igro »pokrito - razkrita«.

To igro so se tokrat sli - tudi glede na letni čas - z zgornjim delom, ki je praviloma kratek, tako da razkrije trebuh

so prisotne kombinacije z modro oz. s črno barvo, ki ze veliko sezono nastopa z belo.

Pri luksuzni modi pa so seveda odločilne izbire posameznih ustvarjalcev. Emanuel Ungaro, ki od nekdaj ljubi »žensko žensko«, se je tokrat poigral s tancicami in vezeninami. Vsega je predstavil 42 modelov, vse pa je prevel val čar Dalnjega vzhoda. Stevilno občinstvo je bilo ocarano nad uporabljenim blagom in barvami.

Bolj tradicionalno pot pa je za svojo 40-letnico delovanja ubral Givenchy (na sliki njegov model), ki je predstavil nežne kostime in večne svilene »srajčne obleke«. Hubert de Givenchy je svojo prvo kolekcijo predstavil že leta '52, vendar pa je redno začel nastopati leta '54, svetovni sloves pa si je prislužil v 60. letih (na sliki eden od modelov »40-letnika«).

V znamenju direktorija je tokratno kolekcijo maison Dior pripravil tudi Gianfranco Ferré, na isto zgodovinsko obdobje se je namreč skliceval tudi Lacroix. Vendar pa modeli italijanskega mojstra kljub izvrstni izdelavi niso preveč »segrela« občinstva.

ZDA / PRED DANAŠNJO RAZPRAVO

John Wayne po radiu o postopnem okrevanju svojega prišitega organa

Žena Lorena pa je popolnoma strta, saj le joče nad svojo usodo in moli

NEW YORK - John Wayne Bobbitt, nekdanji mornarski strelec iz virginijanskega Manassasa, ki mu je žene Lorena pred šestimi meseci s kuhinjskim nožem odrezala penis, je včeraj v intervjuju za neko erotično radijsko postajo podrobno opisal svoje dolgo in težko okrevanje.

»Začenja obnavljati svojo funkcijo. Nedvomno je sedaj boljši,« je v neposrednem telefonskem intervjuju iz neke bolnišnice poudaril Bobbitt. Poslušalci programa, ki ga vodi Howard Stern, v ZDA znan kot »najbolj opolzka usta ameriskega radija«, so kaj hitro ugotovili, kaj je predmet neobčajnega kle-

peta. V topli poletni noči od odrezano peto okončino (delo Lorene Bobbitt) so namreč bivšemu mornarskemu strelcu ponovno prisili z zapletenim in dolgotrajnim mikrokirurškim posegom.

Medtem ko je John Wayne navajal podrobnosti »ponovnega vstajenja svojega mesa«, se je žena Lorena pripravljala na zadnjo razpravo. »Je na tleh, joče in moli,« je povedala neka prijateljica. Včeraj so besedo imeli psihologi, ki so sodnikom in porotnikom poskušali dokazati, kaj je podozrivljiva Lorena, ko se je po letih zakonskega nasilja odločila za tako dramatično dejanje.

NOVICE

V Švici odkrili mafijski zaklad

MILAN - V petek je eden od mafijških skesanecv pokazal švicarski policiji, kje je zakopan pravi zaklad v dolarjih. Policija je v kantonu Ticino z njegovo pomočjo našla železni zaboj, v katerem sta bila dva milijona dolarjev, ki jih je mafija tam zakopala, potem ko so švicarske oblasti uvedle strožje zakone zoper pranje umazanega denarja. Vsota, ki so jo odkrili s pomočjo skesanega Salvatora Cancemija, je sad preprodaje mamil.

Charles se je odpovedal polu

LONDON - Princ Charles baje postaja preudarnejši. Potem ko se je odpovedal svoji ljubezni do zapeljive Camille, se je sedaj odrek se svojem priljubljenemu sportu polu. Odločitvi so najbrž botrovali tudi nasveti zdravnikov, ki so mu zagotovili, da ga boli hrbet prav zaradi igranja pola. Doslej so bili zdravniški nasveti bob ob steno. Sicer pa je ljubezen do konj prejšnji teden drago stala tudi kraljico Elizabeto, ki je padla s konja in s zlomila zapestje. Daily Mirror objavlja vest o kraljicinem padcu z naslovom »Lahko bi se bila ubila«.

Bangladeš: stavka zdravnikov

NEW DELHI - Bangladeški tisk obtožuje zdravnike, da so s svojo enotedensko stavko povzročili smrt vsaj sto oseb. Za bolnike trenutno skrbijo svojci, ki so jih odpeljali iz bolnišnic na domove, kjer pa ne morejo biti delezni potrebne nege. Zdravniki zahtevajo višje place, več denarja za zdravstvo, več negovalnega osebja in ustanovitve specializiranih univerz.

Leta 1945 so se nacisti izkrcali na Novi Zelandiji

LONDON - Proti koncu druge svetovne vojne se je nemški komando z ene od podmornic, ki so krizarile v Tihem oceanu, izkrcal na Novi Zelandiji, vendar ni slo za invazijo, temveč so Hitlerjevi mornarji le skočili na kopno, pomolzi nekaj krav in se z vso hitrico spet odpravili na podmornico. O dogodku je poročal poveljnik novozelandskega letalstva, ki opira svoje trditve na pripovedovanje kapitana Heinricha Timma, ki je v letih 1944 in 1945 krizaril s svojo podmornico U862 pred novozelandsko obalo in potopil kar osem tovornih ladij.

V Braziliji nasedla jadmica brez posadke

RIO DE JANEIRO - Na brazilsko obalo je nasedla jadmica, na kateri ni bilo nikogar. Na njej je vse v najlepšem redu, vse deluje brezhibno, ljudi na ni nikjer. Domnevajo, da je posadka izginila med neurjem.